

**Externé hodnotenie Operačného programu Ľudské zdroje
pre programové obdobie 2014 – 2020**
realizované v rámci projektu
Technická pomoc OP ĽZ pre MPSVR SR 2019 – 2023

**Hodnotenie efektívnosti podporených intervencií z
PO3 Zamestnanosť OP ĽZ zameraných na vybrané
projekty – externé ad hoc hodnotenie**

ZÁVEREČNÁ HODNOTIACA SPRÁVA

Bratislava, máj 2023

Objednávateľ:

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Poskytovateľ:

Skupina dodávateľov v zložení: Octigon, a. s., Projektové služby, s. r. o., RADELA s. r. o.

Autori správy:

Jela Tvrdoňová

Marek Pihulič

Matej Smieško

Za obsah, zistenia a odporúčania tejto hodnotiacej správy je zodpovedný Poskytovateľ. Vyjadrenia a názory uvedené v tejto správe sa nemusia nutne zhodovať s názormi Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

1 Obsah

Zoznam použitých skratiek	4
Zhrnutie	8
Executive Summary	14
2 Kontext hodnotenia	20
3 Metodika hodnotenia	29
4 Zistenia	31
4.1 NP podpora zamestnateľnosti v regióne horná Nitra	31
HO1: Do akej miery dosiahol projekt očakávané výsledky a dopady (krátkodobé, vzhľadom na čas implementácie)?	31
HO2: Zodpovedalo nastavenie oprávnených aktivít potrebám cieľovej skupiny?	45
HO3: Aké boli kľúčové faktory (vonkajšie aj vnútorné) ovplyvňujúce realizáciu sledovaných NP?	56
4.2 NP Investičná pomoc pre sociálne podniky	66
HO1: Do akej miery dosiahol projekt očakávané výsledky a dopady (krátkodobé vzhľadom na čas implementácie)?	66
HO2: Zodpovedalo nastavenie oprávnených aktivít potrebám cieľovej skupiny?	74
HO3: Aké boli kľúčové faktory (vonkajšie aj vnútorné) ovplyvňujúce realizáciu sledovaných NP?	83
5 Odporúčania a budúce výzvy	93
6 Prílohy	96
6.1 Príloha 1 – Hodnotiace rámce	97
6.2 Príloha 2 – Zoznam účastníkov stretnutí FS	103
6.3 Príloha 3 – Zoznam osôb, s ktorými bol vedený rozhovor	104
6.4 Príloha 4 – Výsledky a metóda použitej kontrafaktuálnej analýzy PSM	105
6.5 Príloha 5 – Anonymizované individuálne odpovede respondentov dotazníkového prieskumu podporených SP a ich zaradenie do skupín odpovedí	109
6.6 Príloha 6 – Použité zdroje informácií	136

Zoznam použitých skratiek

AOTP	aktívne opatrenie na trhu práce
APTP	aktívna politika trhu práce
ASES	Asociácia pre sociálnu ekonomiku na Slovensku
CRZ	Centrálny register zmlúv
COVID	infekčné ochorenie (z anglického Coronavirus disease 2019)
CV	životopis (z anglického Curriculum vitae)
DB	databáza
DHIM	dlhodobý hmotný investičný majetok
DiD	„Difference-in-Differences“ – rozdiel v rozdieloch
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
EUR	Euro (mena)
FS	fokusová skupina
HBP, a.s.	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s.
HO	hodnotiaca otázka
IP	investičná podpora
ISCED	stupeň vzdelania podľa medzinárodnej klasifikácie (z anglického „International Standard Classification of Education“)
ITMS2014+	centrálny informačný systém
KC	kontaktné centrum
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MRR	menej rozvinutý región
MSP	malé a stredné podniky
MS SQL	databázový produkt firmy Microsoft, SQL je názov dotazovacieho jazyka pre prácu s databázou
MU	merateľný ukazovateľ
napr.	napríklad
NEET	„not in employment, education and training“ – mladí ľudia, ktorí nie sú zamestnaní, nepokračujú v procese vzdelávania, ani sa nezúčastňujú na odbornej príprave
NFP	nenávratný finančný príspevok
NN	„Nearest neighbor“ – najbližší sused
NP	národný projekt
NP IPSP	Národný projekt Investičná pomoc pre sociálne podniky
OP	operačný program
OP ĽZ	Operačný program Ľudské zdroje
OV	oprávnené výdavky
PHSR	Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja
PM	pracovné miesto
PS	propensity score
PSM	Propensity Score Matching
PO	prioritná os
PO3	Prioritná os 3: Zamestnanosť
RC SE	regionálne centrá sociálnej ekonomiky
RO	riadiaci orgán
RSP	registrovaný sociálny podnik

RÚZ	ročná účtovná uzávierka
SIH	Slovak Investment Holding, a.s.
SLSP a.s.	Slovenská sporiteľňa, a.s.
SP	sociálny podnik
SR	Slovenská republika
SOU	stredné odborné učilište
SZČO	samostatne zárobkovo činná osoba
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TISE	Towarzystwo Inwestycji Społeczno-Ekonomicznych TISE SA
TSK	Trenčiansky samosprávny kraj
TZ	teória zmeny
tzv.	takzvaný
UoZ	uchádzač o zamestnanie
UoZ ZP	uchádzač o zamestnanie so zdravotným postihnutím
ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
Úrad PSVaR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
Zákon o SE	zákon č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
ZP	zdravotné postihnutie
ZUoZ	znevýhodnený uchádzač o zamestnanie

Zoznam obrázkov

<i>Obrázok 1: Metodický postup pre hodnotenie</i>	30
<i>Obrázok 2: TZ pre NP Podpora zamestnatel'nosti pre región horná Nitra</i>	33
<i>Obrázok 3: Vývoj odchodu zamestnancov HBP, a. s. a vstupu zamestnancov HBP, a. s. do NP</i>	35
<i>Obrázok 4: Miera evidovanej nezamestnanosti v okresoch Partizánske a Prievidza</i>	35
<i>Obrázok 5: Situácia v zamestnanosti/nezamestnanosti absolventov NP 6 mesiacov po jeho ukončení</i>	38
<i>Obrázok 6: Hodnotenie spolupráce medzi partnermi NP Podpora zamestnatel'nosti v regióne horná Nitra</i>	40
<i>Obrázok 7: Frekvencia komunikácie medzi partnermi NP Podpora zamestnatel'nosti v regióne horná Nitra</i>	41
<i>Obrázok 8: Celkové hodnotenie spolupráce jednotlivými partnermi NP Podpora zamestnatel'nosti v regióne horná Nitra</i>	41
<i>Obrázok 9: Postavenie partnerov v rozhodovaní a ich vzájomné väzby</i>	42
<i>Obrázok 10: Čo ovplyvnilo účastníkov pri rozhodovaní zúčastniť sa NP</i>	46
<i>Obrázok 11: Spokojnosť účastníkov s aktivitami NP Podpora zamestnatel'nosti v regióne horná Nitra</i>	47
<i>Obrázok 12: Dôvody spokojnosti účastníkov s aktivitami NP Podpora zamestnatel'nosti v regióne horná Nitra</i>	48
<i>Obrázok 13: Výsledky zisťovania významu aktivít pre účastníkov NP Podpora zamestnatel'nosti v regióne horná Nitra</i>	50
<i>Obrázok 14: Spokojnosť účastníkov s podporou zo strany odborných pracovníkov</i>	50
<i>Obrázok 15: Hodnotenie práce KC absolventmi NP Podpora zamestnatel'nosti v regióne horná Nitra</i>	51
<i>Obrázok 16: Užitočnosť aktivít z pohľadu tútorov</i>	51
<i>Obrázok 17: Hlavné prínosy pre účastníkov NP Podpora zamestnatel'nosti v regióne horná Nitra</i>	52
<i>Obrázok 18: Hodnotenie prínosov pre účastníkov tútormi</i>	53
<i>Obrázok 19: Kľúčové faktory pri ovplyvnení účastníkov zúčastniť sa projektu z pohľadu tútorov</i>	58
<i>Obrázok 20: Situácia v zamestnanosti/nezamestnanosti absolventov NP 6 mesiacov po jeho skončení</i>	59
<i>Obrázok 21: Počet absolventov NP a ich schopnosť sa zamestnať po ukončení NP z časového hľadiska</i>	59
<i>Obrázok 22: Oblasti, v ktorých sa zamestnali absolventi projektu</i>	60
<i>Obrázok 23: Miesto nového zamestnania absolventov projektu</i>	61
<i>Obrázok 24: Čo najviac pomáhalo absolventov pri hľadaní práce</i>	62
<i>Obrázok 25: TZ NP Investičná pomoc pre sociálne podniky</i>	67
<i>Obrázok 26: Výstup FS k celkovej implementácii NP</i>	72
<i>Obrázok 27: Rozdiely v párovacích premenných medzi podporenými a nepodporenými SP pred párovaním a po párovaní</i>	107

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1: Regionálne rozloženie RSP vedených v registri sociálnych podnikov	26
Tabuľka 2: Počet RSP vedených v registri sociálnych podnikov podľa právnej formy	26
Tabuľka 3: Počet účastníkov rozdelený podľa zamestnaneckého postavenia po ukončení účasti na projekte	36
Tabuľka 4: Počet účastníkov rozdelený podľa zamestnaneckého postavenia 6 mesiacov po ukončení účasti na projekte	37
Tabuľka 5: Počet absolventov vzdelávacích kurzov rozdelených podľa vekovej kategórie	39
Tabuľka 6: Stav naplnenia merateľných ukazovateľov k 30. 11. 2022	44
Tabuľka 7: Výsledky z prieskumu – čo sa najviac páčilo účastníkom a čo najmenej na aktivitách NP Podpora zamestnanosti v regióne horná Nitra	48
Tabuľka 8: spokojnosť absolventov s KC	51
Tabuľka 9: stav absolventov po ukončení NP	58
Tabuľka 10: Časový úsek od skončenia projektu, počas ktorého si boli absolventi schopní nájsť prácu alebo začať podnikáť	59
Tabuľka 11: Pracovné zaradenie absolventov NP pri získaní nového zamestnania	60
Tabuľka 12: silné a slabé stránky NP	62
Tabuľka 13: Pozitívne a negatívne externé faktory NP	64
Tabuľka 14: Počet schválených RSP podľa roku vzniku	70
Tabuľka 15: Dosiiahnuté výsledky NP	72
Tabuľka 16: Podiel podporených SP na celkovom počte registrovaných SP podľa roku vzniku	75
Tabuľka 17: Podporené SP z hľadiska regionálneho rozloženia	76
Tabuľka 18: Prínosy projektu zo strany RSP z odpovedí v dotazníkovom prieskume	77
Tabuľka 19: Pohľad podporených SP na spojenie IP s vytváraním PM pre zraniteľné a znevýhodnené osoby	78
Tabuľka 20: Zdôvodnenie nevhodnosti spájania IP so zamestnávaním znevýhodnených osôb	78
Tabuľka 21: Ochota podporených SP zapojiť sa do tvorby intervencie v budúcnosti	79
Tabuľka 22: Skúsenosť respondentov so získaním návratnej časti investičnej pomoci vo forme finančného nástroja (úveru)	79
Tabuľka 23: Návrhy respondentov na zlepšenie NP investičná pomoc pre SP	80
Tabuľka 24: Chýbajúce opatrenia na podporu SP uvedené respondentmi dotazníkového prieskumu	81
Tabuľka 25: Dôvody podporených SP pre výber opatrenia	85
Tabuľka 26: Problémy podporených SP pri získaní NFP	86
Tabuľka 27: Problémy podporených SP počas realizácie NFP	88
Tabuľka 28: Priemerný čas od podania žiadosti do podpísania dohody podľa mesiacov po započítaní opakovaných žiadostí	89
Tabuľka 29: Priemerný čas od podania žiadosti do podpísania dohody podľa UPSVaR bez započítania opakovaných žiadostí	89
Tabuľka 30: Vplyv pandémie COVID-19 na realizáciu projektu z pohľadu respondentov	91
Tabuľka 31: Zoskupenie popisu negatívneho vplyvu pandémie COVID-19 na realizáciu projektu z pohľadu respondentov	91
Tabuľka 32: Vplyv konfliktu na Ukrajine a s ním spojených ekonomických a sociálnych zmien na realizáciu projektu z pohľadu respondentov	92
Tabuľka 33: Zoskupenie popisu negatívneho vplyvu konfliktu na Ukrajine a s ním spojených ekonomických a sociálnych zmien na realizáciu projektu z pohľadu respondentov	92
Tabuľka 34: Čisté účinky podpory NP investičná pomoc pre SP stanovené kontrafaktuálnou analýzou	108

Zhrnutie

Kontext

Predmetom hodnotenia boli vybrané národné projekty (ďalej len „NP“) realizované v rámci PO3 Zamestnanosť OP LZ:

- Podpora zamestnateľnosti v regióne horná Nitra, vyzvanie vyhlásené dňa 6. 8. 2020;
- Investičná pomoc pre sociálne podniky – nenávratná zložka, vyzvanie vyhlásené dňa 29. 1. 2020.

Účelom hodnotenia oboch NP bolo:

- identifikovať hlavné prínosy projektov pre jednotlivé cieľové skupiny;
- vyhodnotiť aktivity vyzvaní vo vzťahu k súčasným a meniacim sa potrebám trhu práce a sociálnych podnikateľov;
- zhodnotiť aktivity, vrátane prekážok a prínosov;
- komplexne posúdiť výstupy a výsledky vybraných NP pre ďalší rozvoj sociálneho podnikania a zamestnanosti v budúcnosti;
- formulovať odporúčania k podmienkam vyzvaní – napr. ktoré boli ťažko naplniteľné;
- formulovať odporúčania pre nadväzujúce intervencie/aktivity vo vzťahu k programovému obdobiu 2021 – 2027.

NP Podpora zamestnateľnosti v regióne horná Nitra

NP bol podporený z OP LZ v rámci Investičnej priority 3.1 Prístup uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych osôb k zamestnaniu, vrátane dlhodobo nezamestnaných a osôb, ktoré sú vzdialené od trhu práce, ako aj miestne iniciatívy v oblasti zamestnávania a podpora mobility pracovnej sily, a jej špecifického cieľa: 3.1.2 Zlepšiť prístup na trh práce uplatnením účinných nástrojov na podporu zamestnanosti, vrátane podpory mobility pre získanie zamestnania, adaptability zamestnancov, samostatnej zárobkovej činnosti a aktivít vo vidieckych oblastiach.

Realizácia projektu bola naplánovaná na obdobie od augusta 2020 do novembra 2023. NP je svojím zameraním určený pre špecifickú cieľovú skupinu a špecifický región Slovenska hornej Nitry, pritom rieši veľmi špecifickú problematiku v aktuálnom období. Projekt neduplikuje činnosť a projekty Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ÚPSVaR“), ktorých cieľovou skupinou sú v prevažnej miere uchádzači o zamestnanie (ďalej len „UoZ“).

NP je svojou povahou v súlade so Stratégiou Európa 2020¹, Platformou pre uhlie a uhlík – intenzívne regióny (Platform on Coal and Carbon – Intensive Regions)², Uznesením Vlády SR č. 580/2018 k problematike transformácie regiónu horná Nitra v súvislosti s návrhom všeobecného hospodárskeho záujmu na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektriny³, štúdie Sociálno-ekonomická transformácia v transformujúcich sa uhoľných regiónoch⁴, Akčným plánom transformácie uhoľného regiónu horná

¹<https://www.mirri.gov.sk/sekcie/cko/strategia-europa-2020/strategia-europa-2020/index.html>

² https://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/news/2020/06/26-06-2020-green-deal-coal-and-other-carbon-intensive-regions-and-the-commission-launch-the-european-just-transition-platform

³ <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/24029/1>

⁴ https://ec.europa.eu/jrc/sites/jrcsh/files/coal_regions_report_jrc_pilot-slovakia.pdf

Nitra⁵ a Plánom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja (ďalej len „PHSR TSK“⁶).

Hlavným **cieľom NP** je zmierniť dopady ukončenia banskej činnosti na zamestnancov podniku Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. (ďalej len „HBP, a. s.“) a vytvoriť podmienky pre ich plynulý prechod z utlmaného odvetvia ťažby hnedého uhlia do nového zamestnania v iných hospodárskych odvetviach. Zamestnancom, ktorí stratia možnosť pracovať vo svojej profesii, bude poskytnutá cielená pomoc a podpora zameraná na zvyšovanie alebo zmenu kvalifikácie a rozvoj osobných kompetencií či mäkkých zručností. Podpora bude poskytovaná s uplatnením individuálneho prístupu ku každému zamestnancovi, jeho kompetenciám a zručnostiam a zároveň s ohľadom na potreby regionálneho trhu práce.

Prijímateľom NP sa stal TSK, pod ktorý spadá aj región horná Nitra.

NP Investičná pomoc pre sociálne podniky – nenávratná zložka

NP poskytuje podporu registrovaným sociálnym podnikom (ďalej len „RSP“) podľa zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o SE“) a v súlade s prínosom OP ĽZ, zameraným na predchádzanie nezamestnanosti prostredníctvom podpory podnikania a vytvárania podnikov v širšom priestore sociálnej ekonomiky. **Cieľom NP** je pilotné overenie funkčnosti nastaveného systému investičnej podpory RSP prostredníctvom investičnej pomoci.

Účelom NP je podpora RSP formou povinnej kombinácie návratnej pomoci (finančného nástroja, resp. komerčného úveru) prostredníctvom finančnej inštitúcie a nenávratnej pomoci – nenávratného finančného príspevku prostredníctvom ÚPSVaR ako prijímateľa NP a poskytovateľa nenávratného finančného príspevku (ďalej len „NFP“) užívateľom podľa zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov. NFP je poskytovaný RSP, ktorým bol prvotne poskytnutý úver podľa schváleného investičného zámeru.

Výsledky projektu podpora:

- zlepšenie prístupu sociálnych podnikov k finančným prostriedkom na investície;
- zvyšovanie zamestnanosti nezamestnaných a neaktívnych osôb vo väzbe na potreby regionálnych trhov práce;
- konkurencieschopnosť sociálneho trhového hospodárstva a zviditeľnenie sociálneho podnikania.

NP je podporený z OP ĽZ v rámci Investičnej priority: 3.1 Prístup uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych osôb k zamestnaniu, vrátane dlhodobo nezamestnaných a osôb, ktoré sú vzdialené od trhu práce, ako aj miestne iniciatívy v oblasti zamestnávania a podpora mobility pracovnej sily, a jej špecifického cieľa: 3.1.1 Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a znížiť nezamestnanosť s osobitným dôrazom na dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnuté osoby. Realizácia projektu bola naplánovaná na obdobie od marca 2020 do novembra 2023. Projekt je svojím zameraním špecifický, nakoľko kombinuje investičnú pomoc s podporou aktívnych opatrení na trhu práce (ďalej len „AOTP“) podľa ustanovenia § 54 ods. 1 písm. a) zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti.

⁵ <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/24029/1>

⁶ https://www.tsk.sk/regionalny-rozvoj/rozvojove-dokumenty/program-hospodarskeho-a-socialneho-rozvoja/program-hospodarskeho-a-socialneho-rozvoja-naobdobie-2013-2023.html?page_id=250765

RSP sa mohli uchádzať o získanie podpory v rámci 4 opatrení, ktoré boli rozdelené podľa typu užívateľa a prislúchajúcich pravidiel pre investičnú pomoc:

- Opatrenie 1 Investičná pomoc pre MSP v zmysle článku 17 nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014;
- Opatrenie 2 Pomoc pre začínajúce podniky v zmysle článku 22 nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014;
- Opatrenie 3 Regionálna investičná pomoc v zmysle článku 14 nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014;
- Opatrenie 4 Pomoc pre RSP podľa pravidiel minimálnej pomoci v rámci schémy de minimis na podporu zamestnanosti č. 16/2014 v platnom znení.

Metodika hodnotenia

Hlavným zámerom hodnotenia bolo kvalitatívne posúdenie implementácie oboch NP, ich dosiahnutých výsledkov a krátkodobých dopadov a identifikácia faktorov (vonkajších aj vnútorných) ovplyvňujúcich realizáciu sledovaných NP.

Realizácia hodnotenia prebiehala v 4 fázach. Prvá fáza hodnotenia pozostávala z prípravy a štruktúrovania hodnotenia. Hodnotitelia v rámci predmetnej fázy realizovali analýzu dokumentov a dostupných údajov/databáz, pričom bolo zorganizované úvodné stretnutie. Druhá fáza hodnotenia „pozorovanie“ bola realizovaná pomocou kvalitatívneho prístupu, prípravy dotazníkov a osobných rozhovorov. Kvalitatívny prístup sa zamerával na zber kvalitatívnych informácií prostredníctvom *desk research*, stretnutia so zástupcami Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „MPSVR SR“), ÚPSVaR, TSK a 3 kontaktných centier (ďalej len „KC“). V tretej fáze bola zrealizovaná analýza a syntéza údajov a informácií, ako aj formulácia úsudkov na základe zozbieraných informačných zdrojov. V prípade Národného projektu Investičná pomoc pre sociálne podniky (ďalej len „NP IPSP“) bola realizovaná kvantitatívna (kontrafaktuálna) analýza čistých účinkov NP na pridanú hodnotu, výnosy, osobné náklady a aktíva sociálnych podnikov (ďalej len „SP“) (zmena za roky 2022 – 2020). Základnými vstupmi do analýzy bola existujúca dokumentácia, údaje z ÚPSVaR a TSK a výsledky z realizovaných dotazníkových prieskumov, riadených rozhovorov a 2 fókusových skupín. V štvrtej fáze hodnotenia boli pripravené odpovede na hodnotiace otázky (ďalej len „HO“) a formulované závery a odporúčania.

Hlavné zistenia

NP Podpora zamestnateľnosti v regióne horná Nitra

Analýza dosiahnutých výsledkov a dopadov NP preukázala pozitívne účinky podporených intervencií na zvýšenie zamestnateľnosti a zamestnanosti zamestnancov HBP, a.s., ako aj na rozvoj komunity a budovanie implementačnej kapacity v regióne horná Nitra. Z celkového počtu 239 účastníkov, ktorí úspešne absolvovali projekt k 30. 11. 2022, sa po absolvovaní projektu zamestnalo 10,46 % účastníkov. Stav zamestnanosti účastníkov sa po 6 mesiacoch po ukončení účasti v NP zlepšil, celkovo už bolo zamestnaných 29,33 % účastníkov projektu. Rastúci trend miery zamestnanosti sa postupne zlepšoval, stav zamestnanosti účastníkov po 10 mesiacoch po ukončení účasti v NP dosiahol 47 %. Z uvedeného vyplýva, že efekt v rámci zamestnanosti absolventov sa prejaví až po dlhšom období ako 6 mesiacov po ukončení účasti na projekte. Celková zamestnanosť absolventov by bola výrazne vyššia, ak by do projektu vstupovali v nižšom zastúpení zamestnanci, ktorí majú blízko k dosiahnutiu dôchodkovému veku. Po odpočítaní absolventov, ktorí sú poberatelia starobného dôchodku, bola dosiahnutá vysoká zamestnanosť absolventov NP. Z tohto pohľadu je možné hodnotiť NP ako úspešný.

Zamestnancom HBP, a. s., ktorí stratili možnosť pracovať vo svojej profesii, bola prostredníctvom NP poskytnutá cielená pomoc a podpora zameraná na zvyšovanie alebo zmenu kvalifikácie a rozvoj osobných kompetencií či mäkkých zručností. Podpora je poskytovaná s uplatnením individuálneho prístupu ku každému zamestnancovi, jeho kompetenciám a zručnostiam a zároveň s ohľadom na potreby regionálneho trhu práce. Všetky aktivity projektu svojim zameraním a časovou následnosťou v NP vedú k zvýšeniu zamestnateľnosti účastníkov NP, a tým aj k zvýšeniu adaptability na trhu práce.

Aktivity „bilancia kompetencií“ a „práce s tútormi“ pomohli účastníkom NP identifikovať, mobilizovať a rozvíjať svoj vlastný potenciál pri navigovaní pracovným a osobným životom. Najmä druhá spomenutá aktivita významne podporila zvýšenie zamestnateľnosti absolventov NP prostredníctvom individuálnej práce tútora s každým účastníkom, ktorí pomáhali zlepšiť jeho prezentačné a komunikačné schopnosti. Okrem toho naučili účastníkov pripraviť si svoj životopis, pripraviť sa na pracovný pohovor a vyhľadávať vhodné pracovné ponuky na pracovných portáloch. Z dotazníkového prieskumu účastníkov NP vyplýva, že respondenti sú najviac spokojní s prácou s tútorom, a potom nasleduje bilancia kompetencií. Pri kurzoch bola ich spokojnosť o niečo nižšia – dosahovala 19, respektíve 22 %.

Na zvýšenie zamestnateľnosti a adaptability na trhu práce mali vplyv aj KC, ktoré sú súčasťou projektu. Zo strany účastníkov sú pozitívne vnímané najmä služby individuálneho poradenstva a organizovanie búr práce. Respondenti v rámci telefonického prieskumu hodnotili prácu KC pozitívne, až 66 % bolo vysoko spokojných a 27 % čiastočne spokojných. Nespokojných bolo iba 2 %. Obdobné výsledky boli dosiahnuté v rámci dotazníkového prieskumu účastníkov NP, kde bola polovica respondentov vysoko spokojná s prácou odborných pracovníkov, a 14 % respondentov bolo čiastočne spokojných s ich prácou. Len zanedbateľný počet respondentov bol s ich prácou minimálne spokojný a nikto neuviedol, že by bol nespokojný.

Projekt mal podľa partnerov, účastníkov a absolventov veľa pozitívnych stránok. Účastníci si udržali sociálny kontakt a interakciu prostredníctvom tímových stretnutí s bývalými spolupracovníkmi, vytvorila sa komunita, v ktorej boli motivovaní hľadať si nové uplatnenie. Účastníci si tiež často uvedomili vlastnú hodnotu, vyjasnili si, čo chcú ďalej od života, objavili v sebe nové kvality a schopnosti, dostali príležitosť na seba rozvoj a poznanie a vytvorili si priateľské vzťahy s tútormi a lektormi, získali odbornú pomoc pri nasmerovaní na hľadanie vhodného zamestnania, získanie čiastočných informácií, vzájomné porovnanie a inšpiráciu medzi účastníkmi. Kľúčovým bol individuálny prístup, ktorý sa uplatňoval počas celého projektu. Odborné kurzy pomohli účastníkom získať novú kvalifikáciu a mäkké kurzy zase pomohli získať zručnosti, ktoré pomáhali pri získaní zamestnania. Nezanedbateľným pozitívom projektu je vytváranie regionálnych kapacít pre riadenie podobných aktivít a vytváranie partnerstva medzi aktérmi, ktorí aj v budúcnosti môžu pomôcť riešiť problematiku zamestnanosti na hornej Nitre.

Absolventi celkovo vnímajú NP, jeho aktivity a zameranie ako veľmi dobrú príležitosť pre ich ďalší rozvoj. Z výsledkov telefonického prieskumu vyplýva, že až 84 % absolventov hodnotí celkový dojem z projektu na výbornú a 12 % na veľmi dobrú.

Na implementáciu projektu vplývali aj externé faktory. Medzi pozitívne faktory patrila hlavne celková podpora projektu zo strany TSK, vrátane jeho medializácie, ochota a spolupráca s dodávateľmi kurzov, napríklad ústretovosť stredných škôl pri poskytovaní kurzov, ktoré neponúkajú iní poskytovatelia, existujúca burza práce.

Pandémia COVID-19 spôsobila menšiu možnosť vzdelávania a osobných kontaktov, znížený výber vzdelávania, nakoľko niektorí poskytovatelia prestali poskytovať kurzy, alebo ich poskytovali len online, znížila sa aj schopnosť zamestnať sa, avšak neovplyvnila prácu samotných tútorov.

Okrem dvoch hlavných očakávaných krátkodobých dopadov, ktoré sa týkajú zamestnateľnosti a zamestnanosti, projekt vytvoril fungujúcu komunitu partnerov v regióne hornej Nitry. Partneri projektu vytvorili stabilnú implementačnú kapacitu (veľmi nízka fluktuácia zamestnancov), ktorá úspešne zvláda implementáciu NP. Hoci v úvode projektu boli určité problémy s vyjasnením si kompetencií a komunikáciou, počas implementácie boli úspešne vyriešené. Značný negatívny vplyv na rozbeh projektu mala aj pandémia COVID-19. V rámci realizovaných riadených rozhovorov partneri ohodnotili svoju vzájomnú spoluprácu za veľmi dobrú.

NP Investičná pomoc pre sociálne podniky – nenávratná zložka

Analýza dopadov NP na RSP preukázala účinok podporených intervencií na zamestnanosť a posilnenie konkurencieschopnosti sociálneho podnikania v SR. Implementácia NP bezprostredne prispela k posilneniu zamestnanosti v podporených RSP, ktoré vytvorili celkovo 321 nových pracovných miest, z ktorých bolo 41 % obsadených 41 UoZ evidovanými v evidencii úradov PSVaR. Približne 50 % pracovných miest bolo obsadených znevýhodnenými a zraniteľnými osobami.

NP prostredníctvom poskytnutej pomoci kompenzoval konkurenčné nevýhody RSP, ktoré pôsobia na otvorenom trhu tovarov a služieb, a súťažia tak s ostatnými komerčnými podnikateľskými subjektmi. Z posúdenia zmeny tržieb u podporených RSP v sledovanom období 2020 – 2022 je možné uviesť, že v prípade približne 60 % podporených RSP bol dosiahnutý nárast tržieb. Kvantitatívna analýza čistých účinkov NP na pridanú hodnotu, výnosy, osobné náklady a aktíva (2022 – 2020) preukázala, že v uvedených ukazovateľoch boli dosiahnuté výrazné percentuálne nárasty. Z uvedených výsledkov analýzy vyplýva, že NP vytvoril pozitívne príspevky k posilneniu konkurencieschopnosti RSP, hoci zatiaľ ide o krátke hodnotiace obdobie. Na druhej strane, výška tržieb v prepočte na jedno pracovné miesto bola u približne 45 % hodnotených RSP pod priemernou výškou finančného príspevku na úhradu mzdových výdavkov na jedno pracovné miesto. Druhou dôležitou položkou v príjmovej časti RSP boli kompenzačné a vyrovnávajúce príspevky, čo dokazuje závislosť sociálneho podnikania od poskytovaných podpôr. Uvedené výsledky potvrdzujú skutočnosť, že existencia prevažnej väčšiny RSP je zatiaľ závislá na podporách poskytovaných v zmysle zákona o SE.

Aj vďaka propagácii a aktívnemu prístupu štátnych organizácií (regionálne centrá sociálnej ekonomiky, implementačná agentúra, MPSVaR SR) bola informovanosť o NP IPSP medzi SP na vysokej úrovni a veľká časť SP prejavovala záujem o účasť na NP. Najväčšou bariérou, najmä pre začínajúce SP, bolo získanie úveru na ich investičný zámer v kombinácii s komplikovanými a meniacimi sa podmienkami podpory. Z podporených SP 50 % respondentov uviedlo pozitívnu skúsenosť s NP.

Medzi silné stránky projektu patrili pilotné overenie konceptu investičnej podpory, stmelenie spolupráce SP v strešných organizáciách, nárast registrácií SP, prevažujúca ochota a ústretovosť zúčastnených inštitúcií a ich schopnosť priebežne zlepšovať proces implementácie NP.

Ako slabé stránky projektu respondenti uvádzali nedostatočnú pripravenosť úradov PSVaR, metodiky pre realizáciu NP (najmä oprávnenosť účasti, oprávnenosť výdavkov), nejednotnosť vo výklade podmienok účasti a realizácie projektov, dlhé lehoty na schvaľovanie žiadostí a komplikovaného verejného obstarávania a vysokú administratívnu náročnosť.

Realizáciu NP pre približne 50 % podporených SP negatívne ovplyvňovali vonkajšie faktory v podobe pandémie COVID-19, konfliktu na Ukrajine, ktorý priniesol ekonomickú nestabilitu prostredia (inflácia, rast cien energií a vstupov). V pokojnejšom období by boli výsledky NP s vysokou pravdepodobnosťou lepšie.

NP splnil svoj cieľ, ktorým bolo poskytnúť investičnú pomoc RSP a overiť funkčnosť nastaveného systému investičnej podpory RSP. Bol to pilotný projekt a ako každý pilotný projekt bol sprevádzaný

problémami s implementáciou, ktoré spôsobili, že celková alokácia nebola využitá. Väčšina podporených RSP využila intervencie NP (investičná podpora a príspevky na mzdové výdavky) na implementáciu svojich investičných zámerov, čo by im malo pomôcť si upevniť pozíciu na trhu, posilniť konkurencieschopnosť a udržateľnosť. NP predstavuje dôležitý nástroj pre dosiahnutie konkurencieschopných a udržateľných sociálnych podnikov, za predpokladu, že sú podporené životaschopné investičné zámery. Kombinácia návratného finančného príspevku s nenávratným finančným prostriedkom a zapojením finančného sprostredkovateľa (banky) zabezpečila, že boli schvaľované životaschopnejšie projekty. Na základe získaných ponaučení z realizácie pilotného NP a dosiahnutých výsledkov je možné uviesť, že investičná pomoc RSP zohráva dôležitú úlohu v rozvoji sociálneho podnikania a je potrebné v nej pokračovať. Nesmie sa zabúdať na ďalšie zviditeľňovanie RSP, ktoré je zatiaľ v SR v počiatočnej fáze. Spoločnosť si musí uvedomovať prítomnosť RSP a ich poslanie, preukazovať záujem o ich produkty a služby, čo zabezpečí udržateľnosť a životaschopnosť RSP.

Hlavné odporúčania

Hodnotiacia správa obsahuje viacero odporúčaní pre budúce programové obdobie. Odporúčania sa týkajú nasledovných oblastí:

NP Podpora zamestnanosti v regióne horná Nitra

1. Kontaktné centrá
(organizačné nastavenie pokračujúceho projektu - vyčlenenie KC a ich priame napojenie na riadenie projektu, je potrebné navýšiť existujúce úväzky, nakoľko sa očakáva nárast počtu účastníkov, a tiež zabezpečiť vzdelávanie zamestnancov KC)
2. Elokované pracovisko TSK Nováky
(v súvislosti s realizáciou nového NP je potrebné zabezpečiť dostatočné materiálne a technické zabezpečenie na zvládnutie vyššie počtu účastníkov)
3. Zmeny vo výdavkoch a organizácie aktivít
(začleniť bilanciu kompetencií do výdavkov ako službu, zvýšiť finančný limit na rekvalifikačné kurzy, rozšíriť portfólio o niektoré úhrady nákladov spojených s kurzami, rozšíriť ponuku kurzov, poskytnúť podporu kurzov aj mimo TSK, počas trvania NP zabezpečiť vzdelávanie a kvalifikáciu aj pre zamestnancov partnerov, ktorí sú zapojení do realizácie NP)

Investičná pomoc pre sociálne podniky – nenávratná zložka

1. Pokračovať v budúcom programovom období s investičnou podporou RSP prostredníctvom kombinácie nenávratnej a návratnej zložky.
2. Presunúť prijímanie a vyhodnocovanie žiadostí o NFP (ďalej len „ŽoNFP“) na finančných sprostredkovateľov kontrahovaných Slovak Investment Holding, a.s. (ďalej len „SIH“). Finanční sprostredkovatelia by mali posúdiť životaschopnosť a financovať predložené investičné zámery RSP. Keď sa preukáže verejnoprospešný dosah realizovaných investičných zámerov, následne by sa RSP znížili splátky úverov na 50 % vo forme NFP. Z úveru by sa preplatili iba výdavky, ktoré súvisia s predmetom investície. Uvedený spôsob administrácie by mal zrýchliť administrovanie ŽoNFP, odbúral by zdĺhavé kontroly výsledkov z verejného obstarávania a umožnil by zvýšiť prispôsobiteľnosť investičných zámerov meniacim sa ekonomickým podmienkam.
3. Vytvoriť produkt pre začínajúce RSP a pre malé RSP, napr. úhrada bankových poplatkov za poskytnutie úveru, ktoré predražujú poskytovanie malých úverov začínajúcim alebo malým RSP, zvýšenie garancie zo strany SIH pre začínajúce podniky s krátkou históriou.

Executive Summary

Context

The evaluation covered the selected national projects (the “NPs”) implemented within the PA3 Employment of the OP HR:

- Employability Support in the Upper Nitra Region, a call announced on 6 August 2020;
- Investment Aid to Social Enterprises – Non-refundable Component, a call announced on 29 January 2020.

The purpose of both NPs was to:

- identify the key contributions of the projects for individual target groups;
- evaluate the activities covered by the calls from the perspective of current and changing needs of the labour market and social entrepreneurs;
- assess activities, including the obstacles and contributions;
- to assess, in a complex manner, the deliverables and results of the selected NPs in terms of further development of social entrepreneurship and employability in future;
- propose recommendations for the conditions of calls – e.g. which of them were difficult to meet;
- propose recommendations for follow-up interventions/activities with regard to the programming period 2021–2027.

NP Employability Support in the Upper Nitra Region

The NP was supported from the OP HR within the Investment Priority 3.1 Access to employment for job-seekers and inactive people, including the long-term unemployed and people far from the labour market, also through local employment initiatives and support for labour mobility, and its specific objective: 3.1.2 Improving the access to the labour market using efficient tools to support employment, including supporting mobility for finding a job, adaptability of employees, selfemployment, and activities in rural areas.

The project implementation was scheduled to take place from August 2020 to November 2023. The NP is very specific and it is designed for a specific target group and a specific Slovak region of Upper Nitra, addressing a very specific and actual issue. The project does not duplicate the activities and projects of the Office of Labour, Social Affairs and Family (the “Labour Office”) which target mainly on job-seekers.

The NP is in line with the EU Strategy 2020⁷, the Platform on Coal and Carbon – Intensive Regions⁸, Resolution No. 580/2018 of the Government of the Slovak Republic on the proposal of the transformation of the Upper Nitra Region in connection with the proposal of general economic interest to ensure security of electricity supplies⁹, the Social and Economic Transformation in Coal

⁷<https://www.mirri.gov.sk/sekcie/cko/strategia-europa-2020/strategia-europa-2020/index.html>

⁸ https://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/news/2020/06/26-06-2020-green-deal-coal-and-other-carbon-intensive-regions-and-the-commission-launch-the-european-just-transition-platform

⁹ <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/24029/1>

Regions in Transition study¹⁰, the Transformation Action Plan for the Upper Nitra Coal Region,¹¹ and the Programme of Economic and Social Development of the Trenčín Self-Governing Region¹² (the “Trenčín SF Region Development Programme”).

The **NP’s main objective** is to mitigate the mine closure impacts on the employees of Hornonitrianske bane Prievidza, a. s. (the “HBP”), and to create conditions for their smooth transition from the brown coal mining industry being gradually shut down to a new employment in other economic sectors. The employees who will not be able to continue working in their profession will receive targeted assistance and support focusing on the improvement or change of their qualifications and development of personal competences or soft skills. Support will be tailored to each employee, their competencies and skills and also will also reflect regional labour market needs.

The beneficiary of the national project is the Trenčín SF Region which also covers the Upper Nitra Region.

NP Investment Aid to Social Enterprises – Non-refundable Component

The NP supports regional social enterprises in accordance with Act No. 112/2018 Coll. on Social Economy and Social Enterprises and on amendments and supplements to certain acts as amended (the “SE law”) and the contribution of the OP HR aiming to prevent unemployment by supporting entrepreneurship and foundation of enterprises in a wider context of social economy. The **NP aims** to verify the functionality of the existing RSE investment support system by way of investment aid.

The purpose of the NP is to support RSEs by way of the mandatory combination of refundable assistance (financial facility or commercial loan) from a financial institution and a non-refundable aid – a non-refundable grant by way of the Labour Office as the NP beneficiary and provider of the non-refundable financial contribution (the “NFC”) to users in accordance with Act No. 292/2014 Coll. on the Contribution from the European Structural and Investment Funds. The NFC is provided to RSEs which had been granted a loan in accordance with the approved investment plan.

The project results will:

- improve access of social enterprises to funds for investments;
- increase employability of the unemployed and inactive individuals under arrest by meeting the needs of regional labour markets;
- make the social market economy more competitive and increase the visibility of social entrepreneurship.

The NP is supported from the OP HR within the Investment Priority: 3.1 Access to employment for job-seekers and inactive people, including the long-term unemployed and people far from the labour market, also through local employment initiatives and support for labour mobility, and its specific objective: 3.1.1 Increase employment, employability, and reduce unemployment with special emphasis on the long-term unemployed, low-qualified, elderly, and disabled persons. The project implementation was scheduled to take place from March 2020 to November 2023. The project is specific since it combines investment aid and the active labour market policies under Section 54(1)(a) of Act No. 5/2004 Coll. on Employment Services.

¹⁰ https://ec.europa.eu/jrc/sites/jrcsh/files/coal_regions_report_jrc_pilot-slovakia.pdf

¹¹ <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/24029/1>

¹² https://www.tsk.sk/regionalny-rozvoj/rozvojove-dokumenty/program-hospodarskeho-a-socialneho-rozvoja/program-hospodarskeho-a-socialneho-rozvoja-naobdobie-2013-2023.html?page_id=250765

RSEs could apply for support within 4 measures divided by the type of user and the related rules for the investment aid:

- Measure 1 Investment Aid to SMEs within the meaning of Article 17 of Commission Regulation (EU) 651/2014;
- Measure 2 Investment Aid for Start-ups within the meaning of Article 22 of Commission Regulation (EU) 651/2014;
- Measure 3 Regional Investment Aid within the meaning of Article 14 of Commission Regulation (EU) 651/2014;
- Measure 4 Aid for RSE according to the rules within the de minimis support scheme for employment No. 16/2014 as amended.

Evaluation Methodology

The main objective of the evaluation was to assess the quality of the implementation of both the NPs, the results and short-term impacts achieved, and to identify the factors (both external and internal) influencing the implementation of the NPs under examination.

The evaluation had 4 phases. The first phase consisted of the evaluation preparation and structuring. The evaluators analysed documents and available data/databases, and a kick-off meeting was held. The second phase – the “observation” focused on a qualitative approach, preparation of questionnaires and personal interviews. The qualitative approach focused on the collection of qualitative information by *desk research* and meetings with the representatives of the Ministry of Labour, Social Affairs and Family of the Slovak Republic (the “Ministry of Labour”), the Labour Office, Trenčín SF Region, and 3 contact centres (the “Contact Centres”). The third phase involved an analysis and synthesis of data and information, and formulation of conclusions based on the information sources collected. For the National Project Investment Aid to Social Enterprises (the “NP Aid to SE”), quantitative (counterfactual) analysis of the NP’s net effects on the value added, revenues, staff costs and assets of SEs was conducted (change over the years 2022–2020). The basic inputs for the analysis included the existing documentation, data from the Labour Office and the Trenčín SF Region, and the results of the questionnaire surveys, guided structured interviews and 2 focus groups. In the fourth phase, the evaluation questions (the “EQ”) were answered and the conclusions and recommendations drawn.

Main Findings

NP Employability Support in the Upper Nitra Region

The analysis of the NP’s results and impacts achieved showed positive effects of the supported interventions on the increase in employability and employment rates of HBP employees, the development of the community and the implementation resource in the Upper Nitra Region. Out of the total number of 239 participants, 10.46% found employment after successful completion of the project on 30 November 2022. The employment rate of the participants improved 6 months after the end of their participation in the NP, when 29.33% project participants in total were already employed. The trend in the employment rate was gradually growing, reaching 47% 10 months after the end of their participation in the NP. It follows that it required more than 6 months after the end of the participation in the project for the effects to materialize. The overall employment rate of graduates would be significantly higher if the number of employees close to the retirement age who joined the project was lower. Without the graduates who receive old-age pension, the employment rate achieved among the NP graduates is high. From this point of view, the NP may be evaluated as successful.

The HBP employees who could not continue working in their profession received from the NP targeted assistance and support focusing on the improvement or change of their qualifications and development of personal competencies or soft skills. The support is tailored to each employee, their competencies and skills and also reflects regional labour market needs. All activities within the projects are designed and planned in the NP so as to increase the employability of NP participants and, consequently, increase their adaptability on the labour market.

The “balance of competences” and “work with tutors” activities helped the NP participants to identify, mobilise and develop their potential and navigate their way through the work and personal lives. Particularly the second activity had a significant impact on the increase in the employability of NP graduates owing to tutor’s individualised work with each participant, which improved their presentation and communication skills. They also taught them how to write a CV, prepare for a job interview, and search for suitable job offers on job search websites. The questionnaire survey among the NP participants shows that most satisfying for the respondents was the work with the tutor, followed by the balance of competences. Their satisfaction with courses was lower, reaching 19% or 22%, as the case may be.

Contact centres which are part of the project influenced the employability and adaptability on the labour market, too. Participants perceived particularly positively the individual consulting services and organisation of job fairs. Respondents of telephone surveys assessed the work of contact centres positively. As many as 66% were highly satisfied and 27% partially satisfied. Only 2% were not satisfied. Similar results were achieved within the questionnaire survey of NP participants, with half of the respondents being highly satisfied and 14% partially satisfied with the work of professional workers. Only a neglectable number of respondents expressed minimum satisfaction and none dissatisfaction.

Partners, participants and graduates appreciated many positive aspects of the project. Team meetings allowed the participants to keep in touch and interact with their former colleagues, creating a community which motivated them in their efforts to find new employment. Many of the participants also realized their worth, clarified their future expectations from life, discovered their new qualities and skills, got an opportunity for personal development and knowing themselves, and built friendly relations with tutors and lecturers. They also received professional help and guidance when looking for suitable employment, collecting partial information, they could compare with each other and find inspiration in the community. Individual approach used during the whole project was crucial. Specialised courses helped the participants to acquire new qualifications, while soft-skill courses helped them acquire skills that helped them to succeed in the hiring process. One of the positive aspects of the project is the development of regional resources to manage similar activities and the establishment of partnership between stakeholders which may help to solve employment issues in Upper Nitra in future.

Generally speaking, graduates perceive the NP as well as the NP activities and objectives as a very good opportunity for their further development. The telephone survey shows that as many as 84% of graduates had an excellent and 12% very good overall impression of the project.

Project implementation was also affected by external factors. The positive ones include particularly the overall support of the project by the Trenčín SF Region including its publicity in the media, the willingness of and cooperation with the suppliers of courses, e.g. helpfulness of high schools in providing the courses not offered by other providers, the existing job fair.

The COVID-19 pandemic reduced opportunities for education and personal contact, offer of courses since some providers stopped providing courses or provided them only online. Even the job offer was smaller, although it did not affect the work of tutors.

In addition to the two main expected short-term impacts relating to employability and employment rates, the project created a functional community of partners in the Upper Nitra Region. The partners of the project have developed a stable implementation resource (with low employee turnover rates) which is able to successfully implement NPs. The problems concerning the clarification of competences and communication that occurred at the beginning of the project were resolved during the implementation phase. The project launching phase was also significantly negatively influenced by COVID-19 pandemic. Within the guided structured interviews, partners assessed their mutual cooperation as very good.

NP Investment Aid to Social Enterprises – Non-refundable Component

The analysis of NP's impacts on RSEs proved that the supported interventions had an impact on employment and competitiveness of social entrepreneurship in Slovakia. The NP helped to improve the employment rate in the supported RSEs which created 321 new job positions in total which were occupied by 41% of job-seekers kept on the Labour Office records. Approximately 50% of job positions were occupied by disadvantaged and vulnerable individuals.

The aid provided within the NP compensated for the competitive disadvantages of RSEs which operate on an open market of goods and services and compete with other commercial business entities. The assessment of the changes in sales of the supported RSEs in the period 2020–2022 shows that approximately 60% of the supported RSEs achieved increase in sales. The quantitative analysis of the NP's net effects on the value added, revenues, staff costs and assets (2022 – 2020) showed significant % increases in said indicators. Although the evaluation period has been too short so far, it follows from the above analysis results that the NP had a positive impact on the competitiveness of RSEs. On the other hand, the sales per one job position were below the average amount of the financial contribution for wage expenses per one job position for approximately 45% of the RSEs under evaluation. Another important item on the RSE's income side were the compensatory allowances, demonstrating the dependence of social entrepreneurship on the aids provided. These results only support the fact that for the time being, the existence of a vast majority of RSEs is dependent on the supports provided within the SE law.

The awareness about the NP Aid to SE among social enterprises was high also thanks to the promotion and active approach of state organisations (Regional Centres of Social Economy, Implementation Agency, Ministry of Labour) and a large part of SEs showed interest in participating in the NP. Most difficulties experienced particularly by starter SEs related to the efforts to obtain loan for the investment plan in combination with complicated and changing conditions of the support. 50% out of the supported SEs reported positive experience with the NP.

The strengths included the initial verification of the investment support concept, coordinated cooperation of SEs under umbrella organisations, prevailing willingness and helpfulness of the participating institutions and their ability to improve the NP implementation process.

Among the weaknesses respondents listed insufficient preparedness of Labour Offices, methodologies for the NP implementation (particularly the eligibility for participation, eligibility for expenses), lack of uniformity in the presentation of the conditions for the participation and implementation of projects, long application approval periods and complicated public procurement processes, and high administrative burden.

The implementation of the NP for approximately 50% of supported SEs was negatively affected by external factors, such as the COVID-19 pandemic, conflict in Ukraine which brought about economic instability to the region (inflation, higher prices of energies and inputs). In more peaceful times, the NP results would most probably be better.

The NP attained its objective, i.e. provided investment aid to RSEs and verified the functionality of the existing system of investment aid to RSEs. It was a pilot project and as each pilot project, it was accompanied by implementation problems leading to the failure to utilise the allocation to the full extent. Majority of supported RSEs utilised the NP interventions (investment support and contributions for wage expenses) for the implementation of their investment plans. This should help them to strengthen their market position, improve their competitiveness and sustainability. The NP is an important instrument to achieve competitive and sustainable social enterprises, provided that viable investment plans are supported. A combination of a refundable financial contribution and a non-refundable financial contribution and involvement of a financial agent (bank) resulted in the approval of more viable projects. It follows from the lessons learned from the pilot NP and the results achieved that the investment aid to RSEs plays an important role in the development of social entrepreneurship and should be continued. Attention should be paid to continued promotion of RSEs which is still developing in Slovakia. Society must be aware of the presence of RSEs and their mission, and show interest in their products and services. This will secure their sustainability and viability.

Key Recommendations

The evaluation report contains multiple recommendations for the next programming period. The recommendations apply to following areas:

NP Employability Support in the Upper Nitra Region

4. Contact centres
(organisational arrangements for a follow-up project – establishment of contact centres and their direct interconnection with the project management, need to increase the number of existing employment contracts whereas the number of participants is expected to grow, and also take care of the education of CC employees)
5. Remote site of Trenčín SF Region Nováky
(Sufficient material and technical arrangements are necessary in connection with the implementation of a new NP in order to handle higher numbers of participants)
6. Changes in expenses and organisation of activities
(incorporate the balance of competences in expenses as a service, increase the financial limit for re-qualification courses, extend the portfolio to include certain costs associated with courses, extend the offer of courses, support courses also outside the Trenčín SF Region, during the term of the NP, provide education and qualification also to the employees of the partners involved in the NP implementation)

Investment Aid to Social Enterprises – Non-refundable Component

1. Continue in the next programming period with the investment support of RSEs combining the non-refundable and refundable components.
2. Transfer acceptance and evaluation of the applications for NRC to the financial agents contracted by Slovak Investment Holding, a.s. (the “SIH”). Financial agents should assess the viability and fund the investment plans submitted by RSEs. If the implemented investment plans prove to have publicly beneficial impact, the loan instalments of RSEs would be reduced to 50% in the form of NRC. The loan would be used to only cover the expenses related to the purpose of the investment. This form of administration should accelerate the administration of the applications for NRC, eliminate lengthy inspections of results from the public procurement process, and increase adaptability of investment plans to the changing economic conditions.

3. Create a product for starter RSEs and small RSEs, e.g. payment of commitment fees which make the provision of small loans to starter or small RSEs more expensive, increase in the guarantee by SIH for starter enterprises with short history.

2 Kontext hodnotenia

Predmetom hodnotenia boli vybrané NP realizované v rámci PO3 Zamestnanosť OP LZ:

- Podpora zamestnatelnosti v regióne horná Nitra, vyzvanie vyhlásené dňa 6. 8. 2020;
- Investičná pomoc pre sociálne podniky – nenávratná zložka, vyzvanie vyhlásené dňa 29. 1. 2020.

Účelom hodnotenia oboch NP bolo:

- identifikovať hlavné prínosy projektov pre jednotlivé cieľové skupiny;
- vyhodnotiť aktivity vyzvaní vo vzťahu k súčasným a meniacim sa potrebám trhu práce a sociálnych podnikateľov;
- zhodnotiť aktivity, vrátane prekážok a prínosov;
- komplexne posúdiť výstupy a výsledky vybraných NP pre ďalší rozvoj sociálneho podnikania a zamestnanosti v budúcnosti;
- formulovať odporúčania k podmienkam vyzvaní – napr. ktoré boli ťažko naplniteľné;
- formulovať odporúčania pre nadväzujúce intervencie/aktivity vo vzťahu k programovému obdobiu 2021 – 2027.

Kontext oblasti hodnotenia

NP Podpora zamestnatelnosti v regióne horná Nitra

Baníctvo na hornej Nitre a jeho konverzia

Najbohatšou a najrozsiahljšou hnedouhoľnou panvou v Slovenskej republike je hornonitrianska. Uhlie sa v tejto lokalite spaľovalo už v skorom stredoveku. Pokusy s ťažbou sa sporadicky vyskytovali aj v 18. a 19. storočí. S cieľavedomou priemyselnou ťažbou sa začalo začiatkom 20. storočia v Handlovej po vybudovaní železnice medzi Handlovou a Prievidzou. V čase druhej svetovej vojny boli Handlovské uhoľné bane jediným ťažobným závodom na Slovensku, kde možno hovoriť o rozvinutej ťažbe uhlia. Neskôr, po vybudovaní nových závodov aj na ložiskách mimo hornej Nitry, vznikol trust Slovenských uhoľných baní so sídlom v Prievidzi. Dňa 1. 7. 1965 vznikli Uhoľné a lignitové bane ako odborová výrobná-hospodárska jednotka trustového typu, ku ktorej boli pričlenené aj Juhomoravské lignitové bane v Hodoníne.

Rozhodnutím vlády SR sa Slovenské uhoľné bane začiatkom roku 1993 rozčlenili na sedem samostatných subjektov. Jedným z nich sa stal štátny podnik Hornonitrianske bane, ako nástupnícka organizácia Slovenských uhoľných baní. Tvorili ho odštepne závody Baňa Cigeľ, Baňa Handlová, Baňa Nováky, Banská mechanizácia a elektrifikácia Nováky a Hlavná banská záchranná stanica Prievidza. V roku 1996 prebehla transformácia štátneho podniku na akciovú spoločnosť. K 30. 6. 1996 bol zrušený bez likvidácie štátny podnik Hornonitrianske bane a 1. 7. 1996 založil Fond národného majetku SR akciovú spoločnosť Hornonitrianske bane Prievidza (HBP, a.s.). Súčasťou tohto komplexu sa stali aj odštepne závody.

Hlavným predmetom podnikania akciovej spoločnosti HBP, a. s. je ťažba domácej energetickej suroviny – hnedého uhlia, ktorá smeruje na výrobu elektrickej energie a tepla v elektrárni Nováky, ktorá bývala dôležitým elektro-energetickým uzlom a poskytovateľom podporných služieb pri vykrývaní odchýlok dodávok elektriny v spotrebe.

Proces reštrukturalizácie spoločnosti začal už v roku 1997. Postupne došlo k centralizácii rozhodujúcich obslužných činností, čím sa zabezpečilo efektívnejšie hospodárenie v oblasti odbytu uhlia, dopravy, nákupu a opráv banskej techniky. V súvislosti s postupným znižovaním uhoľných zásob v odštepných

závodoch Baňa Cigeľ a Baňa Handlová boli v roku 2003 oba závody zrušené a ťažba uhlia pričlenená k riaditeľstvu spoločnosti a Bani Nováky. Pokračujúca reštrukturalizácia si v ďalších rokoch vyžiadala organizačné zmeny v riadení technických a ekonomických činností. Všetky zmeny smerovali k zníženiu počtu stupňov riadenia. Vnútornú organizáciu od 1. januára 2007 tvorí HBP, a. s. ako výkonný a riadiaci subjekt hlavnej banskej činnosti a odštepne závody.

Koncom roku 2018 vláda SR schválila koniec dotovania ťažby uhlia na výrobu elektriny v HBP, a.s. a to do konca roka 2023¹³. Rozhodnutie o ukončení ťažby bolo v súlade s harmonogramom ukončenia a uzatvorenia jednotlivých ťažobných polí v dobývacích priestoroch Handlová a Nováky I., ktorý schválila Európska komisia 28. novembra 2019 podľa pravidiel štátnej pomoci Európskej únie. V zmysle tohto rozhodnutia a v súlade s harmonogramom uzatvárania jednotlivých ťažobných polí v októbri roku 2021 HBP, a.s. ukončil ťažbu uhlia v handlovskej bani. S elektrárnou Nováky, ktorá hnedé uhlie z HBP, a.s. spaľuje, už v roku 2024 nepočítajú ani Slovenské elektrárne. Jej ďalšia prevádzka by si totiž vyžiadala nemalé investície do modernizácie.

Diverzifikácie ekonomickej činnosti HBP, a.s.

Po oznámení konca poskytovania štátnych dotácií začal HBP, a. s. s diverzifikáciou svojej ekonomickej činnosti. Okrem hlavného predmetu podnikania spoločnosť začala zavádzať neťažobné oblasti podnikania krátko po rozhodnutí časovo ohraničiť dotácie na ťažbu uhlia. Ide o nasledovné špecializované činnosti, ktoré zabezpečujú odštepne závody spoločnosti, a to: Hlavná banská záchranná stanica v Prievidzi, Banská mechanizácia a elektrifikácia v Novákoch ako strojársky závod zameraný na výrobu a opravy banskej techniky. Ďalšou špecializovanou činnosťou sa zaoberá odštepny závod AGRO RYBIA FARMA Handlová, ktorý využíva energetický potenciál banských vôd na chov rýb. Moderná technológia chovu sumčeka afrického je nielen unikátna, ale kapacitou produkcie aj najvýkonnejšia v rámci Európskej únie (www.sumcecomega.sk).

HBP, a. s. ako významný zamestnávateľ v TSK

Skupina HBP, a. s. patrila donedávna k významným zamestnávateľom TSK. Pred útlmom baníctva pracovalo v baniach približne 4000 baníkov. V súčasnosti to nie je ani polovica. Proces uzatvárania baní bude sprevádzaný ďalším postupným prepúšťaním zamestnancov HBP, a. s. Napr. pri zatvorení handlovskej bane prišlo o prácu 237 zamestnancov, z toho 145 baníkov spĺňalo podmienky na nárok na kompenzačný príspevok v rámci uvoľňovaných zamestnancov a 95 zamestnancov bolo preradených na produktívne pracoviská ostatných ťažobných úsekov spoločnosti.

Zamestnanci HBP, a. s., ktorí vykonávajú vysoko kvalifikovanú a špecifickú prácu, ktorú nie je možné nahradiť prácou v inom odvetví, sa so svojimi súčasnými pracovnými skúsenosťami a zručnosťami stávajú nezamestnateľní v inej oblasti. HBP, a. s. čiastočne vykryva tento problém a ponúka prepusteným zamestnancom prácu vo vyššie uvedených špecializovaných činnostiach HBP, a.s. napr. na rybej farme, v strojárnskej výrobe či v skleníkovom hospodárstve.

Veľká väčšina zamestnancov HBP, a.s. však čelí alebo bude čeliť problémom pri hľadaní novej práce a potrebe rekvalifikovať sa na nové povolanie. Okrem zvýšenia miery nezamestnanosti a straty zamestnania môže mať takýto vývoj vážne psychické, sociálne a ekonomické dopady na život ohrozeného zamestnanca. Ukončenie banskej činnosti povedie tiež k navýšeniu počtu nezamestnaných v okrese Prievidza (zo 4,5 % na 8 až 10 %).

V následnosti na svoje rozhodnutie ukončiť dotovanie ťažby uhlia na výrobu elektriny v Hornonitrianskych baniach, vláda SR Uznesením č. 580 z 12. decembra 2018 uložila MPSVR SR pripraviť právnu úpravu týkajúcu sa sociálneho zabezpečenia a osobitného príspevku pre baníkov a možností

¹³ Skončenie dotovania HBP vo výške 115 miliónov EUR ročne preniesli distribútori elektriny na konečných spotrebiteľov. Ak sa bane zatvoria už v roku 2023, do roku 2030 sa má ušetriť 388 miliónov EUR. Ďalších 700 miliónov by sa do roku 2030 mohlo ušetriť na podpore výroby elektriny z domáceho uhlia cez tarifu na prevádzkovanie systému.

pre vytvorenie podmienok skoršieho odchodu zo zamestnania a nemožnosti ďalšej adaptácie na iný druh zamestnania.

NP Podpora zamestnatelnosti v regióne horná Nitra

Ďalším významným krokom bola podpora nového uplatnenia súčasných zamestnancov pracujúcich v HBP, a. s., zvýšenie ich adaptability prostredníctvom rekvalifikácií a získavania nových zručností pre potreby trhu práce, a to prostredníctvom NP Podpora zamestnatelnosti v regióne horná Nitra. NP bol podporený z OP LZ v rámci Investičnej priority 3.1 Prístup uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych osôb k zamestnaniu, vrátane dlhodobo nezamestnaných a osôb, ktoré sú vzdialené od trhu práce, ako aj miestne iniciatívy v oblasti zamestnávania a podpora mobility pracovnej sily, a jej špecifického cieľa: 3.1.2 Zlepšiť prístup na trh práce uplatnením účinných nástrojov na podporu zamestnanosti, vrátane podpory mobility pre získanie zamestnania, adaptability zamestnancov, samostatnej zárobkovej činnosti a aktivít vo vidieckych oblastiach.

Realizácia projektu bola naplánovaná na obdobie od augusta 2020 do novembra 2023. Projekt je svojím zameraním určený pre špecifickú cieľovú skupinu a špecifický región hornej Nitry, pričom rieši veľmi špecifickú problematiku v aktuálnom období. Projekt neduplikuje činnosť a projekty ÚPSVaR, ktorých cieľovou skupinou sú v prevažnej miere UoZ.

Projekt je svojou povahou v súlade so Stratégiou Európa 2020¹⁴, Platformou pre uhlie a uhlík – intenzívne regióny (Platform on Coal and Carbon – Intensive Regions)¹⁵, Uznesením Vlády SR č. 580/2018 k problematike transformácie regiónu horná Nitra v súvislosti s návrhom všeobecného hospodárskeho záujmu na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektriny¹⁶, štúdie Sociálno-ekonomická transformácia v transformujúcich sa uhoľných regiónoch¹⁷, Akčným plánom transformácie uhoľného regiónu horná Nitra¹⁸ a PHSR TSK¹⁹.

Hlavným cieľom národného projektu je zmierniť dopady ukončenia banskej činnosti na zamestnancov HBP, a. s. a vytvoriť podmienky pre ich plynulý prechod z utlmovaného odvetvia ťažby hnedého uhlia do nového zamestnania v iných hospodárskych odvetviach. Zamestnancom, ktorí stratia možnosť pracovať vo svojej profesii, bude poskytnutá cieľená pomoc a podpora zameraná na zvyšovanie alebo zmenu kvalifikácie a rozvoj osobných kompetencií či mäkkých zručností. Podpora bude poskytovaná s uplatnením individuálneho prístupu ku každému zamestnancovi, jeho kompetenciám a zručnostiam a zároveň s ohľadom na potreby regionálneho trhu práce.

Prijímateľom národného projektu sa stal TSK, pod ktorý spadá aj región horná Nitra.

TSK má vo svojej kompetencii hospodársky a sociálny rozvoj kraja, ktorý riadi prostredníctvom rovnomenného PHSR TSK. V súlade s aktuálnym PHSR TSK má samosprávny kraj za úlohu vytvoriť podmienky pre hospodársky rozvoj a zvyšovanie kvality života obyvateľov kraja a všetkých jeho regiónov, teda vrátane regiónu hornej Nitry, ktorý sa aktuálne pripravuje na transformáciu v rámci prechodu na ekonomiku „bez uhlia“, pre ktorú bol vypracovaný a vládou schválený akčný plán. Jednou z hlavných výziev, ktorú ošetruje Akčný plán, je transformácia regiónu horná Nitra v dôsledku ukončenia banskej činnosti na hornej Nitre a s ňou spojená očakávaná nezamestnanosť. Práve vyššie uvedený NP má za úlohu zmierniť dopady tejto transformácie, a to prostredníctvom správne nastavených aktivít, vrátane rekvalifikácie a vzdelávania.

¹⁴<https://www.mirri.gov.sk/sekcie/cko/strategia-europa-2020/strategia-europa-2020/index.html>

¹⁵ https://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/news/2020/06/26-06-2020-green-deal-coal-and-other-carbon-intensive-regions-and-the-commission-launch-the-european-just-transition-platform

¹⁶ <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/24029/1>

¹⁷ https://ec.europa.eu/jrc/sites/jrcsh/files/coal_regions_report_jrc_pilot-slovakia.pdf

¹⁸ <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/24029/1>

¹⁹ https://www.tsk.sk/regionalny-rozvoj/rozvojove-dokumenty/program-hospodarskeho-a-socialneho-rozvoja/program-hospodarskeho-a-socialneho-rozvoja-naobdobie-2013-2023.html?page_id=250765

Partnermi TSK v implementácii projektu sa stali HBP, a. s, ďalej mestá Prievidza, Nováky a Handlová.

Cieľovou skupinou národného projektu sú zamestnanci, ktorí prídu nedobrovoľne, na základe rozhodnutia vlády, o možnosť vykonávať svoju doterajšiu profesiu. Cieľom projektu je zvýšenie adaptability zamestnancov v čase, kedy sú ešte zamestnaní tak, aby boli schopní plynule prejsť do nového zamestnania a nestali sa uchádzačmi o zamestnanie.

Do projektu majú byť zapájaní postupne zamestnanci HBP, a. s. v zmysle plánu ukončovania svojej činnosti. Podľa predpokladov má byť konverziou do konca roka 2023 zasiahnutých spolu 1250 zamestnancov. Na základe vekovej štruktúry a časového obmedzenia realizácie aktivít projektu do novembra 2023 projekt počíta so zapojením 700 zamestnancov do jeho aktivít. Čo sa týka vekovej štruktúry zamestnancov skupiny HBP, a. s., najpočetnejšiu skupinu tvoria zamestnanci od 50 do 60 rokov (37,7 %), o niečo menej je zamestnancov vo veku 40 – 50 rokov (27,5 %). Ľudí vo vekovej skupine 30 – 40 rokov je 14,2 %, mladších ako 30 rokov 8,14 % a zamestnanci starší ako 60 rokov tvoria 7,8 %.

Podľa dosiahnutého vzdelania je najväčšia skupina ľudí, ktorí ukončili SOU skúškou (48 %) a potom SOU s maturitou (20 %). Oveľa menej početnú skupinu tvoria ľudia, ktorí majú základné vzdelanie alebo SOU bez skúšky (do 10 %). Taktiež málo početnou skupinou sú zamestnanci, ktorí majú stredoškolské vzdelanie s maturitou (16 %), dosiahli bakalársky (do 1 %), vysokoškolský (7,1 %) a vedecký stupeň vzdelania (do 0,1 %).

Kľúčovou skupinou, na ktorú bude potrebné sa v procese transformácie zamerať, je skupina zamestnancov, ktorá je dnes vo veku 30 až 50 rokov. V tejto skupine sa predpokladá väčšie zastúpenie zamestnancov, ktorí pracujú v spoločnosti dlhodobo a nemajú skúsenosti s hľadaním si nového zamestnania ani s procesmi, ktoré s tým súvisia. V súvislosti s nimi bude potrebné pripraviť podporné programy zamerané na rekvalifikáciu a aktívnu pomoc s orientáciou na trhu práce a s hľadaním si nového zamestnania.

Akákoľvek aktívna politika trhu práce zameraná na rekvalifikáciu uhoľných baníkov môže byť účinná iba v prípade, že bude zohľadňovať predpokladané potreby a požadované zručnosti na trhu práce v budúcnosti, ako aj zámery v oblasti regionálneho rozvoja. Z uvedeného dôvodu je potrebná analýza zručností a následné nastavenia individuálneho plánu, tzv. bilancia kompetencií. Je potrebné zobrať do úvahy faktory ako transverzalita kompetencií či podrobnejšie pochopenie potrieb trhu v podmienkach potrebného profilu pracovnej pozície, v krátkodobom i dlhodobom trvaní. Druhou stranou takejto aktívnej politiky by mal byť vysokokvalifikovaný prieskum potrieb na trhu práce. Pre región hornej Nitry však pred začatím projektu nebol takýto prieskum zatiaľ vykonaný. Preto je mapovanie potenciálu trhu práce v regióne jednou z oprávnených aktivít projektu a poskytuje spolu s bilanciou kompetencií základnú informáciu pre účastníkov, v akej oblasti sa majú rekvalifikovať.

Miestom realizácie aktivít projektu je región hornej Nitry a cieľovou skupinou sú zamestnanci HBP, a. s., ktorí v dôsledku útlmu banskej činnosti prídu o prácu.

Merateľnými ukazovateľmi projektu sú:

- P0640 – Účastníci, ktorí úspešne absolvovali vzdelávanie/odbornú prípravu u zamestnávateľa;
- P0107 osoby so základným (ISCED1) alebo nižším sekundárnym (ISCED2) vzdelaním;
- P0683 zamestnané osoby, vrátane samostatne zárobkovo činných osôb;
- P0109 osoby vo veku nad 50 rokov.

Projektové aktivity sú zamerané na poskytnutie cielenej pomoci a podpory zamestnancom, ktorí v dôsledku ukončenia ťažby hnedého uhlia stratia možnosť pracovať vo svojej profesii. Podpora a pomoc je zameraná na zvyšovanie kvalifikácie, rekvalifikácie, rozvoj osobných kompetencií a mäkkých zručností a zohľadňuje individuálny prístup ku každému zamestnancovi, jeho kompetenciám a zručnostiam a zároveň berie do úvahy potreby regionálneho trhu práce. Výsledkom projektu je zvýšenie adaptability zamestnancov na nové podmienky a uľahčenie ich plynulého prechodu do

nového zamestnania či podnikania, čo prispeje k eliminácii negatívneho vplyvu transformácie regiónu na ekonomickú, sociálnu a spoločenskú situáciu končiacich zamestnancov a tiež k zníženiu rizika nárastu nezamestnanosti v regióne.

Hlavnou aktivitou NP je príprava pracovnej sily na nové uplatnenie na trhu práce realizovanou na oprávnenom území MRR horná Nitra, v časovom rozpätí od 7/2020 do 11/2023. Hlavná aktivita je realizovaná prostredníctvom podaktivít nasledovne:

- **Vytvorenie Riadiaceho výboru** pre monitorovanie realizácie projektu, riešenie vzniknutých problémov, komunikáciu a výmenu informácií medzi všetkými zúčastnenými stranami, získavanie aktuálnych informácií o voľných pracovných miestach a požiadavkách zamestnávateľov od úradu PSVaR;
- **Mapovanie potenciálu trhu práce v regióne hornej Nitry** pre získanie podrobných informácií o aktuálnych voľných pracovných miestach v regióne hornej Nitry, o konkrétnych požiadavkách zamestnávateľov na voľné pracovné miesta, definovanie potrebných kvalifikačných predpokladov a rekvalifikácií pre voľné pracovné miesta;
- **Bilancia kompetencií zamestnancov HBP, a. s.** realizovaná externou spoločnosťou s odborným zázemím;
- **Rekvalifikácie a ďalšie vzdelávanie pre zamestnancov HBP, a. s.** ktoré obsahuje prácu tútorov s účastníkmi projektu, vzdelávacie kurzy (odborné a mäkké);
- **Podpora počas obdobia aktívnej rekvalifikácie/adaptácie** je poskytnutie finančnej podpory zamestnancom, ktorí prídu o prácu v dôsledku útlmu banskej činnosti počas trvania adaptačného procesu – účasť na projekte sa považuje za prekážku v práci zamestnanca HBP, a. s., za čo účastníkovi projektu prináleží náhrada mzdy v zmysle Zákonníka práce, vrátane všetkých plnení, ktoré sú povinnosťou zamestnávateľa;
- **Vytvorenie KC** ako miest zabezpečujúcich komplexný program opatrení a aktivít pre zamestnancov uhoľného priemyslu zameraných na podporu adaptability na nové podmienky, zvyšovanie ich flexibility na trhu práce a podporu k svojpomoci. V tomto zmysle boli vytvorené „KC Handlová“, „KC Prievidza“ a „KC Nováky“ v priestoroch partnerov, ktorými sú uvedené mestá. Personál KC je zložený z manažéra tímu, terénneho sociálneho pracovníka, odborného pracovníka pre oblasť psychológie, odborného pracovníka pre oblasť ekonomiky, koordinátora komunitných aktivít a komunitného rozvoja, odborného pracovníka pre oblasť legislatívy, prípadne iného odborného personálu. Kontaktné centrá poskytujú konzultácie, poradenstvo a organizujú aktivity pre cieľové skupiny projektu;
- **Evaluácia projektu.**

NP Investičná pomoc pre sociálne podniky – nenávratná zložka

Sociálny podnik

Sociálne podnikanie v SR je určené zákonom č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o SE). Sociálne podnikanie má v zmysle zákona o SE napĺňať verejný záujem alebo komunitný záujem.

Napĺňanie verejného záujmu je chápané ako poskytovanie spoločensky prospešnej služby pre spoločnosť ako celok alebo neobmedzený okruh fyzických osôb, poskytovanie prospešnej služby znevýhodneným osobám alebo zraniteľným osobám a poskytovanie spoločensky prospešnej služby v oblasti ochrany životného prostredia a ochrany zdravia obyvateľstva, zabezpečovania bývania, správy, údržby a obnovy bytového fondu, poskytovania finančných prostriedkov subjektom sociálnej ekonomiky na vykonávanie spoločensky prospešnej služby.

Napĺňanie komunitného záujmu je chápané ako poskytovanie spoločensky prospešnej služby pre skupinu osôb, ktorú je možné ohraničiť a identifikovať podľa územného, členského, záujmového alebo iného objektívneho kritéria, okrem poskytovania spoločensky prospešnej služby znevýhodneným osobám alebo zraniteľným osobám a spoločensky prospešnej služby v oblasti ochrany životného prostredia a ochrany zdravia obyvateľstva, zabezpečovania bývania, správy, údržby a obnovy bytového fondu, poskytovania finančných prostriedkov subjektom sociálnej ekonomiky na vykonávanie spoločensky prospešnej služby.

V zmysle zákona o SE je spoločensky prospešnou službou:

- a) poskytovanie zdravotnej starostlivosti,
- b) poskytovanie sociálnej pomoci a humanitárna starostlivosť,
- c) tvorba, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt,
- d) ochrana ľudských práv a základných slobôd,
- e) vzdelávanie, výchova a rozvoj telesnej kultúry,
- f) výskum, vývoj, vedecko-technické služby a informačné služby,
- g) tvorba a ochrana životného prostredia a ochrana zdravia obyvateľstva,
- h) služby na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti,
- i) zabezpečovanie bývania, správy, údržby a obnovy bytového fondu,
- j) poskytovanie finančných prostriedkov subjektom sociálnej ekonomiky na vykonávanie spoločensky prospešnej služby podľa písmen a) až i).

Sociálny podnik je v zmysle zákona o SE subjekt sociálnej ekonomiky:

- a) ktorý vykonáva sústavne, samostatne, vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť hospodársku činnosť,
- b) ktorého hlavným cieľom je dosahovanie merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu,
- c) v ktorom k dosahovaniu pozitívneho sociálneho vplyvu prispievajú tovary alebo služby, ktoré vyrába, dodáva, poskytuje alebo distribuuje, alebo k nemu prispieva spôsob ich výroby alebo poskytovania,
- d) ktorý, ak
 - 1.) zo svojej činnosti dosiahne zisk, použije viac ako 50 % zo zisku po zdanení na dosiahnutie hlavného cieľa podľa písmena b),
 - 2.) časť zisku rozdeľuje podľa Obchodného zákonníka, rozdeľuje ju podľa postupov a pravidiel, ktoré nenarúšajú hlavný cieľ podľa písmena b),
- e) ktorý do spravovania svojej hospodárskej činnosti zapája zainteresované osoby.

Sociálny podnik, ktorému bol v zmysle zákona o SE priznaný štatút registrovaného sociálneho podniku, je **registrovaným sociálnym podnikom (RSP)**.

V zmysle zákona o SE môže byť RSP z hľadiska zamerania činnosti:

- a) integračným podnikom,
- b) sociálnym podnikom bývania,
- c) všeobecným registrovaným sociálnym podnikom.

RSP sú registrované v registri sociálnych podnikov, ktorý je verejne prístupný na webovej stránke MPSVR SR: <https://www.employment.gov.sk/sk/praca-zamestnanost/socialna-ekonomika/register-sp/>. Správcom registra je MPSVR SR.

K 31. 1. 2023 bolo v registri vedených 547 RSP s platným osvedčením v nasledovnom členení podľa druhu RSP:

- integračný podnik: 530 RSP;
- všeobecný RSP: 17 RSP.

Najvyšší počet RSP je na území Žilinského samosprávneho kraja, kde ich k 31. 1. 2023 bolo registrovaných 103. Najnižší počet RSP bol na území Bratislavského samosprávneho kraja, kde bolo registrovaných celkovo 29 RSP.

Tabuľka 1: Regionálne rozloženie RSP vedených v registri sociálnych podnikov

Kraj	Počet RSP	Z toho podporené RSP z NP IPSP
Bratislavský kraj	29	0
Trnavský kraj	53	4
Trenčiansky kraj	76	7
Nitriansky kraj	40	8
Žilinský kraj	103	22
Banskobystrický kraj	90	9
Košický kraj	83	15
Prešovský kraj	73	3
Celkový súčet	547	68

Zdroj: Register sociálnych podnikov a Monitoring NP IPSP

Z pohľadu právnej formy tvoria jednoznačne najväčšiu skupinu spoločnosti s ručením obmedzeným, a to celkovo 488 RSP. Najmenšiu skupinu tvoria fyzické osoby – podnikatelia, nezapísaní v obchodnom registri. V registri ich bolo k 31. 1. 2023 zapísaných iba 8.

Tabuľka 2: Počet RSP vedených v registri sociálnych podnikov podľa právnej formy

Právna forma	Počet RSP
družstvo	8
nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby	15
Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v obchodnom registri	8
spoločnosť s ručením obmedzeným	488
združenie (zväz, spolok, spoločnosť, klub a i.)	28
Celkový súčet	547

Zdroj: Register sociálnych podnikov

Investičná pomoc RSP

Podmienky poskytnutia investičnej pomoci sú definované v ustanoveniach § 17 a § 18 zákona o SE.

Investičnú pomoc je možné poskytnúť vo forme:

- finančného nástroja, pri ktorého vykonávaní sú poskytované finančné prostriedky návratnou formou pomoci,
- finančného nástroja, pri ktorého vykonávaní sú poskytované finančné prostriedky kombináciou návratnej formy pomoci a nenávratnej formy pomoci,
- podmienečne vratného finančného príspevku,
- nenávratného finančného príspevku,
- dotácie pre registrovaný sociálny podnik,
- predaja nehnuteľnosti za nižšiu cenu ako je všeobecná hodnota majetku alebo nájmu nehnuteľnosti za nižšiu cenu ako je hodnota nájmu nehnuteľnosti stanovená znaleckým posudkom,
- úľavy na dani z príjmov podľa osobitného predpisu.

Podmienkou na získanie investičnej pomoci vo forme nenávratného finančného príspevku alebo dotácie je schválenie:

- a) investičnej pomoci vo forme finančného nástroja vo výške najmenej 20 % z celkovej výšky nákladov investičného zámeru na ten istý účel použitia investičnej pomoci alebo
- b) inej formy financovania, ktorá je spojená s povinnosťou vrátiť poskytnuté finančné prostriedky vo výške najmenej 10 % z celkovej výšky nákladov investičného zámeru na ten istý účel použitia investičnej pomoci, poskytnutej právnickou osobou, ktorá najmenej počas dvoch rokov pred poskytnutím tejto formy financovania
 1. disponuje finančnými prostriedkami v sume najmenej 500 000 EUR,
 2. má na základe písomnej zmluvy úverovú linku od banky alebo pobočky zahraničnej banky najmenej na 500 000 EUR alebo
 3. spravuje na základe písomnej zmluvy pre fyzickú osobu alebo právnickú osobu investičný fond v sume najmenej 500 000 EUR.

RSP zákon o SE umožňuje získanie investičnej pomoci, ktorá spadá pod priamu formu pomoci. Podmienkou na poskytnutie investičnej pomoci ako nenávratnej pomoci v podobe NFP je schválenie investičnej pomoci vo forme finančného nástroja, alebo schválenie inej formy financovania, ktorá je spojená s povinnosťou vrátiť stanovené percento poskytnutých finančných prostriedkov. Nenávratná pomoc je tak podmienená návratnou pomocou, to znamená, že musí za každých okolností obsahovať zložku návratnej pomoci.

V oblasti investičnej pomoci pre RSP zrealizoval v roku 2019 Slovak Investment Holding, a. s. (SIH) verejné obstarávanie na sprostredkovateľa návratnej zložky investičnej pomoci financovej z prostriedkov EŠIF. Na základe výsledkov verejného obstarávania bola v novembri 2019 podpísaná zmluva so Slovenskou sporiteľňou a. s. o poskytnutí portfóliovej záruky prvej straty vo výške 3 mil. EUR a v decembri 2019 s TISE vo výške 750 000 EUR, ktorá však neskôr od zmluvy odstúpila. Na základe uvedenej zmluvy Slovenská sporiteľňa poskytuje úvery pre podniky v širšom priestore sociálnej ekonomiky na Slovensku až do roku 2023, čím sú zabezpečené prostriedky pre financovanie návratnej zložky investičnej pomoci. V roku 2019 bol tiež ÚPSVaR SR vypracovaný a na RO OP ĽZ predložený projekt zameraný na financovanie nenávratnej zložky finančnej pomoci. Zmluva o realizácii tohto projektu bola podpísaná koncom februára 2020. V roku 2019 boli zabezpečené finančné zdroje potrebné na poskytovanie investičnej pomoci v zmysle písmena a) a b) odseku 1 §17 Zákona 112/2018, teda a) vo forme finančného nástroja, pri ktorého vykonávaní sú poskytované finančné prostriedky návratnou formou pomoci a b) finančného nástroja, pri ktorého vykonávaní sú poskytované finančné prostriedky kombináciou návratnej formy pomoci a nenávratnej formy pomoci.

V oblasti podpory sociálnych podnikov bola v roku 2018 v rámci NP Inštitút sociálnej ekonomiky zriadená sieť podporných Regionálnych centier sociálnej ekonomiky (RC SE). V každom krajskom meste sa v RC SE záujemcom o sociálne podnikanie bezplatne venujú regionálni koordinátori, ktorí poskytujú informácie o sociálnej ekonomike a pravidlách fungovania registrovaných sociálnych podnikov:

- informujú, ako požiadať o štatút registrovaného sociálneho podniku,
- poradia pri príprave dokumentov potrebných k založeniu sociálneho podniku,
- prevedú záujemcov procesom registrácie sociálneho podniku,
- vedia o možnostiach štátnej podpory a financovania z iných zdrojov,
- poskytnú následnú pomoc a podporu pri sociálnom podnikaní.

NP Investičná pomoc pre sociálne podniky – nenávratná zložka

NP poskytuje podporu RSP podľa zákona o SE a v súlade s prínosom OP ĽZ, zameraným na predchádzanie nezamestnanosti prostredníctvom podpory podnikania a vytvárania podnikov v širšom priestore sociálnej ekonomiky. **Cieľom NP** je pilotné overenie funkčnosti nastaveného systému investičnej podpory RSP, prostredníctvom investičnej pomoci.

Účelom NP je podpora RSP formou povinnej kombinácie návratnej pomoci (finančného nástroja, resp. komerčného úveru) prostredníctvom finančnej inštitúcie a nenávratnej pomoci – nenávratného finančného príspevku prostredníctvom ÚPSVaR ako prijímateľa NP a poskytovateľa NFP užívateľom podľa zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov. NFP je poskytovaný RSP, ktorým bol prvotne poskytnutý úver podľa schváleného investičného zámeru.

Výsledky projektu podporia:

- zlepšenie prístupu sociálnych podnikov k finančným prostriedkom na investície,
- zvyšovanie zamestnanosti nezamestnaných a neaktívnych osôb vo väzbe na potreby regionálnych trhov práce,
- konkurencieschopnosť sociálneho trhového hospodárstva a zviditeľnenie sociálneho podnikania.

NP je podporený z OP ĽZ v rámci Investičnej priority: 3.1 Prístup uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych osôb k zamestnaniu, vrátane dlhodobo nezamestnaných a osôb, ktoré sú vzdialené od trhu práce, ako aj miestne iniciatívy v oblasti zamestnávania a podpora mobility pracovnej sily, a jej špecifického cieľa: 3.1.1 Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a znížiť nezamestnanosť s osobitným dôrazom na dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnuté osoby. Realizácia projektu bola naplánovaná na obdobie od marca 2020 do novembra 2023. Projekt je svojím zameraním špecifický, nakoľko kombinuje investičnú pomoc s podporou AOTP podľa § 54 ods. 1 písm. a) zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti.

RSP sa mohli uchádzať o získanie podpory v rámci 4 opatrení, ktoré boli rozdelené podľa typu užívateľa a prislúchajúcim pravidlám pre investičnú pomoc:

Opatrenie 1 Investičná pomoc pre MSP v zmysle článku 17 nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014;

Opatrenie 2 Pomoc pre začínajúce podniky v zmysle článku 22 nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014;

Opatrenie 3 Regionálna investičná pomoc v zmysle článku 14 nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014;

Opatrenie 4 Pomoc pre RSP podľa pravidiel minimálnej pomoci v rámci schémy de minimis na podporu zamestnanosti č. 16/2014 v platnom znení.

3 Metodika hodnotenia

Hodnotenie vybraných NP je realizované na základe objednávky č. 4500056086 v období november 2022 – máj 2023. Je súčasťou Rámcovej dohody o poskytovaní služieb číslo 2525/2019-M_OO uzatvorenej medzi MPSVR SR a skupinou dodávateľov Octigon, a. s., Projektové služby, s. r. o. a RADELA s. r. o. Použitá metodika vychádza z metodiky hodnotení schválenej v rámci Úvodnej správy k realizácii Externého hodnotenia OP ĽZ pre programové obdobie 2014 – 2020.

Hlavným zámerom hodnotenia bolo kvalitatívne posúdenie implementácie oboch NP, ich dosiahnutých výsledkov a krátkodobých dopadov a identifikácia faktorov (vonkajších aj vnútorných) ovplyvňujúcich realizáciu sledovaných NP.

Realizácia hodnotenia prebiehala v 4 fázach v zmysle prezentovanej metodiky hodnotenia na úvodnom stretnutí z 11. 11. 2022. Počas prípravného stretnutia hodnotitelia skonzultovali a dopracovali hodnotiace otázky s riadiacim orgánom OP ĽZ. Tieto sa následne stali základom pre prípravu monitorovacieho a hodnotiaceho rámca, ktorý pomohol štruktúrovať hodnotenie sledovaných NP, pritom stanovil kritériá úspechu intervencie (posudzovacie kritériá), ukazovatele hodnotenia, zdroje dát a informácií a tiež zvolený prístup k analýze, a to samostatne pre každú hodnotiacu otázku. Hodnotiaci rámec je uvedený v prílohe 1.

Prvá fáza hodnotenia pozostávala z prípravy a štruktúrovania hodnotenia. Hodnotitelia v rámci nej realizovali analýzu dokumentov a dostupných údajov/databáz, pričom bolo zorganizované úvodné stretnutie. Druhá fáza hodnotenia „pozorovanie“ bola realizovaná pomocou kvalitatívneho prístupu, prípravy dotazníkov a osobných rozhovorov. Kvalitatívny prístup sa zamerlal na zber kvalitatívnych informácií prostredníctvom *desk research*, stretnutia so zástupcami MPSVR SR, ÚPSVaR, TSK a 3 KC.

V tretej fáze bola zrealizovaná analýza a syntéza údajov a informácií, ako aj formulácia úsudkov na základe zozbieraných informačných zdrojov. Základnými vstupmi do analýzy bola existujúca dokumentácia, údaje z ÚPSVaR a TSK a výsledky z realizovaných dotazníkových prieskumov, riadených rozhovorov a 2 fókusových skupín (pozri príloha 2).

Riadené rozhovory prebehli s predstaviteľmi TSK, KC, HBP, a.s., elokovaného pracoviska TSK v Novákoch, ÚPSVaR a Slovenskej sporiteľne, a. s. Menný zoznam, ako aj termíny rozhovorov, sú uvedené v prílohe 3.

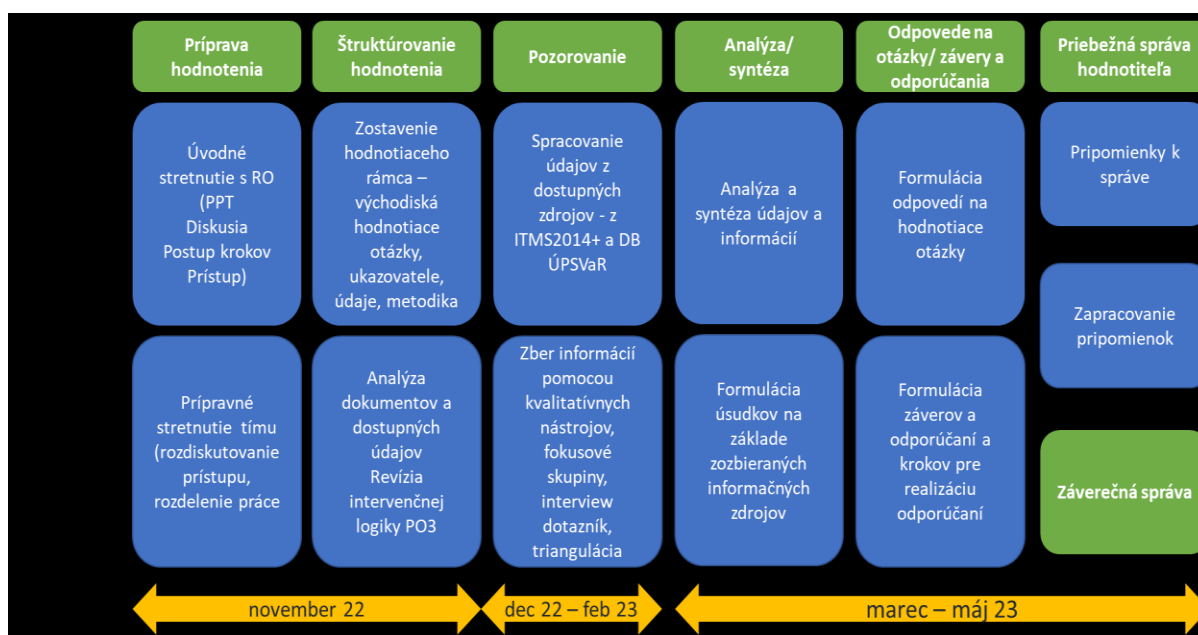
V rámci hodnotenia boli zrealizované aj štyri dotazníkové prieskumy, a to v období február – máj 2023. Prieskumy zahŕňali nasledujúce cieľové skupiny:

- **Dotazníkový prieskum účastníkov NP Podpora zamestnatelnosti v regióne horná Nitra** (celkovo 71 respondentov),
- **Dotazníkový prieskum absolventov NP Podpora zamestnatelnosti v regióne horná Nitra zamestnávateľa** (celkovo 190 respondentov),
- **Dotazníkový prieskum tútorov NP Podpora zamestnatelnosti v regióne horná Nitra zamestnávateľa** (celkovo 13 respondentov),
- **Dotazníkový prieskum RSP** (celkovo 59 respondentov),
- **Dotazníkový prieskum nepodporených SP** (celkovo 80 respondentov).

V štvrtej fáze hodnotenia boli pripravené odpovede na HO a formulované závery a odporúčania.

Metodický postup použitý pre zodpovedanie vyššie uvedených hodnotiacich otázok je znázornený na obrázku 1 nižšie.

Obrázok 1: Metodický postup pre hodnotenie

Zdroj: Vytvorené hodnotiteľom

4 Zistenia

4.1 NP podpora zamestnateľnosti v regióne horná Nitra

HO1: Do akej miery dosiahol projekt očakávané výsledky a dopady (krátkodobé, vzhľadom na čas implementácie)?

Analýza dosiahnutých výsledkov a dopadov NP preukázala pozitívne účinky podporených intervencií na zvýšenie zamestnateľnosti a zamestnanosti zamestnancov HBP, a.s., ako aj na rozvoj komunity a budovanie implementačnej kapacity v regióne horná Nitra.

Z celkového počtu 239 účastníkov, ktorí úspešne absolvovali projekt k 30. 11. 2022, sa po absolvovaní projektu zamestnalo 10,46 % účastníkov. Stav zamestnanosti účastníkov sa po 6 mesiacoch po ukončení účasti v NP zlepšil, celkovo už bolo zamestnaných 29,33 % účastníkov projektu. Rastúci trend miery zamestnanosti sa postupne zlepšoval, stav zamestnanosti účastníkov po 10 mesiacoch po ukončení účasti v NP dosiahol 47 %. Z uvedeného vyplýva, že efekt v rámci zamestnanosti absolventov sa prejaví až po dlhšom období ako 6 mesiacov po ukončení účasti na projekte. Celková zamestnanosť absolventov by bola výrazne vyššia, ak by do projektu vstupovali v nižšom zastúpení zamestnanci, ktorí majú blízko k dosiahnutiu dôchodkovému veku. Po odpočítaní absolventov, ktorí sú poberatelia starobného dôchodku, bola dosiahnutá vysoká zamestnanosť absolventov NP. Z tohto pohľadu je možné hodnotiť NP ako úspešný.

Zamestnancom HBP, a. s., ktorí stratili možnosť pracovať vo svojej profesii, bola prostredníctvom NP poskytnutá cieľená pomoc a podpora zameraná na zvyšovanie alebo zmenu kvalifikácie a rozvoj osobných kompetencií či mäkkých zručností. Podpora je poskytovaná s uplatnením individuálneho prístupu ku každému zamestnancovi, jeho kompetenciám a zručnostiam a zároveň s ohľadom na potreby regionálneho trhu práce.

Všetky aktivity projektu predstavujú faktory (tvrdé a mäkké faktory), ktoré svojím zameraním a časovou následnosťou v NP vedú k zvýšeniu zamestnateľnosti účastníkov NP, a tým aj k zvýšeniu adaptability na trhu práce.

Každý zamestnanec zapojený do NP mal nárok na absolvovanie dvoch vzdelávacích kurzov (jeden odborne zameraný na vybrané profesie a druhý na všeobecné zručnosti tzv. mäkký kurz) u poskytovateľov vzdelávacích kurzov. Z celkového počtu 239 účastníkov, ktorí úspešne ukončili NP k 30. 11. 2022, absolvovalo 168 účastníkov odborný kurz a 147 účastníkov kurz mäkkých zručností. Vyšší záujem o účasť vo vzdelávacích kurzoch prejavili mladší účastníci NP. Starší účastníci, ktorým zostáva niekoľko rokov do dôchodku, majú nižšiu motiváciu absolvovať ponúkané vzdelávacie kurzy.

Aktivity „bilancia kompetencií“ a „práce s tútormi“ pomohli účastníkom NP identifikovať, mobilizovať a rozvíjať svoj vlastný potenciál pri navigovaní pracovným a osobným životom. Najmä druhá spomenutá aktivita významne podporila zvýšenie zamestnateľnosti absolventov NP prostredníctvom individuálnej práce tútora s každým účastníkom, ktorí pomáhali zlepšiť jeho prezentačné a komunikačné schopnosti. Okrem toho naučili účastníkov pripraviť svoj životopis, pripraviť sa na pracovný pohovor a vyhľadávať vhodné pracovné ponuky na pracovných portáloch. Z dotazníkového prieskumu účastníkov NP vyplýva, že respondenti sú najviac spokojní s prácou s tútorom, potom nasleduje bilancia kompetencií. Pri kurzoch bola ich spokojnosť o niečo nižšia – dosahovala 19, respektíve 22 %.

Na zvýšenie zamestnateľnosti a adaptability na trhu práce mali vplyv aj KC, ktoré sú súčasťou projektu. Najmä služby individuálneho poradenstva a organizovanie búr práce sú pozitívne vnímané zo strany účastníkov. Respondenti v rámci telefonického prieskumu hodnotili prácu KC pozitívne, až 66 % bolo vysoko spokojných a 27 % čiastočne spokojných. Nespokojných bolo iba 2 %. Obdobné výsledky boli dosiahnuté v rámci dotazníkového prieskumu účastníkov NP, kde bola polovica respondentov vysoko spokojná s prácou odborných pracovníkov, 14 % respondentov bolo čiastočne spokojných s ich prácou. Len zanedbateľný počet respondentov bol s ich prácou minimálne spokojný a nikto neuviedol, že by bol nespokojný.

Z aktivít KC sa ujali štvrtkové stretnutia s účastníkmi za účelom pomoci pri hľadaní zamestnania (napr. vybavenie kompenzácie, zostavenie daňového priznania pri zmene zamestnania, požiadanie o dôchodok, stretnutia so psychológom, poradenstvo v sociálno-právnej oblasti) a trhov práce, ktoré sa konajú v spolupráci so zamestnávateľmi vždy v inom meste zapojenom do projektu. KC sú oproti elokovanému pracovisku čiastočne v nevýhode, lebo ich aktivity nie sú pre účastníkov povinné na rozdiel od aktivít konaných elokovaným pracoviskom. Táto podmienka spôsobila nedostatočné využitie alokovaných kapacít v KC. Z dotazníka účastníkov vyplynulo, že 26 % účastníkov nevyužije konzultačné služby v KC, zúčastňujú sa len nevyhnutného počtu skupinových aktivít. Z toho dôvodu prišlo aj k úpravám v realizácii aktivít NP, výsledkom čoho bolo zavedenie už spomenutých štvrtkových stretnutí v KC a úvodných stretnutí nových účastníkov NP v KC Nováky v 1. týždni v kalendárnom mesiaci, ktorí sú sprevádzaní tútormi. Z realizovaných riadených rozhovorov so zástupcami KC vyplynulo, že v pokračujúcom projekte by sa mohlo rozšíriť ich portfólio aj na iné cieľové skupiny a iné činnosti, ktoré pomôžu osobám ovplyvneným útlmom banskej činnosti pri transformácii regiónu). Rozšírením cieľovej skupiny by KC vedeli ponúknuť väčšiu skupinu uchádzačov o zamestnanie pre burzy práce, ktoré spoločne organizujú min. 3-krát ročne.

Absolventi celkovo vnímajú NP, jeho aktivity a zameranie ako veľmi dobrú príležitosť pre ich ďalší rozvoj. Z výsledkov telefonického prieskumu vyplýva, že až 84 % absolventov hodnotí celkový dojem z projektu na výbornú a 12 % na veľmi dobrú.

Okrem dvoch hlavných očakávaných krátkodobých dopadov, ktoré sa týkajú zamestnateľnosti a zamestnanosti, projekt vytvoril fungujúcu komunitu partnerov v regióne hornej Nitry. Partneri projektu vytvorili stabilnú implementačnú kapacitu (veľmi nízka fluktuácia zamestnancov), ktorá úspešne zvláda implementáciu NP. Hoci v úvode projektu boli určité problémy s vyjasnením si kompetencií a komunikáciou, tie však boli počas implementácie vyriešené. Značný negatívny vplyv na rozbeh projektu mala aj pandémia COVID-19. V rámci realizovaných riadených rozhovorov partneri ohodnotili svoju vzájomnú spoluprácu ako veľmi dobrú.

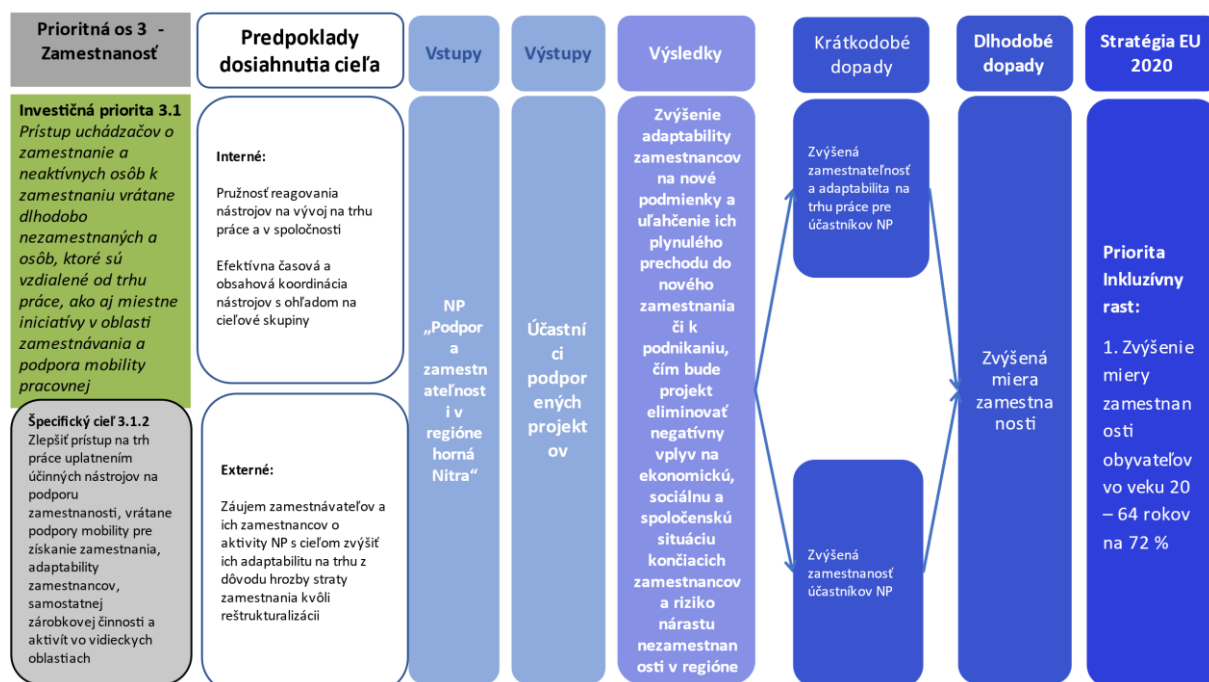
Hlavným cieľom NP je zmierniť dopady ukončenia banskej činnosti na zamestnancov HBP, a. s. a vytvoriť podmienky pre ich plynulý prechod z utlmovaného odvetvia ťažby hnedého uhlia do nového zamestnania v iných odvetviach hospodárskej činnosti v regióne.

Hlavná cieľová skupina projektu zahŕňa zamestnancov HBP, a. s., ktorí sú ohrození stratou zamestnania v dôsledku transformácie. Týmto zamestnancom, ktorí v dôsledku ukončenia ťažby hnedého uhlia stratia možnosť pracovať vo svojej profesii, je poskytnutá cieleňá pomoc a podpora zameraná na zvyšovanie kvalifikácie, rekvalifikácie, rozvoj osobných kompetencií a mäkkých zručností.

Teória zmeny

Hypotézou prepojenou na vyššie uvedenú HO1 je, že očakávané výstupy a výsledky vo vzťahu k podpore zamestnancov HBP, a. s., tak ako sú definované v TZ, následne vytvoria **krátkodobé dopady** tak, ako sú uvedené v obrázku 2 nižšie a následne prispievajú k **očakávanému dlhodobému dopadu, a to k zvýšeniu miery zamestnanosti populácie medzi 20 – 64 rokov života a k zníženiu miery nezamestnanosti v populácii 20 – 64 rokov**, čím následne prispievajú k naplneniu vyšších cieľov OP ĽZ a k cieľovému ukazovateľu Stratégie OP ĽZ a Stratégie Európa 2020: zvýšenie miery zamestnanosti obyvateľov vo veku 20 – 64 rokov na 72 %.

Obrázok 2: TZ pre NP Podpora zamestnatelnosti pre región horná Nitra

Zdroj: Vytvorené hodnotiteľom

Podľa TZ sa dá očakávať vytvorenie očakávaných výsledkov, dopadov a naplnenie cieľov za nasledovných predpokladov:

- interné predpoklady:
 - o pružnosť reagovania nástrojov na vývoj na trhu práce a v spoločnosti;
 - o efektívna časová a obsahová synergia nástrojov s ohľadom na cieľové skupiny;
- externé predpoklady:
 - o záujem HBP, a. s. a jeho zamestnancov o aktivity NP s cieľom zvýšiť ich adaptabilitu na trhu z dôvodu hrozby straty zamestnania kvôli reštrukturalizácii
 - o zmluvné vzťahy HBP, a. s. na dodávku uhlia.

Výstupom sú účastníci NP. Výstup NP generuje nasledovný očakávaný výsledok:

- **zvýšenie adaptability zamestnancov na nové podmienky a uľahčenie ich plynulého prechodu do nového zamestnania či k podnikaniu.**

Dosiahnuté výsledky by mali prispieť **ku krátkodobým (okamžitým) dopadom:**

- zvýšená zamestnanosť účastníkov NP,
- zvýšená zamestnatelnosť a adaptabilita na trhu práce pre účastníkov NP,

a k dlhodobým dopadom:

- zvýšená miera zamestnanosti.

K overeniu stanovenej hypotézy pre dosiahnutie očakávaných dopadov v reťazci výstup-výsledok-dosiahnutá zmena sme použili štatistiku účastníkov k 30. 11. 2022. Z kvantifikovaných monitorovacích ukazovateľov vyplýva, že aktivity projektu prispievajú k naplneniu špecifického cieľa 3.1.2. Vybrané aktivity projektu, ich rozsah a časová nadväznosť zabezpečujú účastníkom ich zvyšovanie kvalifikácie, rekvalifikácie, rozvoj osobných kompetencií a mäkkých zručností. Projekt dosahuje vysokú mieru úspešného ukončenia projektu. Na druhej strane z údajov o zamestnanosti účastníkov po ukončení vyplýva, že zvýšenie adaptability zamestnancov na nové podmienky a uľahčenie ich prechodu do nového zamestnania či k podnikaniu prispieva nižšou mierou k zvýšeniu zamestnanosti účastníkov

ihneď po ukončení projektu (iba 10,5 % účastníkov sa zamestnalo po ukončení projektu). Okrem zamestnanosti projekt prispieva prostredníctvom KC aj k rozvoju komunity.

Dopady projektu na cieľovú skupinu

Krátkodobé dopady

Z opisu projektu vyplýva, že hlavným výsledkom projektu je zvýšenie adaptability zamestnancov na nové podmienky a uľahčenie ich plynulého prechodu do nového zamestnania či k podnikaniu, čím bude projekt eliminovať negatívny vplyv na ekonomickú, sociálnu a spoločenskú situáciu končiacich zamestnancov a riziko nárastu nezamestnanosti v regióne. Po posúdení už zrealizovaných aktivít projektu od jeho začiatku po 11/2022 a projektovej trajektórie od vstupov až po výsledky (Teória zmeny) hodnotiteľ identifikoval nasledovné možné krátkodobé dopady, ktoré vytvára projekt na cieľovú skupinu a región:

- zvýšenie zamestnanosti cieľovej skupiny,
- zvýšenie zamestnateľnosti a adaptability na trhu práce pre účastníkov NP,
- rozvoj komunity a budovanie implementačnej kapacity pre ďalšie projekty pomoci transformácie regiónu.

Krátkodobý dopad: Vyššia zamestnanosť cieľovej skupiny

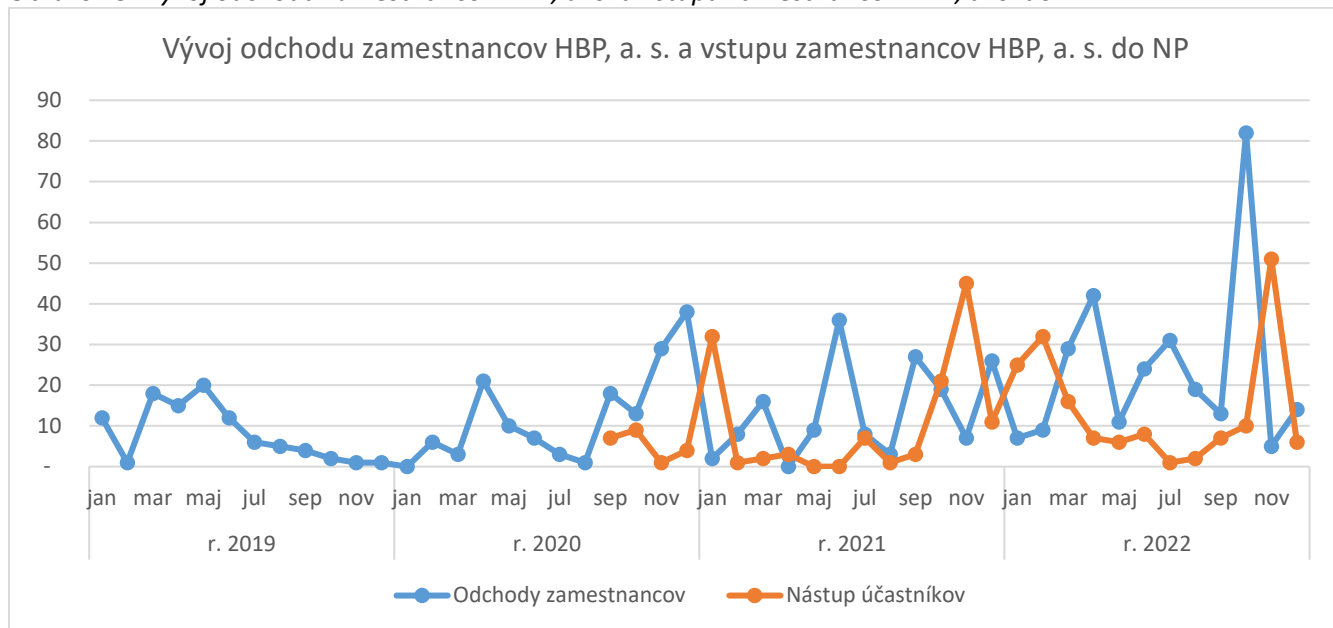
Prostredníctvom realizácie aktivít projektu sa pripravujú zamestnanci HBP, a. s. na nové uplatnenie na trhu práce. Hlavným výsledkom projektu je počet účastníkov, ktorí úspešne absolvovali vzdelávanie/odbornú prípravu u zamestnávateľa (ukazovateľ P0640). Uvedený výsledok projektu priamo prispieva k plneniu špecifického cieľa 3.1.2 Zlepšiť prístup na trh práce uplatnením účinných nástrojov na podporu zamestnanosti, vrátane podpory mobility pre získanie zamestnania, adaptability zamestnancov, samostatnej zárobkovej činnosti a aktivít vo vidieckych oblastiach.

K 30. 11. 2022 bol dosiahnutý celkový počet **259 účastníkov**, ktorí úspešne absolvovali vzdelávanie/odbornú prípravu u zamestnávateľa. Dosiahnutá **miera plnenia cieľovej hodnoty 700 účastníkov pre ukazovateľ P0640** bola k 30. 11. 2022 na úrovni **37 %**. Z pohľadu celkového počtu účastníkov, ktorí vstúpili do projektu k 1.2.2023 (328 účastníkov), zmluvných záväzkov HBP a. s. na dodávky uhlia pre elektrárne do konca roka 2023 a termínu ukončenia NP je evidentné, že stanovená **cieľová hodnota 700 účastníkov**, ktorí úspešne absolvovali projekt, **nebude naplnená**.

Hodnotiteľ identifikoval nasledovné dôvody, ktoré spôsobili, že cieľová hodnota 700 účastníkov nebude naplnená:

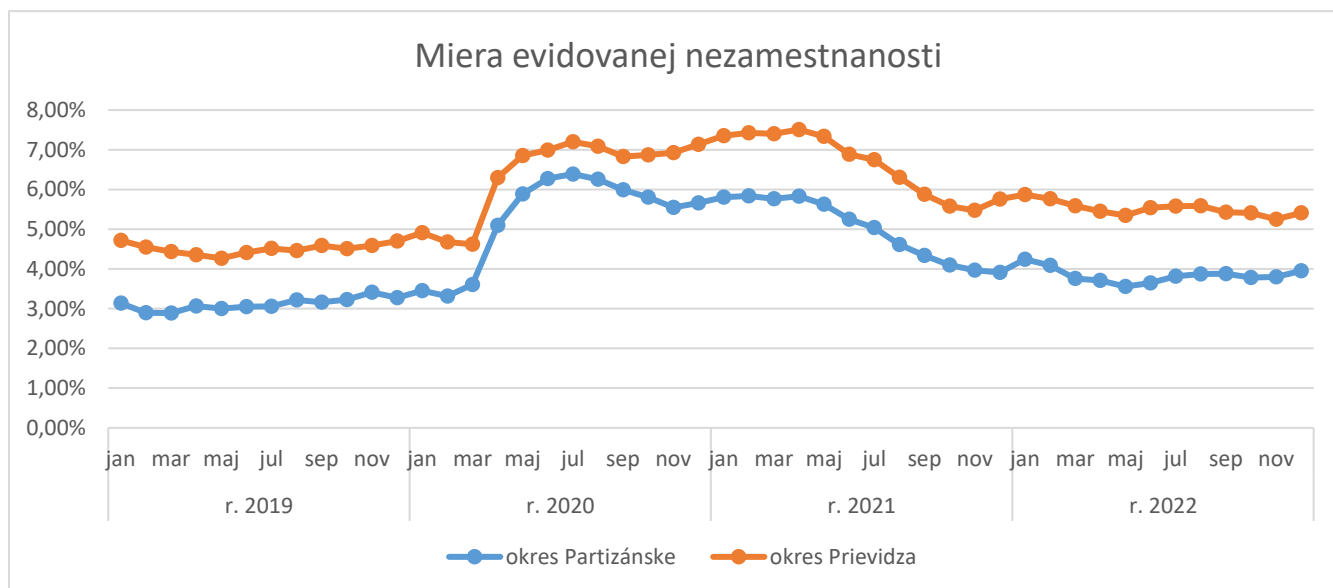
- neskorší začiatok projektu, čím sa nepodarilo zachytiť prepustených zamestnancov HBP, a. s. od 1/2019. Podľa údajov z HBP, a. s. od 1/2019 do začiatku projektu odišlo 148 zamestnancov, ktorí opustili HBP, a. s. v dôsledku útlmu banskej činnosti a uzatvárania banských prevádzok,
- z porovnania vývoja odchodu zamestnancov a vstupu účastníkov do projektu (pozri obrázok 3) vyplýva, že časť prepustených zamestnancov si našla nové zamestnanie i bez účasti na projekte. Odchody zamestnancov HBP, a. s. zatiaľ nemali výrazný vplyv na rast evidovanej miery nezamestnanosti v okresoch Partizánske a Prievidza (pozri obrázok 4). Zvýšená miera evidovanej miery nezamestnanosti v uvedených okresoch v roku 2020 a 2021 bola spôsobená krízou COVID, následne v roku 2022 sa znížila (zdroj: Informatívna správa mapovania potenciálu trhu práce v regióne horná Nitra, pracovný trh od mája do októbra 2022)
- uvoľňovanie zamestnancov HBP, a. s. vychádza z obchodných záväzkov HBP, a. s. voči Slovenským elektrárnám do konca roka 2023. V pláne je ukončiť ťažbu do 31. 12. 2023 a uvoľniť celkovo 953 zamestnancov.

Obrázok 3: Vývoj odchodu zamestnancov HBP, a. s. a vstupu zamestnancov HBP, a. s. do NP

Zdroj: HBP, a. s. a štatistika účastníkov

Obrázok 4: Miera evidovanej nezamestnanosti v okresoch Partizánske a Prievidza

Zdroj: ÚPSVaR

Z celkového počtu 239 účastníkov, ktorí úspešne absolvovali projekt k 30. 11. 2022, sa po absolvovaní projektu zamestnalo 23 osôb, z toho 6 osôb so ZP a 2 osoby začali podnikať ako SZČO (pozri tabuľka 3), čím bola dosiahnutá **10,46% miera zamestnanosti účastníkov** pri výstupe z NP. Najpočetnejšia skupina účastníkov je z vekovej kategórie 50 – 59 rokov (55 %). Najvyššiu zamestnanosť dosiahli účastníci z vekovej kategórie 40 – 49 rokov. Z celkového počtu zamestnaných bolo 6 osôb so ZP.

Nízka miera zamestnanosti účastníkov pri výstupe z NP je spôsobená viacerými dôvodmi:

- veková štruktúra účastníkov projektu – najpočetnejšou skupinou účastníkov je z vekovej kategórie 50 – 59 rokov (55 %). Na základe analýzy odtokov UoZ z evidencie ÚPSVaR podľa

Informatívnej správy mapovania potenciálu trhu práce v regióne horná Nitra²⁰ je možné uviesť, že v kategórii nad 45 rokov do 59 rokov je šanca uplatnenia na trhu práce takmer o 40 % nižšia ako u mladších kategórií. Vo vyššie uvedenej správe sa ďalej uvádza, že „diskriminačným faktorom na trhu práce je čoraz rozšírenejšia veková diskriminácia, mnohí účastníci sa po skončení projektu stanú poberateľmi kompenzačného príspevku, iných kompenzačných finančných nárokov (osobitný príspevok baníkom) a rôznych sociálnych dávok. Z vyššie uvedeného dôvodu sú **absolventi NP existenčne zabezpečení a nie sú nútení a motivovaní zamestnať sa hneď po ukončení projektu**, napriek faktu, že v spolupráci s tútorom našli viacero relevantných ponúk zamestnania a absolvovali aj požadovanú rekvalifikáciu“.

- vyšší podiel účastníkov so ZP, ktorí tvorili 29 % z celkového počtu absolventov projektu (celkovo 70 účastníkov) – táto skupina účastníkov potrebuje dlhší čas na hľadanie práce, ktorá by vyhovovala ich zdravotnému stavu. Časť z nich si nájde prácu v SP alebo v chránených dielňach, ktoré získavajú podporu zo strany štátu na pomoc uplatnenia sa na trhu práce znevýhodnených UoZ.
- neochota sa prispôbiť zmeneným pracovným podmienkam – práca na zmeny a dochádzanie za prácou.

Vyššie uvedené dôvody ovplyvňujú rozhodovanie účastníkov, či si po ukončení účasti hľadajú prácu, alebo radšej zostanú v evidencii UoZ. Významnú úlohu v rozhodovaní zohráva aj sociálna podpora. Na druhej strane, čím dlhšie zostáva účastník z vekovej kategórie 50+ nezamestnaným, tým sa mu viac znižuje dôchodková hodnota jeho budúceho dôchodku. Ako vyplynulo z riadeného rozhovoru s manažérkou KC, na tento problém sú účastníci upozorňovaní prostredníctvom KC, ktoré okrem iného sprostredkovávajú stretnutia aj so zástupcami sociálnej poisťovne.

Tabuľka 3: Počet účastníkov rozdelený podľa zamestnaneckého postavenia po ukončení účasti na projekte

Vek	Neaktívny			Nezamestnaný			Zamestnaný			SZČO			Celkom	Celkom ZP
	počet	% z vek. intervalu	ZP	počet	% z vek. intervalu	ZP	počet	% z vek. intervalu	ZP	počet	% z vek. intervalu	ZP		
do 29	1	6,67 %	0	12	80,00 %	0	1	6,67 %	0	1	6,67 %	0	15	0
30 – 39	1	4,76 %	0	17	80,95 %	0	3	14,29 %	1	0	0,00 %	0	21	1
40 – 49	4	9,52 %	0	30	71,43 %	5	8	19,05 %	2	0	0,00 %	0	42	7
50 – 59	31	23,66 %	18	89	67,94 %	31	10	7,63 %	3	1	0,76 %	0	131	52
60+	5	17,24 %	2	23	79,31 %	8	1	3,45 %	0	0	0,00 %	0	29	10
celkom	42	17,65 %	20	171	71,85 %	44	23	9,66 %	6	2	0,84 %	0	238	70

Zdroj: Štatistika účastníkov

Stav zamestnanosti účastníkov sa po 6 mesiacoch po ukončení účasti v NP zlepšil. Celkovo bolo po 6 mesiacoch zamestnaných 42 absolventov a 2 podnikali ako SZČO z celkového počtu 150 absolventov po 6 mesiacoch. **Dosiahnutá miera zamestnanosti po 6 mesiacoch od ukončenia NP sa zvýšila a dosiahla úroveň 29,33 %.** Najpočetnejšia skupina účastníkov je z vekovej kategórie 50 – 59 rokov (53 %). Najvyššiu zamestnanosť dosiahli účastníci z vekovej kategórie 20 – 30 a 40 – 49 rokov. Z celkového počtu zamestnaných bolo 12 osôb so ZP. K nárastu zamestnanosti u skupiny účastníkov po 6 mesiacoch prispeli okrem samotných rekvalifikačných kurzov aj získané komunikačné a prezentačné skúsenosti, ktoré účastníci mali možnosť rozvíjať v spolupráci s tútorami (zdroj: výsledky dotazníkového prieskumu).

²⁰ Informatívna správa, štvrtý cyklus november 2021 – apríl 2022, Mapovanie potenciálu trhu práce v regióne horná Nitra, správa bola vypracovaná v rámci projektu Podpora zamestnateľnosti v regióne horná Nitra

Tabuľka 4: Počet účastníkov rozdelený podľa zamestnaneckého postavenia 6 mesiacov po ukončení účasti na projekte

Vek	Neaktívny			Nezamestnaný			Zamestnaný			SZČO			Celkom	Celkom ZP
	počet	% z vek. intervalu	ZP	počet	% z vek. intervalu	ZP	počet	% z vek. intervalu	ZP	počet	% z vek. intervalu	ZP		
do 29	0	0,00 %	0	3	37,50 %	0	4	50,00 %	0	1	12,50 %	0	8	0
30 – 39	0	0,00 %	0	6	66,67 %	0	3	33,33 %	1	0	0,00 %	0	9	1
40 – 49	3	10,71 %	2	11	39,29 %	1	14	50,00 %	4	0	0,00 %	0	28	7
50 – 59	20	25,00 %	12	43	53,75 %	17	16	20,00 %	5	1	1,25 %	0	80	34
60+	14	56,00 %	5	6	24,00 %	2	5	20,00 %	2	0	0,00 %	0	25	9
celkom	37	24,67 %	19	69	46,00 %	20	42	28,00 %	12	2	1,33 %	0	150	51

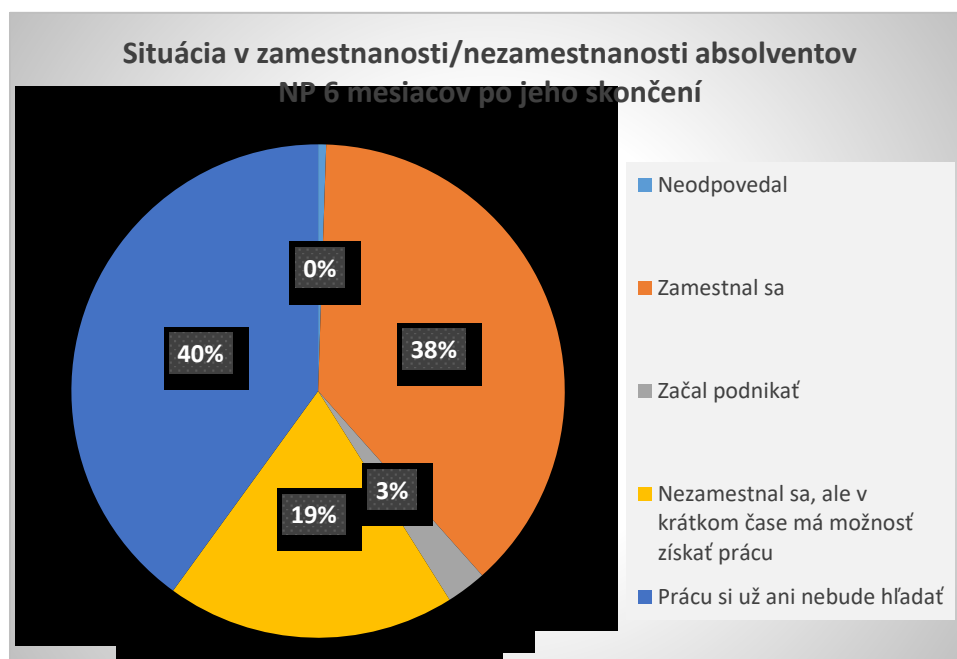
Zdroj: Štatistika účastníkov

Úroveň zamestnanosti účastníkov zostáva na nízkej úrovni. Vyššie uvedené dôvody stále pretrvávajú, 6 mesiacov je krátka doba na to, aby sa zmenil osobný prístup účastníkov k hľadaniu práce. Až 55 % účastníkov je z vekovej kategórie 50+, ktorí aktívne nehľadajú nové pracovné uplatnenie, lebo po rokoch zamestnania v HBP, a. s. si chcú oddýchnuť alebo liečiť zdravotné problémy (zdroj: dotazník). Táto skupina využíva možnosti podpory v nezamestnanosti.

Stav zamestnanosti účastníkov sa po 10 mesiacoch po ukončení účasti v NP výrazne zlepšil. Zo sledovaných 65 účastníkov (účastníci, ktorí sú už 10 mesiacov od ukončenia projektu) bolo zamestnaných **47 %**. Najpočetnejšie skupiny účastníkov sú z vekovej kategórie 50 – 59 rokov (37 %) a 60+ (33,8 %), ktoré znižujú celkovú zamestnanosť. Starobný dôchodok a invalidný dôchodok čiastkový a plný poberalo až 26 účastníkov (40 %). Najvyššiu zamestnanosť dosiahli účastníci z vekovej kategórie 20 – 30 (100 %) a 30 – 40 rokov (57 %). Celkový počet UoZ predstavoval iba 14 %.

Zvýšenú zamestnanosť po 6 mesiacoch potvrdzujú aj výsledky z telefonického prieskumu, ktorým bolo oslovených 190 absolventov NP. Celkovo 72 respondentov (38 %) uviedlo, že si našli zamestnanie a 5 (3 %) začalo podnikáť v rôznom časovom úseku v období 6 mesiacov po skončení ich účasti v NP (väčšina až po 6 mesiaci). Zo skupiny 113 respondentov, ktorí si nenašli zamestnanie, uviedlo 36 respondentov, že majú v krátkom čase možnosť sa zamestnať (1 respondent neodpovedal). Zostávajúcich 76 respondentov si zamestnanie už nehľadá, pritom ako najčastejšie uviedli nasledovné dôvody – zhoršený zdravotný stav (34 respondentov), starobný alebo predčasný starobný dôchodok (32 respondentov), starostlivosť o člena rodiny (9 respondentov).

Obrázok 5: Situácia v zamestnanosti/nezamestnanosti absolventov NP 6 mesiacov po jeho ukončení

Zdroj: Monitoring NP

Z vyššie uvedeného vyplýva, že efekt v rámci zamestnanosti absolventov sa prejaví až po dlhšom období ako 6 mesiacov po ukončení účasti na projekte. Celková zamestnanosť absolventov by bola výrazne vyššia, ak by do projektu vstupovali v nižšom zastúpení zamestnanci, ktorí majú blízko k dosiahnutiu dôchodkového veku. Po odpočítaní absolventov, ktorí sú poberatelia starobného dôchodku, bola dosiahnutá vysoká zamestnanosť absolventov NP. Z tohto pohľadu je možné hodnotiť NP ako úspešný.

Podľa informácií z HBP, a. s. bude ku koncu roka 2023 prepustených približne 950 zamestnancov, ktorým bude ponúknutá možnosť rekvalifikácie v novom NP, ktorý bude nadväzovať na súčasný NP. V prípade, ak bude vyšší záujem zamestnancov HBP, a. s. o vstup do NP než jeho administratívne kapacity, je potrebné zaviesť výberové kritériá pre účastníkov, ktoré by zohľadnili efektívnosť vynaložených prostriedkov na ich rekvalifikáciu a schopnosť sa zamestnať.

Krátkodobý dopad: zvýšenie zamestnatel'nosti a adaptability na trhu práce pre účastníkov NP

Zamestnancom HBP, a. s., ktorí stratili možnosť pracovať vo svojej profesii, je prostredníctvom NP poskytnutá cieľená pomoc a podpora zameraná na zvyšovanie alebo zmenu kvalifikácie a rozvoj osobných kompetencií či mäkkých zručností. Podpora je poskytovaná s uplatnením individuálneho prístupu ku každému zamestnancovi, jeho kompetenciám a zručnostiam a zároveň s ohľadom na potreby regionálneho trhu práce.

Výber aktivít NP je v súlade s definíciou Zamestnatel'nosti²¹, ktorá je definovaná nasledovne: kombinácia faktorov (ako sú zručnosti špecifické pre danú prácu a mäkké zručnosti), ktoré umožňujú jednotlivcom postupovať smerom k zamestnaniu alebo vstúpiť do zamestnania, zostať v zamestnaní a napredovať počas svojej kariéry.

Všetky aktivity projektu predstavujú faktory (tvrdé a mäkké faktory), ktoré svojím zameraním a časovou následnosťou v NP vedú k zvýšeniu zamestnatel'nosti účastníkov NP, a tým aj k zvýšeniu adaptability na trhu práce.

²¹ Zamestnatel'nosť je definovaná Európskym centrom pre rozvoj odborného vzdelávania (Cedefop) vo svojom glosári Skills Panorama

Medzi tvrdé faktory patrí aktivita „Vzdelávacie kurzy“, ktorá má vplyv na úroveň vzdelania, vedomostí a zručností. Každý zamestnanec zapojený do NP má nárok na absolvovanie dvoch vzdelávacích kurzov (jeden odborne zameraný na vybrané profesie a druhý na všeobecné zručnosti, tzv. mäkký kurz) u poskytovateľov vzdelávacích kurzov. Z celkového počtu 239 účastníkov, ktorí úspešne ukončili NP k 30. 11. 2022, absolvovalo 165 účastníkov odborný kurz a 146 účastníkov kurz mäkkých zručností. **Vyšší záujem o účasť vo vzdelávacích kurzoch prejavili mladší účastníci NP.** Starší účastníci, ktorým zostáva niekoľko rokov do dôchodku, majú nižšiu motiváciu absolvovať ponúkané vzdelávacie kurzy. Dôvody sú už spomenuté vyššie, starším účastníkom ponúka systém sociálnych podpôr istoty, a to má vplyv na ich aktívne vyhľadávanie novej práce po ukončení NP.

Tabuľka 5: Počet absolventov vzdelávacích kurzov rozdelených podľa vekovej kategórie

Vek	Absolventi odborného kurzu		Absolventi mäkkého kurzu		Celkom počet
	počet	% z vekovej kategórie	počet	% z vekovej kategórie	
20 – 29	13	86,67 %	9	60,00 %	15
30 – 39	17	80,95 %	13	61,90 %	21
40 – 49	33	78,57 %	28	66,67 %	42
50 – 59	92	70,99 %	83	63,36 %	131
60 +	10	33,33 %	13	43,33 %	30
	165	69,04 %	146	61,09 %	239

Zdroj: Štatistika účastníkov k 30. 11. 2022

Medzi mäkké faktory patria aktivity „bilancia kompetencií“ a „práce s tútormi“. Obe aktivity súvisia so schopnosťou účastníkov NP identifikovať, mobilizovať a rozvíjať svoj vlastný potenciál pri navigovaní pracovným a osobným životom. Najmä druhá spomenutá aktivita významne podporila zvýšenie zamestnateľnosti absolventov NP prostredníctvom individuálnej práce tútora s každým účastníkom, ktorí pomáhali zlepšiť jeho prezentačné a komunikačné schopnosti. Okrem toho naučili účastníkov pripraviť svoj životopis, pripraviť sa na pracovný pohovor a vyhľadávať vhodné pracovné ponuky na pracovných portáloch. **Z dotazníkového prieskumu účastníkov NP vyplýva, že respondenti sú najviac spokojní s prácou s tútorom, potom nasleduje bilancia kompetencií. Pri kurzoch bola ich spokojnosť o niečo nižšia – dosahovala 19, respektíve 22 %.**

Na zvýšenie zamestnateľnosti a adaptability na trhu práce majú vplyv aj KC, ktoré sú súčasťou projektu. Najmä služby individuálneho poradenstva a organizovanie búrz práce sú pozitívne vnímané zo strany účastníkov. **Respondenti v rámci telefonického prieskumu hodnotili prácu KC pozitívne, až 66 % bolo vysoko spokojných a 27 % čiastočne spokojných.** Nespokojných bolo iba 2 %. Obdobné výsledky boli dosiahnuté v rámci dotazníkového prieskumu účastníkov NP (71 respondentov), kde bola polovica respondentov vysoko spokojná s prácou odborných pracovníkov, desiat boli s ich prácou čiastočne spokojní. Len zanedbateľný počet respondentov bol s ich prácou minimálne spokojný a nikto neuviedol, že by bol nespokojný.

Z aktivít KC sa ujali štvrtkové stretnutia s účastníkmi za účelom pomoci pri hľadaní zamestnania (napr. vybavenie kompenzácie, zostavenie daňového priznania pri zmene zamestnania, požiadanie o dôchodok, stretnutia so psychológom, poradenstvo v sociálno-právnej oblasti) a trhy práce, ktoré sa konajú v spolupráci so zamestnávateľmi vždy v inom meste zapojenom do projektu. KC tiež poskytujú individuálne poradenstvo, spočiatku len sporadicky, v súčasnosti majú aj 70 – 80 účastníkov mesačne pre individuálne poradenstvo. **KC oproti elokovanému pracovisku sú čiastočne v nevýhode, lebo ich aktivity nie sú pre účastníkov povinné, na rozdiel od aktivít konaných elokovaným pracoviskom. Táto podmienka spôsobila nedostatočné využitie alokovaných kapacít v KC.** Z dotazníka účastníkov vyplynulo, že 26 % účastníkov nevyužije konzultačné služby v KC, zúčastňujú sa len nevyhnutného počtu skupinových aktivít. Z toho dôvodu prišlo aj k úpravám v realizácii aktivít NP, výsledkom čoho

bolo zavedenie už spomenutých štvrťkových stretnutí v KC a úvodných stretnutí nových účastníkov NP v KC Nováky v 1. týždni v kalendárnom mesiaci, ktorí sú sprevádzaní tútormi. Z realizovaných riadených rozhovorov so zástupcami KC vyplynulo, že v pokračujúcom projekte by sa mohlo rozšíriť ich portfólio aj na iné cieľové skupiny a iné činnosti, ktoré pomôžu osobám ovplyvneným útlmom banskej činnosti pri transformácii regiónu). Rozšírením cieľovej skupiny by KC vedeli ponúknuť väčšiu skupinu uchádzačov o zamestnanie pre burzy práce, ktoré spoločne organizujú min. 3-krát ročne.

Absolventi celkovo vnímajú NP, jeho aktivity a zameranie ako veľmi dobrú príležitosť pre ich ďalší rozvoj. Z výsledkov telefonického prieskumu vyplýva, že až 84 % absolventov hodnotí celkový dojem z projektu na výbornú a 12 % na veľmi dobrú.

Krátkodobý dopad: Rozvoj komunity a budovanie implementačnej kapacity pre ďalšie projekty pomoci transformácie regiónu

Okrem dvoch hlavných očakávaných krátkodobých dopadov, ktoré sa týkajú zamestnateľnosti a zamestnanosti, **projekt vytvoril fungujúcu komunitu partnerov v regióne hornej Nitry**. Partneri projektu vytvorili stabilnú implementačnú kapacitu (veľmi nízka fluktuácia zamestnancov), ktorá úspešne zvláda implementáciu NP. Hoci v úvode projektu boli určité problémy s vyjasnením si kompetencií a komunikáciou, tie však boli počas implementácie už vyriešené. Značný negatívny vplyv na rozbeh projektu mala aj pandémia COVID.

V rámci realizovaných riadených rozhovorov partneri ohodnotili svoju vzájomnú spoluprácu ako veľmi dobrú. Nižšie uvedený graf prezentuje priemernú hodnotu z pridelených známok k spolupráci každého partnera tým ostatným (použitá škála od 1 do 5, pričom 1 je nedostatočná a 5 je výborná spolupráca). Ďalší graf zase prezentuje, ako ostatní partneri vnímali spoluprácu s konkrétnym partnerom, škála hodnotenia je pritom rovnaká ako v predchádzajúcom príklade.

Obrázok 6: Hodnotenie spolupráce medzi partnermi NP Podpora zamestnateľnosti v regióne horná Nitra

Zdroj: Riadené rozhovory

Zaujímavosťou pri porovnaní oboch grafov je, že KC Prievidza hodnotila ostatných partnerov trochu slabšie v porovnaní s ostatnými, avšak partneri ju hodnotili najlepšie spomedzi ostatných.

Zaujímavo vyšlo aj hodnotenie hustoty a kvality komunikácie medzi partnermi. V analýze hodnotitelia opäť zisťovali, ako jednotliví partneri hodnotia ostatných a tiež ako je každý partner hodnotený ostatnými. Výsledky hodnotenia sú v obrázkoch nižšie.

Obrázok 7: Frekvencia komunikácie medzi partnermi NP Podpora zamestnatelnosti v regióne horná Nitra

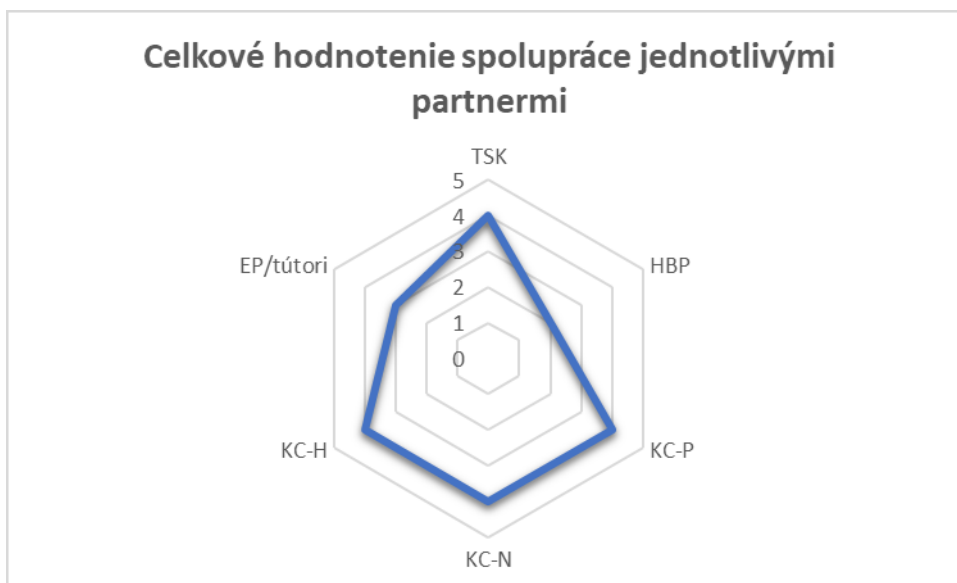
Kvalita komunikácie medzi partnermi

Zdroj: Riadené rozhovory

Partneri projektu hodnotili aj celkovú spoluprácu medzi sebou. Graf nižšie ilustruje výsledok tohto hodnotenia.

Obrázok 8: Celkové hodnotenie spolupráce jednotlivými partnermi NP Podpora zamestnatelnosti v regióne horná Nitra

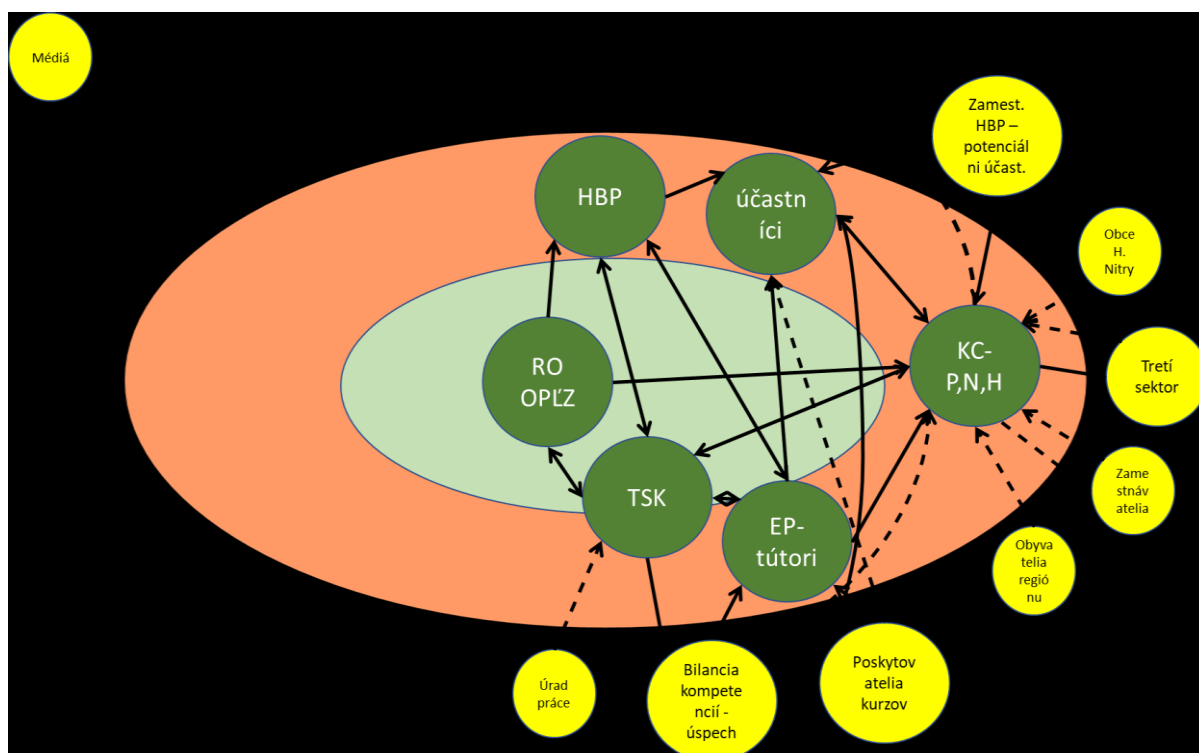

Zdroj: Riadené rozhovory

Počas FS partneri diskutovali o vzájomnom postavení v rámci projektu z pohľadu rozhodovania (pozícia v kruhoch) a výšky záujmu vo vzťahu k projektu (veľkosť krúžku, v ktorom je uvedený názov partnera). Obrázok nižšie ilustruje:

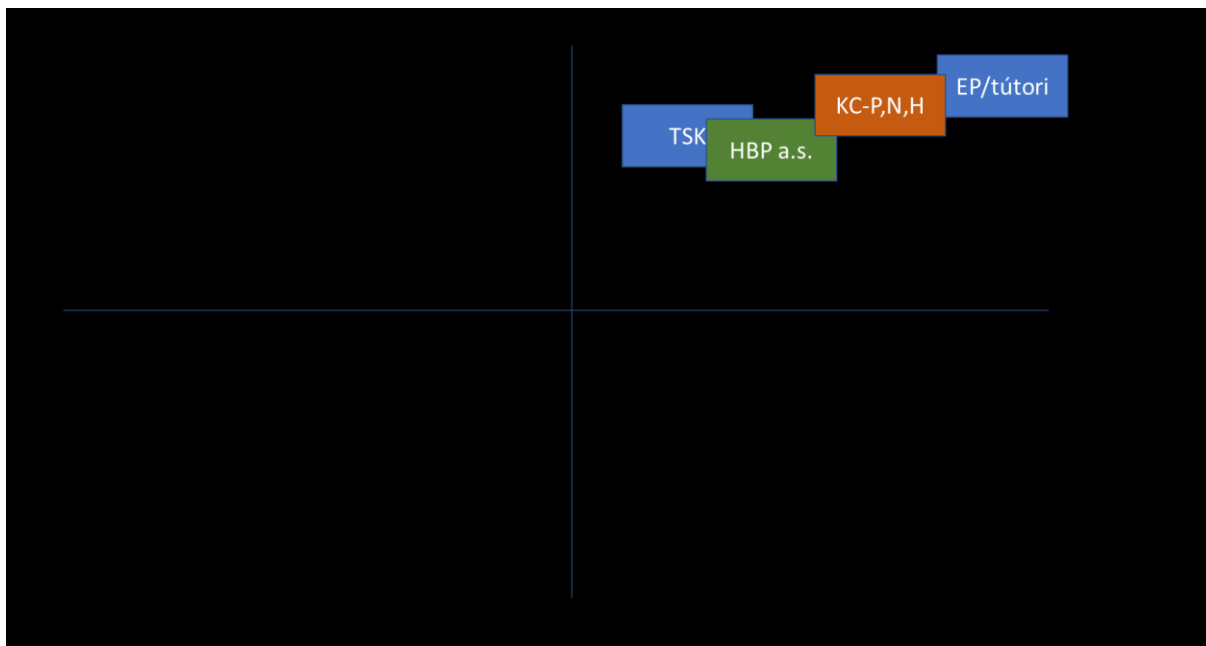
- postavenie partnerov v rozhodovaní (partneri v malom strednom kruhu sú tí, ktorí rozhodujú, partneri vo väčšom kruhu sú tí, ktorí sa podieľajú na rozhodnutí a partneri mimo kruhov sa nepodieľajú na rozhodovaní o projekte),
- ich záujem na úspešnej realizácii projektu (podľa veľkosti kruhu – najväčší kruh patrí partnerom, ktorí majú najväčší záujem na projekte a najmenší patrí tým, ktorí majú najmenší záujem na projekte),
- vzájomné väzby medzi nimi (celá čiara označuje veľmi dôležitý vzťah a šípka určuje jeho smer, prerušovaná čiara označuje menej dôležitý vzťah, šípka určuje opäť smer).

Obrázok 9: Postavenie partnerov v rozhodovaní a ich vzájomné väzby

Zdroj: FS

Z výsledkov FS je tiež zrejmé, že spôsob komunikácie každého partnera oboma smermi je veľmi dobrým predpokladom tvorby efektívneho partnerstva v projekte.

Zdroj: FS

V rámci riadených rozhovorov identifikovali partneri nasledovné prínosy pre svoje inštitúcie z účasti na projekte:

- TSK – novovytvorené kapacity pre riadenie projektov u zamestnancov TSK, napr. v oblasti bilancii kompetencií, čo vedia využiť aj v ďalších plánovaných projektoch. Ďalej vzniklo elokované pracovisko, ktoré teraz plne funguje a plní úlohy, prínosom je jeho tím, ktorý by TSK vedel v budúcnosti využiť aj ako excentricky alokované pracovisko pre iné účely.
- HBP, a. s. – projekt pomohol vylepšiť imidž HBP, a. s., odkiaľ ľudia neodchádzajú s pocitom krivdy, keďže sa zmierňuje dopad projektu na ľudí, ktorí odchádzajú z dôvodu nadbytočnosti, avšak nejdú „na ulicu“.
- KC – projekt predstavuje veľmi dobré PR pre zapojené mestá, ktoré zároveň vždy zastrešujú aj viaceré obce, keďže sú spádovou oblasťou. Baníci sú občania miest, ktorí vďaka projektu nejdú mimo región, ale orientujú sa na miestnom trhu práce. Tiež pochopili, že je lepšie byť zamestnaný, ak sú ešte v produktívnom veku a v tomto im pomáha aj ich mesto, ktoré nechce vytvárať z územia hladové doliny. Mestá samotné si vďaka KC vytvárajú kapacity, ktoré sa budú dať použiť aj pre iné cieľové skupiny na trhu práce, prípadne aj iné typy projektov.
- Elokované pracovisko/tútori – pracovisko sa podieľa na transformácii regiónu, ktorý si cez toto pracovisko vytvára kapacity pre TSK aj do budúcnosti. Na pracovisku pracuje kvalitný personál v oblasti personalistiky a práce s ľuďmi. Vznikla aj veľmi dobrá spolupráca s poskytovateľmi kurzov a zosieťovanie s inštitúciami a pod.

Medzi ďalších partnerov, ktorí neboli priamo zapojení do projektu, boli riadiacim orgánom, alebo ich možno považovať za zúčastnené strany mimo projektu, patrili nasledovní:

- MPSVR SR – ako riadiaci orgán, s ktorým ale komunikoval oficiálne len TSK,
- ÚPSVaR v Prievidzi poskytlo súčinnosť na pracovnom stretnutí týkajúceho sa ozrejmenia problematiky kompenzačného príspevku na začiatku projektu a rovnako na pracovnom stretnutí ohľadom organizácie pracovných trhov a ich propagácie. Má však svoju vlastnú, inú agendu a projekt nie je pre nich prioritou.
- ZMOS uviedol ako partnera KC Nováky,

- Zamestnávateľov uviedli ako partnerov všetky tri KC, spoluprácu hodnotili ako dobrú,
- Poskytovateľov kurzov považovalo za partnera elokované pracovisko v Novákoch, pritom spoluprácu označilo za dobrú a fungujúcu,
- Zamestnávateľské agentúry a SP uviedlo ako spolupracujúcich partnerov KC Prievidza, pritom označilo agentúry ako menej spoľahlivého partnera, napr. v porovnaní so SP, kde majú spoluprácu dobrú,
- Organizácie tretieho sektora označilo za partnera KC Handlová, ako podporovateľa pri organizovaní podujatí alebo aj potenciálneho zamestnávateľa.

Identifikovaný krátkodobý dopad „rozvoj komunity a budovanie implementačnej kapacity pre ďalšie projekty pomoci transformácie regiónu“ je ohrozený, ak sa v dostatočnom predstihu nerozhodne o novom nadväzujúcom projekte. Ide najmä o udržanie zamestnancov, ktorí sa dnes podieľajú na implementácii projektu. Všetci súčasní zamestnanci sú z regiónu, ktorí si v prípade neistoty v pokračovaní na projekte budú hľadať novú prácu a projekt opustia. Partneri, a to najmä tri dotknuté mestá, sú povinné vypísať výberové konania na pracovné miesta, a preto je potrebné rozhodnúť o pokračovaní projektu pre KC v dostatočnom predstihu, ešte pred ukončením súčasného projektu.

Dosiahnuté stanovené hodnoty MU

Stanovené cieľové hodnoty MU sú napĺňané postupne, ale z vývoja realizácie NP a z príčin podrobne popísaných vyššie je evidentné, že cieľové hodnoty troch MU nebudú naplnené.

Tabuľka 6: Stav naplnenia merateľných ukazovateľov k 30. 11. 2022

Merateľný ukazovateľ (MU)	Cieľová hodnota	Stav k 30. 11. 2022	Miera naplnenia MU k 30. 11. 2022
P0107: osoby so základným (ISCED1) alebo nižším sekundárnym (ISCED2) vzdelaním	50	12	24,00 %
P0109: osoby vo veku nad 50 rokov	50	206	412,00 %
P0640: účastníci, ktorí úspešne absolvovali vzdelávanie/odbornú prípravu u zamestnávateľa	700	259	37,00 %
P0683: zamestnané osoby, vrátane SZČO	700	312	44,57 %

Zdroj: Monitoring NP Podpora zamestnatelnosti v regióne horná Nitra

HO2: Zodpovedalo nastavenie oprávnených aktivít potrebám cieľovej skupiny?

Odpoveď na hodnotiacu otázku:

NP Podpora zamestnateľnosti v regióne horná Nitra určený pre zamestnancov HBP, a. s., ktorí sú postupne uvoľňovaní zo zamestnania z podniku na trh práce, sa rozbiehal pomaly. V súčasnosti je však záujem nadbytočných zamestnancov HBP, a. s. o zapojenie sa do projektu veľmi vysoký. K vysokému záujmu zamestnancov HBP, a. s. zúčastniť sa aktivít projektu najviac prispeli pozitívne skúsenosti tých zamestnancov, ktorí sa projektu zúčastňovali, prípadne jeho aktivity už absolvovali. Momentálne brzdí zapojenie zamestnancov HBP, a. s. skôr vyšší hospodársky záujem podniku vo vzťahu k plneniu jeho záväzkov v ťažbe uhlia a jeho dodávky, hlavne do Elektrárne Nováky.

Z vybraných podaktivít projektu (1.3 bilancia kompetencií, 1.4.1 práca s tútorom, 1.4.2 vzdelávacie kurzy) boli účastníci projektu najviac spokojní s prácou s tútorom (97 %), potom nasledovala bilancia kompetencií (90 %). V podskupine účastníkov, ktorí už kurzy absolvovali, bola spokojnosť o niečo nižšia – dosahovala 78, respektíve 81 %. Ako dôvody spokojnosti uvádzali účastníci pri bilancii kompetencií, práci s tútorom alebo absolvovaní tzv. mäkkých kurzov najčastejšie možnosť získať nové informácie, ktoré im pomohli vybrať odborné a ďalšie mäkké kurzy, získať nové zamestnanie, alebo zvýšiť si sebavedomie. Odborné kurzy pomohli účastníkom výraznejšie získať nové zamestnanie, nové informácie, pomohli zvýšiť ich sebavedomie, a tiež mali o niečo vyšší význam ako ostatné aktivity pri začiatku podnikania.

Pri bilancii kompetencií ocenili účastníci hlavne spôsob práce a komunikácie s lektormi externej firmy, stretnutia s lektormi, ich ochotu, prístup k účastníkom, kreativitu, možnosť získať sebadôveru, vedomosti o kurzoch a nové informácie, nové sociálne zručnosti. Podobne tomu bolo i pri hodnotení aktivity Práca s tútorom, pri nej viacerí z opýtaných považovali za užitočné poučenie pri písaní CV a motivačných listov a získanie orientácie pri hľadaní práce. Niektorým z opýtaných vadili skupinové sedenia, počas ktorých museli hovoriť veľa o sebe a svojej rodine. Odborný kurz pomohol účastníkom získať prípravu na nové zamestnanie, umožnil napr. získať stáž vo firme. Pri mäkkých kurzoch účastníci chválili hlavne nové získané vedomosti a zručnosti. Dĺžka kurzov bola však vnímaná niektorými z opýtaných ako nedostatočná, tiež sa stalo, že účastník nebol spokojný s vlastným výberom kurzu .

Práca KC bola veľmi pozitívne vnímaná účastníkmi projektu, aj jeho absolventmi.

Účastníci boli s výberom aktivít projektu spokojní, uvítali by častejšie burzy práce, prípadne viac sa zamerať na rekvalifikácie (zaviesť dlhodobú rekvalifikáciu, rozšíriť podporu kurzov mimo TSK, ako aj podporované položky).

Zamestnávateľia sa nezapájali do samotnej tvorby intervencií, ale zúčastňovali sa na ich implementácii. Samotné HBP, a. s. je partnerom projektu a úzko spolupracuje so všetkými partnermi, hlavne však s TSK a tútormi v elokovanom centre, a čiastočne aj s kontaktnými centrami.

Ohľadom celkových prínosov projektu partneri hodnotili projekt a jeho krátkodobé dopady veľmi pozitívne pre účastníkov, partnerov a región. Veľmi pozitívne hodnotili prínosy projektu aj účastníci a tútori v prieskumoch.

Keďže išlo v prevažnej miere o kvalitatívne zistenia, pre zodpovedanie hodnotiacej otázky a podotázok sa použili informácie zozbierané prostredníctvom prieskumov s účastníkmi projektu, tútormi elokovaného centra a absolventmi projektu, ako aj riadených rozhovorov a FS s partnermi.

„Aký bol záujem o zapojenie sa do ponúkaných aktivít zo strany cieľovej skupiny?“

Partneri projektu v riadených rozhovoroch uviedli, že záujem zamestnancov HBP, a. s. zúčastniť sa na projekte bol spočiatku nízky, hlavne kvôli tomu, že zodpovední pracovníci HBP, a. s. a zamestnanci nevedeli, čo od neho môžu očakávať. Projekt pomohli v plnej miere naštartovať až prví účastníci, ktorí rozšírili dobré správy o aktivitách po ich absolvovaní medzi ostatných zamestnancov HBP, a. s. V súčasnosti je záujem vysoký a nedá sa plne uspokojiť aj kvôli vyššiemu hospodárskemu záujmu a zároveň záväzkom, ktoré má HBP, a. s. do konca roku 2023 voči Elektrárni Nováky.

Hodnotitelia posudzovali informovanosť zamestnancov HBP, a. s. o projekte v súvislosti s ich záujmom sa ho zúčastniť prostredníctvom *prieskumu s účastníkmi*. V tomto prieskume uviedla väčšina účastníkov projektu, že informácie o projekte na informačných tabuliach v priestoroch HBP, a. s. a informačné podujatia HBP, a. s. ich ovplyvnili len čiastočne pri rozhodovaní zúčastniť sa na projekte (len niektorí uviedli, že ich ovplyvnili tieto činnosti významne, ďalších ovplyvnili však len minimálne). Viacero účastníkov tiež uviedlo, že ich vysoko ovplyvnila práca KC. Medzi ďalšie okolnosti, ktoré ovplyvnili účasť zamestnancov HBP, a. s. na projekte, patrili:

- výpoveď v práci a de-facto predĺženie zmluvy počas účasti na projekte;
- možnosť urobiť si rekvalifikáciu a rozšíriť si vzdelanie, a tým aj schopnosť uplatniť sa na trhu práce;
- rozšírenie obzorov.

Na otázku, čo prekážalo tomu, aby účasť zamestnancov HBP, a. s. bola na aktivitách úspešná, odpovedalo len minimum účastníkov zúčastnených prieskumu.

Zhodnotenie miery, do akej ovplyvnili vybrané činnosti účastníkov pri rozhodovaní zúčastniť sa projektu, je na obrázku 10.

Obrázok 10: Čo ovplyvnilo účastníkov pri rozhodovaní zúčastniť sa NP

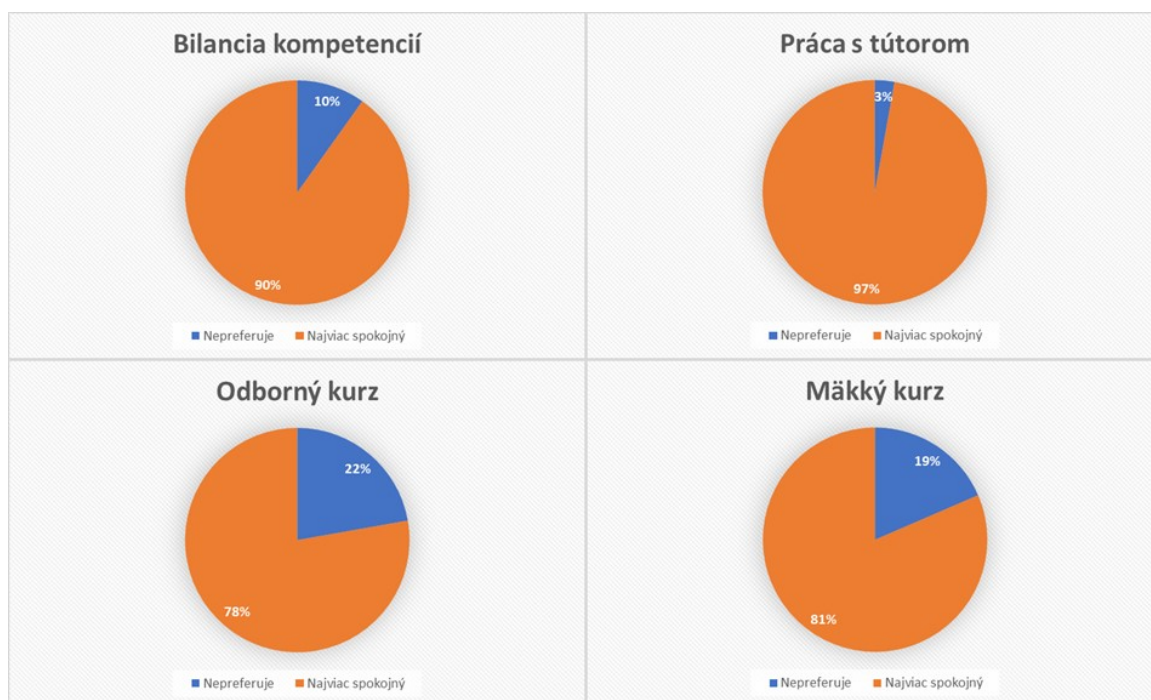

Zdroj: Prieskum s účastníkmi, 2023

„Ktoré aktivity/typy intervencií mali najväčší prínos pre cieľovú skupinu a prečo?“

Účastníci projektu, ktorí sa zúčastnili prieskumu, boli zo štyroch podaktivít projektu (bilancia kompetencií, práca s tútorom, odborný a mäkký kurz) najviac spokojní s prácou s tútorom (97 %), potom nasledovala bilancia kompetencií (90 %). Pri kurzoch sa brali do úvahy len účastníci prieskumu, ktorí ich už absolvovali. V podskupine účastníkov, ktorí už kurzy absolvovali, bola spokojnosť o niečo nižšia – dosahovala 78, respektíve 81 % (pozri obrázok 11).

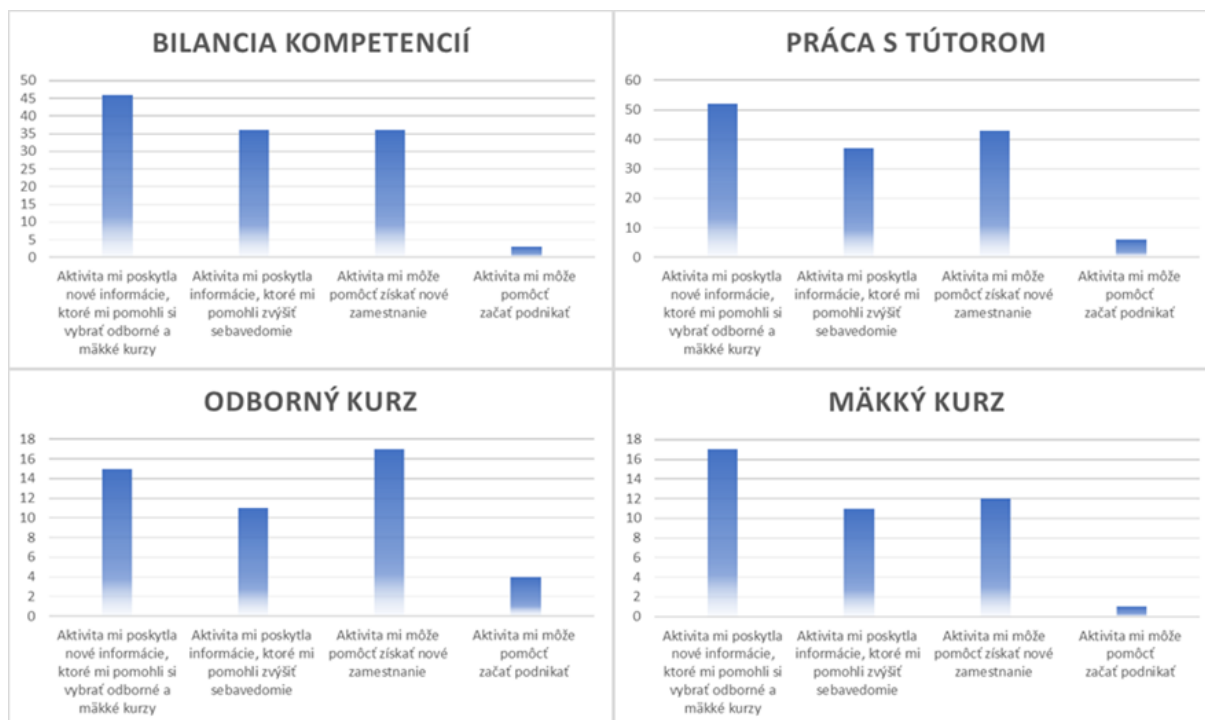
Obrázok 11: Spokojnosť účastníkov s podaktivitami NP Podpora zamestnatelnosti v regióne horná Nitra

Zdroj: Prieskum s účastníkmi, 2023

Ako dôvody spokojnosti uvádzali účastníci pri bilancii kompetencií, práci s tútorom alebo absolvovaní tzv. mäkkých kurzov najčastejšie možnosť získať nové informácie, ktoré im pomohli vybrať odborné a ďalšie mäkké kurzy, získať nové zamestnanie, alebo si zvýšiť sebavedomie. Len minimálne pomohli tieto aktivity účastníkom zorientovať sa v možnosti podnikat'. Odborné kurzy im zase výraznejšie pomohli získať nové zamestnanie, nové informácie, pomohli zvýšiť ich sebavedomie, a tiež o niečo vyšší význam ako ostatné aktivity mali pri začiatku podnikania (pozri obrázok 12).

Obrázok 12: Dôvody spokojnosti účastníkov s podaktivitami NP Podpora zamestnatelnosti v regióne horná Nitra

Zdroj: Prieskum s účastníkmi, 2023

Okrem toho hodnotitelia v prieskume zisťovali, čo sa účastníkom na jednotlivých podaktivitách páčilo najviac, respektíve, čo sa im páčilo najmenej. Sumár odpovedí je v tabuľke 7.

Tabuľka 7: Výsledky z prieskumu – čo sa najviac páčilo účastníkom a čo najmenej na podaktivitách NP Podpora zamestnanosti v regióne horná Nitra

Aktivita	Čo sa vám na aktivite páčilo najviac?	Čo sa vám na aktivite páčilo najmenej?
Bilancia kompetencií zamestnancov HBP, a. s.	Množstvo respondentov uviedlo, že sa im na aktivite páči všetko, ocenili hlavne spôsob práce a komunikácie lektorov externej firmy, stretnutia s lektormi, ich ochotu, prístup k účastníkom, kreativitu, možnosť získať sebadôveru, vedomosti o kurzoch a nové informácie, nové sociálne zručnosti, niektorí respondenti vnímali pozitívne aj možnosť pracovať/spolupracovať v skupine.	Niektorým respondentom vadili skupinové sedenia, počas ktorých museli hovoriť veľa o sebe a svojej rodine. Väčšina z nich sa však postupne adaptovala aj na tieto aktivity projektu.
Práca tútorov s účastníkmi projektu	Viacerým respondentom sa páčilo všetko v rámci aktivity. Mnohým sa páčila hlavne komunikácia s tútormi, ich pohodový, profesionálny, trpezlivý a ochotný	

	<p>prístup ku klientom, a schopnosť poskytnúť odborné poradenstvo.</p> <p>Účastníci tiež ocenili dobrú spoluprácu s tútorom pri výbere kurzov.</p> <p>Za užitočné považovali niektorí poučenie pri písaní CV a motivačných listov a získanie orientácie pri hľadaní práce</p>	
Odborne zameraný kurz	<p>Získaná kvalifikácia bola hodnotená pozitívne niektorými respondentami ako aktivita, ktorá podporila prípravu na nové zamestnanie, umožnila napr. získať stáž vo firme.</p>	<p>Našli sa aj respondenti, ktorí po 4. mesiaci v projekte ešte nezačali rekvalifikačný kurz</p>
Mäkký kurz	<p>Viacerí účastníci ocenili získané vedomosti a kvalifikáciu.</p> <p>Niektorí respondenti ocenili ochotu a profesionalitu lektorov, ktorí dobre a odborne tému vysvetľovali a mali k účastníkom výborný prístup.</p>	<p>Dĺžka kurzu bola vnímaná niektorými z opýtaných ako nedostatočná, tiež sa stalo, že účastník bol nesprávne zaradený do kurzu.</p>

Zdroj: Prieskum s účastníkmi, 2023

Tútori, rovnako ako účastníci projektu, označili v *inom prieskume* aktivitu „práca s tútorom“ ako tú, ktorá najviac zaujala účastníkov. Tá istá aktivita poskytla podľa tútorov účastníkom najviac vedomostí/zručností a informácií, avšak pri hľadaní práce, získaní zamestnaní alebo začatí podnikania mal najväčší význam podľa tútorov odborný kurz.

Iné dôvody, kvôli ktorým zaujali aktivity účastníkov podľa tútorov, boli:

Pri bilancii kompetencií zamestnancov HBP, a. s.:

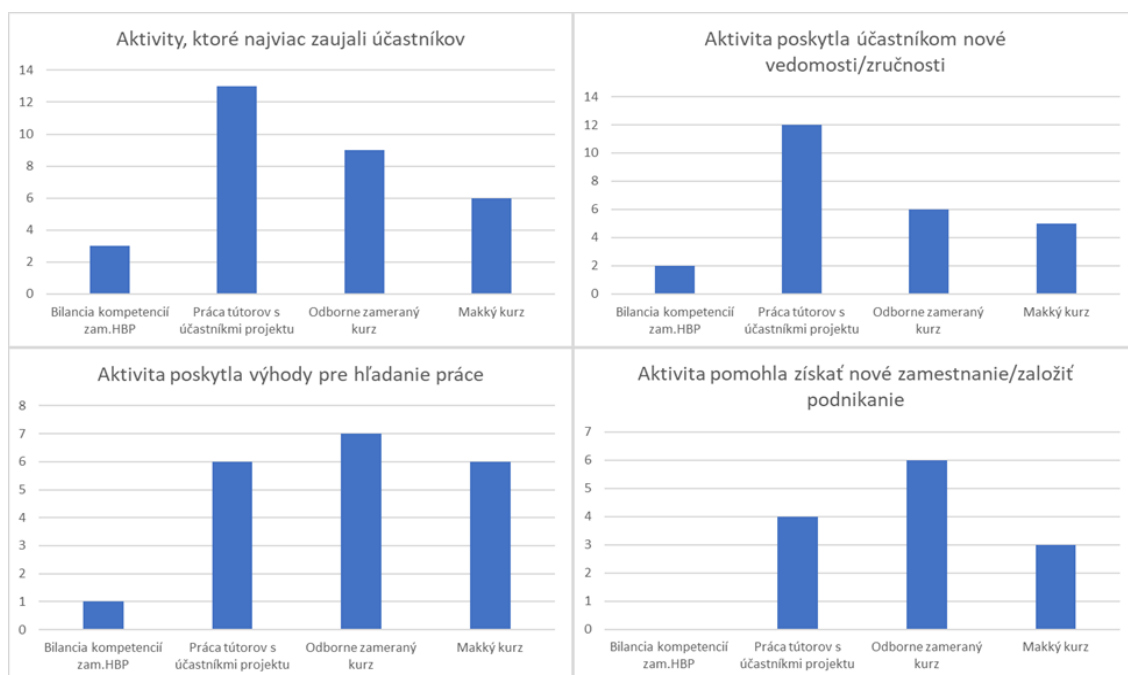
- klienti majú možnosť nájsť v sebe nové schopnosti/vlastnosti.

Pri práci tútorov s účastníkmi projektu:

- možnosť sebarealizácie/získavania sebavedomia/schopnosti sebaaprezentácie;
- vytvorenie dôvery medzi účastníkom a tútorom;
- rozvoj schopností/zručností/komunikačných zručností účastníkov.

Výsledky zisťovania významu aktivít pre účastníkov u tútorov sú zhrnuté na obrázku 13.

Obrázok 13: Výsledky zisťovania významu aktivít pre účastníkov NP Podpora zamestnatel'nosti v regióne horná Nitra

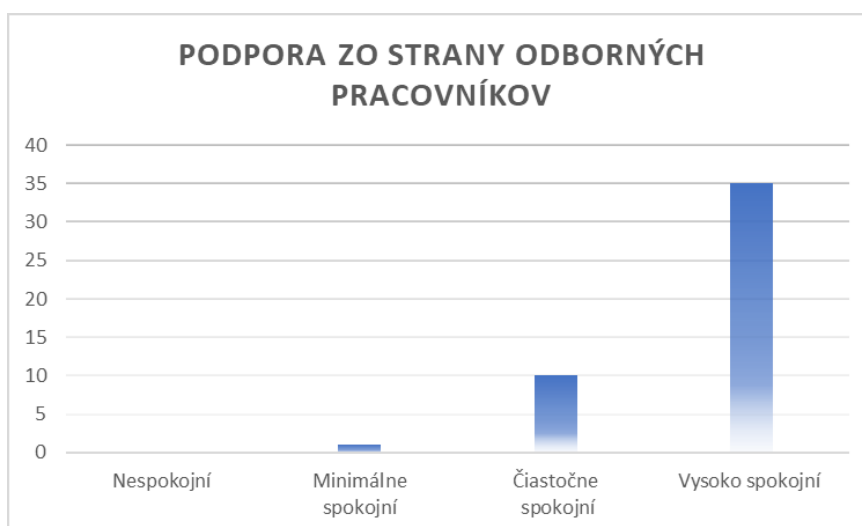

Zdroj: Prieskum s tútormi, 2023

Hodnotitelia tiež zisťovali spokojnosť účastníkov a absolventov projektu s prácou KC.

Zo 71 opýtaných účastníkov 46 uviedlo, že služby KC využilo. 19 účastníkov prieskumu ich nevyužilo, traja z nich na otázku neodpovedali. Väčšina opýtaných účastníkov bola pritom vysoko alebo čiastočne spokojná s prácou KC (pozri obrázok 14).

Obrázok 14: Spokojnosť účastníkov s podporou zo strany odborných pracovníkov

Zdroj: Prieskum s účastníkmi, 2023

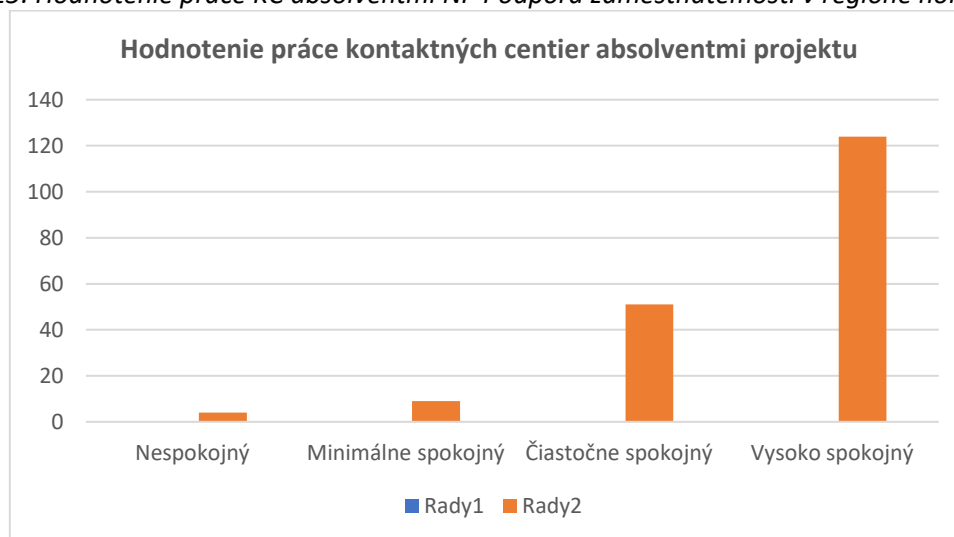
Absolventi projektu v prieskume uviedli, že boli väčšinou vysoko spokojní s prácou KC (pozri tabuľka 8 a obrázok 15). Niektorí z opýtaných absolventov by privítali burzu práce minimálne raz za dva mesiace a dvaja by si želali aj rehabilitáciu (fyzioterapiu) počas účasti na projekte.

Tabuľka 8: spokojnosť absolventov s KC

Nespokojný	Minimálne spokojný	Čiastočne spokojný	Vysoko spokojný
4	9	51	124

Zdroj: Prieskum s absolventmi projektu, 2023

Obrázok 15: Hodnotenie práce KC absolventmi NP Podpora zamestnateľnosti v regióne horná Nitra

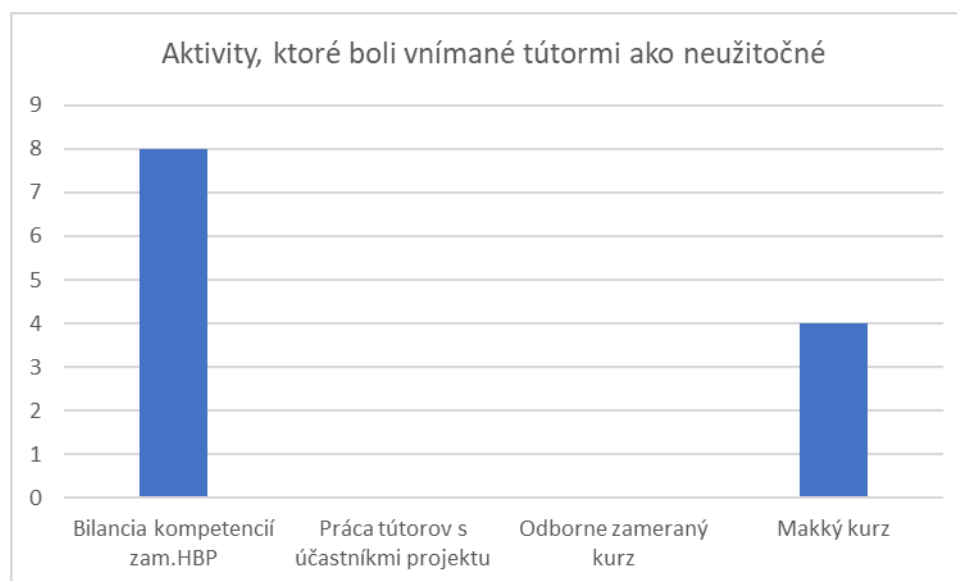

Zdroj: Prieskum s absolventmi projektu, 2023

„Ktoré aktivity neboli zo strany cieľovej skupiny pozitívne vnímané a prečo?“

V prieskume s účastníkmi projektu/zamestnancami HBP, a. s. iba zopár respondentov odpovedalo na túto otázku. Z toho dvaja respondenti označili bilanciu kompetencií ako nepríjemnú alebo zbytočnú aktivitu, dvaja respondenti označili takto aj prácu tútora s účastníkmi, nakoľko neplánovali podnikateľ, z toho istého dôvodu tak označil jeden respondent aj odborný kurz.

Obrázok 16: Užitočnosť aktivít z pohľadu tútorov

Zdroj: Prieskum s tútormi, 2023

„Kto z cieľovej skupiny prejavoval najmenší záujem o účasť na projekte?“

Keďže všetci oslovení účastníci prejavili veľký záujem o účasť na projekte, otázka bola pre nich irelevantná. Tútori sa v prieskume vyjadrili, že sa nestretli s účastníkmi, ktorí by nemali záujem o projekt.

„Chýbali nejaké oprávnené aktivity, ktoré boli potrebné pre dosiahnutie stanovených cieľov?“

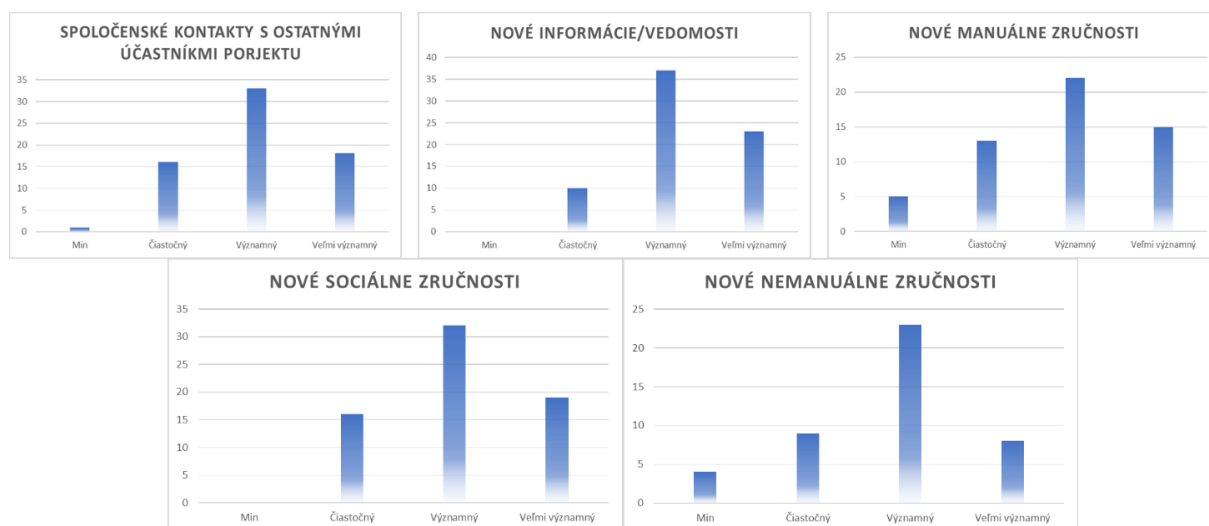
Len minimum opýtaných účastníkov odpovedalo v prieskume na túto otázku. Z toho traja uviedli, že výber kurzov je obmedzený a je potrebné rozšíriť ponuku, ako aj finančnú alokáciu na kurz. Dvaja opýtaní uviedli, že by bolo vhodné zvýšiť počet búrzh práce. Jednotlivcom chýbala informácia, ako zostaviť motivačný list, životopis alebo viesť osobný rozhovor.

„Ako vníma prínosy projektu cieľová skupina a jednotliví aktéri?“

Partneri projektu hodnotili v rámci realizovanej FS a individuálnych riadených rozhovorov veľmi pozitívne projekt a jeho prínosy/krátkodobé dopady pre účastníkov, partnerov a región. Veľmi pozitívne hodnotili prínosy projektu aj účastníci a tútori v prieskumoch.

Podľa zistení z prieskumu s účastníkmi projektu boli významným alebo veľmi významným prínosom projektu pre respondentov hlavne nové informácie, nové kontakty a získané sociálne zručnosti. Vysoko hodnotili aj získané manuálne zručnosti, relatívne významné boli aj získané nemanuálne zručnosti (pozri obrázok 17).

Obrázok 17: Hlavné prínosy pre účastníkov NP Podpora zamestnatelnosti v regióne horná Nitra

Zdroj: Prieskum s účastníkmi, 2023

Podľa zistení prieskumu vedeného s tútormi patrili medzi najväčšie prínosy projektu pre účastníkov:

- spoločenské kontakty s ostatnými účastníkmi projektu,
- nové informácie a vedomosti,
- zvýšené sebavedomie a manuálne zručnosti,
- nové sociálne zručnosti.

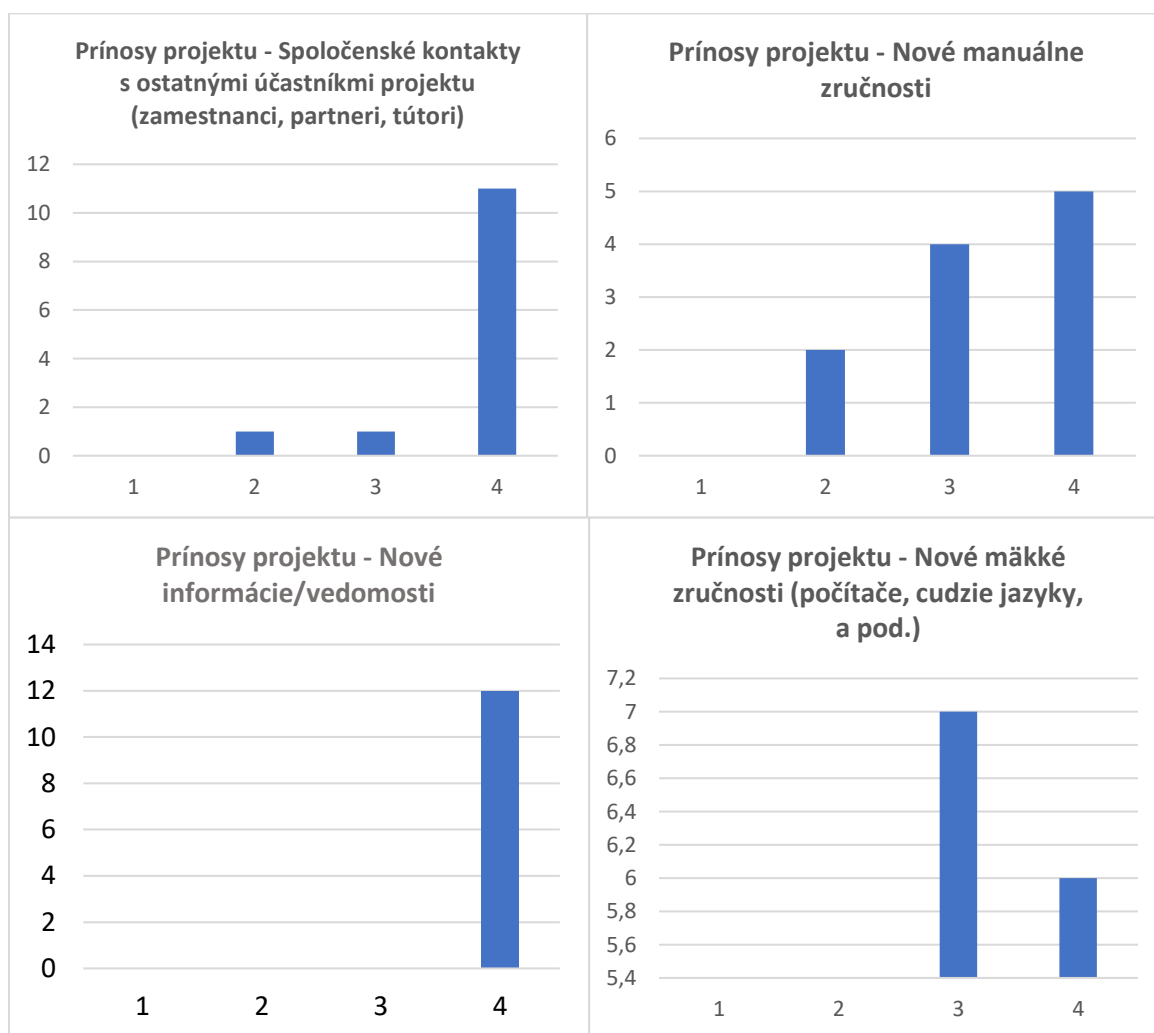
Medzi ďalšie prínosy, ktoré respondenti uvádzali v menšej miere, patrili:

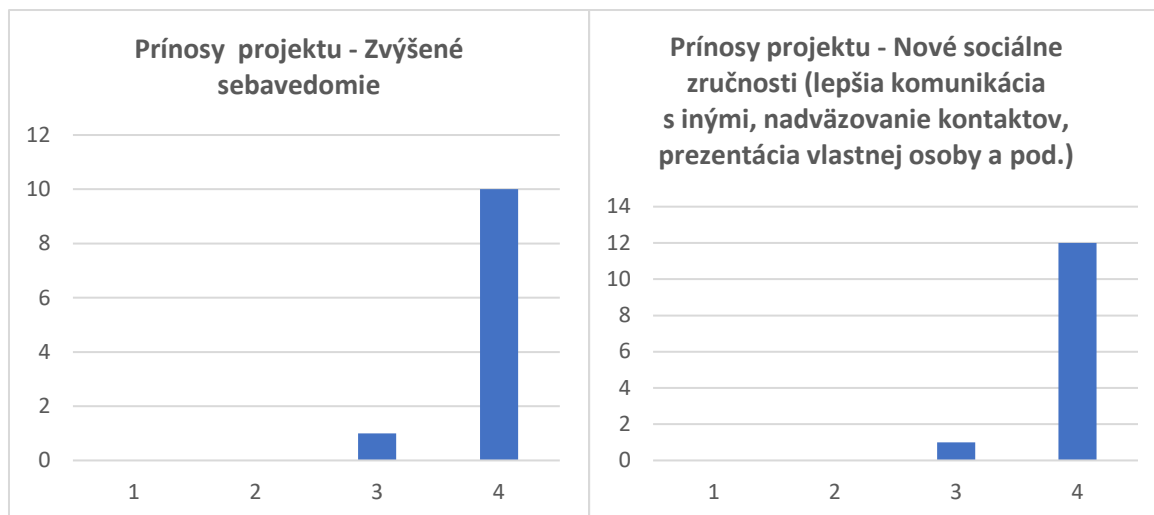
- tréningy – nácvik reálnych situácií, ako prijímacieho pohovoru s tútorom – až štyria respondenti uviedli, že takéto podujatia mali významný prínos pre účastníkov;
- poznanie špecifik lokálneho trhu práce (orientácia na trhu práce) – uviedli dvaja respondenti a označili významný prínos;

- po jednom uviedli opýtaní tútori ďalej nasledovné:
 - definovanie predstavy o svojej ideálnej budúcej práci,
 - identifikácia motivačnej činnosti a štruktúrovanie bariér pri dosahovaní cieľa,
 - identifikácia vzdelávacích potrieb a vhodné nasmerovanie klienta z dlhodobej perspektívy, upozornenie na význam celoživotného vzdelávania,
 - podpora rozvoja kľúčových kompetencií,
 - zvýšená adaptabilita na trhu práce a väčšia flexibilita pri hľadaní nového zamestnania, zároveň odbúranie časového stresu v tomto hľadaní;
 - poberanie priemerného platu počas účasti na projekte.

Hodnotenie prínosov pre účastníkov tútormi je zhrnuté v obrázku 18.

Obrázok 18: Hodnotenie prínosov pre účastníkov tútormi

Zdroj: Prieskum účastníkov

Podľa zistení z riadených rozhovorov s partnermi projektu sa účastníci, ktorí by sa normálne ťažšie adaptovali (robili desaťročia na jednom pracovisku a vykonávali špeciálnu prácu), ľúčia so svojím pracoviskom HBP, a. s. bez stresu z prepustenia. Zároveň sa učia nové veci, napr. ako uspieť na pracovnom trhu, ako reagovať na prijímacích pohovoroch, ako si hľadať prácu na internete a pod. Tiež získavajú čas na hľadanie práce, venujú sa vlastnému rozvoju. V situácii straty zamestnania sa spoločenské postavenie účastníkov nezmenilo, ba mnohokrát sa aj zlepšilo. Ide tu o to, že sa niekto o nich stará v ťažkej životnej situácii, čo má všeobecne dobrý vplyv na ľudí, aj na účastníkov projektu. Účastníci v projekte majú pocit, že ich životná úloha sa ešte neskončila tým, že sa zavrie baňa. Navyše, účastníci nevyypadli z kolektívu, lebo sa naďalej stretávajú s bývalými kolegami.

O pozitívnom vnímaní projektu zamestnancami HBP, a. s. svedčí aj fakt, že mnohí by sa už radi do projektu zapojili, ale zamestnávateľ ich zatiaľ nemôže pustiť zo stavu zamestnancov kvôli všeobecnému hospodárskemu záujmu (pokračujúce záväzky voči elektrárni Nováky do konca roka 2023).

Podľa zistení z FS projekt vytvoril nasledovné krátkodobé dopady:

Pre účastníkov

- Posilnenie sebavedomia
 - posilnené a vybudované sebavedomie
 - spoločenské začlenenie
 - spokojnejší život

- Zvýšenie individuálnych kompetencií
 - nové skúsenosti
 - schopnosť vyjadriť svoj názor a pracovať v skupine
 - rozhľadenosť
 - schopnosť samostatne riešiť vlastné problémy
 - lepšia orientácia pri vybavovaní na úradoch a v aktuálnom dianí
 - získavanie kontaktov/sieťovanie

- Rozšírenie odbornosti a zručností
 - schopnosť a ochota zvyšovať si kvalifikáciu
 - rozšírené portfólio zručností
 - odborné znalosti, ktoré sa dajú využiť pri hľadaní vhodného zamestnania

- Príprava na trh práce
 - vyššia konkurencieschopnosť na trhu práce
 - lepšie zaradenie do pracovného pomeru
 - získanie prehľadu o situácii na trhu práce
 - získanie reálneho obrazu o vlastnom uplatnení

Pre partnerov

- Vytvorené kapacity pre riadenie náročných projektov a rozvoj územia, napr.
 - nadobudnuté nové vedomosti a zručnosti a ich využitie
 - mapovanie možnosti rekvalifikácie pre nové profesie
 - rozvoj osobností zúčastnených
 - schopnosť vyhľadať pracovné príležitosti a schopnosť nasmerovať zamestnancov
 - nové pohľady na trh práce a jeho trendy
- Vybudovanie komunity a siete medzi rôznymi partnermi
 - zlepšenie spolupráce medzi partnermi, vzájomné poznanie sa
 - podpora medzi partnermi a celou komunitou, vytváranie potenciálu spolupráce na budúcich projektoch

Pre región

- Pozitívna propagácia (PR) kraja a TSK
- Zastabilizovanie regiónu z pohľadu ľudských zdrojov
 - prevencia vyľudňovania regiónu z dôvodu hľadania si práce
 - príprava pracovnej sily pre regionálny trh práce
 - podpora mobility pracovnej sily
- Pozitívny vplyv na rozvoj zamestnanosti v regióne
 - stabilná miera nezamestnanosti a zníženie nezamestnanosti v regióne
 - voľné pracovné sily pre trh práce
 - zvýšenie schopnosti zamestnať a uplatniť sa – zamestnateľnosť pracovných síl v regióne
- Stabilizácia v sociálnej oblasti a životnej úrovne v regióne
 - zvýšenie vzdelanosti v regióne
 - podpora HBP, a.s. a jeho zamestnancov pri prepúšťaní – zmiernenie dôsledkov a získanie času pre zorientovanie sa na trhu práce pre zamestnancov
 - zvýšenie samostatnosti občanov uchádzať sa o prácu
 - súdržnosť ľudí v regióne

„Aká bola miera zapojenia zamestnávateľov do tvorby intervencií?“

Zamestnávatelia sa nezapájali do samotnej tvorby intervencií, ale zúčastňovali sa na ich implementácii. Samotné HBP, a. s. je partnerom projektu a úzko spolupracuje so všetkými partnermi, hlavne však s TSK a tútormi v elokovanom centre čiastočne aj s KC.

Ostatní zamestnávatelia z regiónu spolupracujú hlavne s KC a pravidelne sa zúčastňujú burzy práce, ktoré kontaktné centrá organizujú v zainteresovaných mestách, v každom dvakrát ročne.

HO3: Aké boli kľúčové faktory (vonkajšie aj vnútorné) ovplyvňujúce realizáciu sledovaných NP?

Odpoveď na hodnotiacu otázku:

Rozhodovanie cieľovej skupiny NP Podpora zamestnateľnosti v regióne horná Nitra – zamestnancov HBP, a. s., ktorí získali postavenie nadbytočného zamestnanca, bolo najviac ovplyvnené informáciami, ktoré získali od tých účastníkov, ktorí sa do projektu už zapojili. To znamená, že zapojenie prvých účastníkov sa rozbiehalo pomaly. Informácie, ktoré poskytoval zamestnávateľ prostredníctvom svojich informačných prostriedkov, boli pre zamestnancov HBP, a. s. nové a projektu väčšinou zo začiatku nedôverovali. V súčasnosti sú zamestnanci motivovaní hlavne dobrými skúsenosťami účastníkov a už aj absolventov projektu, ktorí sa vo všeobecnosti vyjadrujú o aktivitách veľmi pozitívne, a to hlavne o práci účastníkov s tútorom alebo o odborných kurzoch, ktoré hodnotia ako kľúčové pri získaní zamestnania alebo aj pre svoj osobný rozvoj.

Je možné konštatovať, že projekt svojím nastavením reagoval na potreby trhu práce. Z prieskumu so 190 absolventmi projektu vyplynulo, že takmer 3/5 z nich si už našli prácu, alebo si ju v krátkom čase nájdu. Prácu si našli alebo hneď, alebo 6 mesiacov po absolvovaní projektu. Keďže zamestnávateľ od začiatku projektu preferoval uvoľňovať zamestnancov v dôchodkovom alebo pred-dôchodkovom veku, viac ako jedna tretina absolventov uviedla, že si prácu už ani hľadať nebude. 3 % opýtaných absolventov začali podnikáť. Podľa prieskumu si absolventi projektu našli zamestnanie hlavne pomocou získaných informácií, nových vedomostí a zručností, a nových kontaktov.

Informácie získané z prieskumu s tútorami uvádzajú viaceré prekážky, ktoré ovplyvňovali účasť cieľovej skupiny na projekte, hlavne v jej počiatkových fázach, a to nedostatok relevantných informácií a pomerne veľká neistota ohľadom poberania kompenzačného príspevku, nie veľmi ústretové správanie HBP, a. s., ktorý spočiatku cielene selektoval potenciálnych účastníkov pri určovaní nadbytočnosti (podmienka zaradenia zamestnanca do projektu). Ďalším a pretrvávajúcim problémom bola nemožnosť zaradiť účastníkov do kurzov mimo TSK (projekt to neumožňoval), aj napriek tomu, že ponuka bola častokrát lepšia ako v rámci opraveného kraja, nakoľko projekt nemohol uhrádzať cestovné a stravné. Avšak, ponuka kurzov v TSK je limitovaná, čo spôsobilo, že účastníci projektu si často nemohli vyberať kvalitnejšie kurzy organizované mimo regiónu (išlo hlavne o typy kurzov v kvalite, ktorá sa v TSK nevyskytovala).

Projekt mal podľa partnerov, účastníkov a absolventov veľa pozitívnych stránok. Účastníci si udržali sociálny kontakt a interakciu prostredníctvom tímových stretnutí s bývalými spolupracovníkmi, vytvorila sa komunita, v ktorej boli motivovaní hľadať si nové uplatnenie. Účastníci si tiež často uvedomili vlastnú hodnotu, vyjasnili si, čo chcú ďalej od života, objavili v sebe nové kvality a schopnosti, dostali príležitosť na sebarozvoj a poznanie a vytvorili si priateľské vzťahy s tútorami a lektormi, získali odbornú pomoc pri nasmerovaní na hľadanie vhodného zamestnania, získanie čiastočných informácií, vzájomné porovnanie a inšpiráciu medzi účastníkmi. Kľúčovým bol individuálny prístup, ktorý sa uplatňoval počas celého projektu. Odborné kurzy pomohli účastníkom získať novú kvalifikáciu a mäkké kurzy zase pomohli získať zručnosti, ktoré pomáhali pri získaní zamestnania. Nezanedbateľným pozitívom projektu je vytváranie regionálnych kapacít pre riadenie podobných aktivít a vytváranie partnerstva medzi aktérmi, ktorí aj v budúcnosti môžu pomôcť riešiť problematiku zamestnanosti na hornej Nitre.

Medzi negatíva patrila hlavne dĺžka kurzov, ich dostupnosť v rámci TSK a nedostatočné pokrytie s nimi spojených nákladov. Problémom boli aj priestory elokovaného centra a spočiatku aj nízka informovanosť partnerov a účastníkov projektu.

Na implementáciu projektu vplývali aj externé faktory. Medzi pozitívne faktory patrila hlavne celková podpora projektu zo strany TSK, vrátane jeho medializácie, ochota a spolupráca s dodávateľmi kurzov, napríklad ústretovosť stredných škôl pri poskytovaní kurzov, ktoré neponúkajú iní poskytovatelia, existujúca burza práce. Medzi negatívne externé faktory patrili hlavne nevyhovujúca dopravná dostupnosť pre účasť na kurzoch a za prácou, nedostatok pracovných miest v regióne a vysoké požiadavky potenciálnych zamestnávateľov v regióne na profil uchádzačov o prácu (vyššie ako kurzy dokážu kapacitne zabezpečiť), nedostatok poskytovateľov kurzov a vzdelávania v okrese, malý rozsah ponúkaných odborností v kurzoch pre doplnenie zručností a vedomostí s ohľadom na požiadavky trhu práce.

Pandémia COVID-19 spôsobila menšiu možnosť vzdelávania a osobných kontaktov, znížený výber vzdelávania, nakoľko niektorí poskytovatelia prestali poskytovať kurzy, alebo ich poskytovali len online, znížila sa aj schopnosť zamestnať sa, avšak neovplyvnila prácu samotných tútorov.

Konflikt na Ukrajine a s ním spojené ekonomické a sociálne zmeny priniesol neistotu a strach z budúcnosti, a tiež obsadenie mnohých pracovných miest občanmi UA, čo následne ovplyvnilo aj platové hodnotenie, vďaka prílevu lacnej prac. sily. Tiež narástli ceny kurzov.

Keďže išlo v prevažnej miere o kvalitatívne zistenia, pre zodpovedanie hodnotiacej otázky a podotázok sa použili informácie zozbierané prostredníctvom prieskumov s účastníkmi projektu, tútormi elokovaného centra a absolventmi projektu, ako aj riadených rozhovorov a FS s partnermi.

„Aké faktory ovplyvnili rozhodovanie cieľovej skupiny týkajúce sa výberu oprávnených aktivít?“

„Aké faktory zohrávali najdôležitejšiu úlohu pri záujme cieľových skupín o podporené intervencie?“

Obe vyššie uvedené podotázky spolu úzko súvisia, a preto musia byť zodpovedané spoločne.

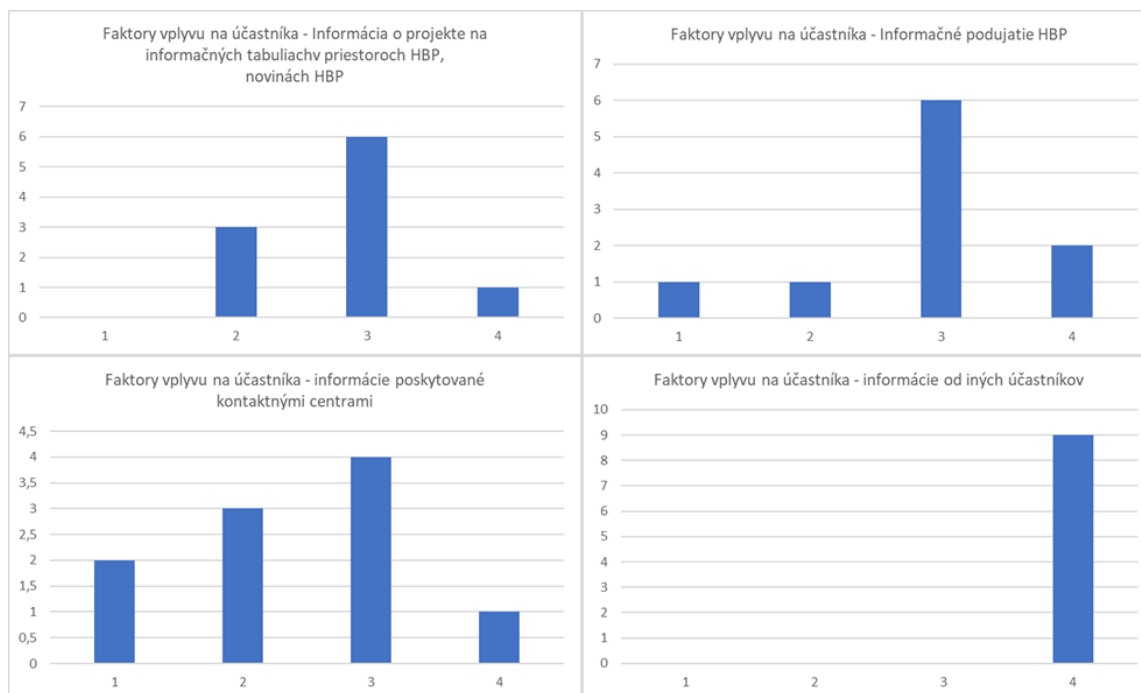
Medzi prvé významné faktory rozhodujúce o účasti zamestnancov HBP, a. s. na projekte patrí ich iniciálna informovanosť o aktivitách projektu. Preto hodnotitelia zisťovali úroveň informovanosti zamestnancov HBP, a. s. o projekte v súvislosti s ich záujmom sa ho zúčastniť prostredníctvom *prieskumu s účastníkmi*. V tomto prieskume uviedla väčšina opýtaných, že informácie o projekte na informačných tabuliach v priestoroch HBP, a. s. a informačné podujatia HBP, a. s. ovplyvnili účasť zamestnancov HBP, a. s. pri rozhodovaní zúčastniť sa na projekte len čiastočne. Viacero opýtaných účastníkov tiež uviedlo, že ich vysoko ovplyvnila aj práca KC. Okrem toho jednotlivci uviedli nasledovné činnosti, ktoré ovplyvnili účasť zamestnancov HBP, a. s. na projekte:

- výpoveď v práci a de-facto predĺženie zmluvy počas účasti na projekte,
- možnosť urobiť si rekválifikáciu a rozšíriť si vzdelanie, a tým aj schopnosť uplatniť sa na trhu práce,
- rozšírenie obzorov.

Tútori v prieskume označili nasledovné faktory ako kľúčové pri ovplyvnení účastníkov zúčastniť sa projektu (pozri obrázok 19):

- informácie od ostatných účastníkov (vysoký vplyv);
- informačné podujatia HBP, a. s. (čiastočný vplyv);
- informácie o projekte na informačných tabuliach v priestoroch HBP, a. s., alebo v novinách HBP, a. s. (len čiastočný alebo minimálny vplyv);
- informácie poskytované kontaktnými centrami (čiastočný, minimálny alebo žiadny vplyv).

Obrázok 19: Klúčové faktory pri ovplyvnení účastníkov zúčastniť sa projektu z pohľadu tútorov

1 – žiadny, 2 – minimálny, 3 – čiastočný, 4 - vysoký

Zdroj: Dotazník pre tútorov

„Zohľadňoval implementovaný projekt potreby trhu práce?“

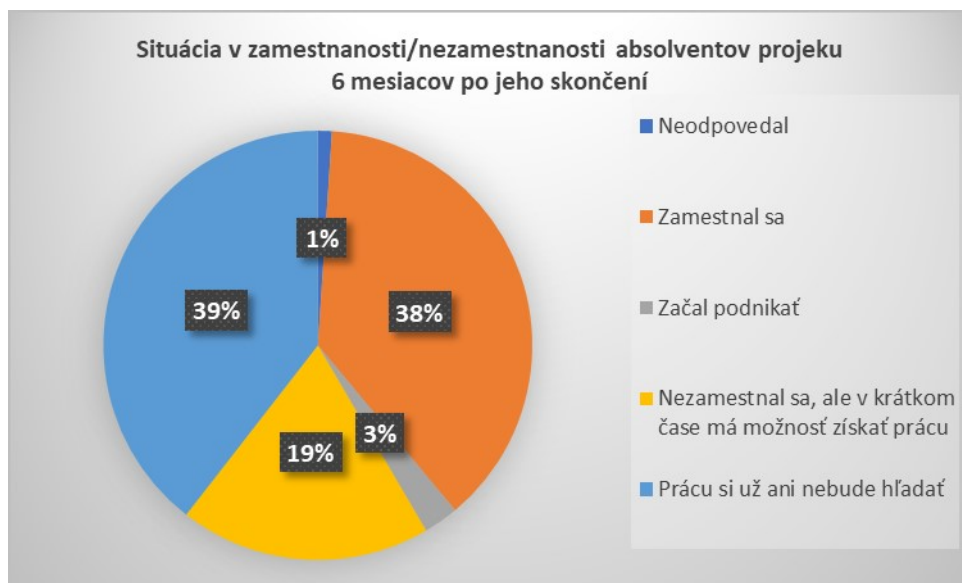
Z prieskumu, ktorý vykonali hodnotitelia so skupinou absolventov, vyplynulo, že projekt pomohol, alebo pomôže získať novú prácu takmer každému, kto o to prejaví záujem. Tabuľka 9 a obrázok 20 ukazuje situáciu absolventov v oblasti ich zamestnanosti po skončení projektu.

Tabuľka 9: stav absolventov po ukončení NP

Neodpovedal	2
Zamestnal sa	72
Začal podnikat'	5
Nezamestnal sa, ale v krátkom čase má možnosť získať prácu	36
Prácu si už ani nebude hľadať	75
Celkom	190

Zdroj: Prieskum s absolventmi

Obrázok 20: Situácia v zamestnanosti/nezamestnanosti absolventov NP 6 mesiacov a viac mesiacov po jeho skončení

Zdroj: Prieskum s absolventmi, 2023

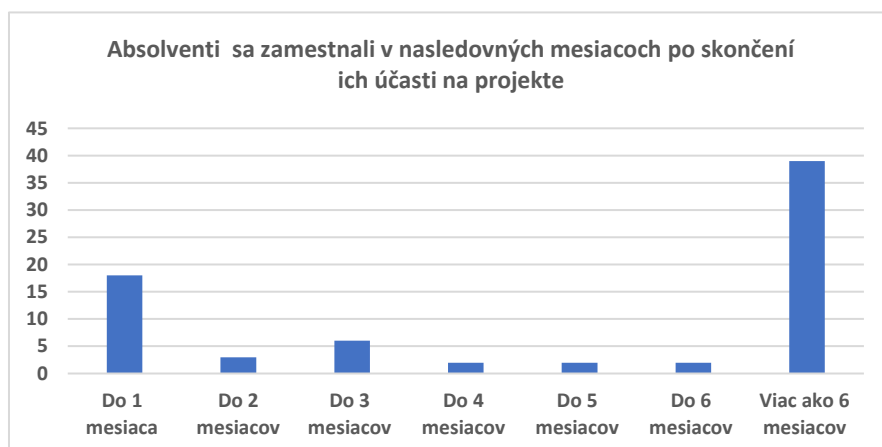
Najviac absolventov sa zamestnalo po 6 mesiacov od skončenia ich účasti na projekte, ale druhú najväčšiu skupinu tvorili absolventi, ktorí sa zamestnali už v prvom mesiaci od skončenia projektu (pozri tabuľka 10 a obrázok 21).

Tabuľka 10: Časový úsek od skončenia projektu, počas ktorého si boli absolventi schopní nájsť prácu alebo začať podnikat'

Časový úsek od skončenia projektu, počas ktorého si boli absolventi schopní nájsť prácu, alebo začať podnikat'						
Do 1 mesiaca	Do 2 mesiacov	Do 3 mesiacov	Do 4 mesiacov	Do 5 mesiacov	Do 6 mesiacov	Viac ako 6 mesiacov
18	3	6	2	2	2	39

Zdroj: Prieskum s absolventmi, 2023

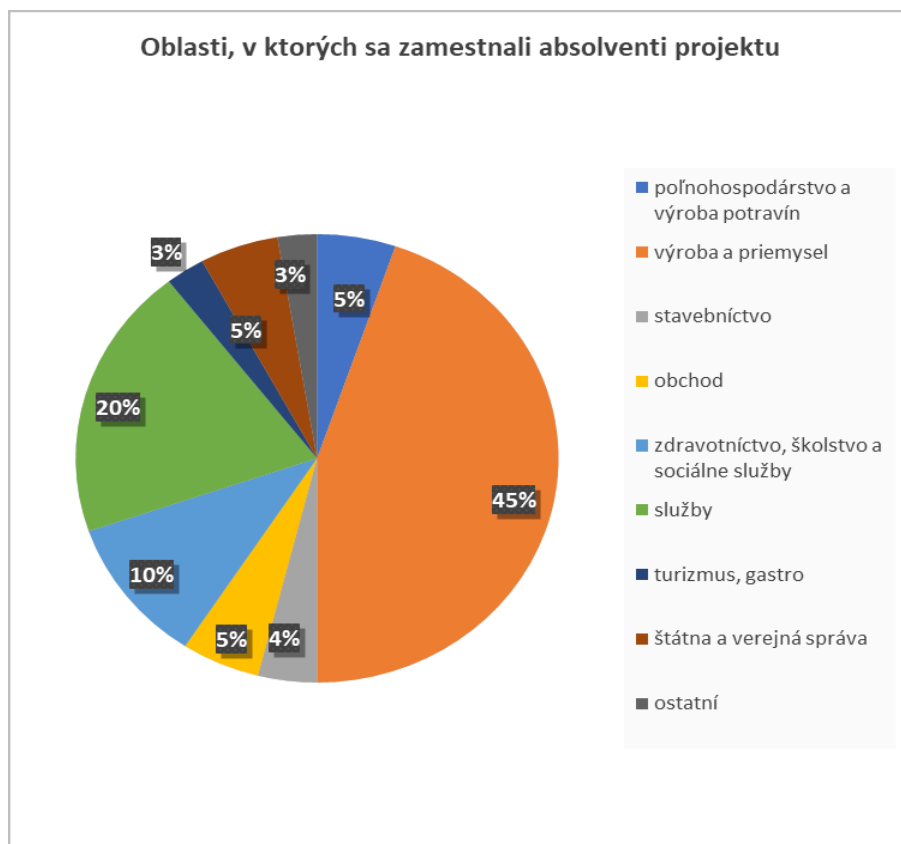
Obrázok 21: Počet absolventov NP a ich schopnosť sa zamestnať po ukončení NP z časového hľadiska

Zdroj: Prieskum s absolventmi, 2023

Účastníci, ktorí si našli prácu, sa zamestnali, alebo začali podnikáť v nasledovných oblastiach: najviac vo výrobe a priemysle, v službách, v zdravotníctve/školstve/sociálnych službách (pozri obrázok 22).

Obrázok 22: Oblasti, v ktorých sa zamestnali absolventi projektu

Zdroj: Prieskum s absolventmi, 2023

Opýtaní absolventi projektu uvádzali nasledovné pracovné zaradenie pri získaní nového zamestnania (pozri tabuľka 11).

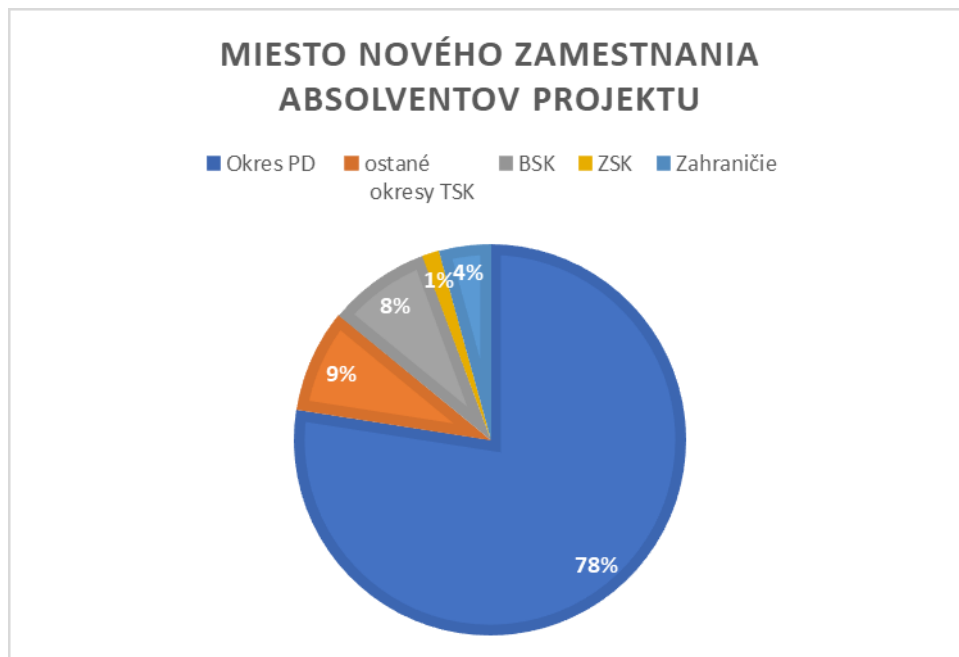
Tabuľka 11: Pracovné zaradenie absolventov NP pri získaní nového zamestnania

Skupina pracovného zaradenia	Počet
Robotnícke profesie, automechanik, balič, betonár, elektrikár, inštalatér, operátori výroby, opravár, pracovník na linke, skladník, stolár, údržbár, zámočník, zvärač, upratovačka a pod.	43
Pracujúci v poľnohospodárstve a výrobe potravín, chovateľ rýb, pestovateľ rajčín, poriečny, záhradník	4
Služby ako barman, chyžná, SBS, predavač, taxikár, vodič autobusu a pod.	12
Manažéri, referenti, odborní poradcovia, projektanti, vedúci pracovníci	8
Ostatní ako zdravotnícki pracovníci, pracovníci v telekomunikáciách, vychovateľka a pod.	3

Zdroj: Prieskum s absolventmi

Opýtaní absolventi ďalej uvádzali miesto nového zamestnania. Najviac z nich si našlo prácu priamo v mestách Prievidza (28), Handlová (12) a Nováky (10). Graf 7 ilustruje miesto práce absolventov, ktorí si našli prácu po skončení projektu (pozri obrázok 23).

Obrázok 23: Miesto nového zamestnania absolventov projektu

Zdroj: Prieskum s absolventmi, 2023

Podľa prieskumu si absolventi projektu našli zamestnanie hlavne pomocou:

Získaných informácií:

- prácou s pracovnými portálmi počas tréningov s tútormi (9) alebo kontaktami na zamestnávateľa, ktoré získali účastníci od tútorov (2),
- cez pracovné trhy organizované kontaktnými centrami (2),
- podaním inzerátu (1),

Nových vedomostí a zručností:

- najmä prostredníctvom odborných (napr. práca s plošinou, úprava zelene, zvärač, práca v stavebníctve, v SBS, účtovníctve a pod.), alebo mäkkých kurzov (napr. PC, anglický jazyk) – 29 účastníkov,
- prípravou CV a motivačného listu – 8 účastníci,
- tiež prostredníctvom nácvikov pohovorov, sebaaprezentácie, poznania vlastných silných a slabých stránok – 11 účastníci,
- poznaním situácie na trhu práce – 1 účastník,

Nových kontaktov – 3 účastníci

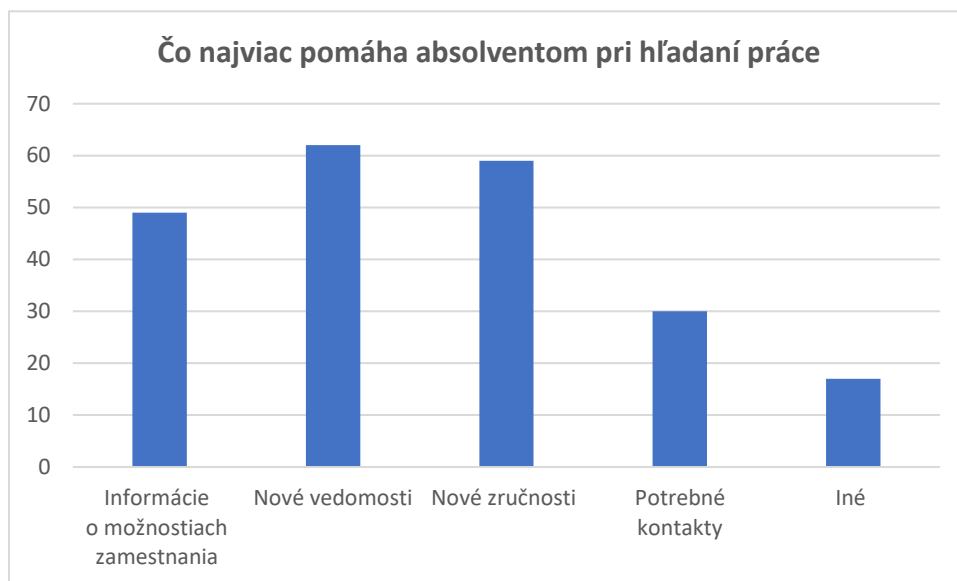
Niektorí opýtaní absolventi tiež uviedli:

- účasť na projekte bola výbornou príležitosťou upratať si v hlave, pripraviť sa do nového zamestnania, vyhľadať prácu a pripraviť sa na ňu – CV, reagovanie na pracovné ponuky, socializácia,
- účastníci získali veľkú podporu od tútorov, doslova nakopnutie pre nový pracovný život, oceňovali ich osobný ľudský prístup a informácie, ktoré im poskytli (až 15 respondentov),

- získanie kvalifikácie tiež uviedli niektorí respondenti ako pozitívny výsledok ich účasti na projekte.

Situáciu ilustruje tiež obrázok 24.

Obrázok 24: Čo najviac pomáhalo absolventom pri hľadaní práce

Zdroj: Prieskum s absolventmi, 2023

„Aké bariéry zohrávali najväčšiu úlohu vo vzťahu k (úspešnej) účasti cieľových skupín na aktivitách?“

Informácie získané z prieskumu s tútorami uvádzajú viaceré prekážky, ktoré ovplyvňovali účasť cieľovej skupiny na projekte hlavne v jej počiatočných fázach:

- Na začiatku projektu bol nedostatok relevantných informácií a pomerne veľká neistota, hlavne ohľadom poberania kompenzačného príspevku a tiež obavy zamestnancov HBP, a. s. z toho, čo ich v projekte čaká.

Ďalším a pretrvávajúcim problémom bola nemožnosť účastníkov zúčastňovať sa kurzov mimo TSK, nakoľko z projektu nemohlo byť uhrádzané cestovné a stravné. Avšak, ponuka kurzov v TSK je limitovaná, čo spôsobilo, že účastníci projektu si často nemohli vybrať kvalitnejšie kurzy organizované mimo regiónu (išlo hlavne o typy kurzov v kvalite, ktorá sa v TSK nevyskytovala).

„Aké boli slabé a silné stránky nastaveného procesu implementácie projektu?“

Tútori v prieskume označili nasledovné silné a slabé stránky projektu zhrnuté v tabuľke 12.

Tabuľka 12: silné a slabé stránky NP

Aktivita	Silné stránky	Slabé stránky
Bilancia kompetencií zamestnancov HBP, a. s.	Úvod do problematiky bol vnímaný účastníkmi ako pozitívny, počas ktorého získali náhľad do projektu. Účastníci si udržali sociálny kontakt a interakciu prostredníctvom tímových stretnutí s bývalými spolupracovníkmi,	Aktivita má podľa niektorých tútorov krátke trvanie , často sa na ňu čaká dlho , čo následne skracuje čas na absolvovanie kurzov. Toto vedie niektorých účastníkov k názoru, že aktivita nemá veľký význam, lebo nie je dosť času na analýzu schopností/zručností účastníka, ktorý sa niekedy nedozvie o sebe nič nové. Tiež z dôvodu oneskorenia aktivity

	<p>vytvorila sa komunita, v ktorej boli motivovaní hľadať si nové uplatnenie.</p> <p>Účastníci si často uvedomili vlastnú hodnotu, vyjasnili si, čo chcú ďalej od života, objavili v sebe nové kvality a schopnosti, dostali príležitosť na sebarozvoj a poznanie.</p> <p>Účastníci si vytvorili priateľské vzťahy s lektormi, získali odbornú pomoc pri nasmerovaní na hľadanie vhodného zamestnania, získanie čiastočných informácií, vzájomné porovnanie a inšpiráciu medzi účastníkmi.</p>	<p>majú tútori málo času na nadviazanie vzťahu s klientom.</p> <p>V ojedinelých prípadoch účastníci nechápali aktivity, ktoré s nimi tútor realizoval a nerozumel niektorým otázkam (napr. 50 ročnému baníkovi sa vidí otázka, na čo sa hodí, smiešna) a tiež nerozumejú prepojeniu teórie s praxou, existuje tiež malá pútavosť z hľadiska obsahu rozhovorov v BK.</p>
<p>Práca tútorov s účastníkmi projektu</p>	<p>Tútori poskytujú pomoc pri hľadaní nových pracovných možností v rámci zorientovania sa na trhu práce.</p> <p>Tútori tiež uľahčujú sebapoznanie účastníkov, posilnenie sebavedomia, pomáhajú pri tvorbe nových zručností ako sú lepšia komunikácia, sebaaprezentácia pri pracovnom pohovore, poskytujú podporu pri identifikácii bariér klienta na trhu práce, pripravujú klienta na nový profesionálny život s prihliadnutím na jeho možnosti, zručnosti a vedomosti, a tým robia významnú motivačnú činnosť.</p> <p>Dôležitý je individuálny prístup k účastníkom, najmä pri poskytovaní nových vedomostí, odb. zručností, a tiež pomoc a podpora pri hľadaní a získaní novej práce, čo podporuje sociálnu a psychickú integritu účastníkov, ktorí zažili zmenu na pracovisku.</p> <p>Konkrétne tútori poskytujú pomoc pri tvorbe CV, motivačného listu, žiadosti do zamestnania, vedenie pohovoru, napr. zlepšením komunikačných zručností.</p> <p>Pomáhajú tiež pri hľadaní práce, podporujú zvýšené sebavedomie klientov, či lepšie prezentačné schopnosti.</p>	<p>Problémom býva neochota zo strany účastníkov plniť tútorom dané úlohy.</p> <p>Fyzický priestor pracoviska je nepostačujúci a obmedzuje individuálny prístup ku klientom (7 tútorov sedí v jednej miestnosti a k dispozícii nie je dostatok zasadačiek, ktoré by umožnili individuálne konzultácie, čo spôsobuje, že klienti ťažko komunikujú a hovoria o sebe, chýba diskretnosť), tiež je nedostatok priestorov pre skupinové stretnutia.</p>
<p>Odborne zameraný kurz</p>	<p>Získané vzdelanie prostredníctvom kurzov poskytuje novú kvalifikáciu/odbornosť, nové zručnosti a vedomosti, pomáha pri zmene zamerania v prac. oblasti a zvyšuje šancu získať novú prácu podľa vlastného záujmu.</p>	<p>Niektoré kurzy sú časovo náročné.</p> <p>Toto limituje možnosti projektu pomôcť účastníkom znovu sa uplatniť na trhu práce.</p>

	<p>Mnoho klientov hodnotí aktivitu ako možnosť sa zdokonaľiť za daných okolností, pretože si môžu vybrať kurz podľa vlastného záujmu, ktorý vždy chceli absolvovať. Tiež zistili, že ešte sú schopní pôsobiť aj v inej oblasti, prípadne nové znalosti využiť do budúcnosti aj ako brigádu.</p> <p>Prostredníctvom kurzov účastníci získavajú osvedčenia a certifikáty pre ďalšie zamestnanie a CV.</p>	
Mäkký kurz	<p>Podporuje možnosť splniť podmienky uchádzača o zamestnanie a zvyšuje tým šance získať zamestnanie.</p> <p>Podporuje získanie komunikačných a sociálnych zručností, získanie nových zručností, zdokonalenie sa v ovládaných zručnostiach, ako je sociálna interakcia (lektor – účastník, účastníci medzi sebou) jazyková výbava, PC, VP.</p> <p>Poskytuje rozvoj zručností a kompetencií v novej oblasti, ktorú doteraz zamestnanci HBP, a.s. nepoznali.</p> <p>Doplnenie zručností v týchto oblastiach využijú účastníci aj vo vlastnom živote.</p>	<p>Problémom je v rámci TSK nájsť vzdelávacie zariadenie, ktoré poskytuje mäkké kurzy, napr. jazykové a PC kurzy.</p> <p>Tiež zaradenie získania VP skupiny B do mäkkých zručností je spojené s vysokým poplatkom účastníka.</p>

Zdroj: Prieskum s tútorami

„Aké externé faktory ovplyvnili implementáciu projektu (pozitívne a negatívne)?“

V prieskume označili tútori externé faktory, ktoré pozitívne alebo negatívne ovplyvnili realizáciu projektu. Ich zhrnutie sa nachádza v tabuľke 13.

Tabuľka 13: Pozitívne a negatívne externé faktory NP

Pozitívne externé faktory	Negatívne externé faktory
celková podpora projektu zo strany TSK, vrátane jeho medializácie	nedostatok pracovných miest v regióne
ochota a spolupráca s dodávateľmi kurzov, napríklad ústretovosť stredných škôl pri poskytovaní kurzov, ktoré neponúkajú iní poskytovatelia	nevyhovujúca dopravná dostupnosť pre účasť na kurzoch a za prácou
pozitívne ohlasy od účastníkov – absolventov, ktorí takto tiež propagujú projekt	nedostatok poskytovateľov kurzov a vzdelávania v okrese
existujúca burza práce	požiadavky zamestnávateľov na profil zamestnancov sú vyššie ako kurz dokáže

	kapacitne zabezpečiť (hlavne jazykové vedomosti, PC)
	pri kurzoch je malý rozsah ponúkaných odborností pre doplnenie zručností a vedomostí s ohľadom na požiadavky trhu práce
	COVID-19 a potreba testovania

Zdroj: Prieskum s tútormi

Keďže tútori pri zodpovedaní tejto otázky hovorili aj o množstve interných negatívnych faktorov spojených s projektom a tabuľka žiadala len externé faktory, uvádzame spomínané negatívne interné faktory separátne:

- nevyhovujúca spolupráca s HBP, a. s. ako s partnerom projektu, najmä v jeho začiatkoch,
- problém s KC, ktoré pri súčasnej intenzite ich aktivít projekt nepotrebuje, až na činnosť tzv. odborných pracovníkov,
- nepredvídateľný nástup účastníkov do projektu (prichádzajú kedykoľvek a často bez predchádzajúcej informácie od HBP, a. s., aj keď pôvodne bol garantovaný nástup 1. dňa v mesiaci),
- zatiaľ v projekte nie je zavedený systém pre absolvovanie dlhodobej rekvalifikácie (2 roky),
- neoprávnenosť preplácania poplatkov, kolkov, cestovného pre účastníkov odrádza od absolvovania kurzov,
- projektová infraštruktúra nevyhovuje – málo miesta na vykonávanie požadovaných aktivít individuálneho charakteru (práca s tútorom, bilancia kompetencií).

„Do akej miery ovplyvnila realizáciu projektu pandémie COVID-19, príprava zeleného, digitálneho a odolného oživenia hospodárstva, resp. konflikt na Ukrajine a s ním spojené ekonomické a sociálne zmeny?“

V prieskume s tútormi sa hodnotitelia pýtali aj na vplyv špecifických externých faktorov na realizáciu projektu, a to pandémie COVID-19 a konflikt na Ukrajine. Tútori sa vo vzťahu k vyššie uvedeným vplyvom vyjadrili nasledovne:

Pandémia COVID-19:

- menšia možnosť vzdelávania a osobných kontaktov,
- znížený výber vzdelávania, nakoľko niektorí poskytovatelia prestali poskytovať kurzy, alebo ich poskytovali len online, to znamená, že niektoré odborné kurzy nebolo možné vôbec absolvovať,
- potreba testovania účastníkov projektu pred aktivitami a kurzami na elokovanom pracovisku,
- znemožnené bolo hľadanie práce, ale na druhej strane sa začalo s tréningami video hovorov ako alternatíve osobného pohovoru,
- neovplyvnil prácu samotných tútorov.

Konflikt na Ukrajine a s ním spojené ekonomické a sociálne zmeny:

- neistota a strach z budúcnosti,
- zvolené pracovné miesta boli náhle obsadené občanmi UA, čím bolo ovplyvnené platové hodnotenie, vďaka prílevu lacnej prac. sily, nárast ceny kurzov.

4.2 NP Investičná pomoc pre sociálne podniky

HO1: Do akej miery dosiahol projekt očakávané výsledky a dopady (krátkodobé vzhľadom na čas implementácie)?

Odpoveď na hodnotiacu otázku:

Analýza dopadov NP na RSP preukázala účinok podporených intervencií na zamestnanosť a posilnenie konkurencieschopnosti sociálneho podnikania v SR.

Implementácia NP IPSP bezprostredne prispela k posilneniu zamestnanosti v podporených RSP, ktoré vytvorili celkovo 321 nových pracovných miest, z ktorých bolo 41 % obsadených 41 UoZ evidovaných v evidencii úradov PSVaR. Približne 50 % pracovných miest bolo obsadených znevýhodnenými a zraniteľnými osobami.

NP prostredníctvom poskytnutej pomoci kompenzoval konkurenčné nevýhody RSP, ktoré pôsobia na otvorenom trhu tovarov a služieb a súťažia tak s ostatnými komerčnými podnikateľskými subjektmi. Z posúdenia zmeny tržieb u podporených RSP v sledovanom období 2020 – 2022 je možné uviesť, že u približne 60 % podporených RSP bol dosiahnutý nárast tržieb. Kvantitatívna analýza čistých účinkov NP na pridanú hodnotu, výnosy, osobné náklady a aktíva (2022 – 2020) preukázala, že v uvedených ukazovateľoch boli dosiahnuté výrazné % nárasty. Z uvedených výsledkov analýzy vyplýva, že NP vytvoril pozitívne príspevky k posilneniu konkurencieschopnosti RSP, hoci zatiaľ ide o krátke hodnotiace obdobie. Na druhej strane, výška tržieb v prepočte na jedno pracovné miesto bola u približne 45 % hodnotených RSP pod priemernou výškou finančného príspevku na úhradu mzdových výdavkov na jedno pracovné miesto. Druhú dôležitú položkou v príjmovej časti RSP predstavovali kompenzačné a vyrovnávajúce príspevky, čo dokazuje závislosť sociálneho podnikania od poskytovaných podpôr. Uvedené výsledky potvrdzujú skutočnosť, že existencia prevažnej väčšiny RSP je zatiaľ závislá na podporách poskytovaných v zmysle zákona o SE.

Účelom NP bolo prispieť k rozvoju sociálnej ekonomiky predovšetkým podporou začínajúcich podnikov. Až 74 % podporených RSP sú začínajúce podniky. Ich vyššie zastúpenie vyplynulo z nastavených podmienok v rámci opatrenia 2, kde bola možnosť získať vyššiu sumu pomoci pre začínajúce podniky. Avšak, z dôvodu prepojenosti začínajúcich podnikov na svoje partnerské alebo prepojené podniky musela väčšina začínajúcich podnikov presunúť svoje žiadosti do opatrenia 4, kde už výška pomoci bola nižšia podľa pravidiel schémy DM 16/2014. Nakoniec v rámci opatrenia 2 bolo schválených iba 8 žiadostí RSP, zostávajúcich 60 žiadostí bolo schválených v rámci opatrenia 4.

NP splnil svoj cieľ, ktorým bolo poskytnúť investičnú pomoc RSP a overiť funkčnosť nastaveného systému investičnej podpory RSP. Bol to pilotný projekt a ako každý pilotný projekt bol sprevádzaný problémami s implementáciou, ktoré spôsobili, že celková alokácia nebola využitá. Väčšina podporených RSP využila intervencie NP (investičná podpora a príspevky na mzdové výdavky) na implementáciu svojich investičných zámerov, čo by im malo pomôcť si upevniť pozíciu na trhu, posilniť konkurencieschopnosť a udržateľnosť. RSP sú špecifické podniky, s mnohými obmedzeniami vyplývajúcimi z pracovnej sily a svojho spoločenského poslania. NP predstavuje dôležitý nástroj pre dosiahnutie konkurencieschopných a udržateľných sociálnych podnikov, za predpokladu, že sú podporené životaschopné investičné zámery. Kombinácia návratného finančného príspevku s nenávratným finančným prostriedkom a zapojením finančného sprostredkovateľa (banky) sa zabezpečilo, že boli schvaľované životaschopnejšie projekty.

I napriek spomenutým problémom NP dosiahol výsledky, ktoré vytvorili základ pre pozitívne dopady. Na základe získaných ponaučení z realizácie pilotného NP a dosiahnutých výsledkov je možné uviesť, že investičná pomoc RSP zohráva dôležitú úlohu v rozvoji sociálneho podnikania a je potrebné v nej

pokračovať. Nesmie sa zabúdať na ďalšie zviditeľňovanie RSP, ktoré je zatiaľ v SR v počiatočnej fáze. Spoločnosť si musí uvedomovať prítomnosť RSP a ich poslanie, preukazovať záujem o ich produkty a služby, čo zabezpečí udržateľnosť a životaschopnosť RSP.

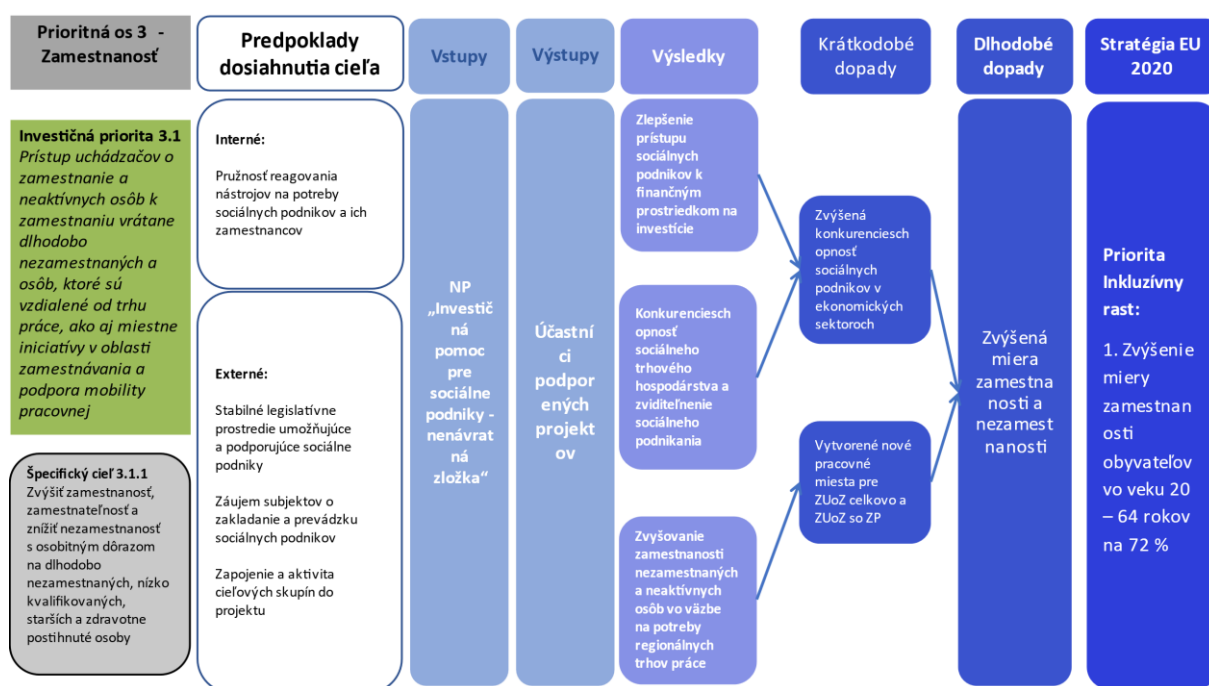
Dopady projektu na cieľovú skupinu

Hlavnou aktivitou NP je podpora subjektov sociálnej ekonomiky s cieľom posilniť zamestnanosť prostredníctvom investičnej pomoci pre RSP. Cieľom NP je pilotné overenie funkčnosti nastaveného systému investičnej podpory RSP prostredníctvom investičnej pomoci.

Teória zmeny

Hypotézou prepojenou na vyššie uvedenú HO1 je, že očakávané výstupy a výsledky vo vzťahu k podpore RSP tak, ako sú definované v TZ, následne vytvoria **krátkodobé dopady** tak, ako sú uvedené na obrázku č.25 nižšie a následne prispievajú k **očakávanému dlhodobému dopadu**, a to k **zvýšeniu miery zamestnanosti populácie medzi 20 – 64 rokov života a k zníženiu miery nezamestnanosti v populácii 20 – 64 rokov**, čím následne prispievajú k naplneniu vyšších cieľov OP LZ a k cieľovému ukazovateľu Stratégie OP LZ a Stratégie Európa 2020: zvýšenie miery zamestnanosti obyvateľov vo veku 20 – 64 rokov na 72 %.

Obrázok 25: TZ NP Investičná pomoc pre sociálne podniky

Zdroj: Vytvorené hodnotiteľom

Podľa teórie zmeny sa dá očakávať vytvorenie očakávaných výsledkov, dopadov a naplnenie cieľov za nasledovných predpokladov:

- interné predpoklady:
 - o pružnosť reagovania nástrojov na potreby sociálnych podnikov a ich zamestnancov,
- externé predpoklady:
 - o stabilné legislatívne prostredie umožňujúce a podporujúce sociálne podniky,
 - o záujem subjektov o zakladanie a prevádzku sociálnych podnikov,
 - o zapojenie a aktivita cieľových skupín do projektu.

Výstupom sú účastníci NP – kontrahované RSP (zmluvy o NFP). Výstup NP generuje nasledovné očakávané **výsledky**:

- zlepšenie prístupu sociálnych podnikov k finančným prostriedkom na investície,
- podpora konkurencieschopného sociálneho trhového hospodárstva,
- zviditeľnenie sociálneho podnikania,
- zvyšovanie zamestnanosti nezamestnaných a neaktívnych osôb vo väzbe na potreby regionálnych trhov práce.

Dosiahnuté výsledky by mali prispieť **ku krátkodobým (okamžitým) dopadom**:

- zvýšená konkurencieschopnosť sociálnych podnikov v ekonomických sektoroch,
- zvýšená zamestnanosť znevýhodnených a zraniteľných osôb,

a k dlhodobým dopadom:

- zvýšenie miery zamestnanosti obyvateľov vo veku 20 – 64 rokov na 72 %.

K overeniu stanovenej hypotézy pre dosiahnutie očakávaných dopadov v reťazci výstup-výsledok-dosiahnutá zmena sme použili údaje z monitoringu, výsledky z dotazníkového prieskumu a riadených rozhovorov. Z kvantifikovaných monitorovacích ukazovateľov vyplýva, že aktivity NP prispievajú k naplneniu špecifického cieľa 3.1.1 Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a znížiť nezamestnanosť s osobitným dôrazom na dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnuté osoby.

Krátkodobé dopady

Z opisu projektu vyplýva, že hlavným výsledkom projektu je zlepšenie prístupu sociálnych podnikov k finančným prostriedkom na investície a zvyšovanie zamestnanosti znevýhodnených a zraniteľných osôb. Po posúdení už zrealizovaných aktivít projektu od jeho začiatku po 11/2022 a projektovej trajektórie od vstupov až po výsledky (TZ) hodnotiteľ identifikoval nasledovné možné krátkodobé dopady, ktoré vytvára projekt na cieľovú skupinu a región:

- zvýšená konkurencieschopnosť sociálnych podnikov v ekonomických sektoroch,
- zvýšená zamestnanosť znevýhodnených a zraniteľných osôb.

Pri hodnotení konkrétnych dopadov na uvedenú cieľovú skupinu sa hodnotiteľ zameril na i. porovnanie plánovaných a reálne dosiahnutých hodnôt výsledkových ukazovateľov, ii. výstupy z realizovaného dotazníkového prieskumu a osobných rozhovorov.

Krátkodobý dopad: zvýšená zamestnanosť znevýhodnených a zraniteľných osôb

Prostredníctvom realizácie aktivít projektu (opatrenie 2 a 4) vytvorili RSP celkovo 321 nových pracovných miest. Z celkového počtu 321 novovytvorených pracovných miest bolo najviac vytvorených v sektore služieb, a to celkovo 196 pracovných miest. Nasledoval sektor výroby, kde bolo vytvorených celkovo 73 pracovných miest a najmenej bolo vytvorených v stavebníctve, celkovo 52 nových pracovných miest.

Obecné podniky z celkového počtu novovytvorených miest vytvorili až 103 pracovných miest, pričom samotné obecné podniky reprezentujú 34 % z celkového počtu podporených podnikov. Ako je uvedené v správe „Kontext a výzvy sociálneho podnikania²²“, vznik a prevádzka obecného sociálneho podniku je v mnohých prípadoch prirodzenou reakciou angažovanej miestnej samosprávy na riešenie miestnych výziev. Založenie a prevádzkovanie sociálneho podniku je možné považovať za príklad sociálnej inovácie v riadení obce a riešení problémov obce. Koncept obecného sociálneho podniku v plnej miere korešponduje s definíciou sociálnej inovácie, ktorá hovorí, že sociálna inovácia je „nové riešenie sociálneho problému, ktoré je účinnejšie, efektívnejšie, trvalo udržateľnejšie alebo

²² <https://socialnepodniky.sk/wp-content/uploads/2021/02/Kontext-a-vyzvy-socialneho-podnikania-na-Slovensku.pdf?csrt=9434506152105237978>

spravodlivejšie ako existujúce riešenie, a pri ktorom vzniká hodnota primárne pre spoločnosť ako celok, a nie pre jednotlivcov.

Z dotazníkového prieskumu podporených RSP vyplýva, že **50 % z novovytvorených pracovných miest bolo pre znevýhodnené a zraniteľné osoby. Prevažná väčšina podporených RSP (86 %) vytvorila nové pracovné miesta pre uvedenú skupinu osôb.** Zostávajúca skupina RSP (14 %) už zamestnávala znevýhodnené a zraniteľné osoby. Celkovo 41 % vytvorených pracovných miest financovaných z NP bolo obsadených UoZ.

Z prieskumu zverejnených dohôd o poskytnutí investičnej pomoci RSP na CRZ bola hodnotiteľom vypočítaná priemerná výška finančného príspevku na úhradu mzdových výdavkov na jedno pracovné miesto 24 131 EUR (24 034 EUR v rámci opatrenia 2 a 24 142 EUR v rámci opatrenia 4).

Stanovená cieľová hodnota 61 nových pracovných miest bola prekročená až o 526 %. Hlavným dôvodom vysokého nárastu záujmu RSP o vytvorenie nových pracovných miest bola možnosť získať v rámci opatrení 2 a 4 podporu na mzdové výdavky (100 %), najviac počas 18 mesiacov, na novovytvorené pracovné miesta. RSP reagovali na uvedené vyzvanie a využili možnosť čerpať podporu na novovytvorené pracovné miesta v maximálnej možnej miere, čo odôvodňuje príčinu, prečo bola prekročená stanovená cieľová hodnota. Ďalším dôvodom bolo nastavenie podmienok NP, v rámci ktorých bola podmienená investičná pomoc vo forme NFP schváleným FN vo výške min. 20 % z celkovej výšky schváleného investičného zámeru alebo inej formy financovania, ktorá bola spojená s povinnosťou vrátiť poskytnuté prostriedky vo výške najmenej 10 % z celkovej výšky nákladov investičného zámeru. Takýmto nastavením sa vytvoril väčší priestor v rozpočte investičných zámerov pre mzdové výdavky, čo sa aj odzrkadlilo v dosiahnutých výsledkoch NP, ktoré vytvorili hodnotený dopad.

Krátkodobý dopad: posilnená konkurencieschopnosť sociálnych podnikov v ekonomických sektoroch

Každý RSP musí svojou činnosťou vytvárať príjmy, aby bol schopný financovať svoje záväzky a vytvárať zisk potrebný pre financovanie svojho ďalšieho rozvoja. V zmysle zákona o SE nemôže RSP svoj možný čistý zisk v plnej miere prerozdeliť medzi svojich majiteľov. Jeden z princípov sociálneho podnikania je povinnosť použiť minimálne 50 % možného čistého zisku v prospech spoločenského cieľa sociálneho podniku. Ako uvádza správa „Kontext a výzvy sociálneho podnikania“, sociálne podniky, v porovnaní s bežnými podnikateľskými subjektami, na seba dobrovoľne preberajú viaceré povinnosti, ktoré idú nad rámec bežného podnikania. Pri výbere zamestnancov obyčajne neuprednostňujú tých najvýkonnejších, ale tých, ktorí sú od trhu práce najviac vzdialení. Pri tvorbe podnikateľských plánov sa obyčajne nesústreďujú na zákazníkov s najvyššou kúpnu silou, ale na tých, pre ktorých sú bežné produkty alebo služby len ťažko dostupné. Podnikajú v komunitách, ktoré sú geograficky ťažko dostupné alebo poskytujú služby, ktoré sú dôležité, ale žiaden komerčný subjekt nemá záujem ich poskytovať. Z pohľadu bežného podnikania teda sociálne podniky nekonajú vždy racionálne, pre spoločnosť je však ich konanie nesmierne dôležité.

Z vyššie uvedených dôvodov sú konkurenčné nevýhody RSP kompenzované podpornými schémami, ktoré sú poskytované v zmysle zákona o SE. **NP predstavuje dôležitý nástroj pre dosiahnutie konkurencieschopných a udržateľných sociálnych podnikov**, za predpokladu, že sú podporené životaschopné investičné zámery.

Z osobného rozhovoru so zástupcom Slovenskej sporiteľne, a. s. vyplynulo, že kvalita im predložených investičných zámerov RSP (približne 60 % z celkového počtu schválených žiadostí) bola v prevažnej väčšine na nižšej úrovni. Spôsobené to bolo najmä neskorším spustením NP, ďalej nastavením NP, kde väčšina rozpočtu mohla byť použitá na mzdové výdavky, a dlhými lehotami schvaľovania VO, ktoré spôsobili, že plánované investičné predmety z pôvodného investičného zámeru už RSP nevedeli obstaráť a následne museli modifikovať svoje investičné plány.

Hodnotenie príspevku NP k posilneniu konkurencieschopnosti je obmedzené z časového dôvodu, nakoľko prevažná väčšina dohôd s RSP bola podpísaná v r. 2022 (68 %) a ako aj z dôvodu, že **prevažná väčšina podporených RSP sú začínajúce podniky**. Ich vyššie zastúpenie vyplynulo z nastavených podmienok v rámci opatrenia 2, kde bola možnosť získať vyššiu sumu pomoci pre začínajúce podniky. Avšak, z dôvodu podmienky MSP, kde sa sledovala prepojenosť podnikov, musela väčšina začínajúcich podnikov presunúť svoje žiadosti do opatrenia 4, kde už výška pomoci bola nižšia, a to podľa pravidiel schémy DM 16/2014. Nakoniec bolo v rámci opatrenia 2 schválených iba 7 žiadostí RSP, zostávajúcich 61 žiadostí bolo schválených v rámci opatrenia 4.

Tabuľka 14: Počet schválených RSP podľa roku vzniku

Rok založenia	Počet schválených RSP	% podiel
do r. 2017	17	25,00 %
r. 2018	1	1,47 %
r. 2019	6	8,82 %
r. 2020	22	32,35 %
r. 2021	22	32,35 %
Celkom	68	100,00 %

Zdroj: Monitoring NP IPSP, ŠÚ SR

Z posúdenia zmeny tržieb u podporených RSP v sledovanom období 2020 – 2022 je možné uviesť, že u približne 60 % podporených RSP bol dosiahnutý nárast tržieb (zdroj: finstat). Na druhej strane, výška tržieb v prepočte na jedno pracovné miesto bola u 45 % hodnotených RSP pod priemernou výškou finančného príspevku na úhradu mzdových výdavkov na jedno pracovné miesto. Druhú dôležitú položku v príjmovej časti RSP predstavovali kompenzačné a vyrovnávajúce príspevky, čo dokazuje závislosť sociálneho podnikania od poskytovaných podpôr. Na základe analyzovaných údajov je možné odhadnúť, že približne 10 % RSP by mohlo byť konkurencieschopných i bez poskytnutej pomoci RSP v zmysle zákona o SE.

Okrem analýzy finančných údajov realizoval hodnotiteľ aj kontrafaktuálnu analýzu PSM, v rámci ktorej hodnotil čisté účinky NP na ekonomický výkon podporených RSP (pozri príloha 4). **Štatisticky významné čisté účinky boli preukázané na zmenu pridanej hodnoty, výnosov, osobných nákladov a aktív (2022 – 2020)**, v uvedených ukazovateľoch boli dosiahnuté výrazné % nárasty. Hodnotených bolo 23 podporených a 156 nepodporených z RÚZ 2020 a 2022. Súbor podporených a nepodporených podnikov bol vyrovnaný na ukazovateľoch osobné náklady 2020, výnosy z hospodárskej činnosti 2020, aktíva 2020 a DHIM 2020. **Nakoľko sledované obdobie je veľmi krátke, nie je možné hodnotiť dlhodobejšie účinky NP. Avšak, z predbežných výsledkov vyplýva, že projekt vytvoril predpoklady pozitívneho vplyvu na posilnenie konkurencieschopnosti u väčšiny podporených RSP.** Na druhej strane je možné predpokladať, že určité percento podporených RSP neskôr ukončí svoju činnosť, nakoľko už dnes vykazuje určité finančné problémy.

Pozitívny príspevok NP k posilneniu konkurencieschopnosti potvrdil dotazníkový prieskum u podporených RSP. Až 63 % respondentov uviedlo, že najväčším prínosom NP je rozbeh a rozvoj podnikania RSP. Okrem toho väčšina respondentov uviedla, že predpokladá udržať 78 % vytvorených pracovných miest po ukončení lehoty na ich udržanie.

Výber odpovedí z dotazníka spokojnosti na otázku: „V čom má získaný nenávratný finančný príspevok pre Váš sociálny podnik najväčší prínos?“

- *Dobry štart do podnikania, zrychlilo to naše aktivity a progres.*
- *Prínos spočíva presne v tom, prečo sme o príspevok požiadali – rozvoj sociálneho podniku, zamestnávanie nových pracovníkov, a to z veľkej časti znevýhodnených skupín.*

- *Určite v technickom vybavení našej dielne. Vďaka novému vybaveniu sa pracuje lepšie, rýchlejšie, ekonomickejšie, plynulejšie, robí sa menej chýb vo výrobe – prípadné chyby vieme ľahšie odstrániť.*
- *Firma nemala dostatok finančných prostriedkov, aby mohla nakúpiť majetok a zároveň zamestnať nových zamestnancov. Pomohlo nám to na začiatok rozbehnúť firmu s rozšírením podnikateľskej aktivity.*
- *V prvom rade je to veľká skúsenosť, veľmi nám pomohli konzultácie zo SLSP pred podávaním samotného investičného zámeru, prešli sme naozaj aj krízové situácie, ekonomický dopad... Samozrejme sme pomocou investícií nadobudli výrobné technológie, ktoré majú naštartovať našu výrobu a progres, aby sme mohli naďalej poskytovať pracovné príležitosti pre zraniteľné a znevýhodnené osoby na trhu práce.*

Typy intervencií a ich relevantnosť

RSP mali záujem iba o **opatrenie 2 Pomoc pre začínajúce podniky** v zmysle článku 22 nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014 (8 schválených žiadostí) a **opatrenie 4 Pomoc pre RSP podľa pravidiel minimálnej pomoci** v rámci schémy de minimis na podporu zamestnanosti č. 16/2014 v platnom znení (60 schválených žiadostí). O **opatrenie 1 Investičná pomoc pre MSP** v zmysle článku 17 nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014 neprejavili RSP žiaden záujem, v rámci **opatrenia 3 Regionálna investičná pomoc** v zmysle článku 14 nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014 bolo predložených niekoľko žiadostí, ktoré však neboli schválené. Hlavným dôvodom nezájmu o opatrenia 1 a 3 bola nižšia miera podpory v porovnaní s opatreniami 2 a 4.

Miera úspešnosti ukončenia realizovaných intervencií

Zhodnotenie miery úspešnosti ukončenia realizovaných intervencií nie je možné uskutočniť, nakoľko väčšina dohôd o poskytnutí investičnej pomoci v rámci NP IPSP je vo fáze implementácie. Realizácia všetkých dohôd musí byť ukončená do októbra 2023.

Z finančného hľadiska bolo celkovo zazmluvnených 9,37 mil. EUR, z ktorých už bolo k 3/2023 vyčerpaných 5,95 mil. EUR. Z riadeného rozhovoru so zástupkyňami ÚPSVaR vyplynulo, že sa pravdepodobne nedočerpá celá suma zazmluvnených výdavkov. Dôvodom bol najmä pomalý proces schvaľovania preložených žiadostí a podkladov z VO v úvodných fázach NP, ktorý spôsobil vynútené zmeny v investičných výdavkoch jednotlivých RSP.

Celkový vývoj NP

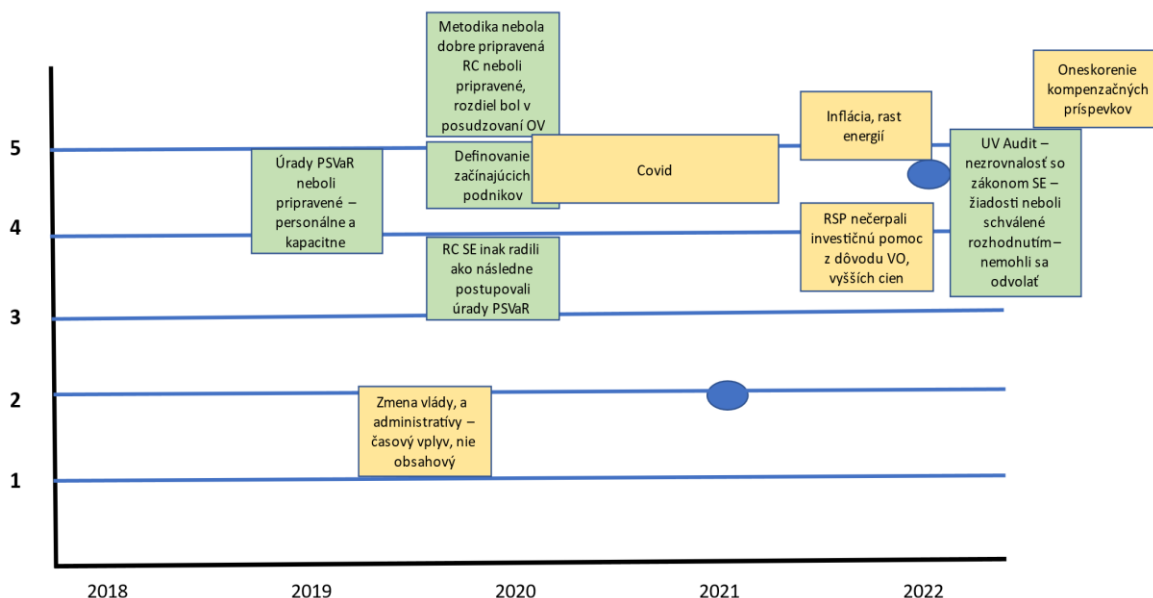
Diskusia k celkovej implementácii NP a dosahovaniu jeho výsledkov a dopadov sa realizovala počas fókusovej skupiny (FS) dňa 17. 4. 2020. Výsledok tejto diskusie je prezentovaný na obrázku nižšie. Obrázok pritom ilustruje nielen dynamiku implementácie, ktorá vrcholila v roku 2022, ale zároveň poukazuje aj na vonkajšie (žlté kartičky) alebo vnútorné faktory (zelené kartičky), ktoré ju najviac ovplyvňovali. Podľa toho z externých faktorov hrala veľkú úlohu pandémie COVID-19, zvyšovanie cien energií a tovarov, čo malo vplyv na nedočerpanie investičnej pomoci z dôvodu VO.

Z významných vnútorných faktorov bolo okrem neskoršieho spustenia NP (zámer projektu bol pripravený v r. 2018) definovanie začínajúcich podnikov, kde sa sledovalo prepojenie konateľov na ich partnerské a prepojené podniky, čo malo významný vplyv na čerpanie alokácie NP. Mnohé začínajúce podniky mali v pláne sa uchádzať o vyššiu pomoc v rámci opatrenia 2 (do 750 tis. EUR), ale z dôvodu nesplnenia podmienok definície začínajúcich podnikov sa museli uchádzať o podporu v rámci opatrenia 4, kde už bola maximálna pomoc 200 tis. EUR. Ďalším významným vnútorným faktorom bola v úvodných fázach NP nepripravenosť úradov PSVaR na administráciu žiadostí,

meškajúca metodika a školenia zamestnancov na úradoch PSVaR a nezosúladené poskytovanie informácií RC SE s ÚPSVaR.

Obrázok 26: Výstup FS k celkovej implementácii NP

Analýza priebehu implementácie NP a definovanie externých a interných vplyvov (+ dôvody pre nevyčerpanie alokácie 48 mil. EUR)

LIKERT: 1 = žiadny, 2 = malý, 3 = stredný, 4 = veľký, 5 = veľmi veľký

Zdroj: FS hodnotenie NP IPSP, 17. 4. 2023

Očakávané výsledky NP

V rámci FS boli identifikované a ohodnotené nasledovné dosiahnuté výsledky NP, ktorých naplnenie prispelo k dosiahnutiu špecifického cieľa 3.1.1 Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a znížiť nezamestnanosť s osobitným dôrazom na dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnuté osoby:

Tabuľka 15: Dosiahnuté výsledky NP

Výsledky <i>LIKERT: 1 = žiadny, 2 = malý, 3 = stredný, 4 = veľký, 5 = veľmi veľký</i>	Rok		
	2021	2022	2023
zlepšenie prístupu sociálnych podnikov k finančným prostriedkom na investície <i>(podiel úveru/pôžičky z IZ: do 20 %: 20 RSP, do 30 %: 32 RSP, do 40 %: 13 RSP, nad 40 %: 3 RSP)</i>	3	3	3
zvyšovanie zamestnanosti nezamestnaných a neaktívnych osôb vo väzbe na potreby regionálnych trhov práce <i>(dotazník: 131 zamestnaných UoZ)</i>	2	4	4
podpora konkurencieschopného sociálneho trhového hospodárstva	2	4	4

<i>(63 % respondentov uviedlo, že najväčším prínosom NP je rozbeh a rozvoj podnikania RSP)</i>			
zviditeľnenie sociálneho podnikania	2	3	4
posilnenie spolupráce RSP – spolupracovali cez svoje strešné organizácie sektora SE	2	4	4

Zdroj: FS hodnotenie NP IPSP, 17. 4. 2023

HO2: Zodpovedalo nastavenie oprávnených aktivít potrebám cieľovej skupiny?

Odpoveď na hodnotiacu otázku:

Odpoveď na hodnotiacu otázku vychádza z odpovedí na 6 hodnotiacich podotázok, ktoré sú uvedené v nasledujúcom texte.

Hlavným zdrojom odpovedí na danú HO boli výsledky dotazníkových prieskumov zvlášť podporených SP a zvlášť nepodporených SP doplnené o závery fókusovej skupiny zástupcov MPSVaR SR, ÚPSVaR a SLSP a.s. ako aj výsledky analýzy údajov registra SP a monitorovacích údajov podporených SP.

Pre prevažnú väčšinu podporených SP zodpovedalo nastavenie oprávnených aktivít potrebám, len malá časť (približne 16%) uviedla, že by IP nemala byť spojená so záväzkom na vytvorenie PM alebo by nemala podmienená získaním úveru (približne 8%) na investičný zámer.

Keďže očakávaný záujem zo strany najmä začínajúcich podnikov bol nižší, ako očakával RO a zároveň podľa informácie SLSP a.s. počet záujemcov o účasť na NP po vyhlásení výzvy niekoľkonásobne prevyšoval konečný počet uzatvorených úverových zmlúv, dá sa predpokladať, že časť SP, ktoré neboli podporené, nebola spokojná s nastavením oprávnených aktivít.

Veľký záujem o NP IPSP a informovanosť o hodnotenom projekte bol zaznamenaný aj v rámci dotazníkového prieskumu nepodporených SP, kde 75 % SP uviedlo, že boli informované o NP (z nie začínajúcich SP malo vedomosť o NP až 84 % respondentov).

Hodnoteného NP IPSP sa plánovalo zúčastniť 62 % respondentov nepodporených SP. Tí, ktorí nemali záujem o účasť na hodnotenom NP IPSP, najčastejšie uvádzali ako dôvody nezájmu nesplnenie podmienok, resp. neskoršie získanie štatútu SP (26 %), nadmerná byrokracia a komplikovanosť podmienok (22 %), nevhodnosť podmienok, napr. spojenie s úverom, vysoká spoluúčasť (22 %), neistá situácia vo firme, časť vo väzbe na pandémiu COVID-19 (15 %), výhodné len pre začínajúci SP alebo iné dôvody (15 %).

V budúcnosti by malo záujem o podobný typ podpory po zlepšení podmienok čerpania podpory až 95 % respondentov nepodporených SP. Z uvedených zistení je možné konštatovať veľký záujem zo strany SP o hodnotený typ podpory. Rozšírenému povedomiu o hodnotenej podpore pomohol aktívny prístup štátu pri propagácii NP IPSP.

Pravdepodobne najväčšou prekážkou väčšej účasti začínajúcich SP mohol byť problém so získaním úveru v banke či už z dôvodu chýbajúcej histórie začínajúcich SP, alebo z dôvodu nízkych hodnôt úveru, ktoré sú nezaujímavé pre banky (napr. úvery v rozsahu 10.000 EUR) a predražujú sa na poplatkoch za čerpanie úveru.

Počiatkový záujem SP o podporu z NP podľa informácie od SLSP a.s. dvojnásobne až trojnásobne prekročoval počet podporených SP. Rozdelenie podporených SP z hľadiska zamerania činnosti (integračné podniky vs. všeobecné RSP) alebo z hľadiska právnej formy (obchodné spoločnosti vs. neziskové organizácie) kopírovalo rozdelenie SP v registri všetkých SP podľa uvedených hľadísk.

Najväčší podiel na podporených SP dosiahli integračné podniky (94 %) s právnou formou s.r.o. (93 %). Z hľadiska regionálneho rozloženia bolo najviac podporených SP zo Žilinského a z Košického samosprávneho kraja.

Medzi prínosy hodnoteného NP respondenti najčastejšie uvádzali naštartovanie a zlepšenie ekonomiky podniku, rozvoj podniku, vytvorenie nových pracovných miest a nákup nových technológií.

Podporené SP neboli zapojené do tvorby intervencií, no v budúcnosti prejavilo záujem o zapojenie sa do tvorby intervencií pre SP až 76 % z nich.

Napriek rôznym problémom spojeným so získaním NFP z NP 25 % podporených SP uviedlo, že sa nestretlo so žiadnymi problémami. Medzi najčastejšie uvádzané problémy spojené so získaním NFP

patrili zdĺhavý proces, náročná administratíva, neochota bánk poskytnúť úver novým alebo malým podnikom a slabá koordinácia úradu poskytovateľa s bankou. Zároveň 50 % odpovedí respondentov poukazuje na pozitívnu skúsenosť v rámci procesu získania NFP cez hodnotený NP.

Respondenti dotazníkového prieskumu zároveň uviedli viacero návrhov na nové aktivity, ktoré by mohli pomôcť dosiahnuť stanovené ciele v budúcnosti:

- podpora na krytie nákladov v rámci energetickej krízy,
- podpora na vzdelávanie zamestnancov v sociálnych podnikoch,
- podpora prezentácie produktov a služieb sociálnych podnikov,
- podpora SP v oblasti výskumu a vývoja.

Záujem o zapojenie sa do ponúkaných aktivít zo strany RSP/Typy RSP s najmenším záujmom o účasť na intervenciách

Začínajúce vs. existujúce SP

Z celkového počtu 68 SP, ktoré boli podporené z NP investičná pomoc pre SP, využilo 8 SP opatrenie č. 2 pre začínajúce SP a 60 SP opatrenie č. 4 určené pre už existujúce SP. Okrem uvedených opatrení boli v ponuke aj ďalšie 2 opatrenia, o ktoré ale z dôvodu nižšej intenzity pomoci nebol zo strany SP záujem. Aj keď počet podporených SP presiahol pôvodne plánovaný počet 61 SP, podľa vyjadrení účastníkov fókusovej skupiny bol zo strany RO očakávaný vyšší záujem o hodnotený NP, najmä zo strany začínajúcich SP. Aj keď 2/3 podporených SP z Opatrenia č. 4 bolo z hľadiska vzniku začínajúcimi podnikmi, z dôvodu kapitálovej alebo personálnej prepojenosti na iné podniky nebolo možné ich považovať za začínajúce podniky.

Napriek tomu, že v rámci Opatrenia č. 2 pre začínajúce podniky bol podporený relatívne malý počet SP, podiel začínajúcich podnikov podporených z celého NP vrátane Opatrenia č. 4 a najmä podiel SP založených v roku 2020 a 2021 na celkovom počte RSP založených v daných rokoch bol nadpriemerný v porovnaní s podielom podporených SP, ktoré vznikli v iných rokoch. Podiely podporených SP na celkovom počte registrovaných SP podľa roku vzniku sú súčasťou nasledujúcej tabuľky.

Tabuľka 16: Podiel podporených SP na celkovom počte registrovaných SP podľa roku vzniku

Rok vzniku	Počet všetkých RSP	Počet podporených SP	Podiel podporených SP
1991-2016	177	15	8,5%
2017	28	2	7,1%
2018	15	1	6,7%
2019	54	6	11,1%
2020	118	22	18,6%
2021	139	22	15,8%
Spolu	531	68	12,8%

Zdroj: Register sociálnych podnikov, údaje z monitoringu NP, vlastný prepočet

Podľa vyjadrení zástupcu SLSP a.s. počiatočný záujem o informácie k uzavretiu úverovej zmluvy v rámci účasti na NP po vyhlásení výzvy niekoľko násobne presahoval konečný počet uzavretých úverových zmlúv, pričom SLSP a.s. uzavrela približne 40 úverových zmlúv s podporenými SP, zvyšné SP uzavreli úverové zmluvy s inými bankami. Z poskytnutých údajov sa možno domnievať, že o možnostiach poskytnutia úveru sa mohlo zaujímať približne dvojnásobný počet SP oproti konečnému počtu podporených SP.

Podporené SP z hľadiska zamerania činnosti

Z hľadiska druhu SP podľa zamerania činnosti SP definovaného v § 11 ods. 2 boli najčastejšími prijímateľmi podpory z NP integračné podniky (64 alebo 94 %-ný podiel na podporených podnikoch) a okrajovo boli podporené všeobecné RSP (4 alebo 6%-ný podiel na podporených podnikoch). Medzi podporenými SP nebol žiadny SP bývania. Podiel integračných podnikov na podporených SP približne zodpovedá aj ich podielu na všetkých registrovaných SP (približne 96,7 %).

Podporené SP z hľadiska právnej formy

Zo 68 podporených SP bolo 63 (t. j. 92,6 %) obchodnými spoločnosťami (spoločnosti s ručením obmedzeným) a 5 (t. j. 7,4 %) bolo neziskových organizácií alebo občianskych združení. Podobný podiel (t. j. 92,8 %) dosahujú neziskové organizácie a občianske združenia aj na celkovom počte registrovaných SP.

Podporené SP z hľadiska regionálneho rozloženia

Z hľadiska regionálneho rozloženia podporených SP najväčší podiel na celkovom počte registrovaných SP v danom kraji bol zaznamenaný v Žilinskom, Nitrianskom a Košickom samosprávnom kraji. Regionálne rozdelenie registrovaných SP (podľa sídla SP) a podporených SP obsahuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 17: Podporené SP z hľadiska regionálneho rozloženia

Sídlo RSP	Nepodporené	Podporené	Spolu	Podiel podporených RSP
Bratislavský samosprávny kraj	27	0	27	0%
Trnavský samosprávny kraj	42	4	46	9%
Trenčiansky samosprávny kraj	67	7	74	9%
Nitriansky samosprávny kraj	32	8	40	20%
Žilinský samosprávny kraj	81	22	103	21%
Banskobystrický samosprávny kraj	75	9	84	11%
Košický samosprávny kraj	69	15	84	18%
Prešovský samosprávny kraj	70	3	73	4%
Spolu	463	68	531	13%

Zdroj: Register sociálnych podnikov, údaje z monitoringu NP, vlastný prepočet

Záujem zo strany nepodporených RSP

Odhad záujmu nepodporených SP o účasť na NP bol zisťovaný v rámci dotazníkového prieskumu nepodporených SP. Z nepodporených SP, ktoré poslali odpovede v rámci dotazníkového prieskumu, sa označilo 54 % SP ako začínajúci podnik. Podmienky identifikácie začínajúcich podnikov boli natoľko komplikované, že nebolo možné identifikovať začínajúce SP priamo z údajov, ktoré boli hodnotiteľom k dispozícii. 67 % respondentov zo začínajúcich SP vedelo o NP IPSP, kým v prípade nezačínajúcich SP dosiahol tento podiel 84 %. Na úrovni všetkých respondentov bol uvedený podiel 75 %.

NP IPSP sa plánovalo zúčastniť 62 % respondentov. Časť z tých, ktorí nemali záujem o účasť na hodnotenom NP IPSP, najčastejšie uvádzali nasledujúce dôvody nezájmu:

- nesplnenie podmienok, resp. neskoršie získanie štatútu SP (26 %),
- nadmerná byrokracia a komplikovanosť podmienok (22 %),
- nevhodnosť podmienok, napr. spojenie s úverom, vysoká spoluúčasť (22 %),
- neistá situácia vo firme, časť vo väzbe na pandémiu COVID-19 (15 %),
- výhodné len pre začínajúci SP alebo iné dôvody (15 %).

Je paradoxné, že niektoré SP, ktoré nemali záujem o účasť na NP IPSP, uviedli, že dôvodom boli výhodnejšie podmienky pre začínajúce SP, ak hlavným rozdielom v podpore začínajúcich SP bola vyššia suma nenávratnej IP. Pritom len 50 % začínajúcich SP žiadalo o vyšší príspevok z Opatrenia č. 2, ako mohli dostať z Opatrenia č. 4 pre existujúce SP.

V prípade ponuky podobného projektu v budúcnosti by malo záujem sa ho zúčastniť 95 % respondentov z nepodporených SP, 100 % zo začínajúcich SP a 88 % z nezačínajúcich SP.

Z výsledkov dotazníkového prieskumu nepodporených SP ďalej vyplýva, že skoro polovica SP sa dozvedela o NP IPSP najmä od príslušných regionálnych centier (45 %), od implementačnej agentúry (19 %), z internetu a médií (14 %), zo stránky MPSVaR SR, prípadne sledovaním výziev (10 %) a od známych, SLSP, ASES alebo z porád SP (12 %).

Aj keď podiel respondentov na celkovej počte nepodporených registrovaných SP dosiahol len 17,3 % a je možné, že prieskumu sa zúčastnili skôr angažované a informované nepodporené SP, odpovede o zdroji informácií o NP IPSP poukazujú na aktívnu informačnú kampaň zo strany štátu. Preto je veľmi pravdepodobné, že podiel SP, ktoré boli informované o NP IPSP, bol vysoký aj medzi nepodporenými SP, ktoré sa nezúčastnili dotazníkového prieskumu. Podobne je možné zovšeobecniť aj potenciálny záujem o podobný typ podpory na všetky nepodporené SP.

Prínosy projektu zo strany RSP

Podkladom pre zodpovedanie uvedenej hodnotiacej podotázky boli výsledky dotazníkového prieskumu podporených SP. V dotazníkovom prieskume bola zaradená otázka č. 10 s textom „V čom má získaný nenávratný finančný príspevok pre Váš sociálny podnik najväčší prínos?“. Respondenti mali možnosť uvádzať otvorené odpovede, ktoré následne hodnotitelia zoskupili do skupín odpovedí. Individuálne anonymizované odpovede vrátane ich zaradenia do príslušných skupín odpovedí sú súčasťou prílohy č. 5 predloženej hodnotiacej správy. Viacerí respondenti uviedli v odpovedi viac prínosov, preto mohla byť ich odpoveď zaradená do viacerých skupín odpovedí naraz. Početnosť a podiel prínosov (skupín odpovedí) sa nachádza v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 18: Prínosy projektu zo strany RSP z odpovedí v dotazníkovom prieskume

Skupina odpovedí	Počet	Podiel
Naštartovanie / Zlepšenie ekonomiky podniku/ rozvoj podniku	30	32,3%
Nové technológie / Inovácia technológií	21	22,6%
Vytvorenie pracovných miest	14	15,1%
Refundácia miest / Udržanie PM / zlepšenie prac. podmienok	14	15,1%
Vytvorenie pracovných miest pre znevýhodnených pracovníkov	7	7,5%
Služby pre obec	3	3,2%
Iné	3	3,2%
Bez prínosu	1	1,1%
Spolu	93	100,0%

Zdroj: Dotazníkový prieskum podporených RSP, vlastný prepočet

Na 3. a 4. mieste sa medzi prínosmi projektu umiestnili prínosy „Vytvorenie pracovných miest“ a „Refundácia miest/Udržanie PM/zlepšenie prac. podmienok“, pri ktorých môže byť myslený ten istý prínos, nakoľko v rámci projektu neboli refundované mzdy existujúcich PM, ale novovytvorených. V tom prípade by išlo o porovnateľne významný prínos, ako prínos „Naštartovanie/Zlepšenie ekonomiky podniku/rozvoj podniku“.

Aktivity/typy intervencií s najväčším prínosom pre cieľovú skupinu a zdôvodnenie

Odpoveď na hodnotiacu podotázku vyplýva čiastočne z odpovedí respondentov dotazníka na predchádzajúcu hodnotiacu podotázku. V rámci odpovedí respondenti označili za aktivity z najväčším

prínosom refundáciu nákladov na vytvorenie nových pracovných miest a podporu investičných zámerov respondentov.

Jednou z aktivít/intervencií jednotlivých opatrení hodnoteného NP bolo prepojenie poskytnutia investičnej pomoci na vytvorenie nových pracovných miest, vrátane nových pracovných miest pre znevýhodnené a zraniteľné osoby. Pohľad podporených SP na prínosy uvedenej aktivity skúmala v dotazníkovom prieskume otázka č. 15 „Bolo vhodné spájať zvýšenie zamestnanosti zraniteľných a znevýhodnených osôb s investičnou podporou?“. Odpovede na uvedenú otázku obsahuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 19: Pohľad podporených SP na spojenie IP s vytváraním PM pre zraniteľné a znevýhodnené osoby

Odpoď na otázku	Počet odpovedí	Podiel odpovedí
Veľmi nevhodné	1	2,0%
Skôr nevhodné	7	14,0%
Neviem	4	8,0%
Skôr vhodné	18	36,0%
Veľmi vhodné	20	40,0%
Celkový súčet	50	100,0%

Zdroj: Dotazníkový prieskum podporených RSP, vlastný prepočet

Z výsledkov dotazníkového prieskumu vyplýva, že podporené podniky hodnotia spojenie IP z vytváraním nových PM pre znevýhodnené a zraniteľné osoby v 76 % prípadov kladne.

Respondenti mali možnosť vyjadriť sa aj voľnou odpoveďou k predchádzajúcej otázke. Nasledujúca tabuľka obsahuje zdôvodnenia respondentov, ktorých odpoveď bola „skôr nevhodné“ alebo „veľmi nevhodné“.

Tabuľka 20: Zdôvodnenie nevhodnosti spájania IP so zamestnávaním znevýhodnených osôb

Skupina odpovedí	Počet odpovedí v skupine	Podiel skupiny na všetkých odpovediach
Držať sa len zákona pri povinnom zamestnávaní znevýhodnených zamestnancov	3	37,5%
Nedostatok UoZ na hľadané pozície	2	25,0%
Vysoká fluktuácia UoZ	1	12,5%
Pri čerpaní úveru potreba kvalifikovanejších pracovníkov	1	12,5%
Nový zamestnanci neboli potrební, chceli len IP	1	12,5%
Spolu	8	100,0%

Zdroj: Dotazníkový prieskum podporených RSP, vlastný prepočet

Miera zapojenia RSP do tvorby intervencií a očakávaný záujem o zapojenie sa v budúcnosti

SP podniky neboli zapojené do tvorby hodnotenej intervencie. Za účelom zistenia ochoty SP zapojiť sa do tvorby intervencie v budúcnosti bola do dotazníkového prieskumu doplnená príslušná otázka, na ktorú odpovedali respondenti podľa nasledujúcej tabuľky.

Tabuľka 21: Ochota podporených SP zapojiť sa do tvorby intervencie v budúcnosti

Opatrenie	Počet odpovedí „Áno“	Počet odpovedí „Nie“	Spolu	Podiel odpovedí „Áno“	Podiel odpovedí „Nie“
Opatrenie 2	7	3	10	70,0%	30,0%
Opatrenie 4	35	10	45	77,8%	22,2%
Spolu	42	13	55	76,4%	23,6%

Zdroj: Dotazníkový prieskum podporených RSP, vlastný prepočet

Viac ako 70 % respondentov bez ohľadu na Opatrenie, ktorého sa zúčastnili, by boli ochotní sa zapojiť do tvorby intervencie v budúcnosti.

Negatívne vnímané aktivity zo strany RSP a zdôvodnenie

Väčšina podporených SP vnímala aktivity NP pozitívne. Niektoré SP sa negatívne vyjadrili k spojeniu IP so záväzkom vytvorenia pracovných miest (cca. 16 %, pozri vyššie), ďalšie podporené SP namietali spojenie s poskytnutím úveru. Väčšina respondentov dotazníkového prieskumu vnímala aktivity NP pozitívne, mala však výhrady k rôznym podmienkam a detailom implementácie (návrhy na zlepšenie sú uvedené v odpovedi na hodnotiacu podotázku „Aké aktivity chýbali pre dosiahnutie stanovených cieľov/boli stanovené ciele vhodne nastavené vzhľadom na situáciu RSP, ktoré mal projekt riešiť?“)

Keďže dôležitou aktivitou v rámci hodnoteného NP a podmienkou účasti na IP bolo uzavretie úverovej zmluvy, súčasťou dotazníka bola aj otázka č. 12 „Aké ste mali skúsenosti so získaním návratnej časti investičnej pomoci vo forme finančného nástroja (úveru)?“. Respondenti mali možnosť uvádzať otvorené odpovede, ktoré následne hodnotitelia zoskupili do skupín odpovedí. Individuálne anonymizované odpovede vrátane ich zaradenia do príslušných skupín odpovedí sú súčasťou prílohy č. 5 predloženej hodnotiacej správy. Viacerí respondenti uviedli v odpovedi viac popisov skúsenosti, preto mohla byť ich odpoveď zaradená do viacerých skupín odpovedí naraz. Početnosť a podiel skupín odpovedí sa nachádza v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 22: Skúsenosť respondentov so získaním návratnej časti investičnej pomoci vo forme finančného nástroja (úveru)

Skupina odpovedí	Počet odpovedí v skupine	Podiel počtu odpovedí na celku	Kumulatívny podiel počtu odpovedí
Bez problémov / pozitívne skúsenosti	17	23,6 %	23,6 %
Zdlhavý proces, náročná administratíva	14	19,4 %	43,1 %
Spokojnosť so SLSP	9	12,5 %	55,6 %
Spokojnosť s bankou	9	12,5 %	68,1 %
Neochota bánk poskytnúť úver novému podniku alebo malému podniku	8	11,1 %	79,2 %
Nespokojnosť so SLSP	5	6,9 %	86,1 %
Slabá koordinácia úradu poskytovateľa s bankou	3	4,2 %	90,3 %
Iné	3	4,2 %	94,4 %
Zdlhavé schvaľovanie	2	2,8 %	97,2 %
Chaos v počiatkoch	1	1,4 %	98,6 %
Proklientský prístup	1	1,4 %	100,0 %
Spolu	72	100,0 %	100,0 %

Zdroj: Dotazníkový prieskum podporených RSP, vlastný prepočet

V niektorých odpovediach respondenti priamo uviedli svoju skúsenosť so SLSP a.s, iní respondenti uviedli svoju skúsenosť všeobecne bez pomenovania banky, no mohlo a nemuselo ísť tiež o SLSP a.s..

Presne 50 % odpovedí respondentov poukazuje na pozitívnu skúsenosť, kým ďalších 50 % odpovedí pomenúva rôzne nedostatky spojené s procesom získania úveru. Z jednotlivých odpovedí je zrejmé, že negatívne skúsenosti boli zaznamenané skôr na začiatku implementácie NP, keď neboli všetky podmienky vyjasnené alebo definitívne nastavené. Negatívna skúsenosť mohla byť zaznamenaná aj u SP s nedostatočným investičným zámerom.

Aké aktivity chýbali pre dosiahnutie stanovených cieľov/boli stanovené ciele vhodne nastavené vzhľadom na situáciu RSP, ktoré mal projekt riešiť?

Implementované aktivity dosiahli naplnenie stanovených cieľov v počte podporených SP ako aj v počte novovytvorených pracovných miest. K nenaplneniu cieľov projektu resp. pôvodného zámeru došlo len v štruktúre podporených SP, v ktorej sa očakával vyšší podiel začínajúcich SP. Prvá časť podotázky bola zodpovedaná čiastočne na základe odpovedí respondentov na otázku č. 11 „Popíšte, ako by malo byť definované optimálne podporné opatrenie pri zachovaní podmienenosti poskytnutia NFP získaním úveru z banky?“. Respondenti mali možnosť uvádzať otvorené odpovede, ktoré následne hodnotitelia zoskupili do skupín odpovedí. Individuálne anonymizované odpovede vrátane ich zaradenia do príslušných skupín odpovedí sú súčasťou prílohy č. 5 predloženej hodnotiacej správy. Viacerí respondenti uviedli v odpovedi viac návrhov, preto mohla byť ich odpoveď zaradená do viacerých skupín odpovedí naraz. Početnosť a podiel skupín odpovedí sa nachádza v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 23: Návrhy respondentov na zlepšenie NP investičná pomoc pre SP

Skupina odpovedí	Počet odpovedí v skupine	Podiel počtu odpovedí	Kumulatívny podiel počtu odpovedí
Znížiť administratívnu náročnosť, komplikovaná kombinácia podmienok, zvýšiť prehľadnosť dokumentácie, limity pre výdavky	9	14,1%	14,1%
Nevieme sa vyjadriť	9	14,1%	28,1%
Súčasnú nastavenie je v poriadku	8	12,5%	40,6%
Zjednodušenie podmienok získania úveru z banky, zvýšiť pripravenosť bánk na zabezpečenie tohto typu úveru	8	12,5%	53,1%
Iné	6	9,4%	62,5%
Zrušiť podmienku získania povinného úveru z banky	5	7,8%	70,3%
Fixácia úrokovej sadzby na celé obdobie NFP, zvýhodnené úrokové sadzby	3	4,7%	75,0%
Vyšší podiel NFP	2	3,1%	78,1%
Indexácia cien komodít v zámere	2	3,1%	81,3%
Neposkytovať pomoc zo schémy de minimis	2	3,1%	84,4%
Predfinancovanie poskytnutia NFP	2	3,1%	87,5%
Povinnosť úveru len od určitej výšky IZ	1	1,6%	89,1%
Investície do majetku z vyšších odpisových skupín	1	1,6%	90,6%
Dlhšie časové obdobie podpory PM	1	1,6%	92,2%
Pozitívna spolupráca s bankou	1	1,6%	93,8%
Ošetrená vyššia moc	1	1,6%	95,3%
Podiel úveru viac ako 50%	1	1,6%	96,9%
Poistenie tovaru investičnej pomoci	1	1,6%	98,4%
Zrušiť sledovanie prepojenosti podnikov	1	1,6%	100,0%
Spolu	64	100,0%	100,0%

Zdroj: Dotazníkový prieskum podporených RSP, vlastný prepočet

V rámci návrhov na zlepšenie podpory SP neodznali návrhy nových aktivít, len návrhy na vylepšenie už ponúknutých aktivít v rámci NP investičná podpora SP. Vzhľadom na nenaplnený zámer podporiť vyšší počet začínajúcich SP by bolo vhodné poukázať na problémy začínajúcich SP získať úver v banke či už z dôvodu chýbajúcej histórie začínajúcich SP, alebo z dôvodu nízkych hodnôt úveru, ktoré sú nezaujímavé pre banky (napr. úvery v rozsahu 10 000 EUR) a predražujú sa na poplatkoch za čerpanie úveru.

Ďalšia otázka dotazníka, ktorej odpovede smerovali k zodpovedaniu hodnotiacej podotázky bola otázka č. 14 „Aké opatrenia chýbajú pre podporu SP?“. Respondenti mali možnosť uvádzať otvorené odpovede, ktoré následne hodnotitelia zoskupili do skupín odpovedí. Individuálne anonymizované odpovede vrátane ich zaradenia do príslušných skupín odpovedí sú súčasťou prílohy č. 5 predloženej hodnotiacej správy. Viacerí respondenti uviedli v odpovedi viac návrhov, preto mohla byť ich odpoveď zaradená do viacerých skupín odpovedí naraz. Početnosť a podiel skupín odpovedí sa nachádza v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 24: Chýbajúce opatrenia na podporu SP uvedené respondentmi dotazníkového prieskumu

Skupina odpovedí	Počet odpovedí v skupine	Podiel počtu odpovedí na celku	Kumulatívny podiel počtu odpovedí
Iné	18	33,3 %	33,3 %
Jednoduchšia administratíva, nastavené procesy, zníženie byrokracie	7	13,0 %	46,3 %
Podpora na krytie nákladov v rámci energetickej krízy	5	9,3 %	55,6 %
Podpora na opakovanú investičnú pomoc, rozšíriť investičnú pomoc, technológií na uľahčenie práce ZŤP	4	7,4 %	63,0 %
Lepšia podpora od štátu, priama podpora v zákazkách, podpora pri úveroch, lacnejší predaj nehnuteľností od obcí	3	5,6 %	68,5 %
Podpora na vzdelávanie zamestnancov v sociálnych podnikoch	3	5,6 %	74,1 %
Zrýchlenie podpisov dohôd pre vyrovnávacie príspevky	2	3,7 %	77,8 %
Predĺžiť dobu podpory	2	3,7 %	81,5 %
Podpora prezentácie produktov a služieb sociálnych podnikov	2	3,7 %	85,2 %
Kontinuálnosť IP	2	3,7 %	88,9 %
Zvýšenie hodinovej sadzby pre znevýhodnených pracovníkov - špecialistov	1	1,9 %	90,7 %
Zvýhodniť odvody z miezd, zdanenie príjmov zamestnancov	1	1,9 %	92,6 %
Nastavenie presnej schémy a usmernení hodnotenia zdravotne znevýhodnených osôb	1	1,9 %	94,4 %
Podpora pre SP staršie ako 5 rokov	1	1,9 %	96,3 %
Podpora SP v oblasti výskumu a vývoja	1	1,9 %	98,1 %
Do oprávnených výdavkov zaradiť stavby	1	1,9 %	100,0 %
Žiadne nechýbajú	0	0,0 %	100,0 %
Spolu	54	100,0 %	100,0 %

Zdroj: Dotazníkový prieskum podporených RSP, vlastný prepočet

V odpovediach na danú otázku uvádzali respondenti najčastejšie návrhy na zlepšenie realizovaných opatrení alebo návrhy na zlepšenie pomoci SP všeobecne vrátane kompenzačných a vyrovnávacích

príspevkov pre znevýhodnené a zraniteľné osoby zamestnané v SP. Medzi odpoveďami je možné nájsť aj niekoľko návrhov na aktivity, ktoré mohli prispieť k naplneniu stanovených cieľov ako napr.:

- podpora na krytie nákladov v rámci energetickej krízy,
- podpora na vzdelávanie zamestnancov v sociálnych podnikoch,
- podpora prezentácie produktov a služieb sociálnych podnikov,
- podpora SP v oblasti výskumu a vývoja.

Vhodnosť stanovených cieľov projektu vzhľadom na situáciu RSP

Vhodnosť stanovených cieľov projektu vzhľadom na situáciu RSP bola prediskutovaná účastníkmi fókusovej skupiny, ktorí sa zhodli, že ciele boli vhodne stanovené. Účastníci fókusovej skupiny tiež uviedli, že vzhľadom na rozsah obdobia od prípravy NP po jeho ukončenie bolo ťažké predvídať zmeny, ktoré nastanú počas uvedeného obdobia v situácii RSP.

HO3: Aké boli kľúčové faktory (vonkajšie aj vnútorné) ovplyvňujúce realizáciu sledovaných NP?

Odpoveď na hodnotiacu otázku:

Odpoveď na hodnotiacu otázku vychádza z odpovedí na 6 hodnotiacich podotázok, ktoré sú uvedené v nasledujúcom texte.

Hlavným zdrojom odpovedí na danú HO boli výsledky dotazníkových prieskumov zvlášť podporených SP a zvlášť nepodporených SP doplnené o závery fókusovej skupiny zástupcov MPSVaR SR, ÚPSVaR a SLSP a.s. a čiastočne vychádzali aj z analýzy monitorovacích údajov.

Prvou aktivitou v rámci realizácie NP zo strany SP bol výber opatrenia. Podporené SP sa orientovali podľa intenzity podpory, ktorá bola najvyššia v Opatrení č. 2. Mnohé podporené SP sa však aj napriek statusu začínajúcich podnikov nemohli zúčastniť uvedeného opatrenia a preto si zvolili druhé najvýhodnejšie Opatrenie č. 4.

Najdôležitejšími dôvodmi pre záujem SP o účasť na NP boli podľa poradia významnosti:

- podpora zamestnanosti v RSP,
- rozvoj činností RSP (rozšírenie služieb, urýchlenie služieb, dofinancovanie chodu prevádzky),
- obstaranie technického vybavenie, nákup majetku,
- podpora zamestnanosti znevýhodneným osobám,
- zlepšenie pracovných podmienok, ďalšie vzdelávanie, zvyšovanie praxe zamestnancov.

Slabými stránkami nastavenia procesu realizácie NP boli:

- Úrady PSVaR neboli pripravené personálne a ani kapacitne na prijímanie a posudzovanie žiadostí a monitorovanie realizácie projektov NP.
- Metodika pre realizáciu NP nebola vopred dobre pripravená z hľadiska oprávnenosti účasti na opatreniach (najmä prepojené začínajúce SP) a z hľadiska posudzovania oprávnenosti výdavkov.
- Nejednotnosť vo výklade podmienok účasti a realizácie projektov medzi úradmi PSVaR a RC SE.
- Audit úradu vlády odhalil nedostatok v oblasti schvaľovania žiadostí o podporu z NP, pri ktorých nie je vykonané rozhodnutie, čo má následok absenciu opravných prostriedkov zo strany žiadateľov o podporu z NP.
- Dlhé lehoty na schválenie VO, komplikované VO.
- Vysoká administratívna náročnosť, náročný byrokratický postup.
- Nemožnosť úpravy investičných zámerov po ich schválení v nadväznosti na veľkú zmenu parametrov investičného zámeru nezavinenú podporenými SP z dôvodu neočakávaného zvýšenia cien energií, cien kapitálových výdavkov, úrokových sadzieb.
- Zo začiatku realizácie NP dlhé trvanie schvaľovania žiadostí.
- 2/3 úradov PSVaR spracovalo 1 až 2 žiadosti, pričom spracovanie prvých žiadostí spravidla trvá výrazne dlhšie ako spracovanie ďalších žiadostí.

Silnými stránkami nastavenia procesu realizácie NP boli:

- Pilotné overenie konceptu investičnej podpory.
- NP stmelil spoluprácu RSP v strešných organizáciách, ktoré začali aktívne spoločne pripomienkovať a namietat rôzne aspekty podpory z NP.
- NP priniesol výrazný nárast registrácií nových SP aj nad rámec podporených SP, čím popularizoval sociálne podnikanie ako také.

- Ochota a ústretovosť pracovníkov úradov PSVaR, RC SE a IA, dobrá spolupráca s úverujúcou bankou, najmä SLSP a.s.
- Schopnosť zúčastnených inštitúcií (najmä zo strany úradov PSVaR) zlepšovať nastavenia procesu implementácie NP, čo malo za následok výrazné skrátenie schvaľovania žiadostí podporených SP (posledných 35 žiadostí podaných v priebehu posledného mesiaca pred termínom ukončenia podávania žiadostí bolo v priemere schválených do 6 týždňov od podania žiadosti).

Pri získavaní NFP ako aj počas realizácie svojich investičných zámerov po podpise dohôd sa podporené SP stretávali s viacerými problémami a bariérami. Pri získavaní podpory z hodnoteného NP neisté a nejasné podmienky podpory podliehajúce zmenám v počiatočnej fáze implementácie NP a nejednotné usmernenia poskytnuté rôznymi inštitúciami v kombinácii s rezervami v pripravenosti príslušných úradníkov mali za následok predlžovanie procesu schvaľovania žiadostí o podporu z NP.

Bariéry úspešnej účasti na NP IPSP uvádzané respondentmi prieskumu nepodporených SP, ktorí nemali záujem o účasť na hodnotenom NP, sú uvedené vyššie v rámci zistení HO2. Pre respondentov, ktorí mali záujem o účasť na NP IPSP, sa stalo najväčšou prekážkou získanie úveru z banky, hlavne z dôvodu chýbajúcej histórie začínajúceho SP alebo z dôvodu nejasných podmienok na začiatku a opakovaného prepracovávanía žiadosti o úver.

Malá časť respondentov nepodporených SP získala úver na svoj investičný zámer (9 %), no nepochodili z rôznych dôvodov (vo svojich odpovediach opisovali zaujatosť úradníkov, byrokratický prístup a pod.) so svojou žiadosťou na príslušných úradoch PSVaR. Súčasťou podkladov hodnotiteľov boli aj evidencie úradov PSVaR o zamietnutých žiadostiach o podporu z NP IPSP, z ktorej vyplýva, že bolo zamietnutých 26 žiadostí, z ktorých 3 boli opätovne úspešne podané. Zo zvyšných 23 zamietnutých žiadostí bolo 39 % žiadostí zamietnutých z dôvodu nesprávneho investičného zámeru, resp. jeho nesúladu z úverom, 26 % z dôvodu nespĺňania podmienok pre začínajúci SP alebo prekročenie schémy de minimis, 13 % žiadateľov späť vzalo svoju žiadosť, 13 % zamietnutých žiadostí bolo podaných po lehote na podávanie žiadostí a 9 % žiadateľov nezískalo úver, ktorý bol podmienkou pre podanie žiadosti.

Samostatným a zároveň najviac vnímaným problémom pri získaní podpory bola vysoká administratívna náročnosť spojená so spracovaním a schvaľovaním žiadostí. Uvedený problém je prítomný pri implementácii mnohých projektov v rámci OP LZ, ako aj iných OP. Štvrtina respondentov uviedla, že sa pri získaní podpory z NP nestretla so žiadnymi problémami.

Z vonkajších faktorov mali na priebeh realizácie projektu významný vplyv najmä pandémie COVID-19 a konflikt na Ukrajine, oba so svojimi následkami na podnikateľské prostredie. Vplyv pandémie COVID-19 pociťovala približne polovica respondentov skôr negatívne (43,9 %) alebo veľmi negatívne (7 %). Druhá polovica respondentov uviedla, že nepociťovala vplyv pandémie COVID-19 (43,9 %), alebo ho pociťovala skôr pozitívne (3,5 %). Medzi hlavné následky vplyvu pandémie COVID-19 patrili zvýšená cena obstarávaných komodít a ich nedostatok, posunutie naplánovaných termínov VO a činnosti, zatvorenie prevádzky, zníženie ekonomickej výkonnosti, zvýšená chorobnosť zamestnancov a zmena správania zákazníkov.

Kým účastníci fókusovej skupiny priradili z pohľadu inštitúcií realizujúcich implementáciu NP pandémie COVID-19 veľký až veľmi veľký vplyv, z pohľadu respondentov mala pandémie COVID-19 stredne veľký vplyv na realizáciu projektu.

Podobne ako v prípade vplyvu pandémie COVID-19 pociťovala vplyv konfliktu na Ukrajine a s ním spojených ekonomických a sociálnych zmien približne polovica respondentov skôr negatívne (37,9 %) alebo veľmi negatívne (13,8 %). Druhá polovica respondentov uviedla, že nepociťovala vplyv konfliktu na Ukrajine a s ním spojených ekonomických a sociálnych zmien (46,6 %), alebo ho

pociťovala skôr pozitívne (1,7 %). Oproti vplyvu pandémie COVID-19 sa počet SP, ktoré pociťovali vplyv konfliktu na Ukrajine a s ním spojených ekonomických a sociálnych zmien veľmi negatívne, zdvojnásobil.

Zisteniam negatívneho vplyvu konfliktu na Ukrajine a s ním spojených ekonomických a sociálnych zmien na realizáciu projektu z pohľadu respondentov dominuje rast cien energií, pohonných hmôt, materiálových vstupov, práce, inflácia a zmena správania zákazníkov, pokles kúpyschopnosti, ktoré sa nachádzali spolu v 74 % negatívnych odpovedí.

Ďalšími vonkajšími faktormi identifikovanými v rámci fókusovej skupiny boli zmena vlády a administratívy, ktorá predstavovala časový vplyv no nie obsahový, pričom jej celkový vplyv bol podľa účastníkov fókusovej skupiny malý a oneskorenie kompenzačných príspevkov, najmä po novele zákona o sociálnej ekonomike, ktoré má podľa účastníkov fókusovej skupiny veľký vplyv

Aké faktory ovplyvnili rozhodovanie žiadateľov týkajúce sa výberu oprávnených aktivít? / Zohľadňoval implementovaný projekt potreby trhu práce?

Faktory ovplyvňujúce rozhodovanie žiadateľov týkajúce sa výberu oprávnených aktivít

Podkladom pre zodpovedanie hodnotiacej otázky bola otázka dotazníkového prieskumu č. 7 „Na základe akých dôvodov ste sa rozhodli požiadať o Vami vybrané podporné opatrenie?“. Respondenti mali možnosť uvádzať otvorené odpovede, ktoré následne hodnotitelia zoskupili do skupín odpovedí. Individuálne anonymizované odpovede vrátane ich zaradenia do príslušných skupín odpovedí sú súčasťou prílohy č. 5 predloženej hodnotiacej správy. Viacerí respondenti uviedli v odpovedi viac návrhov, preto mohla byť ich odpoveď zaradená do viacerých skupín odpovedí naraz. Početnosť a podiel skupín odpovedí sa nachádza v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 25: Dôvody podporených SP pre výber opatrenia

Skupina odpovedí	Počet odpovedí v skupine	Podiel počtu odpovedí na celku	Kumulatívny podiel počtu odpovedí
Vhodné z hľadiska podmienok, limitov a % podpory, inú možnosť nemali	18	23,1 %	23,1 %
Podpora zamestnanosti v RSP	16	20,5 %	43,6 %
Rozvoj činností RSP (rozšírenie služieb, urýchlenie služieb, dofinancovanie chodu prevádzky)	15	19,2 %	62,8 %
Obstaranie technického vybavenie, nákup majetku	8	10,3 %	73,1 %
Poradenstvo, konzultácie s IA, regionálnym centrom	7	9,0 %	82,1 %
Začínajúci podnik	6	7,7 %	89,7 %
Podpora zamestnanosti znevýhodneným osobám	4	5,1 %	94,9 %
Zlepšenie pracovných podmienok, ďalšie vzdelávanie, zvyšovanie praxe zamestnancov	2	2,6 %	97,4 %
Iné	2	2,6 %	100,0 %
Spolu	78	100,0 %	100,0 %

Zdroj: Dotazníkový prieskum podporených RSP, vlastný prepočet

Časť respondentov uvádzala vo svojich odpovediach samotný dôvod výberu opatrenia, no väčšina respondentov uviedla dopad na ich SP (podpora zamestnanosti, rozvoj činnosti RSP a pod.) prípadne postup rozhodovania (poradenstvo implementačnej agentúry alebo regionálnych centier). V mnohých odpovediach sa opakuje, že aj napriek statusu začínajúcich podnikov (66 % podporených

SP vs. 10 % podporených z Opatrenia č. 2) sa z dôvodu prepojenosti dané SP nemohli zúčastniť Opatrenia č. 2 pre začínajúce SP. Ďalej je v odpovediach obsahujúcich dôvod výberu opatrenia uvedené, že výber opatrenia uskutočnili podporené SP na základe limitov a intenzity podpory. Kľúčovými faktormi pre výber opatrenia boli teda intenzita podpory a následne splniteľnosť podmienok pre vstup do jednotlivých opatrení.

Zohľadnenie potrieb trhu práce zo strany NP

Zohľadnenie potrieb trhu práce zo strany NP bolo posudzované účastníkmi fókusovej skupiny, ktorí sa zhodli, že potreby trhu práce boli implementovaným NP zohľadnené. Cieľom NP bolo pilotne overiť investičnú podporu začínajúcich ako aj existujúcich SP. V situácii nízkej miery nezamestnanosti, keď v evidencii nezamestnaných ostávajú najmä znevýhodnení a zraniteľní UoZ je investičná podpora subjektov sociálnej ekonomiky správnym riešením.

Aké faktory zohrávali najdôležitejšiu úlohu pri záujme RSP o podporené intervencie?

Podkladom pre zodpovedanie hodnotiacej podotázky boli podobne ako v prípade predchádzajúcej hodnotiacej podotázky odpovede na otázku dotazníkového prieskumu č. 7 „Na základe akých dôvodov ste sa rozhodli požiadať o Vami vybrané podporné opatrenie?“. Odpovede na danú otázku sú uvedené v tabuľke č. 25. Dôvody podporených SP pre výber opatrenia. Keďže veľká časť respondentov uviedla okrem dôvodov pre výber opatrenia aj faktory zohrávajúce najdôležitejšiu úlohu pri ich záujme o podporené intervencie. Najdôležitejšími faktormi boli podľa poradia významnosti:

- podpora zamestnanosti v RSP,
- rozvoj činností RSP (rozšírenie služieb, urýchlenie služieb, dofinancovanie chodu prevádzky),
- obstaranie technického vybavenie, nákup majetku,
- podpora zamestnanosti znevýhodneným osobám,
- zlepšenie pracovných podmienok, ďalšie vzdelávanie, zvyšovanie praxe zamestnancov.

Aké bariéry zohrávali najväčšiu úlohu vo vzťahu k (úspešnej) účasti RSP na aktivitách?

Podkladom pre zodpovedanie hodnotiacej podotázky boli odpovede na otázku dotazníkového prieskumu č. 8 „S akými problémami ste sa stretli v spojení so získaním NFP?“. Respondenti mali možnosť uvádzať otvorené odpovede, ktoré následne hodnotitelia zoskupili do skupín odpovedí. Individuálne anonymizované odpovede vrátane ich zaradenia do príslušných skupín odpovedí sú súčasťou prílohy č. 5 predloženej hodnotiacej správy. Viacerí respondenti uviedli v odpovediach viac bariér, preto mohla byť ich odpoveď zaradená do viacerých skupín odpovedí naraz. Početnosť a podiel skupín odpovedí na otázku č. 8 sa nachádza v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 26: Problémy podporených SP pri získaní NFP

Skupina odpovedí	Počet odpovedí v skupine	Podiel počtu odpovedí na celku	Kumulatívny podiel počtu odpovedí
Vysoká administratívna náročnosť, zložité spracovanie žiadosti a príloh	18	20,0 %	20,0 %
Bez problémov	14	15,6 %	35,6 %
Zdlhavý proces schvaľovania, vyhodnotenia	13	14,4 %	50,0 %
Neisté / nejasné podmienky (neustále zmeny), rôzne usmernenia pre rovnakú pomoc v rôznych inštitúciách	10	11,1 %	61,1 %
Zdlhavé úkony na ÚPSVAR, nedostatok informácií z ÚPSVAR, komplikovaná a nedostatočná komunikácia s viacerými inštitúciami	9	10,0 %	71,1 %

Problém s úverom v banke	8	8,9 %	80,0 %
Veľká byrokracia	6	6,7 %	86,7 %
Nepripravenosť úradníkov na úradoch práce	5	5,6 %	92,2 %
Iné problémy	4	4,4 %	96,7 %
Možnosť čerpať len z iného opatrenia	3	3,3 %	100,0 %
Spolu	90	100,0 %	100,0 %

Zdroj: Dotazníkový prieskum podporených RSP, vlastný prepočet

Identifikované problémy a bariéry zaznamenané podporenými SP pri získaní podpory sa vzájomne ovplyvňovali. Neisté, nejasné podmienky podpory podliehajúce zmenám v počiatočnej fáze implementácie NP a rôzne usmernenia poskytnuté rôznymi inštitúciami v kombinácii s rezervami v pripravenosti príslušných úradníkov mali za následok predlžovanie procesu schvaľovania žiadostí o podporu z NP. Samostatným a zároveň najviac vnímaným problémom pri získaní podpory je vysoká administratívna náročnosť spojená so spracovaním a schvaľovaním žiadostí. Uvedený problém je prítomný pri implementácii mnohých projektov v rámci OP LZ, ako aj iných OP.

Pri respondentoch, ktorí uviedli, že sa nestretli so žiadnymi problémami treba poznamenať, že išlo o respondentov, ktorí uvádzali len 1 odpoveď a teda ich podiel na celkovom počte respondentov je vyšší (25 %) ako podiel tejto odpovede na celkovom počte odpovedí.

Ďalším zdrojom údajov pre zhodnotenie bariér pre účasť na NP IPSP bol dotazníkový prieskum nepodporených SP. O bariérach účasti nepodporených SP vypovedajú čiastočne dôvody ich nezájmu o účasť na hodnotenom NP IPSP uvedené vyššie v rámci zistení HO2 v časti „Záujem zo strany nepodporených RSP“. Pre zvyšných respondentov, ktorí mali záujem o účasť na NP IPSP, sa stalo najväčšou prekážkou získanie úveru z banky, hlavne z dôvodu chýbajúcej histórie začínajúceho SP alebo z dôvodu nejasných podmienok na začiatku a opakovaného prepracovávanía žiadosti o úver.

Malá časť respondentov nepodporených SP získala úver na svoj investičný zámer (9 %), no nepochodili z rôznych dôvodov (vo svojich odpovediach opisovali zaujatosť úradníkov, byrokratický prístup a pod.) so svojou žiadosťou na príslušných úradoch PSVaR. Súčasťou podkladov hodnotiteľov boli aj evidencia úradov PSVaR o zamietnutých žiadostiach o podporu z NP IP SP, z ktorej vyplýva, že bolo zamietnutých 26 žiadostí, z ktorých 3 boli opätovne úspešne podané. Zo zvyšných 23 zamietnutých žiadostí bolo 39 % žiadostí zamietnutých z dôvodu nesprávneho investičného zámeru, resp. jeho nesúlady z úverom, 26 % z dôvodu nespĺňania podmienok pre začínajúci SP alebo prekročenie schémy de minimis, 13 % žiadateľov späť vzalo svoju žiadosť, 13 % zamietnutých žiadostí bolo podaných po lehote na podávanie žiadostí a 9 % žiadateľov nezískalo úver, ktorý bol podmienkou pre podanie žiadosti.

Vo všeobecnej poznámke k NP IPSP respondenti nepodporených SP uvádzali požiadavky na odstránenie bariér, ktoré už boli vyššie špecifikované.

Aké boli slabé a silné stránky nastaveného procesu implementácie projektov?

Identifikácia slabých a silných stránok procesu implementácie projektov prebehla na základe výsledkov dotazníkového prieskumu podporených SP a na základe diskusie účastníkov fókusovej skupiny.

Účastníci fókusovej skupiny identifikovali nasledujúce slabé a silné stránky procesu implementácie projektov:

Silné stránky

- pilotné overenie konceptu investičnej podpory,
- NP stimuloval spoluprácu RSP v strešných organizáciách, ktoré začali aktívne spoločne pripomienkovať a namietajú rôzne aspekty podpory z NP,

- NP priniesol výrazný nárast registrácií nových SP aj nad rámec podporených SP, čím spopularizoval sociálne podnikanie ako také.

Slabé stránky

- Úrady PSVaR neboli pripravené personálne a ani kapacitne na prijímanie a posudzovanie žiadostí a monitorovanie realizácie projektov NP.
- Metodika pre realizáciu NP nebola vopred dobre pripravená z hľadiska oprávnenosti účasti na opatreniach (najmä prepojené začínajúce SP) a z hľadiska posudzovania oprávnenosti výdavkov.
- Nejednotnosť vo výklade podmienok účasti a realizácie projektov medzi úradmi PSVaR a RC SE.
- Audit úradu vlády odhalil nedostatok v oblasti schvaľovania žiadostí o podporu z NP, pri ktorých nie je vykonané rozhodnutie, čo má následok absenciu opravných prostriedkov zo strany žiadateľov o podporu z NP.

Prvé 3 identifikované slabé stránky mali za následok opätovné, v niektorých prípadoch aj viacnásobné prehodnocovanie už bankou schválených investičných zámerov a predlžovanie trvania schvaľovacieho procesu žiadostí, ale aj obstarávaných položiek investičných zámerov podporených SP.

Nad rámec už spomenutých slabých stránok procesu implementácie boli ďalšie slabé stránky identifikované v rámci dotazníkového prieskumu (prvé tri slabé stránky boli opakovane spomínané aj zo strany respondentov dotazníkového prieskumu). Na identifikáciu slabých stránok procesu realizácie NP slúžila v dotazníkovom prieskume otázka č. 9 „S akými problémami ste sa stretli v spojení s realizáciou Vášho projektu po získaní NFP?“. Respondenti mali možnosť uvádzať otvorené odpovede, ktoré následne hodnotitelia zoskupili do skupín odpovedí. Individuálne anonymizované odpovede vrátane ich zaradenia do príslušných skupín odpovedí sú súčasťou prílohy č. 5 predloženej hodnotiacej správy. Viacerí respondenti uviedli v odpovediach viac bariér, preto mohla byť ich odpoveď zaradená do viacerých skupín odpovedí naraz. Početnosť a podiel skupín odpovedí na otázku č. 9 sa nachádza v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 27: Problémy podporených SP počas realizácie NFP

Skupina odpovedí	Počet odpovedí v skupine	Podiel počtu odpovedí na celku	Kumulatívny podiel počtu odpovedí
Dlhé lehoty na schválenie VO, komplikované VO	23	30,7 %	30,7 %
Bez problémov	17	22,7 %	53,3 %
Vysoká administratívna náročnosť, náročný byrokratický postup	10	13,3 %	66,7 %
Zvýšenie cien energií, cien kapitálových výdavkov, úrokových sadzieb počas dlhého vyhodnocovania projektu	8	10,7 %	77,3 %
Iné	7	9,3 %	86,7 %
Chaotické interné procesy v a chýbajúce informácie inštitúciách, ktoré to schvaľovali	3	4,0 %	90,7 %
Pomalé vyplácanie, zadržiavanie vyplácania	3	4,0 %	94,7 %
Neznalosť úradníkov	2	2,7 %	97,3 %
Pomalá kontrola	2	2,7 %	100,0 %
Spolu	75	100,0 %	100,0 %

Zdroj: Dotazníkový prieskum podporených RSP, vlastný prepočet

Nad rámec už spomínaných slabých stránok je možné z odpovedí respondentov identifikovať ďalšie slabé stránky:

- dlhé lehoty na schválenie VO, komplikované VO,
- vysoká administratívna náročnosť, náročný byrokratický postup,

- nemožnosť úpravy investičných zámerov po ich schválení v nadväznosti na veľkú zmenu parametrov investičného zámeru nezavinenú podporenými SP z dôvodu neočakávaného zvýšenia cien energií, cien kapitálových výdavkov, úrokových sadzieb,

Treba spomenúť aj odkazy na silné stránky, ako napr. ochota a ústretovosť pracovníkov úradov PSVaR, RC SE a IA, dobrá spolupráca s úverujúcou bankou, najmä SLSP a.s. (odpovede na otázku č. 12).

Ďalšie slabé stránky procesu boli identifikované v rámci analýzy monitorovacích údajov:

- zo začiatku realizácie NP dlhé trvanie schvaľovania žiadostí,
- 2/3 úradov PSVaR spracovalo 1 až 2 žiadosti, pričom spracovanie prvých žiadostí spravidla trvá výrazne dlhšie ako spracovanie ďalších žiadostí.

V rámci analýzy monitorovacích údajov bola identifikovaná aj silná stránka a to schopnosť zúčastnených inštitúcií (najmä zo strany úradov PSVaR) zlepšovať nastavenia procesu implementácie NP, čo malo za následok výrazné skrátenie schvaľovania žiadostí podporených SP (posledných 35 žiadostí podaných v priebehu posledného mesiaca pred termínom ukončenia podávania žiadostí bolo v priemere schválených do 6 týždňov od podania žiadosti).

Podrobné výsledky analýzy monitorovacích údajov sú uvedené v nasledujúcich tabuľkách.

Tabuľka 28: Priemerný čas od podania žiadosti do podpísania dohody podľa mesiacov po započítaní opakovaných žiadostí

Mesiac podania žiadosti	Priemerný počet dní spracovania žiadostí podaných v danom mesiaci	Počet žiadostí podaných v danom mesiaci	Počet žiadostí kumulatívne	Priemerná dĺžka spracovania kumulatívne
2021/01	394	2	2	394
2021/03	64	1	3	284
2021/04	88	1	4	235
2021/05	111	4	8	173
2021/06	39	3	11	136
2021/07	195	2	13	145
2021/08	67	4	17	127
2021/09	36	3	20	113
2021/10	36	4	24	100
2021/11	71	3	27	97
2021/12	56	6	33	90
2022/01	43	35	68	66

Zdroj: Monitorovacie údaje podporených RSP, vlastný prepočet

Tabuľka 29: Priemerný čas od podania žiadosti do podpísania dohody podľa UPSVaR bez započítania opakovaných žiadostí

UPSVR	Priemerný počet dní spracovania žiadosti	Počet žiadostí
Banská Štiavnica	55	1
Bardejov	92	1
Brezno	30	1
Kežmarok	33	1
Nové Zámky	60	1

Rimavská Sobota	28	1
Senica	58	1
Topoľčany	28	1
Veľký Krtíš	21	1
Banská Bystrica	50	2
Humenné	59	2
Komárno	29	2
Liptovský Mikuláš	59	2
Nové Mesto nad Váhom	49	2
Prievidza	73	2
Rožňava	32	2
Spišská Nová Ves	394	2
Trebišov	54	2
Čadca	25	3
Michalovce	34	3
Trenčín	50	3
Trnava	97	3
Zvolen	39	3
Námestovo	24	4
Nitra	65	4
Košice	57	6
Martin	33	6
Žilina	40	6

Zdroj: Monitorovacie údaje podporených RSP, vlastný prepočet

Aké externé faktory ovplyvnili implementáciu projektov (pozitívne a negatívne)?

Okrem externých faktorov pandémie COVID-19 a konfliktu na Ukrajine a s ním spojenými ekonomickými a sociálnymi zmenami, ktoré sú podrobne rozobraté na základe výsledkov dotazníkového prieskumu v nasledujúcej hodnotiacej podotázke, boli v rámci fókusovej skupiny identifikované aj ďalšie externé faktory, ktoré boli uvedené vyššie na obrázku č. 26 „Výstup FS k celkovej implementácii NP“. Ďalšími externými faktormi identifikovanými v rámci fókusovej skupiny boli:

- Zmena vlády a administratívy, ktorá predstavovala časový vplyv no nie obsahový, pričom jej celkový vplyv bol podľa účastníkov fókusovej skupiny malý.
- Oneskorenie kompenzačných príspevkov, najmä po novele zákona o sociálnej ekonomike, ktoré má podľa účastníkov fókusovej skupiny veľký vplyv.

Do akej miery ovplyvnila realizáciu projektu pandémia COVID-19, resp. konflikt na Ukrajine a s ním spojené ekonomické a sociálne zmeny?

Podkladom pre zodpovedanie hodnotiacej podotázky boli odpovede na otázky dotazníkového prieskumu č. 17 „Do akej miery ovplyvnila realizáciu Vášho projektu pandémia COVID-19?“ a č. 18 „Do akej miery ovplyvnil realizáciu Vášho projektu konflikt na Ukrajine a s ním spojené ekonomické a sociálne zmeny?“ s použitím Likertovej škály v odpovediach. V oboch prípadoch dotazníkových otázok mali respondenti možnosť uvádzať na vysvetlenie svojho stanoviska otvorené odpovede (otázka 17a resp. otázka 18a dotazníkového prieskumu), ktoré následne hodnotitelia zoskupili do skupín odpovedí. Individuálne anonymizované odpovede na otázky 17a resp. 18a vrátane ich zaradenia do príslušných skupín odpovedí je súčasťou prílohy č. 5 predloženej hodnotiacej správy. Viacerí respondenti uviedli

v odpovediach viac vplyvov, preto mohla byť ich odpoveď zaradená do viacerých skupín odpovedí naraz. Nasledujúca tabuľka obsahuje posúdenie vplyvu pandémie COVID-19 na realizáciu projektu z pohľadu respondentov výberom z vopred definovaných odpovedí.

Tabuľka 30: Vplyv pandémie COVID-19 na realizáciu projektu z pohľadu respondentov

Odpoveď	Počet odpovedí	Podiel odpovedí na celku
Veľmi negatívne	4	7,0 %
Skôr negatívne	25	43,9 %
Neviem	1	1,8 %
Bez vplyvu	25	43,9 %
Skôr pozitívne	2	3,5 %
Spolu	57	100,0 %

Zdroj: Dotazníkový prieskum podporených RSP, vlastný prepočet

Vplyv pandémie COVID-19 pociťovala približne polovica respondentov skôr negatívne (43,9 %) alebo veľmi negatívne (7 %). Druhá polovica respondentov uviedla, že nepociťovala vplyv pandémie COVID-19 (43,9 %), alebo ho pociťovala skôr pozitívne (3,5 %). Kým účastníci fókusovej skupiny priradili z pohľadu inštitúcií realizujúcich implementáciu NP pandémie COVID-19 veľký až veľmi veľký vplyv, z pohľadu respondentov mala pandémia COVID-19 stredne veľký vplyv na realizáciu projektu.

Ako už bolo vyššie uvedené, respondenti mali možnosť vysvetliť svoje stanovisko vo voľnej odpovedi. Nasledujúca tabuľka obsahuje zoskupenie popisu negatívneho vplyvu pandémie COVID-19 (len respondenti s odpoveďami „skôr negatívne“ alebo „veľmi negatívne“ na predchádzajúcu otázku) na realizáciu projektu z pohľadu respondentov.

Tabuľka 31: Zoskupenie popisu negatívneho vplyvu pandémie COVID-19 na realizáciu projektu z pohľadu respondentov

Skupina odpovedí	Počet odpovedí v skupine	Podiel počtu odpovedí na celku	Kumulatívny podiel počtu odpovedí
Zvýšená cena obstarávaných komodít	6	22,2 %	22,2 %
Posunutie naplánovaných termínov VO a činnosti	5	18,5 %	40,7 %
Zatvorenie prevádzky, zníženie ekonomickej výkonnosti	4	14,8 %	55,6 %
Zvýšená chorobnosť zamestnancov	4	14,8 %	70,4 %
Zmena správania zákazníkov	3	11,1 %	81,5 %
Nedostatok dodávok materiálu, tovarov, technológií	3	11,1 %	92,6 %
Nejasné, meniace sa pravidlá	1	3,7 %	96,3 %
Pracovníci obecného SP vyťaženi testovaním na COVID-19	1	3,7 %	100,0 %
Spolu	27	100,0 %	100,0 %

Zdroj: Dotazníkový prieskum podporených RSP, vlastný prepočet

Nasledujúca tabuľka obsahuje posúdenie vplyvu konfliktu na Ukrajine a s ním spojených ekonomických a sociálnych zmien na realizáciu projektu z pohľadu respondentov výberom z vopred definovaných odpovedí.

Tabuľka 32: Vplyv konfliktu na Ukrajine a s ním spojených ekonomických a sociálnych zmien na realizáciu projektu z pohľadu respondentov

Odpoveď	Počet odpovedí	Podiel odpovedí na celku
Veľmi negatívne	8	13,8 %
Skôr negatívne	22	37,9 %
Bez vplyvu	27	46,6 %
Skôr pozitívne	1	1,7 %
Spolu	58	100,0 %

Zdroj: Dotazníkový prieskum podporených RSP, vlastný prepočet

Podobne ako v prípade vplyvu pandémie COVID-19 pociťovala vplyv konfliktu na Ukrajine a s ním spojených ekonomických a sociálnych zmien približne polovica respondentov skôr negatívne (37,9 %) alebo veľmi negatívne (13,8 %). Druhá polovica respondentov uviedla, že nepociťovala vplyv konfliktu na Ukrajine a s ním spojených ekonomických a sociálnych zmien (46,6 %), alebo ho pociťovala skôr pozitívne (1,7 %). Oproti vplyvu pandémie COVID-19 sa počet SP, ktoré pociťovali vplyv konfliktu na Ukrajine a s ním spojených ekonomických a sociálnych zmien veľmi negatívne, zdvojnásobil.

Tabuľka 33: Zoskupenie popisu negatívneho vplyvu konfliktu na Ukrajine a s ním spojených ekonomických a sociálnych zmien na realizáciu projektu z pohľadu respondentov

Skupina odpovedí	Počet odpovedí v skupine	Podiel počtu odpovedí na celku	Kumulatívny podiel počtu odpovedí
Rast cien energií, pohonných hmôt, materiálových vstupov, práce, inflácia	17	54,8 %	54,8 %
Zmena správania zákazníkov, pokles kúpyschopnosti	6	19,4 %	74,2 %
Predĺženie lehôt/problém s dodávkou vstupov	3	9,7 %	83,9 %
Problém s realizáciou projektu z titulu vyššej moci	2	6,5 %	90,3 %
Navýšenie úrokových sadzieb	1	3,2 %	93,5 %
Zložité začať novú podnikateľskú činnosť	1	3,2 %	96,8 %
Zabezpečovanie humanitárnej pomoci pre Ukrajinu spôsobilo preťaženie	1	3,2 %	100,0 %
Spolu	31	100,0 %	100,0 %

Zdroj: Dotazníkový prieskum podporených RSP, vlastný prepočet

Zisteniam negatívneho vplyvu konfliktu na Ukrajine a s ním spojených ekonomických a sociálnych zmien na realizáciu projektu z pohľadu respondentov dominuje rast cien energií, pohonných hmôt, materiálových vstupov, práce, inflácia a zmena správania zákazníkov, pokles kúpyschopnosti, ktoré sa nachádzali spolu v 74 % negatívnych odpovedí.

5 Odporúčania a budúce výzvy

Podpora zamestnatelnosti v regióne horná Nitra

Zistenie	Odporúčanie
<p>Organizácia partnerstva</p> <p>Projekt vytvoril fungujúcu komunitu partnerov v regióne hornej Nitry. Partneri projektu vytvorili stabilnú implementačnú kapacitu (veľmi nízka fluktuácia zamestnancov), ktorá úspešne zvláda implementáciu NP. Hoci v úvode projektu boli určité problémy s vyjasnením si kompetencií a komunikáciou, tie však boli počas implementácie už vyriešené.</p>	<p>Vyčlenenie KC a ich priame napojenie na riadenie projektu (RO OP ĽZ, napr. cez DOP) bude obojstranne prospešné. KC môžu fungovať v mestách dlhšie ako projekt a podstatne rozšíriť svoje portfólio aj na iné cieľové skupiny a iné činnosti (napríklad už teraz navrhujú starať sa aj o potenciálne prepustených zamestnancov Elektrárne Nováky).</p> <p>V KC je tiež potrebné navýšiť existujúce úväzky, nakoľko sa očakáva nárast počtu účastníkov, a tiež zabezpečiť vzdelávanie zamestnancov KC.</p> <p>Je potrebné zlepšiť spoluprácu a komunikáciu medzi partnermi projektu. Vhodné by bolo napríklad zaviesť metodické manuály pre prácu jednotlivých partnerov, ktoré by jasne definovali kompetencie a postupy jednotlivých partnerov, ale tiež pravidlá a postupy ich vzájomnej spolupráce. V tomto zmysle by mal byť na začiatku projektu organizovaný kick off meeting, na ktorom by sa pozície, náplň práce a súčinnosť vyjasnili a prediskutovali.</p>
<p>Zostáva už len polroka do skončenia NP, účastníci majú byť v NP 6 mesiacov od nástupu, čo je problém pre tých, ktorí sa priebežne budú zapájať od apríla do septembra 2023. Čerpanie výdavkov je do 30. 11. 2023, teda v máji by mali nastúpiť poslední ľudia v prípade, ak by nebolo umožnené financovanie ich účasti z nového projektu. V NP malo byť pôvodne 700 ľudí, ale napokon predpoklad je len 360, aj kvôli vyššiemu hospodárskemu záujmu.</p>	<p>Vytvorenie možností účasti naprieč projektami</p> <p>Mala by existovať možnosť pre účastníka začať v aktuálnom projekte a ukončiť v novom projekte. Toto by umožnilo plynulé zapájanie zamestnancov HBP, a.s. do projektu.</p>
<p>Ako už bolo uvedené vyššie, ku koncu roka 2023 bude prepustených približne 950 zamestnancov, čo môže vytvoriť „vlnu“ záujemcov o účasť v novom NP. V súčasnosti elokované pracovisko nemá dosť priestorov pre poskytovanie individuálnych konzultácií, práce s tútorom, prípadne pre</p>	<p>V súvislosti s realizáciou nového NP je potrebné zabezpečiť dostatočné materiálne a technické zabezpečenie na zvládnutie vyššie počtu účastníkov.</p>

<p>bilanciu kompetencií. Je potrebné tieto priestory rozšíriť tak, aby tútori mohli vykonávať viac individuálnej práce s účastníkmi. Pracovisko je tiež nedostatočne vybavené IKT.</p>	<p>V súvislosti s propagáciou nového NP je potrebné zabezpečiť transparentnosť a jednotnosť prezentácie NP v médiách a komunikáciu s nimi.</p>
<p>Zmeny vo výdavkoch a organizácie aktivít, najmä vzdelávania vyplývajúce z výsledkov hodnotenia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • začleniť bilanciu kompetencií do výdavkov ako službu, lebo zaťažuje zdroje projektu, • zvýšiť finančný limit na rekvalifikačné kurzy, napr. zaviesť balík na kurzy (aj viaceré, ktorý by bol alokovaný na účastníka), • rozšíriť portfólio o niektoré úhrady nákladov spojených s kurzami, napr. cestovného, poplatkov (napr. kolok pri kurzoch SBS pre skúšku a za vystavenie SBS preukazu), tiež rozšíriť ponuku kurzov, • poskytnúť podporu kurzov aj mimo TSK a aj s vyššími cenami, • dať možnosť absolvovať kurz v lete účastníkom, ktorí nastúpia na projekt v zime a kurz sa v zime absolvovať nedá (keďže majú len 6 mesiacov na absolvovanie, napr. včelár, záhradník a pod.), • zaviesť povinnosť účastníka vybrať si minimálne 1 kurz, aby sa nestalo, že neabsolvuje žiadny, • počas trvania NP zabezpečiť vzdelávanie a kvalifikáciu aj pre zamestnancov partnerov, ktorí sú zapojení do realizácie NP.

NP Investičná pomoc pre sociálne podniky

Zistenie	Odporúčanie
<p>NP investičná pomoc pre SP zaznamenal pozitívne krátkodobé dopady, len cca. 8 % podporených SP nesúhlasilo s podmienením poskytnutia IP získaním bankového úveru. Zároveň prebieha pilotné overenie konceptu IP.</p>	<p>Pokračovať v budúcom programovacom období s investičnou podporou RSP prostredníctvom kombinácie nenávratnej a návratnej zložky.</p>
<p>Implementácia NP bola poznačená vysokou administratívnou náročnosťou, nákup kapitálových výdavkov musel byť realizovaný cez zdĺhavé procesy VO, ÚPSVaR poukazuje na rozdielnosť povahy tejto formy podpory od druhov podpory, ktoré štandardne spravuje, čo prináša personálne problémy. Následkom sú problémy pri schvaľovaní žiadostí, ako aj oprávnených výdavkov. Z dôvodu nejednotnosti výkladu podmienok</p>	<p>Presunúť prijímanie a vyhodnocovanie ŽoNFP na finančných sprostredkovateľov kontrahovaných SIH. Finanční sprostredkovatelia by mali posúdiť životaschopnosť a financovať predložené investičné zámery RSP. Keď sa preukáže verejnoprospešný dosah realizovaných investičných zámerov, následne by sa RSP znížili splátky úverov na 50 % vo forme NFP. Z úveru by sa preplatili iba výdavky, ktoré súvisia s predmetom investície. Uvedený spôsob administrácie by mal</p>

<p>podpory a oprávnenosti výdavkov viacnásobné prerábanie žiadostí žiadateľmi a opakované posudzovanie bankami. Nemožnosť úpravy investičných zámerov po ich schválení v nadväznosti na veľkú zmenu parametrov investičného zámeru nezavinenú podporenými SP z dôvodu neočakávaného zvýšenia cien energií, cien kapitálových výdavkov, úrokových sadzieb.</p>	<p>zrýchliť administrovanie ŽoNFP, odbúral by zdĺhavé kontroly výsledkov z verejného obstarávania a umožnil zvýšiť prispôsobiteľnosť investičných zámerov meniacim sa ekonomickým podmienkam.</p>
<p>Začínajúce a malé SP mali problém získať bankový úver, ktorý bol podmienkou poskytnutia podpory z NP.</p>	<p>Vytvoriť produkt pre začínajúce RSP a pre malé RSP, napr. úhrada bankových poplatkov za poskytnutie úveru, ktoré predražujú poskytovanie malých úverov začínajúcim alebo malým RSP, zvýšenie garancie zo strany SIH pre začínajúce podniky s krátkou históriou.</p>
<p>Respondenti dotazníkového prieskumu zároveň uviedli viacero návrhov na nové aktivity, ktoré by mohli pomôcť dosiahnuť stanovené ciele v budúcnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Podpora na krytie nákladov v rámci energetickej krízy - Podpora na vzdelávanie zamestnancov v sociálnych podnikoch - Podpora prezentácie produktov a služieb sociálnych podnikov 	<p>Zvážiť v budúcnosti zaradenie navrhovaných aktivít do investičnej podpory RSP.</p>
<p>Audit úradu vlády odhalil nedostatok v oblasti schvaľovania žiadostí o podporu z NP, pri ktorých nie je vykonané rozhodnutie, čo má následok absenciu opravných prostriedkov zo strany žiadateľov o podporu z NP.</p>	<p>Zabezpečiť zmenu príslušnej legislatívy s cieľom napraviť uvedený nedostatok.</p>
<p>2/3 úradov PSVaR spracovalo 1 až 2 žiadosti, pričom spracovanie prvých žiadostí spravidla trvá výrazne dlhšie ako spracovanie ďalších žiadostí.</p>	<p>V prípade, ak by nedošlo k presunu spracovania ŽoNFP na bankových sprostredkovateľov organizovať spracovanie a administráciu ŽoNFP tak, aby administratívny pracovníci spracovali viac ŽoNFP.</p>
<p>Významným prvkom ovplyvňujúcim ekonomiku podporených SP sú kompenzačné príspevky. Zmeny v ich nastavení majú priamy dopad na životaschopnosť podporených investičných zámerov. Oneskorenie vyplácania uvedených príspevkov z dôvodu meškania podpisu príslušných dohôd dostáva niektoré SP na hranu prežitia.</p>	<p>Pri zmene vyrovnávajúcich príspevkov brať do úvahy aj dopad takejto zmeny na podporené SP. Minimalizovať prestoje vo vyplácaní kompenzačných príspevkov.</p>

6 Prílohy

Príloha 1 – Hodnotiace rámce

Príloha 2 – Zoznam účastníkov stretnutí FS

Príloha 3 – Zoznam osôb, s ktorými bol vedený rozhovor

Príloha 4 – Výsledky a metóda použitej kontrafaktuálnej analýzy PSM

Príloha 5 – Anonymizované individuálne odpovede respondentov dotazníkového prieskumu podporených SP a ich zaradenie do skupín odpovedí

Príloha 6 – Použité zdroje informácií

6.1 Príloha 1 – Hodnotiace rámce

Hodnotiaci rámec - Podpora zamestnateľnosti v regióne horná Nitra					
Hodnotiace otázky	Posudzovacie kritériá	Ukazovatele	Zdroje dát <i>dáta a dokumentácia</i>	Zvolená metodika <i>analýzy</i>	Poznámka
			<i>terénny prieskum</i>	<i>zberu</i>	
HO 1: Do akej miery dosiahol projekt očakávané výsledky a dopady (krátkodobé vzhľadom na čas implementácie)?					
1.1 Aké <u>dopady (krátkodobé vzhľadom na čas implementácie) mal projekt a jeho aktivity na cieľovú skupinu</u> s ohľadom na jej špecifiká? 1.2 Na aký typ intervencií sa projekt sústreďoval, boli relevantné? 1.3 Aká bola miera úspešnosti ukončenia intervencií? 1.4 Boli dosiahnuté stanovené hodnoty MU?	Realizované aktivity mali dopad/vplyv na dosiahnutie výsledkov (1.1): - zvýšená zamestnateľnosť - zvýšená zamestnateľnosť zamestnancov po odchode z NP po 6 mesiacov Cieľová skupina mala záujem o všetky intervencie (1.2) Absolventi riadne ukončili projekt (1.3) Cieľové hodnoty ukazovateľov boli naplnené (1.4)	<ul style="list-style-type: none"> Účastníci, ktorí úspešne absolvovali vzdelávanie/odbornú prípravu u zamestnávateľa Zamestnané osoby vrátane SZČO Osoby so základným (ISCED 1) alebo nižším sekundárnym (ISCED 2) vzdelaním Osoby vo veku nad 50 rokov 	Programová dokumentácia Projektová dokumentácia Primárne údaje od prijímateľov pomoci ITMS2014+ 2 FS ²³	Analýza dát a dokumentácie Teória zmeny moderovaný rozhovor Semi-štrukturovaný prieskum (dotazník)	

²³ FS – (TSK, mestá Prievidza, Handlová, Nováky, HBP a.s.)

Hodnotiaci rámec - Podpora zamestnatelnosti v regióne horná Nitra					
Hodnotiace otázky	Posudzovacie kritériá	Ukazovatele	Zdroje dát dáta a dokumentácia terénny prieskum	Zvolená metodika analýzy zberu	Poznámka
HO 2: Zodpovedalo nastavenie oprávnených aktivít potrebám cieľovej skupiny?					
2.1 Aký bol záujem o zapojenie sa do ponúkaných aktivít zo strany cieľovej skupiny? Kto z cieľovej skupiny prejavovali najmenší záujem o účasť na projekte? 2.2 Ako vníma prínosy projektu cieľová skupina a jednotliví aktéri? 2.3 Aká bola miera zapojenia zamestnávateľov do tvorby intervencií ? 2.4 Ktoré aktivity/typy intervencií mali najväčší prínos pre cieľovú skupinu a prečo? 2.5 Ktoré aktivity neboli zo strany cieľovej skupiny pozitívne vnímané a prečo? 2.6 Chýbali nejaké oprávnené aktivity, ktoré boli potrebné pre dosiahnutie stanovených cieľov?	Členovia cieľovej skupiny sa zaujímali o zapojenie do aktivít NP (2.1) Členovia cieľovej skupiny a jednotliví aktéri vnímajú NP pozitívne z pohľadu ich zapojenia do spoločenského a pracovného života po strate zamestnania (2.2) Zamestnávateľa boli zapojení do tvorby intervencií (2.3) Všetky aktivity projektu mali veľký prínos pre cieľovú skupinu (2.4 a 2.5) Skladba podporených aktivít/oprávnených výdavkov mala prínos pre cieľovú skupinu (2.6)	<ul style="list-style-type: none"> Kvalitatívne hodnotenie 	Programová dokumentácia Projektová dokumentácia ITMS2014+ 2 FS Dotazník – účastníci NP Interview ÚPSVaR Interview – absolventi NP	Analýza dát a dokumentácie Teória zmeny Moderovaný rozhovor (interview) a diskusia (FS) Semi-štrukturovaný prieskum (dotazník)	
HO 3: Aké boli kľúčové faktory (vonkajšie aj vnútorné) ovplyvňujúce realizáciu sledovaného NP?					

Hodnotiaci rámec - Podpora zamestnateľnosti v regióne horná Nitra							
Hodnotiace otázky	Posudzovacie kritériá	Ukazovatele	Zdroje dát dáta a dokumentácia terénny prieskum	Zvolená metodika analýzy zberu	Poznámka		
3.1 Aké faktory zohrávali najdôležitejšiu úlohu pri záujme cieľových skupín o podporené intervencie?	Kľúčové faktory realizácie NP podporili jeho implementáciu (3.1) Implementované projekty zohľadnili potreby trhu práce (3.1) Kľúčové interné/ externé faktory/bariéry realizácie NP podporili záujem/nezáujem cieľovej skupiny o podporené intervencie (3.2, 3.3 a 3.5)	<ul style="list-style-type: none"> Vnútročné a vonkajšie faktory úspechu NP Kvalitatívne hodnotenie 	Programová dokumentácia Projektová dokumentácia Primárne údaje od prijímateľov pomoci	Analýza dát a dokumentácie Teória zmeny			
3.2 Aké bariéry zohrávali najväčšiu úlohu vo vzťahu k (úspešnej) účasti cieľových skupín na aktivitách?							
3.3 Aké boli slabé a silné stránky nastaveného procesu implementácie projektu?							
3.4 Aké externé faktory ovplyvnili implementáciu projektu (pozitívne a negatívne)?					2 FS	Moderovaný rozhovor (interview) a diskusia (FS)	
3.5 Do akej miery ovplyvnila realizáciu projektu pandémie COVID, príprava zeleného, digitálneho a odolného oživenia hospodárstva, resp. konflikt na Ukrajine a sním spojené ekonomické a sociálne zmeny?					Dotazník – účastníci NP Interview ÚPSVaR Interview – absolventi NP	Semi-štrukturovaný prieskum (dotazník)	
3.6 Aké sú odporúčania/výzvy pre programové obdobie 2021 - 2027?							

Hodnotiaci rámec - NP Investičná pomoc pre sociálne podniky					
Hodnotiace otázky	Posudzovacie kritériá	Ukazovatele	Zdroje dát dáta a dokumentácia terénny prieskum	Zvolená metodika analýzy zberu	Poznámka
HO 1: Do akej miery dosiahol projekt očakávané výsledky a dopady (krátkodobé vzhľadom na čas implementácie)?					
<p>Aké <u>dopady (krátkodobé vzhľadom na čas implementácie) mal projekt a jeho aktivity na cieľovú skupinu</u> s ohľadom na jej špecifiká?</p> <p>Na aký typ intervencií sa projekt sústreďoval, boli relevantné?</p> <p>Aká bola miera <u>úspešnosti ukončenia realizovaných intervencií</u>?</p> <p>Boli dosiahnuté stanovené hodnoty MU?</p>	<p>Realizované aktivity mali dopad/vplyv na dosiahnutie výsledkov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zvýšená zamestnanosť - Znížená nezamestnanosť - Podiel osôb so ZP sa zvýšil v podporených podnikoch - Tvorba fixného kapitálu podporených podnikov sa zvýšila <p>Prístup SP k finančným prostriedkom na investície sa zlepšil Podporené podniky riadne ukončili projekty Cieľové hodnoty ukazovateľov, boli naplnené</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Počet zamestnaných osôb v čase vstupu do NP z toho ZP • Počet účastníkov, ktorí sú v čase odchodu z NP zamestnaní z toho ZP (v čase vstupu do NP boli nezamestnaní alebo neaktívni) • Dlhodobý hmotný a nehmotný investičný majetok pri vstupe do projektu a po jeho ukončení • Zamestnanosť a nezamestnanosť v SR a z toho ZP (kontextový ukazovateľ) 2019 - 2022 	<p>Programová dokumentácia Projektová dokumentácia Primárne údaje od prijímateľov pomoci ITMS2014+</p> <p>FS²⁴</p> <p>Dotazníkový prieskum - RSP</p>	<p>Analýza dát a dokumentácie Teória zmeny</p> <p>moderovaná diskusia (FS) Semi-štrukturovaný prieskum (dotazník)</p>	
HO 2: Zodpovedalo nastavenie oprávnených aktivít potrebám cieľovej skupiny?					

²⁴ FS –účastníci z MPSVR SR, ÚPSVaR, Slovenská sporiteľňa, a.s.

Hodnotiaci rámec - NP Investičná pomoc pre sociálne podniky					
Hodnotiace otázky	Posudzovacie kritériá	Ukazovatele	Zdroje dát dáta a dokumentácia terénny prieskum	Zvolená metodika analýzy zberu	Poznámka
<p>Aký bol záujem o zapojenie sa do ponúkaných aktivít zo strany RSP? Ktoré typy RSP prejavovali najmenší záujem o účasť na intervenciách?</p> <p>Ako vnímajú prínosy projektu RSP?</p> <p>Ktoré aktivity/typy intervencií mali najväčší prínos pre cieľovú skupinu a prečo?</p> <p>Aká bola miera zapojenia RSP do tvorby intervencií?</p> <p>Aký by bol očakávaný záujem o zapojenie sa?</p> <p>Ktoré aktivity neboli zo strany RSP pozitívne vnímané a prečo?</p> <p>Chýbali nejaké oprávnené aktivity, ktoré boli potrebné pre dosiahnutie stanovených cieľov? Boli stanovené ciele vhodne nastavené vzhľadom na situáciu RSP, ktoré mal projekt riešiť?</p>	<p>Záujem o zapojenie do aktivít pre možnosti alokácie</p> <p>Skladba podporených aktivít/oprávnených výdavkov mala prínos pre cieľovú skupinu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podiel RSP, ktoré prejavili záujem • Podiel podporených RSP na celkovom počte RSP • Podiel podporených aktivít/oprávnených výdavkov, o ktoré bol najväčší záujem podľa typu • MU projektu 	<p>Programová dokumentácia</p> <p>Projektová dokumentácia</p> <p>ITMS2014+</p>	<p>Analýza dát a dokumentácie</p> <p>Teória zmeny</p>	
			Dotazníkový prieskum - RSP	Semi-štrukturovaný prieskum (dotazník)	

HO 3: Aké boli kľúčové faktory (vonkajšie aj vnútorné) ovplyvňujúce realizáciu sledovaných NP

Hodnotiaci rámec - NP Investičná pomoc pre sociálne podniky					
Hodnotiace otázky	Posudzovacie kritériá	Ukazovatele	Zdroje dát dáta a dokumentácia terénny prieskum	Zvolená metodika analýzy zberu	Poznámka
<p>Aké faktory ovplyvnili rozhodovanie žiadateľov týkajúce sa výberu oprávnených aktivít? Zohľadňoval implementovaný projekt potreby trhu práce?</p> <p>Aké faktory zohrávali najdôležitejšiu úlohu pri záujme RSP o podporené intervencie?</p> <p>Aké bariéry zohrávali najväčšiu úlohu vo vzťahu k (úspešnej) účasti RSP na aktivitách?</p> <p>Aké boli slabé a silné stránky nastaveného procesu implementácie projektov?</p> <p>Aké externé faktory ovplyvnili implementáciu projektov (pozitívne a negatívne)?</p> <p>Do akej miery ovplyvnila realizáciu projektu pandémia COVID, príprava zeleného, digitálneho a odolného oživenia hospodárstva, resp. konflikt na Ukrajine a sním spojené ekonomické a sociálne zmeny?</p> <p>Aké sú odporúčania/výzvy pre programové obdobie 2021 - 2027?</p>	<p>Kľúčové faktory realizácie NP, ktoré podporili/nepodporili jeho implementáciu</p>	<ul style="list-style-type: none"> Vnútorne a vonkajšie faktory úspechu NP Kvalitatívne hodnotenie 	<p>Programová dokumentácia Projektová dokumentácia Primárne údaje od prijímateľov pomoci</p>	<p>Analýza dát a dokumentácie Teória zmeny</p>	
			<p>Dotazníkový prieskum - RSP</p>	<p>Semi-štrukturovaný prieskum (dotazník)</p>	

6.2 Príloha 2 – Zoznam účastníkov stretnutí FS

FS v rámci hodnotenia NP Podpora zamestnateľnosti v regióne horná Nitra

Termín konania: 27.3.2023

Miesto: Elokované pracovisko TSK Nováky

Inštitúcia	Meno respondenta
Trenčiansky samosprávny kraj	Ing. Andrea Fraňová
	Ing. Eliška Ježíková
	Ing. Miriam Kvasnicová
	Ing. Andrea Dubecová, PhD.
	Daniela Krestanková
	Bc. Václav Chalupa, MBA
	Mgr. Mária Pagáčová
Jana Hanková	
Kontaktné centrum Handlová	Ing. Tomáš Šujan
	Ing. Michaela Krčová
Kontaktné centrum Nováky	JUDr. Ing. Ľuboš Maxina, PhD.
	Ing. Monika Gubien
Kontaktné centrum Prievidza	Mgr. Ivan Benca
	Ing. Jaroslav Vojtáš
Hornonitrianske bane Prievidza, a.s.	Mgr. Anna Oravcová
	Mgr. Mária Kurciníková
Hodnotitelia	Ing. Jela Tvrdoňová
	Ing. Marek Pihulič

FS v rámci hodnotenia NP Investičná pomoc pre sociálne podniky

Termín konania: 17.4.2023

Miesto: online

Inštitúcia	Meno respondenta
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	Ing. Ingrid Ujváriová
	Ing. Monika Jakubecová
Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny	PhDr. Helena Furindová
	Mgr. Zuzana Ernstová
	Ing. Elena Komínková
Slovenská sporiteľňa, a.s.	Mgr. Richard Fekete
Hodnotitelia	Ing. Marek Pihulič
	Ing. Matej Smieško

6.3 Príloha 3 – Zoznam osôb, s ktorými bol vedený rozhovor

Inštitúcia	Meno respondenta	Termín konania
Trenčiansky samosprávny kraj	Ing. Andrea Fraňová	12.12.2022 19.1.2023 23.3.2023
	Ing. Andrea Dubecová, PhD.	12.12.2022 22.3.2023
	Ing. Eliška Ježíková	12.12.2022 19.1.2023 23.3.2023
	Ing. Martina Lamačková	23.3.2023
Kontaktné centrum Handlová	Ing. Michaela Krčová	21.3.2023
	Ing. Tomáš Šujan	21.3.2023
Kontaktné centrum Nováky	JUDr. Ing. Ľuboš Maxina, PhD.	21.3.2023
Kontaktné centrum Prievidza	Mgr. Andrea Freimann	7.2.2023
	Ing. Jaroslav Vojtáš	21.3.2023
	Ing. Jana Čumová	21.3.2023
Hornonitrianske bane Prievidza, a.s.	Mgr. Mária Kurciníková	21.3.2023
Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny	PhDr. Helena Furindová	5.4.2023
	Mgr. Zuzana Ernstová	5.4.2023
	Ing. Elena Komínková	5.4.2023
Slovenská sporiteľňa, a.s.	Mgr. Richard Fekete	11.4.2023

6.4 Príloha 4 – Výsledky a metóda použitej kontrafaktuálnej analýzy PSM

V rámci posúdenia dopadov NP investičná pomoc pre SP bola použitá v nadväznosti na krátkosť hodnoteného obdobia v obmedzenom rozsahu kontrafaktuálna metóda Propensity Score Matching (PSM) v kombinácii s metódou Difference-in-Differences (DiD). Uvedená metóda je rozšírenou kvázi experimentálnou metódou pre stanovenie čistých účinkov v odbornej literatúre. PSM patrí medzi kontrafaktuálne metódy odporúčané Svetovou bankou²⁵ ako aj Európskou komisiou²⁶.

Cieľom PSM bolo znížiť skreslenie pri výbere SP pre hodnotenie a teda vytvoriť vzorku porovnateľných podporených a nepodporených SP. V prípade predloženého hodnotenia išlo o porovnanie ekonomického rozvoja prijímateľov podpory z NP investičná pomoc pre SP v porovnaní s registrovanými SP, ktoré sa uvedeného projektu nezúčastnili.

Metodický postup PSM/DiD je rozdelený do nasledujúcich krokov:

- 1) Identifikácia výsledkových ukazovateľov – v prípade predloženého hodnotenia boli posudzované výsledkové ukazovatele zmena pridanej hodnoty, zmena výnosov z hospodárskej činnosti (neobsahuje prijaté prostriedky z NFP), zmena osobných nákladov a zmena aktív. Zmena jednotlivých výsledkových ukazovateľov bola vypočítaná ako rozdiel medzi hodnotou daného ukazovateľa v období po prijatí podpory a hodnotou daného ukazovateľa pred prijatím podpory.
- 2) Identifikácia zdrojov údajov v nadväznosti na hodnotené výsledkové ukazovatele – keďže väčšinu prijímateľov podpory z NP investičná pomoc pre SP tvoria obchodné spoločnosti (cca. 93 %) a podobný podiel dosahujú obchodné spoločnosti aj v registri SP, ako zdroj údajov boli použité verejne dostupné ročné účtovná závierky zverejnené analyzovanými SP.
- 3) Stanovenie hodnoteného obdobia – keďže výzva bola vyhlásená v roku 2020, prirodzenou voľbou pre výber začiatku hodnoteného obdobia by bol rok 2019, ktorý predchádzal roku vyhlásenia danej výzvy. Na druhej strane by jeho výberom došlo k výraznému zmenšeniu veľkosti vzorky podporených SP, nakoľko približne 2/3 podporených SP vzniklo po roku 2020. Z uvedeného dôvodu bol vybraný rok 2020 ako začiatok hodnoteného obdobia. Rizikom v takom prípade môže byť, že prijímatelia už poznali podmienky výzvy a upravili svoje výsledky hospodárenia za tento rok tak, aby zvýšili svoje šance na úspešnú účasť na hodnotenom NP. To vo všeobecnosti znamená vylepšenie počiatkových ekonomických ukazovateľov hodnotených podporených SP, čo ale znižuje ich efektívnosť v porovnaní s konečným rokom hodnoteného obdobia a preto ide o prípustnú úpravu podmienok kontrafaktuálnej analýzy. Ako koniec hodnoteného obdobia bol zvolený rok 2022, ktorý bol posledným rokom, za ktorý boli v rámci hodnotenia k dispozícii RÚZ.
- 4) Identifikácia skupiny podporených a nepodporených SP v rámci identifikovaných zdrojov údajov – keďže podiel začínajúcich podnikov na celkovom počte žiadateľov aj pre Opatrenie 4 (určené pre existujúce podniky) bol veľký (cca. 66 %) a počet SP s Opatrením 2 (pre začínajúce podniky) bol veľmi malý (cca. 10 %), bola vzorka podporených SP vytvorená z prijímateľov oboch opatrení. Jediným obmedzením pre vstup do vzorky podporených SP bolo uzavretie dohody o NFP s príslušným úradom PSVaR do 31. 3. 2022, aby bolo obdobie pre možné prejavenie sa efektu podpory čo najdlhšie. Vzorka nepodporených SP bola vytvorená z nepodporených SP, ktoré mali zverejnené obe RÚZ za roky 2020 a 2022.
- 5) Realizácia PSM
 - a) Identifikácia a odvodenie párovacích a výsledkových premenných vstupujúcich do PSM – vzhľadom na početnosť vzorky podporených SP so zverejnenou účtovnou závierkou za oba

²⁵ Gertler, Paul. J., et al. (2018). Impact evaluation in practice. The World Bank

²⁶ CAPTURING THE SUCCESS OF YOUR RDP: GUIDELINES FOR THE EX POST EVALUATION OF 2007-2013 RDPS (2014), Michalek, J., Counterfactual impact evaluation of EU rural development programmes - Propensity Score Matching methodology applied to selected EU Member States (2012)

hodnotené roky 2020 a 2023 (spolu 23 podporených SP a 156 nepodporených SP) bol počet párovacích premenných obmedzení na nasledujúce 4 premenné:

- i) výnosy z hospodárskej činnosti za rok 2020
 - ii) osobné náklady za rok 2020
 - iii) aktíva za rok 2020
 - iv) dlhodobý investičný majetok za rok 2020
- b) Stanovenie modelu pravdepodobnosti pre účasť v programe na základe logistickej regresie a stanovenie pravdepodobnosti účasti na intervencii pre jednotlivé podniky podporené, ako aj nepodporené (výpočet PS skóre)
- c) Výber algoritmu pre párovanie podnikov

6) Hodnotenie čistých účinkov opatrenia na spárovanej vzorke podnikov pomocou DiD/ATT

Základom PSM je výpočet *propensity score (PS)* ako pravdepodobnosť účasti na hodnotenej výzve závislej na charakteristikách žiadateľa a kontrolných SP. PS bolo pre každý SP (či už podporený alebo nepodporený) vypočítané prostredníctvom logistickej regresie.

Pre výber charakteristík pre výpočet PS existujú rôzne prístupy, pričom sa berie do úvahy aj cieľ PSM, ktorým je dosiahnutie maximálnej porovnateľnosti skupín podporených a nepodporených SP a nielen maximálna úspešnosť v predpovedaní účasti na hodnotenej výzve. Preto podľa autorov Rubin a Thomas (1996) je vhodná akákoľvek charakteristika relevantná, či už z pohľadu modelovania pravdepodobnosti účasti na hodnotenej výzve, ale aj charakteristika ovplyvňujúca výsledkovú premennú (výsledkovými premennými môžu byť napr. pridaná hodnota, tržby, osobné náklady, nehmotný majetok a pod.).

Párovacie algoritmy

Po výbere charakteristík a výpočte PS skóre pomocou logistickej regresie nasledovala fáza párovania nepodporených a podporených SP pomocou párovacích algoritmov. Pre každý podporený SP hľadá PSM nepodporené SP s čo najbližším PS skóre, ktoré vyhovuje parametrom zvoleného párovacieho algoritmu. Pri realizácii kontrafaktuálnej metódy hodnotenia PSM boli použité nasledujúce párovacie algoritmy:

- najbližší sused (z angl. „nearest neighbor“ alebo NN) s rôznymi počtami susedných kontrolných pozorovaní (1, 3, 5, 8) a s rôznym nastavením mierky (calipher) v intervale 0,5 – 0,001 (vykonaných 80 párovaní pre počet 1, 3, 5 a 8 susedných kontrolných pozorovaní, každé s dvadsiatimi rôznymi nastaveniami mierky)
- radius s rôznym nastavením mierky (calipher) v intervale 0,5 – 0,001 (vykonaných 20 párovaní)
- kernel s rôznym nastavením šírky pásma v intervale 0,5 – 0,001 (vykonaných 20 párovaní)

V rámci PSM bolo realizovaných 120 párovaní uvedenými typmi párovacích algoritmov.

Kvalita párovania bola posudzovaná na základe nasledujúcich troch kritérií:

1. hladina štatistickej významnosti zisteného rozdielu na úrovni 95 % výsledkovej premennej medzi podporenými a nepodporenými podnikmi po párovaní,
2. priemer štandardného skreslenia (z angl. „mean standard bias“) po párovaní, alternatívne T-test rozdielov distribúcie hodnôt jednotlivých párovacích charakteristík (ide o charakteristiky, pri ktorých majú byť nepodporené podniky podobné podporeným podnikom) podporených a nepodporených podnikov
3. podiel počtu podporených SP po párovaní z celkového počtu podporených SP vo vzorke (parameter „on-support“).

Pri posúdení dostatočnosti poklesu priemeru štandardného skreslenia po párovaní bolo použité odporúčanie z práce Caliendo a Kopeinig (2008), v ktorej sa konštatuje, že zvyšková úroveň 3 % – 5 % priemerného výberového skreslenia je dostatočná.

Dôležitým parametrom kvality párovania bol aj podiel podporených SP, pre ktorý sa našli podobné nepodporené SP, t. j. podiel podporených SP, ktoré neboli pri párovaní vylúčené zo vzorky (z angl. „off support“, naopak podporené SP ponechané vo vzorke aj po párovaní sa označujú ako „on support“). Príveľký podiel podporených SP vylúčených z porovnania po párovaní môže komplikovať zovšeobecnenie zistených výsledkov na celú vzorku podporených SP.

Popis softvérových nástrojov pre spracovanie údajov

RÚZ boli stiahnuté z verejného zdroja (<https://www.registeruz.sk/cruz-public/home/api>) prostredníctvom aplikácie napojenej na verejne dostupné webAPI RÚZ. Na základnú prácu s RÚZ bol použitý DB softvér MS SQL Server a MS SQL Server Management Studio. Výstupom z MS SQL Servera boli analytické tabuľky obsahujúce všetky potrebné údaje pre realizáciu PSM.

Samotný výpočet PSM a prispôbovanie vzorky pre výpočet prebehlo v štatistickom softvéri STATA/IC 15 pomocou procedúry PSMATCH2²⁷.

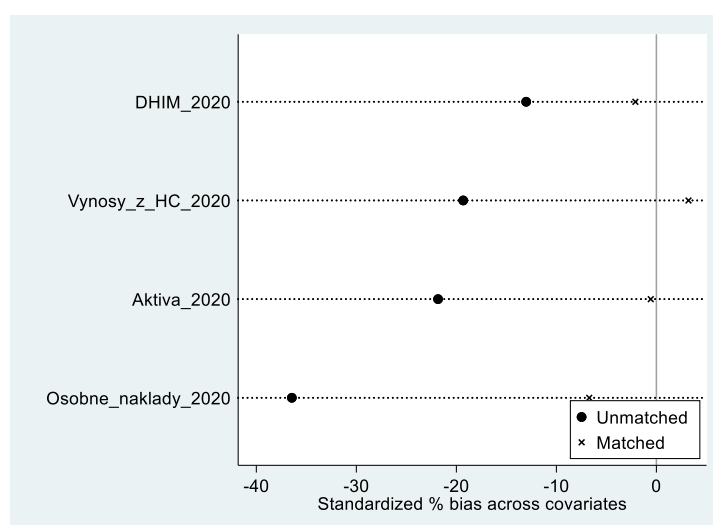
Stanovenie čistých účinkov podpory SP na ich konkurencie schopnosť pomocou kontrafaktuálnej analýzy

Aj keď bolo hodnotené obdobie pre účely stanovenia čistých účinkov pomocou kontrafaktuálnej analýzy veľmi krátke a počet podporených SP vo vzorke relatívne nízky, kontrafaktuálna analýza ukázala štatisticky významné pozitívne rozdiely v zmenách výsledkových ukazovateľov v podporených a nepodporených SP po párovaní.

Po použití všetkých párovacích algoritmov (120 rôznych kombinácií) uvedených v časti „3. Metodika“ bolo dosiahnuté najnižšie priemerné zostatkové výberové skreslenie na úrovni 3,15 % pri algoritme radius cal (0,09).

Nasledujúci obrázok zobrazuje rozdiely v párovacích premenných medzi podporenými a nepodporenými SP pred párovaním a po párovaní po použití párovacieho algoritmu s najnižším výsledným priemerným zostatkovým skreslením.

Obrázok 27: Rozdiely v párovacích premenných medzi podporenými a nepodporenými SP pred párovaním a po párovaní

97 % (116 zo 120) párovacích algoritmov zaznamenalo vysoko štatisticky významný pozitívny rozdiel pri ukazovateli „Zmena pridanej hodnoty“ medzi podporenými a nepodporenými SP pri hodnotách priemerného zostatkového výberového skreslenia v intervale od 3,49 % po 12,66 %, aj keď len 3 % (4 zo 120 pri štatisticky významnom rozdiel v hodnotenom výsledkovom ukazovateli) párování dosiahla hodnoty priemerného zostatkového výberového skreslenia pod 5 %.

Párovanie prebehlo na vzorke 23 podporených SP a na vzorke 156 kontrolných nepodporených SP. Žiadny z SP nebol po párování vyradený, to znamená, že hodnota parametra „on support“ dosiahla 100 % a výsledky je možné zovšeobecniť na celú analyzovanú vzorku podporených SP.

Nasledujúca tabuľka obsahuje zhrnutie výsledkov PSM s doplnením ďalších odvodených ukazovateľov.

Tabuľka 34: Čisté účinky podpory NP investičná pomoc pre SP stanovené kontrafaktuálnou analýzou

Ukazovateľ	Podporené SP	Nepodporené SP	Rozdiel
Dohodnutý príspevok v EUR – priemerná výška za podporené SP	134 510		134 510
Investičný zámer v EUR – priemerná výška za podporené SP	178 546		178 546
Úver v EUR – priemerná výška za podporené SP	38 312		38 312
Zmena pridanej hodnoty 2022 - 2020 v EUR	85 665	49 798	35 867
Pridaná hodnota 2020 v EUR	36 681	37 149	-468
Pridaná hodnota 2022 v EUR	122 346	86 947	35 399
Nárast pridanej hodnoty 2020 - 2022 v %	234%	134%	
Zmena výnosov z hospodárskej činnosti 2020 - 2022 v EUR	387 028	165 420	221 608
Výnosy z hospodárskej činnosti 2020 v EUR	149 124	139 931	9 193
Výnosy z hospodárskej činnosti 2022 v EUR	536 152	305 351	230 801
Nárast výnosov z hospodárskej činnosti 2020 - 2022 v %	260%	118%	
Zmena osobných nákladov 2020 - 2022 v EUR	169 276	86 094	83 182
Osobné náklady 2020 v EUR	44 707	52 092	-7 385
Osobné náklady 2022 v EUR	213 983	138 186	75 797
Nárast osobných nákladov 2020 - 2022 v %	379%	165%	
Zmena aktív 2020 - 2022 v EUR	334 998	68 007	266 991
Aktíva 2020 v EUR	91181	92395	-1 214
Aktíva 2022 v EUR	426179	160402	265 777
Nárast aktív 2020 - 2022 v %	367%	74%	

Výsledky kontrafaktuálnej analýzy poukazujú na pozitívny ekonomický rozvoj podporených SP v porovnaní s nepodporenými SP. Zároveň je potrebné poukázať aj na obmedzenia použitej kontrafaktuálnej analýzy a dosiahnutých výsledkov:

- veľmi krátke obdobie pre hodnotenie na prejavenie sa efektov podpory
- malá vzorka podporených SP na porovnávanie, čiastočne spôsobené aj krátkym odstupom hodnotenia od ukončenia účtovného roka 2022 (mnohé SP majú odložené predkladanie daňových priznaní a pod.)
- fenomén prepojenosti firiem spôsobil, že aj formálne začínajúce podporené SP vznikli v skutočnosti vyčlenením už zabehnutých činností do samostatného SP

6.5 Príloha 5 – Anonymizované individuálne odpovede respondentov dotazníkového prieskumu podporených SP a ich zaradenie do skupín odpovedí

Individuálne anonymizované odpovede sú **pôvodnými odpoveďami respondentov a sú ponechané v tvare, v akom boli zapísané respondentmi vrátane štylistických a pravopisných chýb.**

Odpovede na otázku č. 7. „V čom má získaný nenávratný finančný príspevok pre Váš sociálny podnik najväčší prínos?“ a zadelenie odpovedí do skupín odpovedí

Individuálna anonymizovaná odpoveď / Skupina odpovedí	Podpora zamestnanosti v RSP	Podpora zamestnanosti znevýhodneným osobám	Poradenstvo, konzultácie s IA, regionálnym centrom	Rozvoj činností RSP (rozšírenie služieb, urýchlenie služieb, dofinancovanie chodu prevádzky)	Vhodné z hľadiska podmienok, limitov a % podpory, inú možnosť nemali	Začínajúci podnik	Obstaranie technického vybavenie, nákup majetku	Zlepšenie pracovných podmienok, ďalšie vzdelávanie, zvyšovanie praxe zamestnancov	Iné
50 % na kapitálový majetok, 100 % na mzdy					X				
Ako novozaložená spoločnosť sme privítali NFP vo výške 50% na kapitálové výdavky					X	X	X		
Ako pomoc rozvoju sociálnemu podniku				X					
Bolo potrebné dofinancovať chod prevádzky po založení.				X					
diera na trhu s poskytovanými službami				X					
doporučenie			X						
Dôvodom bola výška NFP v rámci mzdových výdavkov - 100 % oprávnené náklady na zamestnanca a pomoc dlhodobo nezamestnanému uchádzačovi o zamestnanie	X				X				
Hlavným dôvodom bol plán znížiť nezamestnanosť a sprevádzkovať sociálnu taxislužbu	X			X					
iba toto opatrenie bolo vhodné pre náš podnik - po konzultácii s pracovníkmi implementačnej agentúry Trnava			X		X				
je to pomoc na začiatku pri rozbehu spoločnosti						X			
Konzultáciami o nasom vyvoji a buducich planoch s koordinatorm regionalneho centra			X						
kvalitné poradenstvo zo strany Implementačnej agentúry Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, Regionálneho centra Žilina			X						

Lebo opatrenie bolo neviem prečo len pre podniky čo boli mladšie ako 5 rokov a to mi znemožnilo môj zámer realizovať vo väčšom rozmere					X				
Mali sme zámer spustiť novú činnosť v podniku.				X					
Materiálno-technické zabezpečenie a personálne obsadenie soc. podniku	X						X		
Motiváciou pre nás bola možnosť zamestnať znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie s finančnou pomocou pre začínajúce podniky	X				X	X			
možnosť podpory pre náš typ podniku					X				
MSP, jediný, začínajúci podnik						X			
na základe konzultácie s regionálnym centrom			X						
Na základe oprávnenosti žiadateľa sme spadali len pod toto opatrenie					X				
Nakoľko sme čerpali pomoc aj na nákup majetku.							X		
Náš projekt podľa zamerania a veľkosti podniku spadal pod toto opatrenie.					X				
Nebola iná možnosť, keďže firma je viac ako 5 rokov na trhu					X				
nebola iná možnosť, sme tzv. "veľký" podnik založený samosprávou, čo je smiešne a diskriminačné					X				
o niečo menej papierovej byrokracie					X				
Opatrenie 2 je pre začínajúci podnik, tak zostávalo iba opatrenie 4					X				
po konzultácii s IA			X						
podnik existujúci už viac ako 3 roky					X				
Podpora zamestnanosti	X								
Podpora zamestnanosti, nové zákazky	X			X					
pomoc nezamestnaným občanom, nákup hmotného majetku, potrebného pre rozvoj firmy	X			X			X		
popri vytvorení pracovných miest sme mohli čerpať prostriedky na nákup strojov	X						X		
Poskytnúť zamestnanie zraniteľným osobám		X							
Pôvodne sme mali záujem o opatrenie č. 2, ale boli sme usmernení miestne príslušným úradom práce, že iné opatrenie ako opatrenie 4 nemôžeme čerpať.			X		X				
Rozšírenie činnosti spoločnosti				X					
rozšírenie poskytovania služieb				X					
Rozšírenie poskytovania služieb spoločnosti, uľahčenie a zjednodušenie prác zamestnancom a urýchlenie služieb ktoré ponúkame				X			X		
Rozvoj sociálneho podniku, zamestnanie nových zamestnancov, poskytovanie príležitostí pre znevýhodnené skupiny zamestnancov, resp. uchádzačov o zamestnanie	X	X		X					
Skvalitnenie a rozšírenie portfólia služieb poskytovaných integračným sociálnym podnikom ZZPOBO, s.r.o. prostredníctvom vytvorenia nových pracovných miest a obstaraním potrebného technického vybavenia.	X			X			X		
termín									X
udržanie počtu zamestnancov	X								

Udržateľnosť pracovných miest, zamestnávanie osôb so zdravotným znevýhodnením, ďalšie vzdelávanie a získavanie praxe zamestnancov.	X	X						X	
úplne presne si to nepamätám, pôvodne sme žiadali Opatrenie 2 (začínajúci podnik) ale na IA nám to opravili, tuším z dôvodu, že tvoríme "jeden podnik" a ostatné sa nepovažujú za začínajúce.					X				
V čase podávania žiadosti o Investičnú pomoc sme nemali veľmi na výber					X				
V tejto oblasti som podnikala 20 rokov ako FO				X					
Vyhodnotili sme ho ako vhodnejšie z pohľadu limitov a % podpory					X				
Vytvorenie nových pracovných miest, rozšírenie ponúkaných služieb, diverzifikácia príjmov	X			X					
z dôvodu vytvorenia nových pracovných miest a využitia finančného príspevku na kapitálový majetok	X			X					
Z dôvodu získania finančných prostriedkov na počiatočné pokrytie mzdových nákladov počas rozbehu činností podniku.	X					X			
Zabezpečenie technológie potrebnej pre vytvorenie pracovných miest.	X						X		
začínajúci podnik						X			
zamestnavame znevýhodnene osoby		X							
Zlepšenie pracovných podmienok								X	
zriaďovateľom je obec									X

Odpovede na otázku č. 8. „V čom má získaný nenávratný finančný príspevok pre Váš sociálny podnik najväčší prínos?“ a zadelenie odpovedí do skupín odpovedí

Individuálna anonymizovaná odpoveď / Skupina odpovedí	Bez problémov	Neisté / nejasné podmienky (neustále zmeny), rôzne usmernenia pre rovnakú pomoc v rôznych inštitúciách	Veľká byrokracia	Vysoká administratívna náročnosť (zložité spracovanie žiadosti a príloh)	Zdlhavé úkony na ÚPSVAR, nedostatok informácií z ÚPSVAR, komunikácia s viacerými inštitúciami komplikovaná, nedostatočná	Zdlhavý proces schvaľovania, vyhodnotenia	Možnosť čerpať len z iného opatrenia	Problém s úverom v banke	Nepripravenosť úradníkov na úradoch práce	Iné problémy
Boli tam nové podmienky, ale sme to zvládli		X								
Bez predchádzajúcich skúseností s podávaním podobných projektov a bez pomoci Implementačnej agentúry by bolo vypracovanie projektu veľmi náročné.				X						
bez problémov	X									
Byrokracia, nedostatok informácií zo strany ÚPSVAR				X	X				X	
Byrokratická záťaž				X						
Dlhý administratívny proces. Najprv vypracovanie plánu prieskumu trhu na obstarávaný majetok v našom prípade stroj JCB 3CX traktorbáger a na základe prieskumu trhu sme postavili podnikateľský plán a žiadosť o NFP. V NFP sa zazmluvnila výška nákladov a reálne kým sme sa cez všetko dostali až k VO cena stroja sa značne zvýšila a rozdiel sme museli doplácať z vlastných zdrojov. Kým to prešlo cez banku úrad práce až po VO tak to trvalo takmer trištvrte roka.				X	X	X		X		
dlhý legislatívny proces				X	X					
Dlhý termín schvaľovacieho procesu						X				
dĺžka schvaľovania žiadosti; nebolo možné získať podporu na jednu investičnú aktivitu z dôvodu neuznania zaradenia do odpisovej skupiny						X				X
Kontrola VO bola zdlhavejšia, následkom čoho vzniklo riziko, že dodávatelia odstúpia od zmluvy na dodanie techniky v požadovanom čase a v obstaranej cene.						X				

Mepripravenosť pracovníkov na uradoch práce SVaR								X	
Na začiatku pre nás bol problém zber potrebných informácií.	X								
na zakúpenie stroja sme si ako začínajúci sociálny podnik vzali úver							X		
náročná administratíva			X						
Náročnosť administratívy			X						
Náročný byrokratický postup. Nedostatočný časový termín na nábor zamestnancov, nakoľko v našej profesii musia mať uchádzači platné preukazy resp. aspoň začatý kurz, ktorý býva realizovaný v určitých časových rozstupoch, ktoré nedokážeme urýchliť			X	X					X
neisté podmienky, stále sa niečo menilo, neskutočná a zbytočná byrokracia	X	X							
nejasné podmienky pre podnik - subjekt verejnej správy, dlhé čakanie na vyjadrenia rezortu	X					X			
Nemal som žiadne problémy.	X								
Neskutočná byrokracia, nepripravenosť projektu, úradníci na UPSVARE mali nekompletné informácie, rôzne zmeny pravidiel počas behu projektu na základe čoho som ho musel prerábať asi viac ako 20 krát,		X	X	X					X
Nezaznamenali sme žiadne relevantné problémy	X								
Nutnosť bankového uveru							X		
obrovskými, bol som medzi prvými, dokonca neviem či nie prvý, kto žiadal a získal NFP cez IP SP									X
okrem administratívnej záťaže hodnotím všetko ostatné pozitívne				X					
Pracovné miesta sme mali vytvoriť okamžite po podpise dohody ale investičná pomoc prišla až po kontrolách verejného obstarávania cca rok po podpise zmluvy. Museli sme zamestnať ľudí aj keď nemali s čím robiť, nakoľko pracovné nástroje boli predmetom investičnej pomoci. Zamestnali sme bagristu, vodiča auta a bager s autom sme dostali až po roku.									X
Problém so získaním investičného úveru v banke - pre banky sme obratom nie zaujímavý úverový partner a preto nám to dalo viac námahy. samotná žiadosť a komunikácia s UPSVR nebola problémom							X		
proces schvalovania						X			
Proces získavania vrátane napísania projektu je pre sociálne podniky pomerne náročný, schvaľovací proces bol náročný aj z časového hľadiska, koordinácia požiadaviek s úradom práce a bankou (investičný nástroj) vyžadovala externú spoluprácu v oblasti projektovej i ekonomickej				X	X	X			

Rozdielny výklad príručky žiadateľa v Regionálnom centre pre sociálnu ekonomiku, na Úrade práce a v banke. Hoci podľa príručky bol aj nájom považovaný za oprávnený náklad, v investičnom zámere sme ho mali schválený, obhájený pred podpisom zmluvy s Úradom práce ale v praxi neuplatniteľný. Časovo zdĺhavý proces, samozrejme inovácie vo výrobu idú vpred a napokon investičný zámer považovaný za "sv. písmo" to znamená nemožnosť zmeny ani pri dodržaní celkového rozpočtu. Úrad práce mal svoje interné usmernenia, podľa ktorých boli posudzované naše postupy, my sme však nemali k nim umožnený prístup. Ako môžeme pripraviť projekt podľa usmernení, ktoré nemáme k dispozícii???? Ako sa dá podľa nich postupovať??		X	X			X				
S poskytnutím informácií z ÚPSVaR - za čas pol roka prípravy projektu nás mali pridelení 3 zamestnanci - postupne, každý jeden mal iný prístup, iné riešenie, iné informácie.		X								
Slabe informácie úradníkov									X	
Slovenská sporiteľňa a.s., informovanosť na úradoch								X	X	
So získaním pomoci sme sa stretli s problémom dlho trvajúceho procesu schválenia úveru, vypracovania žiadosti bez pomoci externej agentúry by nebolo možné, nejasnosti pri výklade niektorých pravidiel fungovania pomoci...		X		X		X				
so žiadanými	X									
Spôsob získania NFP je pre malé podniky náročná, z dôvodu nedostatku odborníkov pre jednotlivé segmenty. Odborníkov nie sme schopný zaplatiť. Administratíva je náročná a admin. zamestnanci sú zamestnaní iba na malé čiastočné úväzky.				X						
úver								X		
veľa administratívnych úkonov				X						
veľká administratívna náročnosť, dlhé lehoty schvaľovania finančného nástroja				X				X		
veľká administratívna náročnosť, zložitosť spracovania samostatnej žiadosti a príloh				X						
Všetko bolo v poriadku.	X									
Vyhodnotenie z IMTS - bolo príliš dlhé. Aj samostatné úkony na UPSVAR prebiehali dlho, vždy na hrane doby vybavenia.					X	X				
zdĺhavé vybavovanie - zbytočná komunikácia s viacerými inštitúciami. Implementačná agentúra - banka - Úrad práce. Tieto inštitúcie medzi sebou absolútne nekomunikujú, skôr vytvárajú dojem, že bojujú.					X					
žiadne	X									
žiadne	X									
žiadne	X									
žiadne	X									
žiadne	X									

žiadne, okrem toho, že sme mali možnosť čerpať len z opatrenia č.4	X						X			
žiadnymi	X				X					
Definícia prepojenia podniku-stanovenie jediného podniku.							X			
nedostatočná komunikácia, predlžovanie lehôt					X	X				
neskutočne veľa papierov			X	X						
zdlhavý proces vybavovania						X				
žiadne	X									
Takmer po roku snáh o získanie investičnej pomoci, rokovaní so zástupcami banky, stretnutím so zástupcami úradu práce, neustáleho prerábania žiadostí, investičných zámerov sa nám podarilo získať investičnú pomoc. Myslíme, že je to z dôvodu nedostatočného usmerňovania všetkých zapojených inštitúcií . Bolo to asi tým, že sme boli jednými z prvých žiadateľov o túto pomoc. Chcelo to veľmi veľa trpezlivosti a snahy. A myslíme si, že keby sme osobou konateľa neboli prepojený s inými rokmi fungujúcimi spoločnosťami, ktoré boli posudzované pri čerpaní úveru, dodnes sa nám nepodarí získať komerčný úver a NFP.		X	X	X	X	X		X		
Žiadne	X									
Vzhľadom na nejednoznačnosť sme mohli žiadať o opatrenie 2, avšak vzhľadom na informácie, v zmysle jediný podnik, prepojenosť, začínajúci podnik a pod sme žiadali opatrenie č. 2, čo bolo pre nás veľmi a doposiaľ je veľmi obmedzujúce. Prvotný projekt a žiadosť bola koncipovaná 15 zamestnancov.		X						X		

Odpovede na otázku č. 9. „V čom má získaný nenávratný finančný príspevok pre Váš sociálny podnik najväčší prínos?“ a zadelenie odpovedí do skupín odpovedí

Individuálna anonymizovaná odpoveď / Skupina odpovedí	Bez problémov	Chaotické interné procesy v a chýbajúce informácie inštitúciách, ktoré to schvaľovali	Dlhé lehoty na schválenie VO, komplikované VO	Vysoká administratívna náročnosť, náročný byrokratický postup	Zvýšenie cien energií, cien kapitálových výdavkov, úrokových sadzieb počas dlhého vyhodnocovania projektu	Neznalosť úradníkov	Pomalé vyplácanie, za držiavanie vyplácania	Pomalá kontrola	Iné
krátenie plnenia kvôli nezmyselným podmienkam									X
bez problémov	X								
Po dlhom čakaní na schválenie verej. obstarávaní ceny u dodávateľov stúpili a ďalšia komunikácia bola už problémová, i keď podpísali zmluvu. Vzhľadom k tomu že sme kupovali tovar ktorý potrebujeme aby bol aj pravidelne servisovaný, a dokupovať aj spotrebný materiál od dodávateľa, potrebujeme si udržať nenarušené vzťahy s dodávateľmi.			X						
verejné obstarávanie			X						
veľká administratívna náročnosť				X					

dlhé lehoty kontroly verejného obstarávania, problém s realizáciou projektu v zmysle zámeru ako takého, nakoľko z titulu vyššej moci (COVID, konflikt na Ukrajine), ktorá nie je zmluvne ošetrená - a tou sú 5x vyššie ceny energií, násobne vyššie ceny obstarávaných investícií ako boli deklarované v zámere a hodnotené bankou v predložennom cash flowe a tiež 100% a viac nárast úrokových sadzieb na návratnom zdroji financovania z titulu nárastu Euriboru a aj samotnej úrokovej sadzby banky - pravdepodobne nebudeme vedieť splniť podmienky dohody, čo má za následok jej vrátenie. V prípade, že sa tak stane, budeme riešiť neošetrenú plnú moc súdnou cestou, nakoľko v nijakom prípade a vlastným pričinením nemôžeme za vzniknutú situáciu s energiami, či nárastmi obstarávaných komodít a prípadné nesplnenie podmienok Dohody.			X		X				
Žiadne problémy neboli.	X								
žiadne, našťudovali sme všetky pravidlá a podľa nich ideme. Jediným problémom je absencia formuláru, resp. predpísanej podoby monitorovacej správy, nakoľko pracovníci Úradu nevedia čo to má obsahovať (aspoň to tvrdia)	X								
Náročná a prehnaná kontrola na Úrade práce, nevedomosť úradníkov, veľmi pomalé vyplácanie						X	X	X	
dlhšie čakanie na ukončenie VO - rozpočet, ktorý bol vytváraný koncom roka 2021 už absolútne nepostačoval v máji 2022 - t.z. ceny sa prudko zmenili, museli sme sa vtesnať zázrakom do nových cien. Jeden z veľkých problémov je stále prebiehajúca kontrola zo strany finančnej správy - od septembra 2022 a to z dôvodu nadmerného odpočtu, čo samozrejme vzniklo prirodzene, keďže sme nakúpili stroje. Do dnešného dňa nám držia peniaze, čo má značný vplyv na chod spoločnosti.			X		X		X	X	
Návratná časť je neúmerne vysoká ku návratnej časti.									X
Získavanie zákaziek, preobsadzovanie zamestnancov.									X
zdlhavý proces kontroly VO, problém z udrzaním cien kapitálových výdavkov			X		X				
Len bežné praktické problémy									X
Projekt je spojený s pomerne veľkou administratívnou záťažou, s čím sme sčasti počítali, avšak procesy a problémy týkajúce sa obstarávania boli asi najväčšou záťažou, ktorú sme museli prekonávať			X	X					
dlhá administratívna procedúra				X					
administratívna narocnosť a neznalosť zamestnancov UPSVaR				X		X			
- dlho trvajúce schválenie podaných žiadostí o vyplatenie prostriedkov, skoro 0,5 roka, tieto prostriedky nám chýbali, neskutočný chaos v interných procesoch, inštitúcií ktoré to všetko schvaľovali		X	X				X		
Bolo to dosť náročné a zdlhavé				X					
Chýbajúce informácie ohľadom projektu na úradoch práce a poradenských centrách		X							
Nemohli sme plno spustiť všetky činnosti, nakoľko MPSVaR naťahovalo schvaľovanie VO, takže sme zostali bez strojov, takže nám unikla jedna sezóna.			X						

so žiadnymi vážnymi problémami sme sa nestretli	X								
komplikované verejné obstarávanie			X						
Nadmerná administratíva				X					
Nemal som žiadne problémy.	X								
Zdlhavý proces verejného obstarávania.			X						
Od vypracovania projektu k realizácii uplynulo veľa času a vzhľadom na situáciu vo svete sa veľmi zmenili ceny položiek, ich dostupnosť a tak sa veľmi predĺžili doby obstarania.			X		X				
dlhá doba kontroly verejného obstarávania			X						
dodávky HIM neplynuli v časovom harmonograme.									X
žiadne	X								
V mojom prípade nemali skladom dostupné auto Citroen Jumper. Vo vysúťaženej verzii som mal auto viac ako rok rezervované u predajcu v Košiciach ktorý ho tesne pred tým ako boli dotiahnuté papiere predal. Ďalšie samozrejme nebolo a až sa našlo bolo o 9000eur drahšie- takže som splnil hlavne zámer projektu a to je byť Ekonomický.			X		X				
Žiadne	X								
zdlhavá kontrola VO , veľká administratívna náročnosť			X	X					
Po získaní NFP sme sa nestreli so žiadnymi problémami.	X								
Žiadne až na VO	X		X						
Najväčší problém pre nás znamenala veľmi zdlhavá a viackrát predĺžovaná kontrola verejného obstarávania.			X						
Bežné problémy	X								
so žiadnymi	X								
Dodávatelia sa kvôli konfliktu na Ukrajine nechceli zapojiť do VO, ktoré spolu so schvaľovacím procesom trvá pomerne dlho a dodávky viazli, ceny sa neustále zvyšovali, ...			X		X				
Opäť spomeniem náročný byrokratický postup a to hlavne pri zákazkách do 5000€, ktoré musia predchádzať zložitým prieskumom trhu			X	X					
čerpali sme iba na ľudské zdroje, nebol žiaden problém	X								
verejné obstarávanie - vzhľadom na zložitosť zákona			X						
Všetko bolo v poriadku.	X								
Veľa administratívy, mesačné opakovanie podkladov.				X					
Zatiaľ sme sa nedostatky nezaznamenali.	X								

<p>Úrad práce mal svoje interné usmernenia, podľa ktorých boli posudzované naše postupy, my sme však nemali k nim umožnený prístup. Ako môžeme pripraviť projekt podľa usmernení, ktoré nemáme k dispozícii???? Ako sa dá podľa nich postupovať??</p> <p>Hoci podľa príručky bol aj nájom považovaný za oprávnený náklad, v investičnom zámere sme ho mali schválený, obhájený pred podpisom zmluvy s Úradom práce ale v praxi neuplatniteľný. Náročný proces verejného obstarávania, aj nájom by nám bol uznaný keby máme naň verejné obstarávanie. Ale kto napíše investičný zámer na "zelenej lúke"?? Ved' musíme vychádzať z istých reálií a tiež investičný zámer budovať realisticky na tom čo už máme. Akýkoľvek nákup podmienený verejným obstarávaním, predlžuje to čas realizácie, je to administratívne náročné až to napokon odrádza od realizácie. Predsa ide o aj naše financie, keď nakupujeme z našich zdrojov (z akýchkoľvek) nakupujeme s rozumom ekonomicky, so zachovaním pomeru "cena=výkon".</p>			X	X							X	
verejné obstarávanie			X									
Realizácia verejného obstarávania- ponuky od uchádzačov			X									
žiadne	X											
neskutočne veľa papierov, správ ...				X								
po získaní NFP - problém udržať cenu, ktorá bola vysúťažená pred 2,5 rokmi						X						
žiadne	X											
Už zo žiadanými.Spoluprácu z UPSVaR aj s Reg. centrom hodnotíme pozitívne.	X											
Mierna nedôvera zákazníkov voči zamestnancom.												X
Vzhľadom a zmenu legislatívy VO došlo k tomu, že sme museli realizovať VO a vzhľadom na zmeny realizovaný ani následne nemuselo byť. Z tohto dôvodu vznikli časové preťahy. Súčasne vzhľadom na zmenu ceny komodít VO a vysúťažené ceny sú problematické dodržať.				X		X						

Odpovede na otázku č. 10. „V čom má získaný nenávratný finančný príspevok pre Váš sociálny podnik najväčší prínos?“ a zadelenie odpovedí do skupín odpovedí

Individuálna anonymizovaná odpoveď / Skupina odpovedí	Vytvorenie pracovných miest	Vytvorenie pracovných miest pre znevýhodnených pracovníkov	Refundácia miest / Udržanie PM / zlepšenie prac. podmienok	Naštartovanie / Zlepšenie ekonomiky podniku	Nové technológie / Inovácia technológií	Služby pre obec	Bez prínosu	Iné
získanie jedného pracovného miesta znevýhodneného pracovníka	X	X						
zvýšenie zisku				X				
Nové technológie firmu posunuli na vyššiu úroveň, vytvorené pracovné miesto pomohlo človeku, ktorý už dávno u nás hľadal uplatnenie.	X	X			X			
preplácanie miezd - udržanie pracovných miest			X					
finančná podpora v čase veľkej krízy - najskôr pandémie, teraz energie, hrozíme sa čo bude ďalej....				X				
momentálne bez prínosu							X	
Investícia do rozvoja podnikania je najväčším prínosom.				X				
jednoznačne v rozvoji nášho vybavenia a možnosť rastu firmy				X	X			
Dobry štart do podnikania, zrýchliło to naše aktivity a progres				X				
refundácia miezd je neoceniteľná, taktiež získané prostriedky či už na briketovací lis, nakladač, alebo úžitkový automobil.			X		X			
Podarilo sa nám zamestnať zamestnancov, ktorí dokázali fundovane poskytovať naše služby.	X							
Úhrada miezd, odvodov a pomoc pri nákupe pracovného náradia a strojov			X	X	X			
nové technológie a úľava pri mzdových nákladoch v rámci rozbehu predmetu projektu			X		X			
Možnosť zamestnať ľudí so znevýhodnením		X						
Prínos spočíva presne v tom, prečo sme o príspevok požiadali - rozvoj sociálneho podniku, zamestnávanie nových pracovníkov a to z veľkej časti znevýhodnených skupín	X	X		X				
ušetrenie finančných prostriedkov na mzdových nákladoch a získanie pracovných strojov na uľahčenie činnosti - čo bola veľká pomoc pri rozbehnutí novozaloženého podniku			X		X			
Veľký prínos ma pre nastartovaní a rozbehnutí dlho pripravovaných aktivít				X				
Mohli sme sa presťahovať do nových priestorov, vďaka ktorým sme získali priestor pre spoločné aktivity, dobre sa tu cítíme a veľmi veľa to znamená pre našich zamestnancov, môžeme tak efektívne budovať spoločnú komunitu a rozvíjať firmu. Rovnako každý, kto k nám príde, si odnáša dobrý pocit, nielen dobrú službu. Získali sme prostriedky na zaplatenie mzdy pracovníkom a časti nájmu, čo bola obrovská pomoc.	X		X	X	X			

Rozšírili sme podnikanie o mokré čistenie odevov a tým sme zvýšili služby pre obyvateľstvo a organizácie.				X	X			
Nižšie náklady na vytvorenie pracovných miest a diverzifikácia príjmov	X							X
Vstupný kapitál na rozbeh novej podnikateľskej činnosti.					X			
Možnosť poskytnúť pracovné miesta osobám, ktoré sa ťažko uplatňujú na trhu práce (napr. z dôvodu zdravotného znevýhodnenia, znevýhodnenia na základe rodinnej situácie - osamelé matky), ich začlenenie do pracovného procesu a získavanie nových pracovných zručností a vedomostí. Možnosť rozvoja firmy - sociálneho podniku po personálnej stránke.		X		X				
rozšíril možnosti podnikania				X				
Pomoc pri zamestnaní zraniteľných osôb		X						
Uľahčenie a zrýchlenie poskytovaných služieb.				X				
Určite v technickom vybavení našej dielne. Vďaka novému vybaveniu sa pracuje lepšie, rýchlejšie, ekonomickejšie, plynulejšie, robí sa menej chýb vo výrobe - prípadné chyby vieme ľahšie odstrániť. Tiež vnímam ako pozitívum naštudovanie postupov pre VO.						X		X
Pomohol podniku zabezpečiť vybavenie, ktoré by sme inak nedokázali financovať, pomohol vytvoriť pracovné miesta a rozšíriť výrobu, čo by sme bez príspevku neboli schopní realizovať.	X			X	X			
získanie NFP na nákup hmotného majetku, rozbeh firmy podporou finančných príspevkov na mzdy			X	X	X			
uľahčilo nám to byť konkurencie schopný				X				X
možná refundácia miezd			X					
Najväčší prínos je zvýšenie obratu, máme oveľa viac objednávok ktoré ani nestíhame riešiť pre stále malé množstvo zamestnancov ktorý sú hlavne seriózny a výkonní. Je ťažké nájsť tých správnych ľudí. Aj preto som pozíciu obchodného zástupcu zrušil lebo už sme nevedeli vybavovať to čo obchodný zástupca vybavil.				X				
Rozšírenie činnosti s možnosťou zamestnať viac znevýhodnených zamestnancov		X		X				
Vybudovanie novej prevádzky na výrobu mliečnych výrobkov					X			
Zaplnili sme diery na trhu v našom okolí, nebolo tu toľko možností pre zemné a výkopové práce. Realizujeme výkopy údržbu ciest rigolov a lesných ciest pre Obecné lesy. A realizujeme ako obec svojpomocne aj iné väčšie projekty kde je potrebná táto technika. Vzhľadom na to že je takýto stroj veľmi nákladný bez NFP by sme si to nemohli dovoliť.				X	X	X		
Pomáha nám pri stavebnej činnosti				X				
získali sme strojové vybavenie					X			
Najväčším prínosom je, že vďaka finančnému príspevku môžeme ponúkať a aj realizovať naše služby pre obec a aj pre obyvateľstvo obce.				X		X		
zviditeľnenie našich produktov				X				
Uvedený zamestnanec pomohol pri splnení naplánovaných úloh.	X							
možnosť obstaráť kapitálový majetok, ktorý je využívaný a plánujeme jeho využitie ešte rozšíriť					X			
zvýšili sme zamestnanosť, získanie finančných prostriedkov, v nadväznosti na to môžeme realizovať viac projektov, vlastný manažment projektov	X			X				
Obrovský prínos pre náš podnik je finančná podpora vďaka ktorej môžeme podnik ďalej rozvíjať				X				
rozbeh prevádzky a s tým spojený tréning osôb, ktoré boli dlhodobo mimo trhu práce	X		X					
podpora vytvorenia pracovných miest - bez investičnej pomoci by sme ich nevytvorili alebo nevytvorili v takom počte; podpora investícií na rozvoja podniku - bez investičnej pomoci by sme ju realizovali v omnoho menšej miere	X			X				

Firma nemala dostatok finančných prostriedkov, aby mohla nakúpiť majetok a zároveň zamestnať nových zamestnancov. Pomohlo nám na začiatok rozbehnúť firmu s rozšíreným podnikateľskej aktivity.	X			X	X			
Možnosť realizácie nášho projektu.				X				
Zabezpečenie novej techniky a podpora mzdových nákladov.			X		X			
V prvom rade je to veľká skúsenosť, veľmi nám pomohla konzultácie zo SLSP pred podávaním samotného investičného zámeru, prešli sme naozaj aj krízové situácie, ekonomický dopad..... Samozrejme sme pomocou investícií nadobudli výrobné technológie, ktoré majú naštartovať našu výrobu a progres, aby sme mohli naďalej poskytovať pracovné príležitosti pre zraniteľné a znevýhodnené osoby na trhu práce.				X				
udržanie pracovných miest			X					
Vytvorenie podmienok pre zber komunálneho a triedeného odpadu a zabezpečenie čistenia miestnych komunikácií obcí regiónu Biela Orava.					X	X		
možnosť zamestnať sily a rozvíjať podnik	X			X				
investičná pomoc nákup strojov					X			
inovatívnosť					X			
rozvoj podniku				X				
My príspevok využívame na úhradu celkovej ceny práce zamestnancov, teda pomohol nám pri rozbehu s pokrytím mzdových nákladov. Prínosom je možnosť vytvoriť 8 pracovných miest a veríme, že ich aj udržať po skončení podporovaného obdobia.	X		X					
Istý pravidelný prísun finančných prostriedkov najmä na mzdové náklady.			X					
Podpora pracovných miezd a časti nákladov určených pre zamestnancov.			X					

Odpovede na otázku č. 12. Aké ste mali skúsenosti so získaním návratnej časti investičnej pomoci vo forme finančného nástroja (úveru)?

Individuálna anonymizovaná odpoveď / Skupina odpovedí											
	Bez problémov / pozitívne skúsenosti	Nespokojnosť so SLSP	Zdlhávý proces, náročná administratíva	Neochota niektorých bánk poskytnúť úver novému podniku alebo podniku s tržbami pod 100.000 EUR	Slabá koordinácia s úradom, poskytovateľa s bankou	Spokojnosť so SLSP	Spokojnosť s bankou	Chaos v počiatkoch	Zdlhávě schvaľovanie	Proklientský prístup	Iné
komunikácia s bankou na slušnej úrovni						X					
bez problémov	X										
Banka mala zo začiatku problém v úvere definovať vety, ktoré boli podmienkou. Znova proces trval dlho.		X	X								
zložité, ako novému podniku nám nechceli banky poskytnúť úver		X		X							

v SLSP veľmi zlé - časovo nezvládnuté, zvolili sme napokon inú banku		X	X								
dobré	X										
Skúsenosť dobrá, bez problémov.	X										
nevyužili sme finančný nástroj, ale úver. skúsenosti sme popísali vyššie			X	X							
Celkom dobre, ale naťahovali sa to a bolo vidieť slabú koordináciu s úradom, ale viacej proklientsky prístup ako na urade			X		X						X
Veľmi dobré - spolupráca zo SLSP bola výborná - chápali časovú tieseň, mnohokrát urýchlili veci a pomohli.						X					
Spokojnosť so SLSP						X					
dobré	X										
na začiatku úplne nik nevedel, čo a ako má realizovať, neskôr to už bolo dobré - chaos trval cca 3-4 mesiace			X					X			
Veľmi dobré, babky boli ústretové	X						X				
Ako uvádzame, bolo dosť náročné skoordinať požiadavky banky a ostatných náležitostí a najmä potrebovali sme pomoc externých odborníkov. Myslíme si, že väčšina sociálnych podnikov musela mať podobný problém. S jednaním banky sme však spokojní.						X		X			
časovo náročný proces			X								
Výborna spolupráca s Slovenskou Sporiteľnou						X					
dlho trvajúce schvaľovanie - skoro 3 mesiace, čo je veľmi dlho, keďže to bola jedna z podmienok na schválenie IP, nepredpokladané zdržanie mohlo spôsobiť značné problémy s dodržaním termínu na podanie žiadostí o IP a nadväzovalo na to veľa vecí										X	
Spolupráca s pracovníkom banky bola na dobrej úrovni a veľmi nám pomáhal pri získaní úveru.							X				
Zlé, SLSP, ktorá bola odporúčaná a vybratá ako prioritná banka nám prípravu projektu predĺžila o cca 6 mesiacov dokladovaním prognóz, zmlúv o budúcich zmluvách a neprimeraných garanciách. Po oslovení inej banky sme mali úver schválený za cca 14 dní bez neprimeraných garancií a ručení.		X	X					X			
Komunikovali sme so SLSP, dobrá komunikácia, poradenstvo.						X					
pozitívne	X										
Keďže sme mimo veľkých miest Slovenska, tak fyzický prístup k banke - 80kilometrov.											X
Bolo to veľmi zdĺhavé a je tam prehnaná administratíva			X								
Skúsenosti som mal dobre	X										
Vďaka Pánu Bohu, v SLSP nám veľmi vyšli v ústrety - tu problém nebol. Po doplnení určitých informácií sa podarilo schváliť úver vo veľmi rýchlej dobe. Avšak predtým som komunikovala s takmer všetkými bankami - kde nám ani jedna neposkytla úver, nakoľko sme boli v tom čase mladá firma.					X		X				
Veľmi dobré, banka nám ochotne vyšla v ústrety a poskytla všetky potrebné informácie.							X				

komunikácia so SLSP bola na výbornej úrovni						X						
zdlhavé			X									
Pán Fekete zo Slov. Sporiteľne bol maximálne nápomocný a zariadil milión vecí ktoré sa podľa mňa ani nedali zariadiť. Bez neho nič by nebolo- ani obraz ani zvuk ako sa hovorí.						X						
Pozitívne	X											
dlhá lehota schvaľovania finančného nástroja									X			
Skúšali sme osloviť viacero bánk a inštitúcií. Nebolo to priechodné ani cez jednu nakoľko inštitúcie nepoznali systém toho projektu a fungovali sme len krátko a ich podmienky boli nastavené tak že sme museli fungovať minimálne rok a to sme vtedy nespĺňali. Výnimku tvorila Slovenská sporiteľňa ktorá má na toto vyčlenené sociálne oddelenie a produkt šitý na tento projekt					X	X						
Veľmi dobré	X											
poskytla nám úver iba jedna z oslovených bánk				X								
S bankou sme mali dobré skúsenosti, vždy sme dostali potrebné informácie a boli nápomocný.							X					
dobré	X											
Dobre	X											
veľmi veľa byrokracie, museli sme platiť veľké poplatky za notárske záložné zmluvy, ktoré si banka vyžiadala = mala ako podmienku poskytnutia úveru			X									
úver sme kvôli nevýhodnosti nečerpali												X
Bol to náročný proces, nakoľko banky nie sú otvorené poskytovať úver podnikom, ktoré sú nové a nemajú na trhu stabilné zázemie. Vyžadovali od nás množstvo potvrdení, ktoré ostatné úrady/inštitúcie neposkytujú, prípadne ich my zo zreteľom na GDPR nemôžeme poskytnúť					X							
pred novelizáciou zákona to bolo pomerne jednoduché, obávame sa plnenia podmienok po novele	X											
pozitívne - ústretové jednanie banky	X						X					
Veľa podmienok na získanie úveru, ktoré boli podmienené podmienkami NFP.			X									
Získanie úveru je problém pre nové začínajúce podniky.				X								
Prima banka pružne reagovala a poskytla požadovaný úver.							X					
Táto časť investičnej pomoci bola v podstate bezproblémová, hoci pre nás na začiatok náročnejšia ale hodnotíme to veľmi pozitívne.	X		X									
veľmi komplikované			X									
Hodnotím pozitívne.	X											
bezproblémové	X											
SLSP bola málo pružná, trvalo to veľmi dlho (6 mesiacov) a úroková sadzba nie je viazaná		X										X
kladne	X											

<p>Ako sme už spomínali, dlhé takmer rok trvajúce rokovania, jednaná, prehodnocovania, ktoré vyžadovali mnoho trpezlivosti, času a neustále nové a nové rokovania. Myslíme si, že chýba lepšie prepojenie informácií banka, poskytovateľ investičnej pomoci a keby sme neboli osobou konateľa spojený s iným podnikom, úver sa nám nepodarí, podľa nášho názoru, vôbec získať.</p>			X	X	X						
<p>Vzhľadom na to, že sme využili služby inej ako odporúčanej bankovej inštitúcie, naše skúsenosti sú dobré, podnikateľský plán bol schválený bez prietahov.</p>						X					

Odpovede na otázku č. 14. Aké opatrenia chýbajú pre podporu sociálnych podnikov?

Individuálna anonymizovaná odpoveď / Skupina odpovedí	Jednoduchšia administratíva, nastavené procesy, zníženie byrokracie	Lepšia podpora od štátu, priama podpora v zákazkách, podpora pri úveroch, lacnejší predaj nehnuteľností od obcí	Podpora na krytie nákladov v rámci energetickej krízy	Zvýšenie hodinovej sadzby pre znevýhodnených pracovníkov - špecialistov	Podpora na opakovanú investičnú pomoc, rozšíriť investičnú pomoc, technológií na uľahčenie práce ZŤP	Podpora na vzdelávanie zamestnancov v sociálnych podnikoch	Zrýchlenie podpisov dohôd pre vyrovnávacie príspevky	Zvýhodniť odvody z miezd, zdanenie príjmov zamestnancov	Predĺžiť dobu podpory	Nastavenie presnej schémy a usmernení hodnotenia zdravotne znevýhodnených osôb	Podpora pre SP staršie ako 5 rokov	Podpora prezentácie produktov a služieb sociálnych podnikov	Podpora SP v oblasti výskumu a vývoja	Stavby	Kontinuitnosť IP	Iné
lepšia podpora od štátu, jednoduchšia administratíva, priama podpora v zákazkách	X	X														
podpora na krytie nákladov poskytovaného tepla			X													
lepšia podpora od samospráv, existujú podpory pre sociálne podniky ako napr. nájom a predaj nehnuteľnosti za nižšiu cenu ako znalecký posudok, resp. trhová cena, ale reálne je to ťažké využiť, lebo o tom musí niekto rozhodnúť či už v samospráve alebo inej organizácii, takže je takmer nemožné využívať túto podporu.		X														
podpora v rámci energetickej krízy a enormne zvýšených nákladov pre výrobnú sféru (pekári, cukrári a pod.)			X													

novela zákona 112/2018 z titulu zníženia vyrovnávacích príspevkov a ich naviazanie na úväzok je pre mnohé r.s.p. likvidačné. Najmä v prípade zamestnania zdravotne znevýhodnených špecialistov, ktorí pracujú za vyššie hodinové mzdy, keďže sú špecialisti v odbore a pracujú na kratší úväzok, keďže sú napr. onko pacienti a na plný úväzok pracovať nedokážu. Takýchto špecialistov je škoda, no takouto úpravou zákona sú odsúdení na vypadnutie z pracovného trhu					X											
Vzdelávanie zamestnancov a rozvoj sociálnych podnikov v administratívnej oblasti napr. rozpočty, tvorba ponúk, ekonomika, verejné obstarávanie, zamestnávanie.							X									
Ťažko povedať jedno opatrenie, ktoré chýba. My dost' intenzívne vnímame zmeny legislatívy a pravidiel, ktoré "rozbíjajú" zabehnutý systém a nábeh na nový je kostrbatý. Príkladom sú podpisy Dohôd pre vyrovnávacie príspevky, kde začiatkom každého roka trvá ich uzavretie veľmi dlho. Jasnou ukážkou je tento rok, kde prvá Dohoda na Slovensku bola podpísaná 7. Marca 2023 - rozumej v čase keď sociálne podniky mali vyplatené mzdy za január a viaceré už aj za február. V našom prípade sme dohodu dostali na podpis 17.3.2023, kde už pociťujeme cashovo absenciu vyrovnávacích príspevkov na riadení spoločnosti. Z pohľadu opatrení formou investičnej pomoci v princípe nemám váhrady, bolo to pomerne rozumne nastavené aj s pomerne jasnými a prehľadnými pravidlami.																
Stavby																X
zníženie byrokracie (neustále hlásenia, monitorovacie správy, zápisnice) Znevýhodnení zamestnanci väčšinou nie sú dostatočne motivovaní udŕžať si prácu. Hlavne znevýhodnení d dôvodu dlhodobej nezamestnanosti. Za rok fungovania nášho podniku máme obrovskú fluktuáciu zamestnancov, mentor ssíce môže prihliadať, učiť, ale mnohí sa nevedia zbaviť alkoholizmu a "žiadnych" pracovných návykov. Radšej sa vzdajú práce.	X															
Zvýhodniť odvody zo miezd a zdanenie príjmov zamestnancov. Predĺžiť dobu podpory.										X	X					
odpoviem po účtovnej závierke																X

po novele zákona 112, mám pocit, ako by sociálne podnikanie bolo štátu na príťaž																				X
Možnosti rekvalifikačných kurzov špeciálne pre zamestnancov SP							X													
Toto opatrenie v zásade nie je zlé, len treba maximálne zjednodušiť, čo sa dá a nastaviť fungovanie procesov na strane administrátorov tak, aby všetko fungovalo, ako má a to po organizačnej i časovej stránke. Týka sa to hlavne procesov obstarávania. Napriek tomu konštatujeme, že drvivá väčšina zamestnancov na strane administrátora nám maximálne vychádzala v ústrety.	X																			
Tak určité opatrenia pre rozvoj moc. podnikania, nice ano pokračovanie momentálne prebiehajúcej pomoci zameranej však na rozvoj stability SP																				X
Chýba jednoznačnosť výkladu zákona, prelom rokov, keď sa podpisujú dohody o vyrovnávacíe príspevky je vždy komplikovaný, dlho trvá schválenie žiadosti a tým pádom omeškanie výplaty platieb, čo spôsobuje značné komplikácie										X										X
V zákone sú opatrenia dobré, ale aplikovať v praxi soc. podniku sa niektoré nedajú uskutočniť.																				X
Nastavenie presnej schémy a usmernení hodnotenia zdravotne znevýhodnených osôb. Po aktualizácii pravidiel aj osoba s potvrdením zo Sociálnej poisťovne o znížení miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vo výške 20% nie je uznaná ako znevýhodnený osoba, tak kto je??? Pri vôli čerpať dotácie je obmedzená schéma pomoci de minimis sumou 200000€, prehodnotenie poskytovania dotácií z veľkej štátnej pomoci.											X									X
Väčšia spolupráca s úpsvar pri hľadaní vhodných kandidátov na obsadzované pracovné miesta																			X	
Možno ich kontinuálna podpora.																				X
Garancia stabilných cien - prípadne zastropovaných pri energiách.			X																	
Okrem kompenzačných príspevkov majú sociálne podniky minimálne možnosti získať inú pomoc. V prípade, ak podnik nemá veľké zisky a jeho primárnym cieľom je zamestnávanie znevýhodnených, je preňho v aktuálnej situácii náročné udržať chod. Pomohlo by zachovanie doterajšej percentuálnej podpory vyrovnávacích príspevkov a častejšie možnosť získania investičnej																				X

pomoci napríklad aj na rekonštrukciu a ďalšie vybavenie, ktoré by nebolo priamo naviazané na vytvorené pracovné miesto.																	
možnosť čerpania príspevkov na mzdy z úradu práce aj po dobe trvania projektu									X								
rýchlejšia implementácia zmien																	X
Opatrenia sú len by mali byť hlavne jednoduchšie dosiahnuteľné v kratšom čase plus neobmedzovať firmy ktoré sú staršie ako 5 rokov lebo hlavne tie majú oveľa viac skúseností a vedia oveľa viac o tom ako čo by mohlo fungovať a nie dať mladším firmám podporu v úžasnej výške čo oni potom nevedia obhospodarovať.											X						X
Podľa nášho názoru soc. podniky by mali byť podporované v oblasti výskumu a vývoja.												X					
väčšia podpora prezentácie produktov a služieb sociálnych podnikov											X						
Tým, že je momentálne projekt na investičnú pomoc pozastavený tak určite toto opatrenie chýba. Otázkou do budúcna je, či podnik ktorý sa už o pomoc uchádzal a investičnú pomoc aj dostal, či sa bude môcť o takúto investičnú pomoc uchádzať aj viac krát. U nás konkrétne by sme vedeli rozšíriť pôsobenie nášho sociálneho podniku aj o iné oblasti za pomoci ďalšej investičnej pomoci. Takže možnosť opakovane vedieť využiť investičnú pomoc kľudne aj s obmedzením využitia každých 3-5 rokov.								X								X	
Bolo by potrebné zaviesť výnimku v Zákonníku práce pri čerpaní prekážok v práci (lekár)																	X
vstupné kapitály zo strany bánk																	X
Jednoduchšie a zrozumiteľnejší nastavenia projektov, aby sa urýchlila pomoc soc. podnikom	X																
opatrenia na podporu propagácie a marketingu svojich činností											X						
trvať na dodržiavaní zákona o VO, podporovať a motivovať subjekty verejnej správy vo vyhradzovaní zákaziek pre rsp, žiaľ nájdu sa aj																	X

subjekty ktoré nerobia dobré meno sociálnym podnikom - odoberanie štatútov																
rozsahom širšia investičná pomoc				X												
Zníženie byrokracie.	X															
Stabilita podmienok vyplývajúcich zo zákona. Je neprípustné sústavne meniť podmienky poskytovania príspevkov. Chýbajú ďalšie dotačné schémy na podporu soc. podnikov.	X															
Napr. samostatné opatrenie čisto na investície do výrobných technológií. V čase navýšenia cien energií napr. ako je cenník pre domácnosti a podnikateľov, tak ďalšie kategória pre sociálne podniky....			X		X											
Opatrenia na zamestnávanie pre sociálne slabšie skupiny obyvateľstva.																X
v oblasti financovania - napríklad dotácie na operatívu/fungovanie, rozoznávajú sro RSP ako súčasť neziskového sektora nie ako podnikateľský subjekt (finančná správa, grantové výzvy)																X
podpora inovatívnych technológií na uľahčenie práce zdravotne ťažko postihnutých					X											
žiadne																X
Opatrenia pre začínajúce sociálne podniky na materiálne a investičné vybavenia, dotácie na energie. Nemeniť podmienky príspevkov za chodu SP (napr. vyrovnávacie príspevky), znížiť byrokraciu a zjednodušiť podmienky VO a čerpania príspevkov na kapitálové a bežné výdavky.	X		X													
Podpora vzdelávania zamestnancov, kurzy a podpora napr. pri získavaní vodičských oprávnení atď.						X										
Aktuálne opatrenie o lekárskech posudkoch absolútne zneprijemnilo prácu a skomplikovalo zamestnávanie. Opatrenie na podporu prevádzkových nákladov. Napr. zamestnanec na základe svojich znevýhodnení pracuje menej efektívne, čím nielen narastá jeho časový a pracovný fond, ale aj prevádzka a opotrebenie, servis stroja, avšak prácu stroj alikvotne nevykoval. Poskytovanie úverov s garanciou štátu, resp EU. Výzvy určené pre sociálne podniky, aktuálne výzvy sú všeobecné pre SRO, AS, združenia právnických osôb, ale nie pre RSP.		X														X

Odpovede na otázku č. 15a. Tu môžete doplniť alebo vysvetliť Vašu odpoveď na predchádzajúcu otázku: 15. Bolo vhodné spájať zvýšenie zamestnanosti zraniteľných a znevýhodnených osôb s investičnou podporou? (len pre odpovede „skôr nevhodné“ a „veľmi nevhodné“)

Individuálna anonymizovaná odpoveď / Skupina odpovedí	Nedostatok UoZ na hľadané pozície	Vysoká fluktuácia UoZ	Pri čerpaní úveru potreba kvalifikovanejších pracovníkov	Držať sa len zákona pri povinnom zamestnávaní znevýhodnených zamestnancov	Nový zamestnanec neboli potrební, chceli len IP	Nespájať investičnú pomoc s vytváraním kvalifikovaných pracovných miest
ak podnik naplní literu zákona v povinnom % zamestnávania ZN+ZR, nevidím dôvod pre ďalšie podmieňovanie v súvislosti s investičnou pomocou a pracovnými miestami ňou vytvorenými				X		X
Bolo ťažké nájsť na UPSVaR nezamestnaného na ktorúkoľvek z pozícií vytvorených v rámci IZ	X					
Investičnú pomoc musíte splatiť banke, na to potrebujete tvoriť zisk a na to potrebujete kvalifikovanejších ľudí. Investičná pomoc je často viazaná na kvalifikované pozície.			X			X
Práve kvôli fluktuácii - odpoveď č.14		X				X
už v období prípravy projektu sme mali slušné personálne zabezpečenie chodu a prác v spoločnosti, nebolo úplne potrebné vytvárať až toľko pracovných miest v súvislosti s projektom					X	X
Keďže zraniteľné a znevýhodnené osoby nemusia vždy byť dostupné na trhu práce, môže to ovplyvniť rozvoj sociálneho podniku, alebo spôsobiť nespĺnenie podmienok pre udržanie štatútu registrovaného sociálneho podniku.	X					X
RSP musí spĺňať podmienky zamestnávania zraniteľných a znevýhodnených osôb najmenej 30 %, aby mohol získať a udržať si štatút RSP, preto nevidíme dôvod, prečo by to malo byť spájané s investičnou pomocou, ktorej podmienkou je čerpanie komerčného úveru z banky.				X		X
rsp integračný podľa zákona musí splniť túto podmienku - rovnaká podmienka v investičnej je duplicitná				X		X

Odpovede na otázku č. 17a. „Tu môžete doplniť alebo vysvetliť Vašu odpoveď na predchádzajúcu otázku – vplyv pandémie COVID-19 na realizáciu projektu SP“ a zadelenie odpovedí do skupín odpovedí (k odpovediam na otázku č. 17 „veľmi negatívne“ a „skôr negatívne“)

Individuálna anonymizovaná odpoveď / Skupina odpovedí	Posunutie naplánovaných termínov VO a činnosti	Zvýšená cena obstarávaných komodít	Nejasné, meniace sa pravidlá	Zatvorenie prevádzky, zníženie ekonomickej výkonnosti	Zmena správania zákazníkov	Nedostatok dodávok materiálu, tovarov, technológií	Zvýšená chorobnosť zamestnancov	Pracovníci obecného SP vyťaženi testovaním na COVID-19
<p>1. I keď sa projekt začal pripravovať hneď v prvej tretine roku 2021, jeho príprava bola veľmi zdĺhavá - keď sme potrebovali konzultovať nejaké veci, vždy bol niekto na PN s COVID-19.</p> <p>2. Počas COVID-19 nám značne vzrástla konkurencia - veľa „domácich“ majstrov si začalo popri svojej profesii doma takto privyrábať. Laickému zákazníkovi táto „domáca kvalita za dobrú cenu“ často postačovala, obzvlášť v tom období, keď ľudia veľmi šetrili. Teda cítiť, že v porovnaní s predchádzajúcim obdobím máme značne menej práce.</p> <p>3. Na predchádzajúci bod nadväzuje aj skutočnosť, že rôzne inštitúcie, ktoré nám pred tým dávali prácu (folklórne súbory, základné umelecké školy, občianske združenia, ...) neboli podporené dotáciami od štátu, teda ani kroje sa im nešili.</p> <p>4. Dodávky materiálov a technológií - trvali a stále trvajú dlhšie.</p>	X				X	X	X	
<p>Ako som písal vyššie tým že celý proces trval dosť dlho, tak od vykalkulovania nákladov v žiadosti na NFP po VO sa cena obstarávaného stroja značne zvýšila a museli sme rozdiel doplácať z vlastných zdrojov čo bola dosť vysoká položka na začínajúci podnik, ktorý defakto netvorí zisk.</p>		X						
<p>celosvetová pandémia spôsobila výpadok dodávok niektorých komponentov , zvýšenie materiálových vstupov,</p>		X				X		
<p>posunutie obstarávania a celkovej činnosti, ktorá bola naplánovaná</p>	X							
<p>pri gastro sektore nie je čo viac vysvetľovať</p>				X				
<p>vysoká cena obstarávaných komodít</p>		X						
<p>Výrazný nárast ceny dopravného prostriedku, ktorý sme plánovali zakúpiť pre r.s.p.</p>		X						
<p>nejasné, často sa meniace pravidlá a zvýšená chorobnosť a tak zníženie ekonomickej výkonnosti spoločnosti</p>			X				X	
<p>Podstata nášho biznisu je kontakt so zákazníkmi a partnermi. V tomto ohľade, keďže projekt sa pripravoval ešte v čase vrcholiacej pandémie a niektoré opatrenia a zmena správania zákazníkov pretrvávajú, nás pandémia zasiahla naozaj negatívne.</p>				X	X			
<p>Celý projekt sa predlžoval.</p>	X							
<p>Nedostatok tovaru, zvýšenie cien, zníženie obratu.</p>		X		X		X		

Aj keď sme mali možno viac času na realizáciu kvoli pandémie to bolo skôr v štýle že pandémia z časti zbrzdila tento projekt a tam by som ale chcel podotknúť že Home office bol takže ľudia čo toto vytvárali mali veeeeeľa času na to aby to realizovali aj počas toho a nech mi nikto nehovorí že to nebolo technicky možné ak áno tak vymeniť počítačových technikov v štátnej správe- alebo im len dať viac na výplatu.	X							
Zamestnanci postihnutí covidom zostávali v karanténe a plnenie plánovaných úloh bolo narušené.							X	
Pandémia nás ovplyvnila pozastavenými projektmi na ÚP a stále vysokou chorobnosťou zamestnancov	X						X	
časť aktivít podniku je v gastro sektore, ktorý bol ťažko postihnutý pandemiou				X				
Nedostatok zákazníkov, nakoľko boli obmedzenia.					X			
Pracovníci soc. podniku v rámci samosprávnych činností obce sa aktívne a dlhodobo zapájali do prípravy, upratovania a likvidácie odpadov pri testovaní bezplatne. Súvisí to so skutočnosťou, že prac. soc. podniku primárne vykonávajú činnosti pre obec.								X
Zvýšenie ceny e.e., materiálov a následných komodít, malo veľký vplyv na výrobu a zamestnávanie. V prípade Investičnej pomoci a podpory režijných nákladov, princíp investičnej pomoci nepočítal s takýmto extrémnym výkyvom a vplyvom tretej moci.		X						

Odpovede na otázku č. 18a. „Tu môžete doplniť alebo vysvetliť Vašu odpoveď na predchádzajúcu otázku – vplyv konfliktu na Ukrajine a súvisiacich sociálnych a ekonomických zmien na realizáciu projektu SP“ a zadelenie odpovedí do skupín odpovedí (k odpovediam na otázku č. 18 „veľmi negatívne“ a „skôr negatívne“)

Individuálna anonymizovaná odpoveď / Skupina odpovedí	Navýšenie úrokových sadzieb
	Rast cien energií, pohonných hmôt, materiálových vstupov, ceny práce, inflácia
	Problém s realizáciou projektu z titulu vyššej moci
	Predĺženie lehôt / problém s dodávkou vstupov
	Zmena správania zákazníkov, pokles kúpyschopnosti
	Zložité začať novú podnikateľskú činnosť
	Z dôvodu zabezpečovania humanitárnej pomoci pre Ukrajinu preťaženie

rast cien energií, ktorý priamo súvisí s konfliktom medzi UA a Ruskom, je hraničiaci s existenčným ohrozením asi každého podniku pôsobiaceho v potravinárstve a gastro sektore	X					
problém s realizáciou projektu v zmysle zámeru ako takého, nakoľko z titulu vyššej moci (COVID, konflikt na Ukrajine), ktorá nie je v Dohode zmluvne ošetrovaná - a tou sú 5x vyššie ceny energií, násobne vyššie ceny obstarávaných investícií ako boli deklarované v zámere a hodnotené bankou v predloženom cash flowe a tiež 100% a viac nárast úrokových sadzieb na návratnom zdroji financovania z titulu nárastu Euriboru a aj samotnej úrokovej sadzby banky - pravdepodobne nebudeme vedieť splniť podmienky dohody, čo má za následok jej vrátenie. V prípade, že sa tak stane, budeme riešiť neošetrenú plnú moc súdnou cestou, nakoľko v nijakom prípade a ani vlastným pričinením nemôžeme za vzniknutú situáciu s energiami, či nárastmi obstarávaných komodít a následne prípadné nesplnenie podmienok Dohody.	X	X				
Veľmi sa zvýšili energie a aj kalkulácia predpokladaných nákladov investície sa zmenila v náš neprospech, čo pri nákupe strojov sa odzrkadlilo vo výške konečnej ceny, ktorú sme museli zaplatiť.	X					
PO vypuknutí konfliktu na Ukrajine, sa na Východe prakticky zastavil život, takže bolo veľmi ťažké začať realizovať novú podnikateľskú činnosť.				X	X	
Kúpischopnosť ľudí - taktiež všetci šetria - zvažujú, čo kúpiť a čo nie. Prípadne hľadajú lacnejšiu variantu.				X		
enormné zvýšenie cien, oneskorené dodávky, vo VO nám firmy nevedeli garantovať obstarávaciu cenu, ktorú sme mali uvedenú v projekte, a na strojoch sme museli oveľa viac investovať z vlastných zdrojov ako sme predpokladali	X		X			
Zvýšenie cien energií, ceny potravín, nízka kúpna sila zákazníkov.	X			X		
navýšenie úrokových sadzieb	X					
už spomínaná inflácia	X					
Zvýšenie cien najmä pohonných látok	X					
nezmyselné a umelo vytvorené zdražovanie všetkého	X					
Podobne, ako pri prechádzajúcej odpovedi, akákoľvek odchýlka od bežného života, negatívne ovplyvňuje podnikanie firiem, ako je naša (okrem správania zákazníkov je tu tentokrát, samozrejme, problém s infláciou, ktorý s vojnou na Ukrajine súvisí a s ním súvisiace zvyšovanie nákladov atď.).	X			X		
Ceny energii	X					
Zvýšenie cien tovaru, energií.	X					
zvýšenie materiálových vstupov z dôvodu nárastu cien energií	X					
Predžilo to dodávku stroja na Slovensko. Nakoľko bol stroj vyrábaný v Anglicku, presun všetkých strojov bol pozastavený resp. preložený a prednosť dostala na presun vojenská a iná technika.			X			
Konflikt na Ukrajine nás ovplyvnil rastúcimi nákladmi energii a z rovnakého dôvodu náročnejším získavaním nových klientov, nakoľko všetkým firmám vzrástli náklady a hľadajú vo všetkých oblastiach nižšie finančné zaťaženia	X			X		
inflácia stavebných materiálov, rastúca cena práce, ekonomická neistota klientov	X			X		
Problémy s dodávaním náhradných dielov a pneumatík.			X			
Poukazujem na celospoločenský vplyv na hospodárstvo a ekonomiku.	X					

naša organizácia bola 1 s prvých organizácií, ktoré začali humanitárnu pomoc zbierať/odosielať smer východ/ a celoročne denne odovzdáva balíky pomoci - síce sme sa snažili aby tento proces fungoval samostatne, do obsluhovania desiatok a desiatok ľudí denne sa zapojila postupne celá prevádzka							X
zvýšili sa základné suroviny čo spôsobilo ubrzdzenie rozvoja firmy		X					
Zvýšenie ceny e.e., materiálov a následných komodít, malo veľký vplyv na výrobu a zamestnávanie. V prípade Investičnej pomoci a podpory režijných nákladov, princíp investičnej pomoci nepočítal s takýmto extrémnym výkyvom a vplyvom tretej moci.		X	X				

6.6 Príloha 6 – Použité zdroje informácií

- Evaluačná správa 2, Mgr. Daniela Olejárová, Ph.D., Mgr. et Mgr. Katarína Czetmayerová, Mgr. Jana Juríková, NP Podpora zamestnateľnosti v regióne horná Nitra
- Evaluačná správa 3, Mgr. et Mgr. Katarína Czetmayerová, Mgr. Jana Juríková, NP Podpora zamestnateľnosti v regióne horná Nitra
- Mapovanie potenciálu trhu práce v regióne horná Nitra, piaty cyklus máj 2022 – október 2022, Informatívna správa
- Kontext a výzvy sociálneho podnikania na Slovensku, Implementačná agentúra Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR Národný projekt Inštitút sociálnej ekonomiky, [Kontext-a-vyzvy-socialneho-podnikania-na-Slovensku.pdf \(socialnepodniky.sk\)](#)
- Sociálna ekonomika na Slovensku, [Úvod - Sociálna ekonomika na Slovensku \(socialnepodniky.sk\)](#)
- KATALÓG sociálnych podnikov, <https://katalogsp.sk/>
- Social enterprises and their ecosystems in Europe – Comparative synthesis report, <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8274>
- Caliendo, M., Kopeinig, S. (2005), Some Practical Guidance for the Implementation of Propensity Score Matching, Forschungsinstitut zur Zukunft der Arbeit
- Rubin, D. B., and N. Thomas (1996): “Matching Using Estimated Propensity Scores: Relating Theory to Practice,” *Biometrics*, 52, 249–264